

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА НОВОГ САДА

Година XLI - Број 66

НОВИ САД, 29. децембар 2022.

примерак 800,00 динара

ГРАД НОВИ САД

Скупштина

1342

На основу члана 35. став 7. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20 и 52/21) и члана 39. тачка 7. Статута Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада”, број 11/19), Скупштина Града Новог Сада на XXXV седници 28. децембра 2022. године, доноси

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПРОСТОРА ЗА ПОСЛОВАЊЕ У СЕВЕРОЗАПАДНОМ ДЕЛУ ГРАДА НОВОГ САДА

УВОД

Планом генералне регулације простора за пословање у северозападном делу града Новог Сада (у даљем тексту: План), обухваћено је подручје у северозападном делу грађевинског подручја града Новог Сада, на бачкој страни града, површине 910 ha.

Обухваћено подручје се налази у Катастарској општини (у даљем тексту: КО) Нови Сад IV, КО Нови Сад I, КО Футог и КО Руменка, северно и јужно од Канала хидросистема Дунав–Тиса–Дунав Савино Село – Нови Сад (у даљем тексту: Канал ДТД).

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

I. ОПШТИ ДЕО

1. Основ за израду Плана

План је израђен на основу Одлуке о изради плана генералне регулације простора за пословање у северозападном делу града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада”, број 9/16), коју је Скупштина Града Новог Сада донела 11. фебруара 2016. године.

Израда Плана започета је у складу са Генералним планом града Новог Сада до 2021. године – пречишћен текст („Службени лист града Новог Сада”, број 39/06) (у даљем тексту: Генерални план), а завршена у складу са Генерал-

ним урбанистичким планом града Новог Сада до 2030. године („Службени лист Града Новог Сада”, број 33/22) (у даљем тексту: Генерални урбанистички план) којим су утврђена стратешка опредељења развоја овог дела града. Основ за израду је и Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија), („Службени гласник РС”, бр. 32/17 и 57/19) (у даљем тексту: ППППН) у делу који се односи на коридор железничке пруге.

Поред наведених планова, од значаја за израду Плана су:

- План генералне регулације простора за пословање у северозападном делу града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 45/11, 19/12 – исправка и 30/14 – др. план), и
- планови детаљне регулације и урбанистички пројекти у обухвату Плана,
- студије и анализе рађене за потребе израде Генералног урбанистичког плана до 2030. године, и
- достављени услови од надлежних институција.

2. Извод из планова вишег реда

2.1. Извод из ППППН

ППППН утврђују се основе организације, уређења, коришћења и заштите подручја посебне намене инфраструктурног коридора на деловима територије града Новог Сада. Смернице за спровођење ППППН за Деоницу Нови Сад – Суботица – државна граница (Келебија) упућују на следеће:

„Овај план представља плански основ за реализацију пројекта изградње пруге и спроводи се директно. На основу овог плана се издају Локацијски услови за израду техничке документације.“

„План дозвољава могућност корекције позиције и капацитета железничке, саобраћајне и комуналне инфраструктуре, као и позиције, габарита и материјализације објеката, након израде законски утврђене документације за добијање грађевинске дозволе и извођење радова.

„Непотпуна експропријација вршиће се у заштитном појасу пруге (према потреби и шире), обухвати земљишта дефинисаће се кроз израду техничке документације за непотпуну експропријацију, уз сагледавање техничко-технолошких потреба, просторних могућности и примену минималних утицаја на садржаје и функције у окружењу, у току изградње.“

2.2. Извод из Генералног урбанистичког плана

Генералним урбанистичким планом обухваћени простор је намењен радним зонама секундарних и терцијарних делатности (радне зоне „Север I” и „Север II”), пословању на улазним правцима уз Руменачку улицу, Руменачки пут и северно од радне зоне „Север I”, општеградском центру, породичном становању, спортском центру, парку, заштитном зеленилу, гробљу, површини за хидротехничке захвате, осталим комуналним површинама, саобраћајним и инфраструктурним коридорима (магистрала, железнички чвор са робно-транспортним центром) и воденим површинама.

Важећи плански основ за обухваћени простор је План генералне регулације простора за пословање у северозападном делу града Новог Сада, којим су дефинисане претежне намене простора, начин спровођења и усмеравајући услови за даљу разраду, односно правила уређења и грађења за просторе који се реализују на основу њега.

3. Опис границе обухвата Плана

План обухвата грађевинско подручје у КО Нови Сад IV, КО Нови Сад I, КО Футог и КО Руменка, унутар описане границе.

За почетну тачку описа границе обухвата Плана утврђена је тачка на пресеку осовине Руменачког пута и северозападне границе парцеле број 9950 (пруга) у КО Футог. Даље, граница наставља да прати северозападну границу број 9950, прелази у КО Руменка, прати границу парцеле број 4336 (пруга) и долази до границе КО Нови Сад IV и КО Руменка, у којој скреће на север пратећи границу КО Нови Сад IV и КО Руменка, затим прелази у КО Нови Сад IV, прати западну границу парцеле број 892 (железничка пруга Нови Сад – Сента) до тремеђе парцела бр. 892, 142/8 и 142/5, затим скреће ка истоку, пресеца парцелу број 892 и долази до преломне тачке на јужној регулационој линији Државног пута А1 (Е75). Од ове тачке граница прати јужну регулациону линију Државног пута А1 (Е75) до пресека са источном регулационом линијом планиране градске магистрале која је продужетак Булевара Европе, затим скреће ка југу, прати источну регулациону линију градске магистрале до пресека са осовином планираног продужетка Улице Паје Радосављевића. Од ове тачке граница скреће ка југоистоку, прати осовину планираног продужетка Улице Паје Радосављевића до пресека са осовином Улице професора Грчића, затим у правцу југа прати осовину Улице професора Грчића и долази до пресека са осовином Улице професора Грчића. Даље, граница скреће ка истоку, прелази у КО Нови Сад I, прати осовину Улице Милеве Симић, у правцу југа прати осовину Клисанског пута до пресека са осовином Приморске улице где скреће на запад до тачке из које по полупречнику кривине долази до најзападније тачке парцеле број 10668 из које под правим углом скреће на југ ка осовини Канала ДТД. Овде граница скреће на југоисток по осовини Канала ДТД до пресека са осовином Кисачке улице коју прати у правцу југа до пресека са јужном границом парцеле број 10592/3 (железничка пруга Нови Сад – Београд). Од ове тачке граница скреће ка западу, прати границу парцеле број 10592/3, затим пресеца парцелу број 10592/3 и долази до преломне тачке на граници парцела бр. 10592/3 и 4967. Даље, граница прати јужну границу парцеле број 10592/3 до пресека са осовином Улице Корнелија Станковића, затим скреће ка југозападу, прати осовину Улице Корнелија Станковића, у правцу северозапада

прати осовину Руменачке улице и осовину Руменачког пута, и долази до тачке која је утврђена за почетну тачку описа границе обухвата Плана.

Планом је обухваћено 910 ha.

4. Циљ доношења Плана

Циљ израде и доношења Плана је да се утврде намена земљишта и правила уређења и правила грађења, у складу са генералном наменом површина утврђеном Генералним планом, и правцима и коридорима за саобраћајну, енергетску, водопривредну, комуналну и другу инфраструктуру, те дефинише начин реализације планираних садржаја.

5. Опис постојећег стања

Обухваћени простор подељен је Каналом ДТД на две зоне, северну и јужну. Унутар ових зона утврђене су под-целине, које представљају просторно и наменски заокружена подручја.

Канал ДТД

Канал ДТД је део основне каналске мреже. Канал је целом својом дужином плован. На каналу се налазе устава и спољна преводница, у саставу хидрочвора Нови Сад.

Устава¹ Нови Сад изграђена је 1963. године на Каналу, 4,4 km узводно од ушћа у Дунав, у оквиру Хидрочвора „Нови Сад“ одржава водостај за потребе снабдевања јужне Бачке водом, и за потребе пловидбе. Омогућује, такође, гравитационо испуштање воде у Дунав до 60 m³/s. Има једно проточно поље ширине 8 m и челични затварач типа „клапна”. На овој устави се остварује највећа разлика између узводног и низводног нивоа у ХС ДТД. Ова денивелација може да буде и 9,1 m.

Преводница² Нови Сад је завршена 1963. године. Налази се на 4,4 km од улива Канала ДТД у Дунав. У саставу је хидрочвора Нови Сад заједно са истоименом уставом. Има једну двокрилну и једну понирућу капију. На овој преводници се јавља максимална денивелација између Дунава и Канала (до 9,1 m). Преводи бродове до 1000 t.³ У зависности од водостаја Дунава, превођење бродова траје између 30 и 40 минута.

Северна зона

Северна зона обухвата радну зону „Север I”, планирано пословање на улазним правцима дуж градске магистрале и дуж планиране улице у продужетку Паје Радосављевића и планирано заштитно зеленило северно од радне зоне до границе грађевинског подручја.

Радна зона „Север I” обухвата простор северно од Канала ДТД, између улица Професора Грчића, Милеве Симић и Клисанског пута на истоку, Приморске улице на

¹ На основној каналској мрежи Хидростема ДТД налазе се 23 уставе и то 18 нових и пет постојећих. Уставе су изграђене као самостални објекти или заједно са преводницама у саставу хидрочвора. Задатак уставе је да регулише ниво воде у каналу.

² На каналу ДТД је изграђено 10 нових преводница, пет постојећих је прикључено Хидросистему, а неке старе преводнице данас служе као уставе. У саставу бране на Тиси се налази и преводница. Улога преводнице је да преводи бродове са једног на други ниво воде.

³ Подаци Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине“ Нови Сад – www.vodevojvodine.com

југу, железничке пруге на југозападу, планиране магистрале на северозападу и продужетка Улице Паје Радосављевића на северу. Површина радне зоне је око 230 ha, а око 35 % простора је заузето постојећим комплексима. Заступљене су секундарне и терцијарне делатности, и то у следећим секторима: хемијска индустрија, прехранбена индустрија, грађевинарство, прерада дрвета, металургија, трговина. Уз западну регулацију Клисанског пута налази се мања зона породичног становања.

Простор намењен заштитном зеленилу користи се као пољопривредно земљиште, а унутар ове зоне постоји и неколико салаша. Евидентиран је и изванредан број објеката (око 40), изграђених без одговарајуће документације, и то претежно у северном делу, у зони укрштања сервисне саобраћајнице Државног пута IА реда ознаке А1 (Е75) (државна граница са Мађарском (гранични прелаз Хоргош) – Нови Сад – Београд – Ниш – Врање – државна граница са Македонијом (гранични прелаз Прешево)) (у даљем тексту: Државни пут А1 (Е75)) и градске магистрале.

Јужна зона

Јужна зона обухвата подручје јужно од Канала ДТД. У оквиру ове зоне налазе се: радна зона „Север II”, Новосадски железнички чвор, пословни и други садржаји дуж улазног правца уз Руменачки пут и Руменачку улицу, и Алмашко гробље, као и породично становање источно од њега.

Радна зона „Север II” налази се јужно од Канала ДТД, а ограничена је са северне стране овим каналом, са западне и јужне железничком пругом и планираном ранжирном станицом, а са источне стране Сентандрејским путем. Површина зоне је око 267 ha, а око 60 % простора је заузето постојећим комплексима. Већина предузећа је приватизована, али и даље обавља основну делатност смањеним капацитетом, док се у појединим не обавља никаква делатност. У зони су заступљене секундарне и терцијарне делатности, и то у следећим секторима: хемијска индустрија, грађевинарство, металопрерађивачка, шпедиција, складиштење, трговина. У зони се налазе два предузећа која се баве рециклажом неметалних и металних отпадака.

Новосадски железнички чвор представља један од значајнијих у Србији, пошто се у њега улива шест железничких пруга. Овим планом ће се обухватити део који је у функцији теретног и путничког транспорта. Простор је формиран на основу инвестиционог програма железничког чвора, које је Савезно извршно веће усвојило 1957. године, и чија је реализација започета на основу усвојеног идејног решења Новосадског железничког чвора. Изградња Новосадског железничког чвора одвијала се у етапама, тако да су у првој етапи реализовани неки објекти као што је нова путничка станица и нове једноколосечне пруге у различитим правцима, а од објеката друге етапе досад су реализовани неки објекти унутар нове ранжирне станице и секције ЗГОП а.д. и ЗОП.

Руменачки улазни правац обухвата просторе дуж Руменачке улице и Руменачког пута. Постојећи привредни комплекси су из области прехранбене индустрије, грађевинарства, ауто-сервиса и услуга, производње намештаја.

Спортски центар „Раднички” у Руменачкој улици је делимично реализован, а постоји од 1952. године, када су изведена два фудбалска игралишта и куглана. Површина постојећег комплекса износи око 3 ha, а укупна површина објеката је 1.354 m², од чега је површина спортских садржаја свега 87 m². У оквиру спортског центра налазе се следећи

садржаји, претежно спортски терени на отвореном (фудбалско игралиште са трибинама, помоћно фудбалско игралиште, рукометно, кошаркашко и одбојкашко игралиште), а у објекту се налази и куглана са две стазе. Испод трибина фудбалског игралишта налазе се различити пословни садржаји из области трговине и угоститељства.

Алмашко гробље формирано је половином 19. века (1860. године) и у односу на тадашњу урбану целину, налазило се на њеној периферији. Развојем града гробље је окружено стамбеним парцелама и радном зоном. Сада се комплекс налази северно од железничке пруге и главне железничке станице и нове саобраћајнице (обилазнице), при чему је северни део гробља ексхумиран и лоциран на делу уз Улицу Давида Рацковића. Гробље је проглашено за просторно културно-историјску целину.

Назаренско гробље се налази у радној зони „Север II”, уз Кисачки пут. Гробље је проглашено за просторно културно-историјску целину.

Уз Алмашко гробље, између железничке пруге и Кисачке улице, налази се „Горански парк” на Тргу мира и два блока са породичним становањем старијег датума. У Улици Војислава Илића број 15 налази се објекат који је проглашен спомеником културе, јер је у њему била партизанска база и штампан је први број листа „Слободна Војводина” (претеча данашњег „Дневника”).

II. ПЛАНСКИ ДЕО

ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

1. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА СА ПРЕТЕЖНОМ НАМЕНОМ И ПОДЕЛА НА ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ

1.1. Концепција уређења простора са претежном наменом

Концепција уређења простора задржава основну намену утврђену Генералним урбанистичким планом.

Претежна намена простора је пословање и то највећим делом пословање у радним зонама секундарних и терцијарних делатности, а уз Руменачку улицу и Руменачки пут, те северно од радне зоне „Север I” планира се пословање на улазним правцима, као и садржаји општеградског центра.

У обухвату Плана се налазе постојеће и планиране станице за снабдевање горивом. Реализација станица за снабдевање горивом је могућа на саобраћајним правцима, где локација задовољава све услове за ову врсту садржаја.

Породично становање ће се задржати на три локације, на малим површинама, и то уз Алмашко гробље, на Клисанском путу и уз Руменачки пут.

Планиране комуналне површине су гробља (Алмашко и Назаренско), површине за хидротехничке захвате у западном делу радне зоне „Север II”, као и површина уз Руменачки пут, где ће се лоцирати јавна предузећа.

Зелене површине у обухвату Плана су највећим делом планиране као заштитно зеленило, и то: у северном делу (северно од радне зоне „Север I”), уз Канал ДТД као део

приобалног појаса и уз железничку пругу. Горански парк на Тргу мира, као зеленило суседског парка, представља зелену оазу поред Алмашког гробља.

Планира се нова организација зонског спортског центра „Раднички” и употпуњавање новим садржајима.

Јавне службе унутар обухвата Плана су Научни институт за ветеринарство „Нови Сад”, који се задржава на постојећем и планира на новом локалитету, и гаража МУП-а која је реализована у радној зони „Север I”.

У обухвату Плана се налазе или су планирани значајни инфраструктурни објекти и површине, као што су: Новосадски железнички чвор са главном железничком станицом и планираним робно-транспортним центром, Канал ДТД са преводницом, две велике трансформаторске станице и два разводна постројења.

У зони Канала ДТД планира се постављање пристана за укрцавање и искрцавање нафте и нафтних деривата на делу водног земљишта који ће заједно са деловима обалног појаса као лучким земљиштем, у складу са Законом о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 121/12, 18/15, 96/15 – др. закон, 92/16, 104/16 – др. закон, 113/17 – др. закон, 41/18, 95/18 – др. закон, 37/19 – др. закон, 9/20 и 52/21), чинити лучко подручје пристаништа за посебне намене за укрцавање и искрцавање нафте и нафтних деривата.

На обухваћеном простору постоје три вида саобраћаја: друмски, железнички и водни. Планом ће се дефинисати углавном примарна мрежа друмског саобраћаја, као и део секундарне мреже, у деловима где је то неопходно због планираних или постојећих примарних инфраструктурних праваца. Саобраћајно решење се коригује у делу Државног пута IБ-12, чија се траса измешта ван грађевинског подручја, северозападно од постојеће железничке пруге Нови Сад – Орловат. Мрежу железничког саобраћаја чине магистрални (Суботица–Београд) и регионални правци (Нови Сад – Орловат и Нови Сад – Оџаци – Богојево), као и планирани индустријски колосеци у радним зонама. Водни саобраћај остварује се на Каналу ДТД, на коме је пловни пут низводно од преводнице међународног ранга.

1.2. Подела простора на целине и зоне

Обухваћени простор подељен је Каналом ДТД на две просторне целине, северну и јужну. Унутар ових целина утврђене су потцелине, које представљају просторно и наменски заокружена подручја.

Канал ДТД, као део основне каналске мреже је плован целом својом дужином и на њему се налазе устава и спољна преводница у саставу хидрочвора Нови Сад.

Северна целина обухвата три потцелине: радну зону „Север I”, планирано пословање на улазним правцима дуж Градске магистрале и планиране улице у продужетку Улице Паје Радосављевића, и планирано заштитно зеленило.

Јужна целина обухвата подручје јужно од Канала ДТД, а може се поделити на четири потцелине, и то: радну зону „Север II”, Новосадски железнички чвор, пословне и друге садржаје дуж улазног правца уз Руменачки пут и Руменачку улицу и Алмашко гробље и породично становање источно од њега.

1.3. Нумерички показатељи

Табела: Нумерички показатељи

НАМЕНА ПОВРШИНА	ПОВРШИНА (ha)	(%)
Пословање	443,20	53,82
у радним зонама	389,87	42,84
на улазним правцима	94,02	10,33
у зони централних функција	5,29	0,58
станице за снабдевање горивом	0,62	0,07
Становање	4,53	0,50
породично становање	4,53	0,50
Комуналне површине	15,59	1,72
гробља	5,43	0,60
површине за хидротехничке захвате	7,95	0,87
остале површине	2,21	0,25
Зеленило	85,46	9,43
парк	1,14	0,13
заштитно зеленило	84,72	14,42
Спорт и рекреација	4,33	0,48
спортски центар	4,33	0,48
Јавне службе	4,94	0,54
Научни институт за ветеринарство	2,95	0,32
гаража МУП-а	1,99	0,22
Инфраструктурне површине	171,10	18,80
Новосадски железнички чвор	120,08	13,19
трансформаторске станице и разводна постројења	2,65	0,29
Канал ДТД	46,68	5,13
одбрамбени насип	1,69	0,19
Саобраћајне површине	133,85	14,71
друмски и железнички саобраћај	133,85	14,71
ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАЋЕНО ПЛАНОМ	910	100,00

2. ПЛАН ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ СА НИВЕЛАЦИЈОМ

2.1. План површина јавне намене

Планом су утврђене површине јавне намене и приказане су на графичком приказу број 5 „План површина јавне намене” у размери 1:5000.

Површине јавне намене су:

- саобраћајне површине,
- железничка пруга,
- индустријски колосек,
- Новосадски железнички чвор,
- Канал ДТД са хидрочвором Нови Сад,
- одбрамбени насип,
- лучко подручје пристаништа за посебне намене - претакање нафтних деривата,
- ретензија атмосферских вода,
- површина за хидротехничке захвате – црпне станице,
- трансформаторске станице,
- разводно постројење.
- гробља,
- парковска површина,
- заштитне зелене површине,
- уређена зелена површина,
- зонски спортско-рекреациони центар,
- Научни институт за ветеринарство „Нови Сад”,
- гаража МУП-а,
- комуналне површине.

2.2. Трасе, коридори и капацитети инфраструктуре

Правила уређења и грађења дата овим планом су општа правила на подручју у обухвату Плана, односно усмеравајућа за израду планова детаљне регулације.

3. МРЕЖЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

3.1. Саобраћајна инфраструктура

Подручје које обухвата План карактерише добра опремљеност саобраћајном инфраструктуром. На подручју су присутна три вида саобраћаја: друмски, железнички и водни.

Друмски саобраћај

На северу, подручје се ослања на Државни пут А1 (Е75), а контакт са њим планира се преко Темеринског пута и денивелисане раскрснице овог државног пута и Темеринског пута, који су изван подручја обухваћеног Планом, и преко Градске магистрале, као везе Државног пута А1 (Е75) и постојећег Булевара Европе.

Основну саобраћајну мрежу подручја чине Градска магистрала, Руменачки пут, Улица Корнелија Станковића, Сентандрејски пут, Пут новосадског партизанског одреда, Приморска и Индустријска улица.

Градска магистрала је део основне саобраћајне мреже Новог Сада и значајан водно-изводни правац преко кога се град повезује са Државним путем А1 (Е-75). Руменачки пут је деоница Државног пута IIA реда ознаке 111 (Оџаци – Ратково – Силбаш – Бачки Петровац – Руменка – Нови Сад) и представља северозападни улаз у град. Својим саобраћајно-техничким карактеристикама пружа услове за ефикасно одвијање саобраћаја. Улица Корнелија Станко-

вића је деоница транзитног правца којим се кроз град води транзитни и теретни саобраћај на Државном путу IБ-12. Сентандрејски пут је такође значајан улазни правац града који уводи саобраћај из правца севера. Пут новосадског партизанског одреда, Приморска и Индустријска улица прихватају саобраћај са секундарне уличне мреже унутар радних зона и повезују их са градском мрежом.

Секундарна улична мрежа је планирана у складу са садржајима појединих делова радних зона и у постојећем стању задовољава потребе зона, а планирани елементи мреже треба да формирају комплетну мрежу секундарних саобраћајница.

У свим саобраћајницама се планирају пешачке стазе, а бициклическе стазе се планирају углавном дуж основне саобраћајне мреже, у складу са планираном мрежом бициклических стаза града.

Планирана мрежа саобраћајница пружа услове за даљи развој мреже линија јавног градског саобраћаја који се у постојећем стању одвија дуж Руменачког пута, Руменачке улице, Сентандрејског пута, Пута новосадског партизанског одреда и Приморске улице. Развој мреже линија јавног превоза ће се реализовати у складу са реализацијом планиране мреже саобраћајница и плановима развоја градског превозника.

Планира се могућност изградње бензинских и гасних станица на простору Плана, а њихове локације треба да задовоље све услове за ову врсту садржаја.

Уз саму границу подручја (ван обухвата Плана) налази се међумесна и приградска аутобуска станица.

Железнички саобраћај

Железнички чвор Нови Сад, уз суботички, београдски и нишки, сигурно представља један од најзначајнијих у Србији. Простор је формиран на основу инвестиционог програма железничког чвора.

Планирани железнички чвор Новог Сада састоји се од: станице Нови Сад Путничка, Нови Сад Ранжирна, Нови Сад Ложионица, Петроварадин, Римски Шанчеви, Подбара, распутнице Сајлово и припадајућих индустријских колосека.

Изградња Новосадског железничког чвора одвијала се у етапама, тако да су у првој етапи до 1964, односно 1970. године реализовани нови друмско-железнички мост преко Дунава, нова путничка станица, нове једноколосечне пруге Нови Сад –Петроварадин, Нови Сад – Руменка, Нови Сад – Ветерник (Сомбор), Нови Сад – Римски Шанчеви и нова робна станица. Од објеката друге етапе досад су реализовани нова ранжирна станица, нова једноколосечна пруга Ранжирна станица – Сајлово, нова једноколосечна пруга Путничка станица – Ранжирна станица, нова једноколосечна пруга Распутница 1 – Подбара – Рафинерија, индустријски колосек за пристаниште и секције ЗГОП-а и ЗОП-а⁴. Највећи део простора је слободно неизграђено земљиште.

Простор је делимично инфраструктурно опремљен (водовод, електрична енергија и канализација).

Комплекс железничког чвора се прикључује на примарну градску мрежу преко Улице Корнелија Станковића и Пута новосадског партизанског одреда.

⁴ ЗГОП - Привредно друштво за грађење, ремонт и одржавање пруга, ЗОП – Секција за одржавање пруга

У склопу Новосадског железничког чвора и даље је у функцији стара теретна станица и ложионица, које се налазе на траси бивше Суботичке пруге и представљају озбиљан ограничавајући фактор даљег развоја града.

Због недостатка финансијских средстава долазило је до успореног грађења и до повремених дужих прекида у инвестирању, па реализација чвора траје дуже од 50 година. Чвор, међутим, није још оспособљен за дугорочније рационално и несметано функционисање. Недостају му пруга уз северну улицу дуж канала ДТД која ће спојити међународну луку „Нови Сад“, Радну зону „Север II“ и Ранжирну станицу „Нови Сад“ па се она овим Планом планира, као и погонски објекти и постројења: локомотивски депо, техничка путничка станица, група за намиривање вучних возила и колска радионица.

Реконструкцији и изградњи железничких постројења треба да претходи израда идејног решења и плана детаљне регулације, који морају бити усклађени са плановима насеља и програмом модернизације железничког саобраћаја у Србији. На основу тог решења дефинисаће се технички елементи за реализацију појединих објеката који су у функцији железничког саобраћаја при чему се мора тражити претходна сагласност „Инфраструктура железнице Србије“ АД и ЈВП „Воде Војводине“.

Водни саобраћај

Подручје обухваћено Планом пресеца Канал ДТД који је део основне каналске мреже Хидро система Дунав–Тиса–Дунав (ОКМ ХС ДТД) и по важности је други канал Бачке. Спаја канал Бечег–Богојево код Савиног Села са Дунавом код Новог Сада. Канал је целом својом дужином плован. Од ушћа у Дунав до преводнице ниво воде у каналу је под директним утицајем водостаја Дунава, док је узводно од преводнице водни режим диктиран. Данас се делимично користи за пријем површинских вода ширег појаса канала, снабдевање индустрије водом, наводњавање, пловидбу, а и у плану даљег развоја ће се користити за наведене потребе.

На Каналу ДТД се налазе устава и спољна преводница, у саставу хидро чвора Нови Сад.

Низводно од преводнице Нови Сад, 4,3 km од ушћа у Дунав, изграђена је окретница за бродове, која се у зимском периоду користи као зимовник.

Поред пловидбе која се обавља дуж Канала, на подручју Плана, на обали Канала постоје привремене депоније шљунка, песка и камена, као и бетонске базе, тако да се на тим локацијама обавља истовар тих материјала, производња бетона и њихова дистрибуција.

3.2. Водна инфраструктура

Снабдевање водом

Подручје радне зоне „Север I“

Подручје радне зоне „Север I“ снабдевање се водом преко одвојених водоводних система за снабдевање санитарном водом и технолошком водом.

Снабдевање санитарном водом биће преко постојећег водоводног система, са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница.

Примарна водоводна мрежа, за снабдевање санитарном водом, профила Ø 200 mm, планира се северном границом радне зоне „Север I“, односно, дуж продужетка Улице Паје Радосављевића и даље у оквиру зоне. Планирана водоводна мрежа повезаће се са постојећом која је реализована дуж Приморске улице, профилом Ø 200 mm.

Секундарна водоводна мрежа, за снабдевање санитарном водом, планира се као прстенаста водоводна мрежа и реализоваће се дуж свих постојећих и планираних улица, повезаће се на примарну водоводну мрежу и биће профила од Ø 100 mm до Ø 150 mm.

Водоводна мрежа, за снабдевање технолошком водом, планира се као прстенаста водоводна мрежа и повезаће се на планирани локалитет за прераду технолошке воде „Канал“.

До реализације планираног технолошког водовода, омогућава се решавање потреба за технолошком водом локално, преко бушеног бунара на парцели корисника. Режиме коришћења подземних вода дефинисаће надлежни водни орган.

Пословање на улазним правцима северно од радне зоне „Север I“

Ово подручје снабдевање се водом преко планиране водоводне мреже. Примарна водоводна мрежа изградиће се на Градској магистралу и дуж продужетка Улице Паје Радосављевића, док ће се секундарна мрежа изградити у свим планираним улицама где околна намена простора то буде захтевала.

Подручје заштитног зеленила

Подручје заштитног зеленила не планира се за опремање инсталацијама водовода. Појединачни корисници снабдевање водом решиће преко бушених бунара на својим парцелама.

Подручје радне зоне „Север II“

Подручје радне зоне „Север II“ снабдевање се водом преко одвојених водоводних система за снабдевање санитарном водом и технолошком водом.

Снабдевање санитарном водом биће преко постојећег водоводног система, са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница.

Примарна водоводна мрежа, за снабдевање санитарном водом, профила Ø 200 mm планира се дуж Пута новосадског партизанског одреда.

Планира се повезивање водоводне мреже радних зона „Север II“ и „Север I“ изградњом цевовода на мосту на каналу, чиме би се повећала сигурност у снабдевању санитарном водом простора северно од Канала ДТД.

Секундарна водоводна мрежа, за снабдевање санитарном водом, планира се као прстенаста водоводна мрежа и реализоваће се дуж свих планираних улица и повезаће се на примарну водоводну мрежу.

Секундарна водоводна мрежа биће профила од Ø 100 mm до Ø 200 mm.

У делу Привредникове улице планира се измештање примарног водовода профила Ø 500 mm, са осталог грађевинског земљишта у регулацију улице.

Планом се омогућава и реконструкција дотрајалих деоница водовода и измештање дела постојећег водоводног система.

Водоводна мрежа, за снабдевање технолошким водом, планира се као прстенаста водоводна мрежа и повезаће се на планирани локалитет за прераду технолошке воде „Канал”.

Локалитет за прераду технолошке воде „Канал” планира се на десној обали Канала, односно, на западном делу радне зоне „Север II”.

Комплекс за прераду технолошке воде конципиран је у две одвојене целине раздвојене планираним индустријским колосеком. Укупна површина локалитета за прераду технолошке воде је 7,95 ha.

До реализације планираног технолошког водовода, омогућава се решавање потреба за технолошким водом локално, преко бушеног бунара на парцели корисника. Режиме коришћења подземних вода дефинисаће надлежни водни орган.

Подручје Новосадског железничког чвора

Подручје Новосадског железничког чвора снабдеваће се водом преко постојећег водоводног система, са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница.

Планира се водоводна мрежа профила Ø 100 mm и Ø 150 mm, која ће се повезати на постојећу водоводну мрежу, која је реализована на делу комплекса где постоје објекти.

Планирана водоводна мрежа комплекса повезаће се на постојећи примарни водоводни правац профила Ø 600 mm.

Планира се измештање постојећег примарног водоводног правца, профила Ø 600 mm, у регулацију градске магистрале, односно, дуж продужетка Булевара Европе.

Подручје Руменачког правца

Подручје Руменачког правца снабдеваће се водом преко постојећег водоводног система, са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница.

Постојећа примарна водоводна мрежа профила Ø 200 mm и Ø 400 mm, као и секундарна профила Ø 100 mm и Ø 150 mm, реализована је дуж Руменачког пута и Планом се задржава.

Секундарна водоводна мрежа, за снабдевање санитарним водом, планира се као прстенаста водоводна мрежа и реализоваће се дуж свих планираних улица и повезаће се на примарну водоводну мрежу.

Секундарна водоводна мрежа биће профила од Ø 100 mm до Ø 150 mm.

Планом се омогућава и реконструкција дотрајалих деоница водовода и измештање дела постојећег водоводног система.

Водоводна мрежа, за снабдевање технолошким водом, планира се као прстенаста водоводна мрежа и повезаће се на планирани локалитет за прераду технолошке воде „Канал”.

До реализације планираног технолошког водовода, омогућава се решавање потреба за технолошким водом локално, преко бушеног бунара на парцели корисника. Режиме коришћења подземних вода дефинисаће надлежни водни орган.

Услови за изградњу водоводне мреже

Услови за изградњу водоводне мреже и прикључака на водоводну мрежу су обавезујући за простор који се спроводи по плану генералне регулације, а усмеравајући су за просторе који се разрађују плановима детаљне регулације.

Трасу водоводне мреже полагају у зони јавне површине, између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зеленом појасу једнострано, или обострано, уколико је улични фронт шири од 20 m.

Трасе ровова за полагање водоводне инсталације се постављају тако да водоводна мрежа задовољи прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре је 0,7 m, а вертикално растојање водоводне мреже од других инсталација и објеката инфраструктуре 0,5 m.

Задате вредности су растојања од спољне ивице новог цевовода до спољне ивице инсталација и објеката инфраструктуре.

Уколико није могуће испоштовати тражене услове, пројектом предвидети одговарајућу заштиту инсталација водовода.

Није дозвољено полагање водоводне мреже испод објеката високоградње. Минимално одстојање од темеља објеката износи од 0,7 до 1 m, али тако да се не угрожава стабилност објеката.

Дубина укопавања водоводних цеви износи 1,2–1,5 m мерено од коте терена, а на месту прикључка новопланираног на постојећи цевовод, дубину прикључка свести на дубину постојећег цевовода.

На проласку цевовода испод пута предвидети заштитне цеви на дужини већој од ширине пута за минимум 1 m од сваке стране.

На траси новог дистрибутивног водовода предвидети одговарајући број хидраната у свему према важећим прописима. Предност дати уградњи надземних хидраната.

Водоводни прикључци

Снабдевање водом из јавног водовода врши се прикључком објекта на јавни водовод.

Прикључак на јавни водовод почиње од споја са водоводном мрежом, а завршава се у склоништу за водомер, закључно са мерним уређајем.

Пречник водоводног прикључка са величином и типом водомера одређује Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација” Нови Сад (у даљем тексту: ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад), на основу претходно урађеног хидрауличног прорачуна унутрашњих инсталација за објекат, а у складу са техничким нормативима и Одлуком о условима и начину организовања послова у вршењу комуналних делатности испоруке воде и уклањања вода („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 60/10, 8/11 – исправка, 38/11, 13/14, и 59/16, 59/19 и 59/20) и Правилником о техничким условима за прикључење на технички систем за водоснабдевање и технички систем канализације („Службени лист Града Новог Сада”, број 13/94).

Прикључење стамбених објеката врши се минималним пречником DN 25 mm.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора имати засебан прикључак.

Индивидуални водомери, за мерење потрошње воде за породичне стамбене и пословне објекте, постављају се у засебно изграђеним шахтовима који су лоцирани ван објекта, на парцели корисника, 0,5 m од регулационе линије.

Код изградње пословних објеката површине преко 150 m² код којих је потребна изградња само унутрашње хидрантске мреже (према важећем правилнику и условима противпожарне полиције) израђује се прикључак пречника DN 63 mm, са монтажом водомера DN 50 mm.

Код изградње пословних објеката код којих је неопходна спољашња хидрантска мрежа врши се прикључење објеката пречником максимално DN 110 mm, са монтажом водомера DN 100 mm.

Уколико се планира обједињена водоводна мрежа хидрантске и санитарне воде потребно је на прикључку уградити комбинован водомер.

Извођење прикључка водовода, као и његова реконструкција су у надлежности ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Планирани канализациони систем за одвођење отпадних вода урађен је са решењем које предвиђа да ће централни пречистач отпадних вода бити реализован на локалитету „Роков поток“ у Петроварадину.

Подручје радне зоне „Север I”

Одвођење отпадних и атмосферских вода са подручја радне зоне „Север I” планира се као сепаратно.

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће преко постојеће канализационе мреже, са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница.

Отпадне воде ће се преко планиране канализационе мреже отпадних вода оријентисати ка постојећем канализационом систему који функционише у склопу радне зоне „Север II”. Унутар радне зоне „Север I” планира се изградња примарних цевовода профила Ø 400 mm у Улици Паје Радосављевића, одакле ће се вода препумпати преко будуће црпне станице у планирани цевовод у регулацији градске магистрале. Такође у улицама Професора Грчића, Милисаве Симић и Јосифа Панчића планира се изградња примарне канализационе мреже профила Ø 400 mm, са оријентацијом на планирану црпну станицу код Канала ДТД. Непосредно пре Канала ДТД планира се изградња нове црпне станице, која ће укупно прикупљене отпадне воде радне зоне препумпати преко постојећег моста. Планирани потис биће профила Ø 350 mm.

Планом се омогућава реализација црпних станица у регулацији улице, у колико се укаже потреба за тим, с обзиром на то да је терен изразито равничарски. Црпне станице извести као објекте шахтног типа.

Секундарна канализациона мрежа за одвођење отпадних вода, планира се дуж свих планираних улица, повезаће се на примарну канализациону мрежу и биће профила од Ø 250 mm до Ø 300 mm.

До реализације планиране примарне и секундарне канализационе мреже отпадних вода, оставља се могућност да се исте за појединачне кориснике решавају тако што ће

се оријентисати, под притиском, на постојећи канализациони систем реализован на подручју радне зоне „Север II”.

Услове прикључења, количине и квалитет отпадних вода које се уливају у постојећи канализациони систем, дефинисаће ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад.

Услове укрштања канализационих веза са Каналом дефинисаће надлежни водни орган.

У оквиру градске магистрале реализована је атмосферска канализациона мрежа профила од Ø 300 mm до Ø 1000 mm, са оријентацијом на ретензију атмосферских вода, где се врши примарно таложење суспендованих материја, а затим се вода препумпава преко црпне станице до постојеће атмосферске канализационе мреже и затим се испушта у Канал ДТД.

Примарна канализациона мрежа (колектор), за одвођење атмосферских вода, профила од Ø 800 mm до Ø 2200 mm планира се дуж Приморске улице са укупном оријентацијом вода према планираној црпној станици у Приморској улици, а која ће атмосферске воде препумпавати у Канал, низводно од преводнице.

Планирани колектор, са северне стране, прихватиће атмосферске воде из постојеће и планиране атмосферске канализационе мреже, биће профила од Ø 1400 mm и реализоваће се дуж улица Професора Грчића, Мирослава Продановића Мицка и Љубомира Ненадовића, са оријентацијом на планирану црпну станицу атмосферских вода у Приморској улици.

Секундарна канализациона мрежа атмосферских вода изградиће се у свим постојећим и новопланираним улицама са оријентацијом на примарну мрежу.

Профили цевовода атмосферске канализације преузети су из Генералног пројекта канализације отпадних и атмосферских вода за подручје северно од канала ДТД и Дунава. Корекција наведених профила могућа је кроз додатну разраду пројектно-техничком документацијом, и која ће бити потврђена хидрауличком анализом.

Препорука је да се на парцелама корисника граде ретензиони објекти (базени, канали и слично) који би умањили вршне протицаје при појави киша ређих вероватноћа појаве, чиме би се у многоме растеретио будући канализациони систем атмосферских вода. За сваког појединачног корисника ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад, одредиће максималну количину атмосферских вода коју систем може да прихвати. Ова препорука оноси се на целокупан простор обухваћен Планом.

За потребе комплекса „Koteks–Viskofan” омогућава се да се, до реализације планиране примарне канализационе мреже отпадних вода, отпадне воде решавају тако што ће се оријентисати, потисним водом профила Ø 225 mm, на постојећи канализациони систем реализован на подручју радне зоне „Север II”.

Веза, са канализационим системом радне зоне „Север II”, се може остварити преко моста на Каналу ДТД, односно постављањем цевовода по дну канала, а што ће се дефинисати наредном пројектном документацијом.

Услове прикључења, количине и квалитет отпадних вода које се уливају у постојећи канализациони систем, дефинисаће ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад.

Услове укрштања, канализационих веза, са Каналом ДТД дефинисаће надлежан водни орган.

Траса потисног вода профила Ø 225 mm приказана је на графичком приказу број 6 „План водне инфраструктуре” у Р 1:5000.

Пословање на улазним правцима северно од радне зоне „Север I”

Отпадне воде са овог подручја одводиће се преко планиране канализационе мреже отпадних вода према главној црпној станици отпадних вода која ће се изградити у регулацији Градске магистрале. Секундарна канализациона мрежа изградиће се у свим планираним улицама где околна намена простора то буде захтевала.

Атмосферске воде са овог простора оријентисаће се ка Каналу ДТД преко планиране канализационе мреже атмосферских вода.

Подручје заштитног зеленила

Подручја заштитног зеленила не планирају се за опремање инсталацијама канализације. Појединачни корисници одвођење отпадних вода решиће преко водонепропусних септичких јама на парцелама. Атмосферске воде ће се оријентисати на околно зеленило или према локалним депресијама.

Подручје радне зоне „Север II”

Одвођење отпадних и атмосферских вода са подручја радне зоне „Север II” планира се као сепаратно.

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће преко постојеће канализационе мреже, са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница.

Примарна канализациона мрежа за одвођење отпадних вода, профила од Ø 600 mm до Ø 1000 mm, реализована је дуж Привредникове улице и Планом се задржава.

Секундарна канализациона мрежа за одвођење отпадних вода, предвиђа се дуж свих планираних улица, повезаће се на примарну канализациону мрежу и биће профила од Ø 250 mm до Ø 300 mm.

Планира се повезивање канализационе мреже отпадних вода радне зоне „Север II” и „Север I” изградњом потисног цевовода на мосту на Каналу ДТД, преко ког би се отпадне воде дела радне зоне „Север I” препумпавале ка постојећој примарној канализационој мрежи у Привредниковој улици.

Примарна канализациона мрежа (колектор), за одвођење атмосферских вода, профила Ø 250/150 cm реализована је у делу Привредникове улице. Овај колектор, који се Планом задржава, прихвата атмосферске воде из отвореног канала С-800, са оријентацијом атмосферских вода према постојећој црпној станици „Сајлово”. Црпна станица атмосферске воде налази се низводно од преводнице и препумпава у Канал Савино Село – Нови Сад прикупљене атмосферске воде.

Планира се потпуно зацевљење отвореног канала С-800, профилом Ø 250/150 cm, у продужетку постојећег колектора.

У склопу решења одвођења атмосферских вода са моста, дуж градске магистрале и преко Канала ДТД, изграђена је секундарна атмосферска канализација, профила Ø 300 mm.

У Индустијској улици планира се изградња атмосферске канализације профила Ø 400 mm и Ø 500 mm.

Секундарна канализациона мрежа, за одвођење отпадних вода, која се планира дуж Привредникове улице и

планираних улица, повезаће се на примарну канализациону мрежу и биће профила од Ø 250 mm до Ø 300 mm.

Подручје Новосадског железничког чвора

Одвођење отпадних и атмосферских вода са подручја Новосадског железничког чвора планира се као сепаратно.

Отпадне воде ће се одводити преко постојеће и планиране секундарне канализационе мреже, профила Ø 250 mm и оријентисати према постојећој примарној канализацији на Руменачком путу, профила до Ø 800 mm.

Секундарна канализациона мрежа, за одвођење атмосферских вода, планира се у оквиру комплекса и биће профила од Ø 250 mm до Ø 500 mm.

Атмосферске воде, прихваћене секундарном канализационом мрежом, оријенти-саће се према постојећем колектору атмосферских вода, профила Ø 250/150 cm који се Планом задржава.

Подручје Руменачког правца

Одвођење отпадних и атмосферских вода са подручја Руменачког правца планира се као сепаратно.

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће решено преко постојеће канализационе мреже, са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница.

Примарна канализациона мрежа за одвођење отпадних вода, профила од Ø 400 mm до Ø 1000 mm, реализована је дуж Руменачке улице и Планом се задржава.

У делу Руменачког пута изграђена је секундарна канализациона мрежа отпадних вода и црпна станица, која отпадне воде простора северно и јужно од поменутог правца, одводи ка постојећој примарној канализационој мрежи.

Секундарна канализациона мрежа за одвођење отпадних вода, планира се дуж свих планираних улица, повезаће се на примарну канализациону мрежу и биће профила од Ø 250 mm до Ø 300 mm.

Примарна канализациона мрежа за одвођење атмосферских вода, профила од Ø 600 mm до Ø 900 mm реализована је у делу Руменачке улице и Планом се задржава.

Секундарна канализациона мрежа за одвођење атмосферских вода, планира се дуж свих улица, повезаће се на примарну канализациону мрежу и биће профила од Ø 250 mm до Ø 400 mm.

Оријентација атмосферских вода биће према зацевљеном каналу С-800, односно, према постојећој црпној станици „Сајлово”, која атмосферске воде препумпава у Канал ДТД.

Услови за изградњу канализационе мреже

Услови за изградњу канализационе мреже и прикључака на канализациону мрежу су обавезујући за простор који се спроводи по плану генералне регулације, а усмеравајући су за просторе који се разрађују плановима детаљне регулације.

Трасу мреже канализације полагаати у зони јавне површине између две регулационе линије у уличном фронту једнострано, или обострано, уколико је улични фронт шири од 20 m.

Минимални пречник отпадне канализације је Ø 250 mm, а атмосферске или заједничке канализације Ø 300 mm.

Трасе канализације се постављају тако да се задовоље прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање од других инсталација и објеката инфраструктуре је 0,7 m, а вертикално 0,5 m.

Сви објекти за сакупљање и третман отпадних вода морају бити водонепропусни и заштићени од продирања у подземне издане и хаваријског изливања.

Минимална дубина изнад канализационих цеви износи 1,3 m, мерено од горње ивице цеви (уз испуњење услова прикључења индивидуалних објеката), а на месту прикључка новопланираног на постојећи цевовод, дубину прикључка свести на дубину постојећег цевовода.

На траси предвидети изградњу довољног броја ревизионих шахтова на прописаном растојању од 160 до 200 DN, а максимум 50 m.

Канализациони прикључци

Прикључак на фекалну канализацију почиње од споја са мрежом, а завршава се у ревизионом шахту.

Пречник канализационог прикључка одређује ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад, а у складу са типом објекта, техничким нормативима и Одлуком о условима и начину организовања послова у вршењу комуналних делатности испоруке воде и уклањања вода и Правилником о техничким условима за прикључење на технички систем за водоснабдевање и технички систем канализације.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора се прикључити на канализациону мрежу, ако је она изграђена.

Прикључење стамбених објеката врши се минималним пречником DN 160 mm.

Ревизионо окно лоцира се на парцели корисника, на 0,5 m од регулационе линије.

Индустријски објекти и други објекти чије отпадне воде садрже штетне материје, могу се прикључити на канализациону мрежу само ако се испред прикључка угради уређај за пречишћавање индустријских отпадних вода до прописаног квалитета упуштања у канализацију.

Објекат који се водом снабдева из сопственог изворишта може се прикључити на отпадну канализацију под условом да се постави водомер за мерење исцрпљене воде.

Прикључење подрумских и сутеренских просторија на канализациони систем дозвољава се само преко аутономног постројења, препумпавањем.

За решавање одвода употребљених вода поступити по Одлуци о санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 17/93, 3/94, 10/01 и 47/06 – др. одлука).

Зауљене атмосферске воде са манипулативних површина као и воде од прања и одржавања тих површина (претакачка места, точећа места, паркинг и сл.) посебном мрежом спровести кроз таложник за механичке нечистоће и сепаратор уља и масти и лакних течности и тек потом испуштати у реципијент.

Санитарно-фекалне отпадне воде могу се без пречишћавања испуштати у јавну канализациону мрежу, уз поштовање услова и сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

Технолошке воде се могу испуштати у јавну канализацију. Зависно од потреба, код загађивача предвидети изградњу уређаја за предtretман технолошких отпадних вода, тако да њихов квалитет задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, а пре пречишћавања на ППОВ, тако да се не ремети рад пречистача у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање, Прилог 2, Глава III, Табела 1 („Службени гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16).

Извођење прикључка канализације, као и његова реконструкција су у надлежности ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад.

Одбрана од поплава

Подручје радне зоне „Север I”

Простор низводно од преводнице брани се од високих вода Дунава постојећим насипом уз Канал ДТД.

Планира се одбрана од високих вода Дунава, вероватноће појаве једном у хиљаду година, односно, одбрана од 0,1 % високих вода Дунава.

Планирана одбрана, реализоваће се као стална одбрана од 1 % високих вода Дунава, дуж постојећег насипа и њено планирано надвишење (као стална или мобилна одбрана) до одбране од 0,1 % високих вода Дунава.

Планирана одбрана спроводиће се дуж леве обале Канала ДТД и низводно од преводнице.

У циљу заштите и спровођења одбране, дефинише се заштитни појас уз насип, укупне ширине од 50 m, мерено од унутрашње ивице ножице насипа. Услови изградње у заштитном појасу насипа дати су у делу Водни услови.

Евентуалним радовима у заштитном појасу морају претходити посебни услови, које треба прибавити од надлежног водног органа.

Узводно од преводнице, водостај у Каналу ДТД је диктиран режимом рада преводнице и он се креће од 78,95 до 80,50 m н.в.

С обзиром на постојећу нивелацију и на поменути режим рада преводнице део простора узводно од преводнице није угрожен високим водама Канала ДТД. У циљу заштите и ревизије постојећег Канала ДТД, дефинише се заштитни појас ширине 10 m, мерено од постојеће ивице Канала ДТД.

Подручје радне зоне „Север II”

Простор низводно од преводнице брани се од високих вода Дунава постојећим насипом уз Канал ДТД.

Планира се одбрана од високих вода Дунава, вероватноће појаве једном у хиљаду година, односно одбрана од 0,1 % високих вода Дунава.

Планирана одбрана, реализоваће се као стална одбрана од 1 % високих вода Дунава, дуж постојећег насипа и њено планирано надвишење (као стална или мобилна одбрана) до одбране од 0,1 % високих вода Дунава.

Планирана одбрана спроводиће се дуж десне обале Канала ДТД и низводно од преводнице и то као стална одбрана од 1 % високих вода Дунава насипом са котом 81,00 m н.в. и зицићем са котом 80,60 m н.в. на коју ће се надоградити мобилна одбрана за одбрану од 0,1 % високих вода Дунава.

У циљу заштите и спровођења одбране, дефинише се заштитни појас уз насип, ширине до 50 m, мерено од унутрашње ивице ножице насипа, односно заштитни појас уз зидањ, ширине до 50 m, мерено од унутрашње ивице зидања. Услови изградње објеката у заштитном појасу дефинисани су у делу Водни услови.

С обзиром на постојећу нивелацију и на режим рада преводнице део простора узводно од преводнице није угрожен високим водама Канала ДТД. У циљу заштите и ревизије постојећег водног објекта, дефинише се заштитни појас ширине 10 m, мерено од постојеће ивице Канала ДТД.

Водни услови

План је израђен у складу са планском документацијом вишег реда, важећим прописима и нормативима за планска решења и прописима који регулишу потпуну заштиту водног режима и водних објеката у условима коришћења вода, заштите од вода и заштите површинских и подземних вода од загађења, уз усклађивање планираних објеката с постојећим водним објектима и хидромелиорационим уређењем обухваћеног подручја и општим концептом снабдевања водом, каналисања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу града Новог Сада.

Закони и подзаконска акта:

- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон),
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 – др. закон),
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон),
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 – др. закон),
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68),
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12),
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16),
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14).

Планским решењем уважена је и намена водног и приобалног земљишта, према чл. 8, 9. и 10. Закона о водама.

Планским уређењем простора обезбеђено је неометано функционисање водних објеката, одржавање и уређење водних објеката, стабилност објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујице, заштиту од штетног дејства унутрашњих вода – одводњавање и др., дефинисаних чл. 13, 15, 16. и 17. Закона о водама.

При изради Плана, поштоване су забране и ограничења из члан 133. Закона о водама:

- на насипима и другим водним објектима забрањено је копати и одлагати материјал, прелазити и возити

моторно возило, осим на местима на којима је то дозвољено, и обављати друге радње којима се може угрозити стабилност водних објеката,

- на водном земљишту забрањено је градити објекте којима се смањује пропусна моћ корита, забрањено је одлагати чврсти отпад и опасан и штетан материјал, складиштити дрво и други чврст материјал на начин којим се ремете услови проласка великих вода,
- формирања привремених депонија шљунка и песка морају се планирати тако да не ремете пролазак великих вода и на удаљености не мањој од 30 m од небрањене ножице насипа,
- забрањено је у поплавном подручју градити објекте на начин којим се омета протицање воде и леда или супротно прописима за градњу у поплавном подручју,
- забрањено је садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа ка водотоку и у брањеној зони на удаљености до 50 m од унутрашње ножице насипа,
- забрањено је копати бунаре, ровове и канале поред насипа у појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, односно до 50 m према брањеном подручју, осим ако је њихова функција заштита од штетног дејства вода или је техничком документацијом, урађеном у складу са овим законом, доказано да није угрожена стабилност насипа,
- мењати или пресецати токове поземних вода, односно искоришћавати те воде у обиму у којем се угрожава снабдевање питком или технолошком водом, угрожавају минерална и термална изворишта, стабилност тла и објеката,
- градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и у обостраном појасу ширине од најмање 5 m од тих канала предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала.

Сви радови су планирани тако да не угрозе стабилност и отежају одржавање регулационих, заштитних и других водних објеката.

При изради Плана, уважени су и подаци о водним објектима на обухваћеном простору. Простор обухваћен Планом припада сливу реке Дунав и водном подручју Дунав.

На простору обухваћеном Планом, налазе се следећи водни објекти:

- Канал ДТД – деоница од km 3+350 (друмски мост на Сентандрејском путу) до km 6+759 (железнички мост пруге Нови Сад – Суботица), у оквиру које је Хидрочвор „Нови Сад“;
- насип прве одбрамбене линије реке Дунав, дуж леве и десне обале Канала ДТД низводно од Хидрочвора „Нови Сад“;
- шуме са посебном наменом – заштитне шуме, дуж леве и десне обале Канала ДТД;
- колектор атмосферске канализације радне зоне Север II, реципијент каналске мреже система за одводњавање „Сајлово“ који је изван обухвата;
- деоница Канала ДТД, од km 3+350 (друмски мост на Сентандрејском путу) до km 6+759 (железнички мост

пруге Нови Сад – Суботица), дели обухваћени простор на радну зону Север I, северно од Канала ДТД, и радну зону Север II, јужно од канала.

У оквиру наведене деонице канала, од km 4+057 до km 4+604, је Хидрочвор „Нови Сад“, који у свом саставу има уставу, капацитета 60 m³/s, и бродску преводницу.

Канал ДТД је део јединственог хидросистема Дунав–Тиса–Дунав у јужној Бачкој. У каналу узводно од Хидрочвора је диктиран водни режим, који се одржава на прописан начин, док је низводно од Хидрочвора у каналу водни режим реке Дунав. На низводном делу канала постоји изграђена обалоутврда.

Водостаји канала у профилу уставе Хидрочвора „Нови Сад“ се крећу у следећим границама:

а) Горња вода (узводно од уставе):

- кота максималног водостаја: 80,50 m.n.m.
- кота минималног водостаја: 78,95 m.n.m.
- кота радног (уобичајеног) водостаја: 79,50–79,70 m.n.m.

б) Доња вода (од уставе до Дунава):

- кота максималног водостаја: 79,55 m.n.m.
- кота минималног водостаја: 71,05 m.n.m.

Канал ДТД је пловни канал. Предвиђен је за двотрачну пловидбу теретњака носивости до 1000 тона. Изнад акваторије канала се мора обезбедити пловни габарит канала 6 m изнад максималног водостаја у каналу и минимална пловна ширина од 27,7 m, симетрично на осовину канала. Пловна ширина испод моста је најмање 16 m.

Између хидрочвора и Сентандрејског моста, на левој обали канала, налази се окретница за бродове.

Обухваћене деонице насипа прве одбрамбене линије реке Дунав дуж леве и десне обале Канала ДТД низводно од Хидрочвора „Нови Сад“, на делу који је у водном режиму реке Дунав, су изграђене за заштиту од високих водостаја Дунава са вероватношћом појаве једном у сто година (1 % В.В.). Кота круне насипа односно горња кота зида је дефинисана према критеријуму да заштитна висина земљаног насипа буде 1,2 m, а вертикалног зида 0,8 m изнад 1 % В.В. Дунава.

Дуж леве обале Канала ДТД је деоница насипа од km 4+490 до km 3+588, од Хидрочвора „Нови Сад“ до Сентандрејског моста. Насип је у Оперативном плану за одбрану од поплава део објекта Д. 10.2.1. – Леви насип Канала ДТД од уставе и преводнице „Нови Сад“ до ушћа у Дунав, 4,49 km (km 4+490 - km 0+000), водне јединице „Шајкашка – Нови Сад“.

Дуж десне обале Канала ДТД је деоница насипа од km 3+337,5 до km 4+170, од Сентандрејског моста до Хидрочвора „Нови Сад“. На деоници насипа од km 3+337,5 (Сентандрејски мост) до km 3+403,37, насип је у виду армиранобетонског зида, изграђеног до коте 80,60 m.n.m. Надаље, до Хидрочвора, је насип земљани са ширином круне 10 m. Насип је у Оперативном плану за одбрану од поплава део објекта Д. 10.4.2. – Десни насип Канала ДТД од ушћа у Дунав до уставе и преводнице „Нови Сад“, 4,17 km (km 0+000 - km 4+170), водне јединице „Шајкашка – Нови Сад“.

На подручју обухвата Плана, дуж леве и десне обале Канала ДТД, налазе се шуме са посебном наменом –

заштитне шуме, чији је корисник Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад, обухваћене планским документом за дугорочно газдовање шумама, Посебном основом газдовања шумама за газдинску јединицу „ОКМ Нови Сад“, и то одељење 49 и 50 са одсецима, датих на ситуацијама у прилогу.

На простору од Руменачког пута до Канала ДТД, у оквиру радне зоне Север II, некадашња деоница мелиорационог канала С-800 (од km 0+000 до око km 2+400) је стављена ван функције и изграђен је колектор атмосферске канализације радне зоне Север II. Мелиорациона црпна станица (ЦС) „Сајлово“ је стављена ван функције и изграђена је нова ЦС „Сајлово“, преко које се атмосферске воде испуштају у Канал ДТД, на делу низводно од Хидрочвора. Колектор атмосферске канализације и ЦС „Сајлово“ су у надлежности ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад.

Од ЦС „Сајлово“, кроз комплекс „Новкабела“ и Привредничковом улицом, у дужини од 1050 m, колектор атмосферске канализације је армиранобетонски, профила 250/150 cm. Затим има прекид где је, у дужини од око 400 m, отворен канал. Надаље је, од Пута новосадског партизанског одреда, кроз комплекс ранжирне станице, до Руменачког пута колектор атмосферске канализације изграђен од профила 200/140 cm.

Изван обухвата, од краја изграђеног колектора, је отворени мелиорациони канал С-800, од km 2+400 – km 5+300. Њиме се из каналске мреже (канални С-808, С-809 и С-810) система за одводњавање „Сајлово“ врши одвођење сувишних вода припадајућег слива, у колектор атмосферске канализације радне зоне Север II.

За планирање и изградњу објеката и извођење радова у зони Канала ДТД, уважени су следећи услови:

- планским решењем се не реметити обала и водни режим Канала ДТД;
- не планира се изградња мале хидроелектране на Каналу ДТД;
- на Каналу ДТД обезбеђена је ширина пловног пута.

Континуитет и правац инспекционих стаза у обостраном појасу (заштитни појас канала) ширине од мање 10 m од Канала ДТД, сачуван је за пролаз и рад механизације која одржава канал.

У овом заштитном појасу канала није дозвољена изградња никаквих објеката, постављање оgrade, депоновање материјала, садња дрвећа, као и предузимање других радњи којима се ремети функција или угрожава стабилност канала и омета редовно одржавање канала.

Промена намене шума и шумског земљишта је могућа само уколико се приступи промени намене у складу са чланом 10. Закона о шумама и уз сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде односно Управе за шуме.

Укрштање и паралелно вођење са Каналом ДТД:

- на месту укрштања планираних инсталација са Каналом ДТД, преко конструкције моста, планирати постављање инсталација изнад доње конструкције моста (ДИК), тако да се не смањи светли отвор моста и не угрози пловидба;
- постављање линијског објекта паралелно са каналом, планирати изван ширине инспекционе стазе (заштитног појаса канала) према услови 3.3. Водних

услова Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине“ Нови Сад, број II/800/5/21 од 30. јула 2021. године (у даљем тексту: Водних услова) и изван површине заштитних шума и шумског земљишта обухваћених Посебном основном газдовања шумама за газдинску јединицу „ОКМ Нови Сад“ према условима 3.4. и 3.4.1 Водних услова.

Линијски објекат поставити најмање 1 m испод коте терена и обезбедити од утицаја механизације за одржавање канала.

Саобраћајне површине планирати изван ширине инспекционе стазе (заштитног појаса канала) према услову 3.3. Водних услова и изван површине заштитних шума и шумског земљишта обухваћених Посебном основном газдовања шумама за газдинску јединицу „ОКМ Нови Сад“ према услову 3.4. и 3.4.1. Водних услова.

У Канал ДТД, на подручју обухваћеном Планом, могу се упуштати атмосферске и друге пречишћене воде на деоници низводно од Хидрочвора „Нови Сад“ где је канал у режиму реке Дунав.

Атмосферске воде, претходно ослобођене муља, вегетације, масти, уља, нафтних деривата, лебдећих и пливајућих материја, упуштати у канал путем уређених испуста, на начин којим се неће нарушавати стабилност обале канала.

У зони заштитног објекта – насип прве одбрамбене линије од великих вода реке Дунав, важе следећи услови за пројектовање објекта:

- у циљу очувања и одржавања стабилности и функционалности насипа као одбрамбеног објекта од високих вода, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, није дозвољена изградња објеката нити извођење радова којима би се задирало у тело насипа, постављање ограда, садња дрвећа, копање бунара, ровова и канала поред насипа у појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку и 50 m према брањеном подручју, као ни извођење било каквих других радњи које би штетно утицале на насип и умањиле његову сигурност као заштитног објекта;
- уз небрањену и брањену ножицу насипа и зида, неопходно је обезбедити појас ширине најмање 10 m за пролаз и рад механизације којом се одржава насип и спроводи одбрана од поплаве;
- у брањеном подручју, у зони од 10 m до 30 m удаљеној од ножице насипа, односно зони од 10 m до 25 m удаљеној од зида, дозвољено је партерно уређење терена; у зони од 30 m до 50 m удаљеној од ножице насипа, односно зони од 25 m до 50 m удаљеној од зида, дозвољена је изградња објеката инфраструктуре и објеката фундираних на максималну дубину до 1 m;
- забрањен је јавни саобраћај по круни насипа.

Приликом одбране од поплава и радова на редовном одржавању насипа, надлежне службе водопривреде задржавају право кретања у целој зони насипа.

Услови коришћења вода

Водоснабдевање обухваћеног простора планирано је из јавне водоводне мреже према условима/сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

Све садржаје у оквиру зоне изворишта воде планирати у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Службени гласник РС“, број 92/08).

Воду потребну за технолошки процес, уколико се не може обезбедити из јавног водовода, могуће је обезбедити захватањем површинских или подземних вода према намени, условима и приоритету у коришћењу вода, одређеним чланом 71. Закона о водама.

Корисник је дужан да воду користи на начин којим се не ускраћује право коришћења вода другим лицима и не угрожавају циљеви животне средине. Техничко решење базирано на рационалном и економичном коришћењу воде, уважавајући следеће:

- подземне воде са квалитетом погодним за пиће користе се само за: снабдевање становништва, санитарно-хигијенске потребе, напајање стоке, за потребе индустрије која захтева висококвалитетну воду (прехранбена, фармацевтска и др.) и потребе малих потрошача (испод 1,0 l/з) и не могу се користити за друге сврхе, изузев за гашење пожара, нити на начин који би неповољно утицао на количину и својства воде, према члану 72. Закона о водама;
- воде из изворишта површинских и подземних вода које служе за снабдевање водом за пиће, могу се користити само ако је то коришћење у складу са водним билансом и ако су претходно обављени истражни радови у складу са Законом о водама, односно хидрогеолошки истражни радови у складу са условима и начином извођења геолошких истраживања, према закону којим се уређују геолошка истраживања која обухватају утврђивање резерви, издашност и квалитет воде на одређеном изворишту, према члану 79. Закона о водама.

Услови заштите вода

Планско решење је у складу са општим концептом канализације, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу града Новог Сада, уз уважавање следећег:

- канализациона мрежа планирана је сепаратног типа, посебно за атмосферске отпадне воде и посебно за санитарно-фекалне отпадне воде;
- условно чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II класи воде се могу без пречишћавања одвести у атмосферску канализацију, мелиорациони канал за одводњавање, околне површине и др., путем уређених испуста који су осигурани од ерозије односно према условима 3.7.1. Водних услова;
- спречити скупљање и задржавање атмосферских вода уз ножицу насипа прве одбрамбене линије од великих вода реке Дунав;
- за атмосферске воде са зауљених и задрљаних површина (бензинска пумпа, манипулативни простор, паркинг и сл.), пре улива у реципијет, планирати одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник);
- санитарно-фекалне отпадне воде обухваћеног простора испуштати у јавну канализациону мрежу, а потом одвести на градско централно постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) града Новог Сада, према условима/сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

На простору планираном за трафостанице обезбедити све мере заштите од неконтролисаног испуштања трафо-уља из трансформатора. У случају било каквог изливања трафо-уља (у случају хаварије), садржај се мора уклонити на безбедан начин, а у складу са прописима о заштити површинских и подземних вода. Забрањено је било какво испуштање трансформаторског уља у атмосферску или било коју другу канализациону мрежу, околне површине, отворене канале или упојне бунаре.

Уважени су и сви други услови за сакупљање, каналисање и диспозицију отпадних вода које пропише надлежно јавно комунално предузеће.

Забрањено је у површинске и подземне воде уношење опасних и штетних материја које могу угрозити квалитет (еколошки статус) тј. узроковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода у складу са чл. 97. и 133. (став 1. тачка 9.) Закона о водама.

Забрањено је у водотоке испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у водотоке, претходно се морају комплетно пречистити (предtretман, примарно, секундарно или терцијално), тако да задовољавају прописане граничне вредности квалитета ефлуента према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање и Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12).

Забрањено је у подземне воде уношење загађујућих материја, односно узроковање погоршања постојећег хемијског статуса подземне воде, у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање.

Намена водног земљишта се не може мењати без сагласности Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине“ Нови Сад.

Подземне воде

Подземне воде за северну зону

Меродавни нивои подземних вода су:

- максимални ниво подземне воде је од 78,00 м н.в. до 80,50 м н.в.
- минимални ниво подземне воде је од 75,00 м н.в. до 78,00 м н.в.

Правац пада водног огледала просечног нивоа подземне воде је северозапад-југоисток са падом према југоистоку.

Подземне воде за јужну зону

Меродавни нивои подземне воде су:

- максимални ниво подземне воде је од 76,50 м.н.в. до 80,50 м.н.в.
- минимални ниво подземне воде је од 73,50 м.н.в. до 76,50 м.н.в.

Правац пада водног огледала просечног нивоа подземних вода је северозапад-југоисток, са смером пада према југоистоку.

3.3. Енергетска инфраструктура

Планира се да се подручје у обухвату Плана комплетно опреми инсталацијама и објектима енергетске инфраструктуре и електронских комуникација. На подручју је могућа изградња електроенергетске, гасне и вреловодне мреже, мреже електронских комуникација, као и пратећих објеката који ће опслуживати планиране садржаје.

Све инсталације које се налазе у зони изградње планираних објеката је потребно изместити уз прибављање услова од власника тих инсталација.

Снабдевање електричном енергијом

Обухваћено подручје ће се снабдевати електричном енергијом из јединственог електроенергетског система. Основни објекти за снабдевање потрошача биће трансформаторске станице (у даљем тексту: ТС) 110/20 kV „Нови Сад 2“, 110/20 kV „Римски Шанчеви“, планирана ТС 110/20 kV „Нови Сад 8“ и будућа разводна постројења (РП) 20 kV „Индустријска“ и РП 20 kV „Север“. Од ових објеката ће полазити 20 kV мрежа каблова до ТС 20/0,4 kV, а од ових ТС ће полазити инсталација осветљења и нисконапонска 0,4 kV мрежа до објеката, чиме ће се обезбедити квалитетно и поуздано снабдевање електричном енергијом свих потрошача на подручју.

Највеће интервенције у постојећем систему очекују се на главним објектима за снабдевање због потпуног преласка на двостепени систем трансформације напонског нивоа електричне енергије. Тако ће ТС 110/35 kV „Нови Сад 2“ бити реконструисана, и прећи на рад на 110/20 kV ниво, док ће ТС 35/10 kV „Индустријска“ и ТС „Север“ постати разводна 20 kV постројења (РП) које ће преко 20 kV подземних и надземних водова бити повезана са ТС 110/20 kV „Нови Сад 2“ и будућом ТС 110/20 kV „Нови Сад 8“.

Већи део подручја обухваћеног Планом је покривен електроенергетском мрежом. Међутим, капацитет постојеће мреже неће бити довољан да покрије потребе планираних садржаја за електричном енергијом. Због тога се планира изградња нове преносне ТС 110/20 kV „Нови Сад 8“ у радној зони „Север I“ и прикључног далеководна 110 kV. Изградњом нове ТС и пратеће средњенапонске (20 kV) мреже обезбедиће се довољни капацитети за снабдевање електричном енергијом планираних пословно-производних садржаја.

До планираних објеката потребно је изградити прикључке од постојеће или нове мреже, као и потребан број ТС. Нове ТС се могу градити као слободностојећи објекти на парцелама свих намена, у складу са важећом законском и техничком регулативом. Свим ТС потребно је обезбедити колски прилаз ширине минимално 3 м (и висине минимално 3,5 м, у случају постојања пасажа) ради обезбеђења интервенције у случају ремонта и хаварије. У свим постојећим и планираним саобраћајницама резервисани су независни коридори за пролаз 20 kV и 0,4 kV каблова, у складу са датим попречним профилима. На просторима планиране изградње потребно је изградити и инсталацију јавног осветљења. Такође је потребно постојећу надземну мрежу демонтирати и изградити подземно тамо где просторно-технички услови то дозвољавају, као и реконструисати постојећу 10 kV мрежу и опрему у свим ТС 10/0,4 kV и прилагодити је за рад на 20 kV напонском нивоу.

Преко подручја пролазе три далековода (ДВ) 110 kV:

- ДВ бр. 190А/1 ТС „Нови Сад 2”-ТС „Римски шанчеви”;
- ДВ бр. 190А/2 ТС „Римски шанчеви”-ТС „Нови Сад 3” и
- ДВ бр. 190Б ТС „Нови Сад 2”-ТС „Нови Сад 3”.

Око свих далековода 110 kV, као и око далековода 35 kV дефинисани су заштитни коридори.

Према условима Електромрежа Србије а.д. Београд бр. 130-00-УТД-003-973/2021 од 16.07.2021. године, планирано је повезивање нове ТС ТС 110/20 kV „Нови Сад 8” по принципу "улаз-излаз" на ДВ 110 kV бр. 190А/1 ТС „Нови Сад 2”-ТС „Римски шанчеви” и ДВ бр. 1136 ТС „Нови Сад 3”-ТС „Нови Сад 5”.

У случају изградње у заштитном појасу далековода потребна је сагласност Акционарског друштва „Електромрежа Србије” Београд, при чему важе следећи услови:

- сагласност се даје на елаборат који инвеститор планираних објеката треба да обезбеди, а који израђује овлашћена пројектна организација;
- садржај елабората и мере које се прописују приликом пројектовања и пре и за време извођења радова прописује власник инсталације, а на основу важећих закона, правилника и техничких прописа.

Претходно наведени услови важе приликом израде:

- елабората о могућностима градње планираних објеката у заштитном појасу далековода; заштитни појас далековода износи 25 m са обе стране далековода напонског нивоа 110 kV од крајњег фазног проводника, односно 30 m од осе далековода;
- елабората утицаја далековода на потенцијално планиране објекте од електропроводног материјала; овај утицај на цевоводе, у зависности од насељености подручја, потребно је анализирати на максималној удаљености до 1000 m од осе далековода;
- елабората утицаја далековода на телекомуникационе водове (не треба ако су у питању оптички каблови); овај утицај, у зависности од специфичне отпорности тла и насељености подручја, потребно је анализирати на максималној удаљености до 3000 m од осе далековода у случају градње телекомуникационих водова.

У близини далековода, а ван заштитног појаса, потребно је размотрити могућност градње планираних објеката у зависности од индуктивног утицаја на:

- потенцијалне планиране објекте од електропроводног материјала и
- потенцијалне планиране телекомуникационе водове (ово није неопходно ако се користе оптички каблови).

Предвидети мере попут сопствених и колективних средстава заштите, галванских уметака чији је изолациони ниво виши од граничних вредности утицаја, изоловање надземних делова пластичним омотачима и слично.

Уколико постоје метални цевоводи, у зависности од насељености подручја, потребно је анализирати индуктивни утицај на максималној удаљености од 1000 m од осе далековода. Индуктивни утицај, у зависности од специфичне отпорности тла и насељености подручја, потребно је ана-

лизирати на максималној удаљености од 3000 m од осе далековода, у случају градње телекомуникационих водова.

Преко подручја прелази и далековод 35 kV који улази у ТС „Нови Сад 2”. Овај далековод је планиран за прелазак на рад на 20 kV напонски ниво и потребно га је изместити и изградити подземно у постојећим и планираним регулацијама улица, уз сагласност и услове надлежног електродистрибутивног предузећа. Док је далековод у функцији морају се поштовати услови заштите, односно у заштитном коридору овог далековода који износи укупно 30 m није дозвољена изградња објеката осим уз услове и сагласност надлежног електродистрибутивног предузећа.

У постојећим коридорима електроенергетских водова и ТС 110/20 kV се могу изводити санације, адаптације и реконструкције за потребе интервенција или ревитализације система.

Услови за прикључење на електроенергетску мрежу

Прикључење објеката на електроенергетску мрежу решити изградњом сопствене ТС или прикључењем на нисконапонску мрежу изградњом прикључка који се састоји од прикључног вода, кабловске прикључне кутије (КПК) и ормана мерног места (ОММ). Прикључни вод изградити подземно, од постојећег или планираног вода у улици, или директно из ТС. Детаљније услове за прикључење и изградњу прикључног вода и положај КПК и ОММ-а прибавити од надлежног предузећа.

Снабдевање топлотном енергијом

Обухваћено подручје ће се снабдевати топлотном енергијом из градског гасификационог система, топлификационог система, употребом локалних топлотних извора и обновљивих извора енергије.

Снабдевање из гасификационог система ће се обезбеђивати са западног крака гасовода средњег притиска који полази од Главне мерно-регулационе гасне станице (ГМРС) „Нови Сад I” преко Канала ДТД до подручја радних зона „Север II”, „Север I”, Железничког чвора и Руменачког пута. Од гасовода средњег притиска су изграђени прикључци до мерно-регулационих гасних станица (МРС) у пословним комплексима, а од МРС мрежа ниског притиска до објеката.

За снабдевање планираних садржаја је потребно изградити мрежу средњег притиска у следећим правцима:

- веза будуће ГМРС из правца Руменке са постојећом мрежом у Новом Саду;
- веза од улазног правца у град са Државног пута А1 (ауто-пут Е-75), преко Булевара Европе до Руменачког пута;
- веза постојећег гасовода у Приморској улици са прелазом канала ДТД;
- проширење постојеће мреже средњег притиска на новопланиране зоне.

Од постојеће и планиране мреже гасовода средњег притиска ће се извести прикључци до мерно-регулационих станица (МРС), а од МРС ће се градити нископритисна мрежа до објеката. У делу подручја намењеном породичном становању (уз Клисански пут и у југоисточном делу Плана) је изграђена и дистрибутивна градска гасоводна мрежа ниског притиска на коју се могу прикључити постојећи и планирани садржаји у окружењу. Приликом изградње мер-

но-регулационих станица и гасоводне мреже потребно је придржавати се свих важећих правилника и техничких услова које се односе на цеви под притиском.

Из топлификационог система, из топлане „Запад” и пратеће вреловодне мреже, снабдева се само мали део подручја у јужном делу Плана. Не планира се веће проширење вреловодне мреже, а оставља се могућност прикључења на постојећу вреловодну мрежу нових објеката у оквиру спортско-рекреационог центра.

Оставља се могућност пословним комплексима да се снабдевају из локалних топлотних извора, уз употребу погонског енергента који не утиче штетно на животну средину.

Услови прикључења на гасоводну мрежу

Прикључење објеката у гасификациони систем решити изградњом гасног прикључка од постојеће гасоводне мреже до мерно-регулационог сета. У случају потреба за већим количинама топлотне енергије снабдевање решити прикључењем директно на гасовод средњег притиска и изградњом сопствене мерно-регулационе гасне станице. Детаљније услове за прикључење прибавити од надлежног дистрибутера.

Услови прикључења на вреловодну мрежу

Да би се објекти прикључили на вреловодну мрежу потребно је изградити прикључак од постојеће или планиране мреже до објекта. Уколико је потребно, на погодном месту у подруму (сутерену) или приземљу објекта изградити топлотну подстану и омогућити изградњу вреловодног прикључка од постојећег или планираног вреловода до подстану на најпогоднији начин, а све у складу са условима Јавног комуналног предузећа „Новосадска топлана” Нови Сад.

Обновљиви извори енергије

На овом подручју постоји могућност коришћења обновљивих извора енергије.

Соларна енергија

Пасивни соларни системи

Дозвољава се доградња стакленика, чија се површина не рачуна код индекса изграђености и индекса заузетости парцеле уколико се побољшава енергетска ефикасност објекта. Код објеката свих намена, на фасадама одговарајуће оријентације, поред стакленика дозвољава се примена осталих пасивних система – ваздушних колектора, Тромб-Мишеловог зида и сл.

Активни соларни системи

Соларни системи за сопствене потребе и комерцијалну производњу могу се постављати под следећим условима:

- постојећи и планирани објекти – на кровним површинама и фасадама објеката, где просторно-технички услови то дозвољавају; на планираним објектима фасадни елементи могу бити изграђени од блокова са интегрисаним соларним панелима; на објектима под заштитом, соларни системи могу се постављати само уз сагласност надлежног Завода за заштиту споменика културе;

- површине јавне намене – на стубовима јавне и декоративне расвете и за потребе видео-надзора (у регулацијама улица, на комуналним површинама, у оквиру дечјих игралишта и спортских терена), за осветљење рекламних паноа и билборда, за саобраћајне знакове и сигнализацију, на елементима урбаног мобилијара (надстрешнице за клупе, аутобуска стајалишта и сл.);
- површине осталих намена – на парцелама пословних комплекса, тако да површина под соларним панелима улази у дозвољени индекс заузетости и на надстрешницама за паркинге у оквиру пословних комплекса, тако да не пређе 50 % укупне паркинг-површине, док преостали паркинг-простор треба да има природну заштиту високим зеленилом.

Хидро и (хидро) геотермална енергија

Системи са топлотним пумпама који користе (хидро) геотермалну енергију могу се постављати у сврху загревања и хлађења објеката. У случају ископа бунара потребно је прибавити сагласност надлежног органа.

Енергија биомасе

Енергија биомасе може се искористити за снабдевање топлотном енергијом објеката коришћењем брикета, пелета и других производа од биомасе као енергената у локалним топлотним изворима.

Постројења за производњу електричне и топлотне енергије из биомасе или у комбинацији са другим ОИЕ могу се градити у оквиру радних зона „Север I” и „Север II”. За изградњу оваквих објеката обавезна је израда урбанистичког пројекта и стратешке процене утицаја на животну средину.

Производња електричне, односно топлотне енергије за сопствене потребе коришћењем обновљивих извора енергије сматра се мером ефикасног коришћења енергије.

3.4. Мере енергетске ефикасности изградње

Ради повећања енергетске ефикасности, приликом пројектовања, изградње и касније експлоатације објеката, као и приликом опремања енергетском инфраструктуром, потребно је применити следеће мере:

- приликом пројектовања водити рачуна о облику, положају и повољној оријентацији објеката, као и о утицају ветра на локацији;
- користити класичне и савремене термоизолационе материјале приликом изградње објеката (полистирени, минералне вуне, полиуретани, комбиновани материјали, дрво, трска и др.);
- у инсталацијама осветљења у објектима и у инсталацијама јавне и декоративне расвете употребљавати енергетски ефикасна осветљива тела;
- користити пасивне соларне системе (стакленици, масивни зидови, Тромб-Мишелов зид, термосифонски колектор итд.);
- постављати соларне панеле (фотонапонске модуле и топлотне колекторе) као фасадне и кровне елементе где техничке могућности то дозвољавају;
- размотрити могућност постављања зелених кровних вртова и зелених фасада, као и коришћење атмосферских и отпадних вода;

- код постојећих и нових објеката размотрити могућност уградње аутоматског система за регулисање потрошње свих енергетских уређаја у објекту;
- постављати пуњаче за електричне аутомобиле на јавним и осталим површинама предвиђеним за паркирање возила.

Објекти високоградње морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Ова својства се утврђују издавањем сертификата о енергетским својствима који чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

Инвеститори изградње објеката су дужни да грејну инсталацију сваког објекта предвиђеног за прикључење на неки од система снабдевања топлотном енергијом опреми уређајима за регулацију и/или мерење предате топлотне енергије.

3.5. Електронске комуникације

Обухваћено подручје ће бити комплетно прикључено на системе електронских комуникација.

Планира се осавременавање система електронских комуникација у циљу пружања нових сервиса корисницима. Планира се и даље постављање мултисервисних платформи и друге опреме у уличним кабинетима у склопу децентрализоване мреже. Улични кабинети се могу постављати и на јавној површини, у регулацијама постојећих и планираних саобраћајница, на местима где постоје просторне и техничке могућности. Да би се обезбедило проширење мреже електронских комуникација потребно је у регулацијама улица и до нових објеката изградити подземну мрежу цеви кроз које ће пролазити будућа инсталација електронских комуникација. У попречним профилима улица резервисани су независни коридори за мрежу електронских комуникација.

У оквиру стамбених објеката са више стамбених јединица, стамбених зграда са више корисника простора и стамбених делова стамбено-пословних зграда потребно је поставити инсталацију заједничког антенског система, који омогућава независан пријем услуга радио и телевизијских програма и њихову дистрибуцију крајњим корисницима.

Планира се потпуна покривеност подручја сигналом мобилне телефоније свих надлежних оператера. На подручју је могуће постављати системе мобилне телефоније и осталих електронских комуникација уз поштовање следећих услова:

- антенски системи и базне станице могу се постављати на кровне и горње фасадне површине објеката уз обавезну сагласност власника тих објеката, односно скупштине станара;
- антенски системи мобилне телефоније, као и осталих електронских комуникација, могу се постављати на антенске стубове на парцелама намењеним пословању и зеленим површинама уз обавезну сагласност власника; базне станице постављати у подножју стуба, уз изградњу оптичког приводног кабла до базне станице;
- антенске системе постављати уз поштовање свих правилника и техничких препорука из ове области, као и препорука светске здравствене организације;

- уколико се у близини налазе стубови, односно локације других оператера, размотрити могућност заједничке употребе;
- обавезно је извршити периодична мерења јачине електромагнетног зрачења у близини антенског система, а посебно утицај на оближње објекте становања који се налазе на истој или сличној висини као и антенски систем;
- за постављање антенских система и базних станице мобилне телефоније и осталих електронских система обавезно је претходно позитивно мишљење надлежне управе.

Постојеће антенске системе електронских комуникација је могуће задржати на постојећим локацијама уколико испуњавају горе наведене услове, уз обавезно периодично мерење јачине зрачења.

Услови за прикључење на мрежу електронских комуникација

Прикључење објеката у систем електронских комуникација решити изградњом прикључка (подземне мреже оптичких или бакарних проводника) од постојеће или планиране уличне мреже до приступачног места на фасади или унутрашњости објекта, где ће бити смештен типски телекомуникациони орман. Детаљније услове за прикључење прибавити од надлежног оператера.

Прикључак на заједнички антенски систем извести према условима надлежног оператера.

Прикључак на кабловски дистрибутивни систем извести према условима локалног дистрибутера.

4. ПЛАН УРЕЂЕЊА ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА

На простору обухваћеном Планом заступљено је јавно зеленило (парк, линеарно зеленило – дрвореди, сквер, гробље, заштитно зеленило и др.) и зеленило у оквиру осталих намена (радне зоне – пословање).

На подручју обухвата Плана, дуж леве и десне обале Канала ДТД, налазе се шуме са посебном наменом – заштитне шуме, чији је корисник Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине“ Нови Сад, обухваћене планским документом за дугорочно газдовање шумама, Посебном основом газдовања шумама за газдинску јединицу „ОКМ Нови Сад“, и то одељење 49 и 50 са одсецима.

Постојећу квалитетну вегетацију у оквиру уређених зелених површина потребно је сачувати, а по потреби и допунити је новим врстама, отпорнијим на негативне утицаје околног окружења. Поједини примери хортикултурног уређења могу послужити као добар модел озелењавања постојећим и новим комплексима (Новкабел, Неопланта, Ентеријер Јанковић, Стилес и други).

Зелене површине су у категоријама парковског зеленила (Горански парк – Парк мира) и заштитног зеленила (најсевернији део простора, зона Канала ДТД и зона уз железничку пругу), а заступљене су са око 16 %. Горански парк представља зелену оазу величине од око 1 ha у функцији окупљања и уласка у Алмашко гробље, а према категоријацији зелених површина представља зеленило суседског парка. У зони заштитног зеленила се не планира изградња.

Код планирања и изградње нових објеката у радним зонама и улазним правцима у град потребно је формирати

нове зелене површине, као што је простор испред објекта, улични простор, атријумски простор, вертикално зеленило и др. Недостатак квантитета надокнадити квалитетом и високим стандардом одржавања зелених површина.

Минимална заступљеност зелених површина (без паркинга) на простору предвиђеном за развој пословних и производних делатности (локације величине 0,5–50 ha) треба да буде: 20 % на парцели до 1 ha, 25 % на парцели 1–5 ha и 30–50 % на парцели већој од 5 ha.

Издужени правци заштитног зеленила битан су чинилац мреже зеленила града. На подручју града то су пре свега правци исток-запад, који се налазе уз железничку пругу и Канал ДТД, а исти су у обухвату Плана.

Са обе стране Канала ДТД у приобалном појасу, на дозвољеној удаљености, изван зоне заштите канала, потребно је формирати заштитни зеленило појас од садница високог, брзорастућег аутохтоног дрвећа и шибља.

Шири и ужи правци између појединих радних зона такође треба да оформе чврсте континуалне потесе и путем дрвореда да се повежу са осталим категоријама зеленила у зеленој мрежи града.

У оквиру паркиралишта потребно је резервисати простор за дрвореде и то да се на четири паркинг-места планира по једно дрво. Око и унутар планираних паркинга обезбедити одговарајућу засену садњом високог зеленила. Приликом израде пројеката за нове паркинге, обавезно сачувати постојеће дрвеће, осим ако је њихово уклањање крајње неопходно.

Зеленило заштитног појаса уз железничку пругу формирати од вегетације различите спратности, високо дрвеће садити према условима железнице, на дозвољеној удаљености од колосека, иза зоне заштите пруге. Овај зелени појас је сегмент лонгиту–диналног правца заштитног зеленила (исток-запад) уз железничку пругу и треба да је формиран у континуитету.

Једна од целина у северној зони простора обухваћеног Планом је планирано заштитно зеленило. Оно је дефинисано северно и северозападно од радне зоне „Север I“ до границе грађевинског подручја. У овој зони се не планира изградња, а земљиште се користи у функцији пољопривреде.

Избор биљака за озелењавање слободних површина радних зона, у највећој мери је подређен условима средине, јер у најтежим условима могу да егзистирају само поједине, специфичне биљне врсте. Због веома тешких услова у којима биљке расту, увек се боље одржавају групе биљака него појединачна стабла. Врсте за озелењавање треба да буду из групе отпорних на аерозагађење, под условом да не припадају групи инвазивних.

5. МЕРЕ И УСЛОВИ ОЧУВАЊА ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

5.1. Заштита градитељског наслеђа

На обухваћеном простору се налазе два гробља која су део просторно културно-историјске целине и један споменик културе као непокретна културна добра, као и један комплекс под предходном заштитом и пет археолошких локалитета.

Непокретна културна добра

Просторно културно-историјске целине

Просторно културно-историјска целина Гробља ван употребе – Православно гробље „Алмашко гробље“

Просторно културно-историјска целина Гробља ван употребе – Православно гробље „Алмашко гробље“, обухвата парцеле бр. 3864/1, 3864/2 и 3864/3 КО Нови Сад I, на старом Кисачком путу. (Решење Градског завода за обнову градитељског наслеђа и заштиту споменика културе Нови Сад број 01.-297/2-84). Одлуком Извршног већа Скупштине АП Војводине („Службени лист АП Војводине“, број 25/91), утврђена је Просторно културно-историјска целина Гробља ван употребе, у оквиру које се налази и Алмашко гробље, као непокретно културно добро од великог значаја⁵.

Просторно културно-историјска целина Гробља ван употребе – „Назаренско гробље“

Просторно културно-историјска целина Гробља ван употребе – „Назаренско гробље“, налази се у непосредној близини Алмашког гробља, са прилазом са старог Кисачког пута (Решење Градског Завода за обнову градитељског наслеђа и заштиту споменика културе Нови Сад број 01.-297/2-84).⁶ „Назаренско гробље“ је такође део Просторно културно-историјске целине Гробља ван употребе, која је утврђена за непокретно културно добро од великог значаја.

За споменике културе, просторно културно-историјске целине Гробља ван употребе, „Алмашко гробље“ и „Назаренско гробље“, третман је дефинисан Законом о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11 – др. закони, 99/11 – др. закон, 6/20 – др. закон, 35/21 – др. закон и 129/21 – др. закон).

Мере заштите за наведене просторно културно-историјске целине:

- очување свих изворних вредности Алмашког, односно Назаренског гробља, које чине њихове композиционе, урбанистичко-архитектонске, историјске и композиционе вредности;
- за све интервенције које се односе на гробље као целину, или на појединачна гробна места, без обзира да ли су појединачно заштићена или не, обавезна мера заштите је утврђивање конзерваторско-реставраторских услова којима се утврђује обим и начин на који се исте могу извршити;
- просторе у непосредном окружењу просторно културно-историјских целина Алмашког, односно Назаренског гробља, а које чине прилазни путеви и површине, тротоари, зелене површине и површине намењене паркирању, треба урбанистички, комунално и хортикултурно опремити примерено значају споменика и његовог коришћења као јавног простора.

Споменик културе

Кућа у Улици Војислава Илића број 15 у Новом Саду – Партизанска база (Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе, Петроварадин, број 664 од 26.

⁵ Алмашко гробље је Градском одлуком из 1992. године делимично отворено за сахрањивање.

⁶ Назаренско гробље је ван употребе.

ноембра 1964. године). Одлуком Извршног већа Скупштине Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 28/91), утврђена је као непокретно културно добро од великог значаја.

Мере заштите за овај објекат:

- објекат се чува у изворном изгледу (екстеријер, ентеријер, хоризонтални и вертикални габарит, облик и нагиб крова, сви конструктивни и декоративни елементи, оригинални материјали, натписи и посебно бивша партизанска база са музејском поставком).

Претходна заштита

На обухваћеном простору налази се један комплекс, који је у предлогу за утврђивање за споменик културе:

- Научни институт за ветеринарство Нови Сад, Румачки пут број 20.

Локалитети са археолошким садржајем

Археолошки локалитет 1 – Слана бара

Сондажним ископавањем Војвођанског музеја на рубу старе обале у источној зони локалитета (половином прошлог века) пронађени су остаци насељавања из времена гвозденог доба. Рекогносцирањем терена 2011. године, на рубу и платоу у залеђу старе високе обале Дунава, пронађени су површински покретни налази из гвозденог доба и средњег века. Рекогносцирањем терена 2013. године пронађени су површински покретни налази из праисторијских периода и времена раног средњег века.

Мере заштите:

- обавезна су претходна заштитна археолошка истраживања,
- обавезно је исходовање предпројектних услова и сагласности на пројектну документацију надлежног Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада.

Археолошки локалитет 5д – Горње Сајлово

На простору је утврђено постојање површинских археолошких налазишта из праисторијског и касноантичког периода.

Мере заштите:

- обавезна су претходна заштитна археолошка истраживања пре израде пројектне документације и изградње објеката и инфраструктуре,
- обавезно је исходовање пројектних услова и сагласности на пројектну документацију надлежног Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада,
- обавезна је пријава сваког случајног археолошког налаза, или налаза на који се наиђе приликом извођења земљаних радова на основу члана 109. Закона о културним добрима.

Археолошки локалитет Сајлово – зона Б

Режим заштите:

- дозвољава се изградња објеката и инфраструктуре и пратећег уређења простора само уз претходно обављена систематска археолошка истраживања,

- забрањује се обрада земљишта дубоким орањем, као и садња винограда и воћњака, осим на простору који је у потпуности археолошки истражен,
- забрањује се просипање, одлагање и привремено или трајно складиштење отпадних и штетних материјала,
- забрањује се неовлаштено ископавање,
- забрањује се неовлаштено прикупљање површинских налаза.

Локалитет 40 – потес Горње Сајлово

Овај нови локалитет је пронашао Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада рекогносцирањем терена 2011. године. Индикуване су зоне са површинским покретним налазима из касноантичког и средњовековног времена. Претходним заштитним ископавањем Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада током 2012. и 2013. године, на траси изградње саобраћајнице IV деонице Булевара Европе, пронађени су непокретни археолошки налази: насеље и некропола из времена раног средњег века (VIII–X века). У наставку систематских заштитних археолошких ископавања и истраживања током 2014. и 2015. године на траси изградње атмосферске канализације и пешачких и бициклистичких стаза са обе стране регулације IV деонице Булевара Европе, пронађени су и непокретни и покретни археолошки налази: остаци настањивања и сахрањивања из праисторијског периода (енеолит, IV миленијум п.н.е.) и раносредњовековног периода (VIII–X века). Утврђено је даље распрострањавање зоне овог локалитета ка истоку и западу.

Мере заштите:

- обавезна су претходна заштита археолошка истраживања,
- обавезно је исходовање предпројектних услова и сагласности на пројектну документацију надлежног завода за заштиту споменика културе.

Локалитет 41 – потес Горње Сајлово

Рекогносцирањем терена 2011. године стручна служба Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада пронашла је још један нови локалитет који се пружа у наставку претходног. Пронађени су површински покретни налази из праисторијских периода и средњовековног времена. Геомагнетним истраживањима 2011. године, у организацији Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада, индикувани су непокретни археолошки налази у узоркованим зонама локалитета са површинским налазима и ван зона у којима је рекогносцирање утврђено постојање покретних налаза. Заштитним ископавањем 2012. године, које је изводио Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада, на траси изградње IV деонице Булевара Европе, пронађени су непокретни археолошки налази: насељавање из раног неолита (Старчевачке културне групе, V миленијум п.н.е.), насељавање из времена енеолита (IV миленијум п.н.е.) и из средњег века. У наставку систематских заштитних археолошких ископавања и истраживања током 2014. и 2015. године, на траси изградње атмосферске канализације и пешачких и бициклистичких стаза са обе стране регулације IV деонице Булевара Европе, пронађени су непокретни и покретни археолошки налази: остаци настањивања и сахрањивања из праисторијског (енеолит, IV миленијум п.н.е.) и раносредњовековног

периода (VIII–X века). Утврђено је даље распрострањавање зоне овог локалитета ка истоку и западу.

Мере заштите:

- обавезна су претходна заштита археолошка истраживања,
- обавезно је исходовање предпројектних услова и сагласности на пројектну документацију надлежног завода за заштиту споменика културе.

5.2. Заштита природних добара

У обухвату Плана нема заштићених подручја.

Канал ДТД представља регионални еколошки коридор (регионални еколошки коридори су утврђени Регионалним просторним планом Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 22/11)).

Неопходно је поштовати следеће мере заштите:

- за све радове и активности на подручју еколошког коридора је потребно тражити услове заштите природе;
- очувати природну физигномију обале; попличавање или бетонирање обале свести на најнеопходнији минимум и прилагодити захтевима еколошког коридора; попличани или бетонирани делови обале и они који су стрмији од 45 % не могу бити дужи од 400 m; оптимално на сваких 200–300 m треба их прекидати просторима чија намена дозвољава очување обале и вегетације у блиско природном стању;
- део обале Канала ДТД на обухваћеном простору треба резервисати као зелене површине; заштитно зеленило уз обалу ствара основу за очување повољних еколошких особина приобаља као станишта, односно еколошког коридора;
- зелени коридор треба да садржи најмање један ред листопадних дрвећа и један ред жбуња, а по могућности и травни појас ширине 2–6 m;
- неопходно је подизање континуираног, линеарног зеленила уз приобаље, и то између простора људских активности и обалног појаса.

Пре предузимања било каквих активности дуж обале Канала ДТД на водном земљишту потребно је исходовати услове Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине”.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном министарству у року од осам дана дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

6. МЕРЕ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

6.1. Инжењерско-геолошки и природни услови

Погодност терена за изградњу

На основу инжењерско-геолошке карте на простору у обухвату Плана заступљене су следеће категорије терена према погодности за изградњу:

- терен погодан за градњу; оријентационо дозвољено оптерећење износи 2,5–2 kg/cm²; могућа градња свих врста објеката изузев посебно осетљивих конструкција;
- терен средње погодан за градњу; оријентационо дозвољено оптерећење износи 1–2 kg/cm²; могућа градња лаких објеката, уобичајених конструкција;
- терен непогодан за градњу; оријентационо дозвољено оптерећење износи 1,5–0,5 kg/cm²; могућа градња лаких објеката, неосетљивих на слегање.

Део простора у обухвату Плана чини зона штетног утицаја подземних вода на градњу.

Литолошка класификација

Литолошку класификацију чине:

- преталожен лес, уништена лесна структура, повећан садржај песковите фракције; у односу на лес, кохезија је смањена;
- лесна суглина; лесна структура уништена деловањем подземне воде, али без транспорта; кохезија и угао унутрашњег трења у односу на лес, нешто нижи;
- седименти лесних долина; преталожен лес, обогаћен органским материјама, стишљив;
- старији речни нанос, глиновито-песковит, до извесног степена консолидован.

Педолошка структура

Педолошку структуру чине:

- чернозем на лесу и лесоликим седиментима, оглејани – излужени,
- чернозем на лесу и лесоликим седиментима – алкализован,
- чернозем на лесу и лесоликим седиментима – карбонатни,
- чернозем на алувијалном наносу – карбонатни,
- ритска црница (Хумоглеј) – карбонатна, заслањена,
- солоњец.

Сеизмичке карактеристике

Сеизмичке карактеристике условљене су инжењерско-геолошким карактеристикама тла, дубином подземних вода, резонантним карактеристикама тла и другим факторима.

Према карти сеизмичке рејонизације Србије подручје Града Новог Сада налази се у зони осмог степена MCS скале.

Климатске карактеристике

Клима је умерено-континенталног типа са карактеристикама субхумидне и микротермалне климе. Главне карактеристике овог типа климе су топла и сува лета са малом количином падавина, док су зиме хладне, са снежним падавинама. Пролећни и јесењи месеци су умерено топли и одликују се већом количином падавина.

Временска расподела падавина се карактерише са два максимума: јули 72,8 mm/m² и децембар 58,5 mm/m², и два минимума: март 35,3 mm/m² и септембар 33,4 mm/m², при чему је укупна сума воде од падавина 593 mm/m².

Релативна влажност ваздуха се креће у распону од 60 до 80 % током целе године.

Најчешћи ветар је из југоисточног и северозападног правца. Остали правци ветра нису посебно значајни. Јачина ветра се креће између 0,81 и 1,31 m/s.

6.2. Услови и мере заштите и унапређења животне средине

Проблеми заштите и унапређења животне средине на простору Плана настали су као последица инфраструктурне неопремљености и незадовољавајућег степена пречишћавања отпадних вода изграђених капацитета хемијске, прехранбене индустрије као и других објеката радних активности у оквиру секундарних и терцијарних делатности.

Неповољне последице по животну средину нарочито су испољене изливањем отпадних вода у септичке јаме или у Канал ДТД, што изазива загађивање земљишта, подземне воде и воде Канала ДТД и може имати штетне последице како на простору зоне, тако и шире, с обзиром на то да се у зони неизграђене површине користе као пољопривредне. Неконтролисани утицаји незадовољавајућег третмана отпадних вода негативно утичу на здравље људи и екосистеме у животnoj средини.

Опасност од могућих акцидентата у производњи, складиштењу и транспорту представљају потенцијалне изворе угрожавања са краткорочним, дугорочним, реверзибилним и иреверзибилним последицама.

Због наведених разлога постојеће и планиране делатности на простору Плана могу изазвати негативне утицаје по животну средину, уколико се не примене планиране мере заштите, а које се односе на заштиту земљишта, заштиту површинских и подземних вода, заштиту природних и створених вредности, заштиту ваздуха од загађивања и заштиту од акцидентата.

Ради очувања и унапређења квалитета животне средине, у складу са Законом о заштити животне средине, приликом реализације планских решења подразумева се спречавање свих видова загађења.

У наредном периоду потребно је предузимати превентивне мере против загађивања животне средине побољшањем технологије и изградњом нових објеката, елиминасањем негативних ефеката загађења животне средине на постојећим изворима загађивања, постепеном ликвидацијом технолошки застарелих погона и обезбеђивањем да сви нови планирани инвестициони објекти морају задовољити ниво квалитета средине према одговарајућим стандардима.

При лоцирању нових делатности све проблеме животне средине треба посебно проучити, а у оквиру инвестиционих програма за изградњу нових индустрија потребно је радити Студију процене могућег утицаја на околину и утврдити мере заштите. У њима треба идентификовати све могуће ефекте предложеног развоја на околину, алтернативе решавања појединих проблема (тј. алтернативе развоја).

Неопходна су сазнања о параметрима потребног степена уклањања појединих штетних материја, начина депоновања финалних продуката са штетним дејством, начин њиховог могућег продора у околину, ефикасности и ограничењима планираних мера.

Заштита ваздуха

Праћење и контрола ваздуха на обухваћеном подручју ће се вршити у складу са Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 – др. закон), Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13), Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, бр. 6/16 и 67/21) и другим прописима из ове области.

Уз ефикасну сталну контролу емисије, мора се прићи свим техничко-технолошким мерама за спречавање и смањивање емисије које обухватају измену технологије, побољшање састава и квалитета горива и елиминацију честица и гасова из емисије доступним поступцима.

Застареле технологије пречишћавања доприносе ослобађању велике количине загађујућих материја у животну средину. Због тога је, у технолошком процесу, неопходна примена савремених, чистијих технологија, које ће допринети смањењу аерозагађења. Постављање филтера и посебних система за пречишћавање издувних гасова, допринеће смањењу емисије загађујућих материја у ваздух.

С обзиром на то да се на обухваћеном простору налазе значајне саобраћајнице, велики извор аерозагађења је такође и саобраћај. Смањење емисије сумпор диоксида и олова у ваздух, постићиће се коришћењем квалитетнијег горива (безоловног).

Правна лица и предузетници који се баве складиштењем, дистрибуцијом и стављањем у промет нафте и нафтних деривата, дужни су да примењују техничке мере у циљу смањења емисија испарљивих органских једињења, у складу са чланом 44. Закона о заштити ваздуха. Контролу емисије испарљивих органских једињења из инсталација за складиштење и дистрибуцију нафтних деривата вршити у складу са чланом 43. Закона о заштити ваздуха.

Озелењавањем радних зона обезбедиће се заштита простора од ширења последица загађивања. Врсте за озелењавање треба да буду из групе отпорних на аерозагађење, са израженом санитарном функцијом, под условом да не припадају групи инвазивних. Зелене површине треба формирати између планираних комплекса пословања, на комплексима станица за снабдевање горивом, у деловима према породичном становању, као и дуж саобраћајница.

Неопходно је успоставити одговарајући систем управљања отпадом, чиме ће се спречити настајање дивљих депонија и емисија метана у ваздух.

Емисија загађујућих материја из стационарних извора, која се своди на емисију из ложишта као последицу загревања радних и стамбених простора, смањиваће се проширењем система даљинског грејања и употребом природног гаса као енергетског извора, обновљивих извора енергије, као и озелењавањем слободних простора.

Заштита вода

Заштита вода оствариће се применом одредаба које прописују:

- Закон о водама,
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање,

- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање,
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање,
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС”, број 74/11).

Условно чисте атмосферске воде са кровних и чистих бетонских површина и условно чисте технолошке воде (расхладне), чији квалитет одговара II класи воде, могу се без пречишћавања путем уређених испуста који су осигурани од ерозије, упуштати у отворене канале атмосферске канализације, путни јарак, околни терен и затворену атмосферску канализацију.

За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (паркинзи, манипу–лативне површине, станице за снабдевањем горивом) и технолошке отпадне воде (од чишћења и прања објеката), пре улива у јавну канализациону мрежу, предвидети одговарајући предtretман (сепаратор уља, таложник).

Санитарно-фекалне воде и технолошке отпадне воде могу се испуштати у јавну канализациону мрежу, а потом одвести на градски УПОВ.

Све прикључене технолошке отпадне воде морају задовољавати прописане услове за испуштање у јавну канализациону мрежу, тако да се не ремети рад УПОВ-а, а у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање.

У Канал ДТД забрањено је испуштање било каквих вода, осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода које обезбеђују одржавање II класе вода водопријемника и које, по Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање, задовољавају прописане вредности.

Концентрације штетних и опасних материја у ефлуенту морају бити у складу са Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање.

Заштита земљишта

Услови и начин коришћења земљишта на простору Плана обавезују све, да се у коришћењу и експлоатацији поштују услови и обезбеђују рационално коришћење и заштита.

Загађивач земљишта који испуштањем опасних и штетних материја загађује земљиште, дужан је да сноси трошкове рекултивације, односно санације земљишта.

На подручјима угроженим отпадним водама изградиће се затворена каналска мрежа за одвођење отпадних вода.

Зауљене отпадне воде са паркинга и манипулативних површина и платоа, морају се прихватити путем таложника, пречистити и онда упуштати у канализацију. Чврсти и течни отпацци морају се одлагати у складу са санитарно-хигијенским захтевима.

За складиштење горива, обезбедити потпуну изолацију резервоара од околног земљишта постављањем двоструког плашта. Укопано складиште са улогом хидро–изола-

ционог плашта изградити у складу са захтевима Правилника о техничким и другим захтевима за хидроизолационе материјале („Службени лист СЦГ”, број 1/06).

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно како би се спречила његова деградација услед продирања опасних материја. Земљиште треба контролисати у складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Службени гласник РС”, број 23/94).

Заштита од отпадних материја

Одлагање отпадака на местима која нису одређена за ту намену није дозвољено, као и одлагање индустријских отпадака пре издвајања отпадака који се могу користити као секундарне сировине. Са отпаццима се мора поступати на начин којим се обезбеђује заштита животне средине од њиховог штетног дејства, организовано сакупљање, рационално коришћење отпадака који имају употребну вредност и очување њиховог квалитета за даљу прераду, као и ефикасно уклањање и безбедно одлагање, односно складиштење отпадака. Неопходно је класификовати врсте отпада који ће се генерисати у оквиру планираног подручја: комунални чврст отпад, индустријски отпад, опасан отпад.

Поступање са отпадним материјама треба да буде у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 – др. закон), Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС”, бр. 92/10 и 77/21) и Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Службени гласник РС”, број 98/10).

Број, врста посуде, места и технички услови за постављање посуда на јавним површинама дефинисани су Правилником о условима за постављање посуда за сакупљање отпада („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 19/11 и 7/14), Одлуком о одржавању чистоће („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 25/10, 37/10 – исправка, 3/11 – исправка, 13/14, 34/17, 16/18, 31/19 и 59/19) и Одлуком о уређивању и одржавању депоније („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 6/03, 47/06 – др. одлука и 13/14).

Ове површине морају испуњавати све хигијенске услове у погледу редовног чишћења, одржавања, дезинфекције и неометаног приступа возилима и радницима комуналног предузећа задуженом за одношење смећа.

Опасан отпад, било да се транспортује или је продукт неког технолошког процеса, један је од озбиљних складишних и еколошких проблема. Да би се спречила неконтролисана инцидентна ослобађања опасних материја, потребно је у потпуности испоштовати све законске одредбе о транспорту и складиштењу опасних материја.

Заштита од буке

Ради заштите од прекомерне буке потребно је успоставити одговарајући мониторинг, а уколико ниво буке буде прелазео дозвољене вредности у околној животnoj средини у складу са Законом о заштити од буке у животnoj средини („Службени гласник РС”, број 96/21), предузимаће се одговарајуће мере за отклањање негативног утицаја буке на животну средину.

Регулисање саобраћаја, правилна звучна сигнализација, поштовање прописа свих учесника у саобраћају, контрола техничке исправности возила и искључивање из саобраћаја технички неисправних возила допринели би снижењу укупног нивоа буке. Планско озелењавање обухваћеног простора (нарочито уз саобраћајнице, железничку пругу, комплексе радних зона и др.) и контрола извора буке додатно би умањили присуство буке као физички штетне.

Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења

Потенцијални извори зрачења су:

- извори нискофреквентног електромагнетског поља, као што су: ТС, постројење електричне вуче,
- електроенергетски водови тј. надземни или подземни каблови за пренос или дистрибуцију електричне енергије напона већег од 35 kV,
- базне станице мобилне телефоније које се користе за додатно покривање за време појединих догађаја, а привремено се постављају у зонама повећане осетљивости,
- природно зрачење радиоактивних материјала, радон, поједини грађевински материјали и др.

Ради заштите становништва од јонизујућег зрачења потребно је обезбедити услове за ефикасну контролу извора јонизујућег зрачења и успоставити систематску контролу радиоактивне контаминације животне средине.

Потребно је:

- сакупљање, складиштење, третман и одлагање радиоактивног отпада,
- успостављање система управљања квалитетом мера заштите од јонизујућих зрачења,
- спречавање недозвољеног промета радиоактивног и нуклеарног материјала.

Мере заштите од нејонизујућег зрачења обухватају:

- откривање присуства и одређивање нивоа излагања нејонизујућим зрачењима,
- обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења,
- вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења,
- означавање извора нејонизујућих зрачења и зоне опасног зрачења на прописан начин,
- примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења и др.

Ради заштите од јонизујућег и нејонизујућег зрачења неопходно је поштовати следеће прописе:

- Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19),
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, број 36/09),
- Правилник о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС”, број 104/09).

Заштита од акцидентата⁷

Са аспекта вулнерабилности за све објекте и постројења који могу бити узрок удеса III/IV и II/III нивоа потребно је урадити процену ризика и сачинити планове заштите. Процентом је потребно обухватити и објекте и постројења у којима је могући ниво удеса I и II, при чему треба обухватити и хазардна својства материја у процесу, као и концентрације од значаја. Процентом ризика треба да се идентификује и квантификује подручје где потенцијално може доћи до настанка хемијског удеса што је значајан предуслов за адекватно планирање превенције, припреме, реаговања на удес и санације последица (управљање ризиком).

7. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ДРУГИХ НЕСРЕЋА

У циљу заштите грађевинских објеката и осталих садржаја у простору, при њиховом пројектовању и извођењу потребно је узети у обзир меродавне параметре, који се односе на заштиту од елементарних непогода (врста и количина атмосферских падавина, дебљина снежног покривача, јачина ветра, носивост терена, висина подземних вода, ниво високе воде Дунава и сл.).

Мере заштите од елементарних непогода обухватају превентивне мере за спречавање непогода или ублажавање њиховог дејства, мере које се предузимају у случају непосредне опасности од елементарних непогода, мере заштите када наступе непогоде и мере ублажавања и отклањања непосредних последица насталих дејством непогода или удеса.

⁷ - Акциденти (удеси) – догађаји на нивоу оператора, процесног постројења, фабрике и шире, који доводе до ванредне ситуације са и без последица по људско здравље, животну средину и материјална добра.

- Вулнерабилност (повредивост)

- Повредиви објекти – сви на удес осетљиви објекти на индустријском комплексу или шире, укључујући људе, привредне, комуналне и стамбене објекте, привредна и природна добра, као и супstrate животне средине.

- Хазард (опасност) – свака ситуација која има потенцијал да изазове повређивање и штету по здравље, животну средину и материјална добра.

- Хемијски акциденти – акциденти у које су укључене хазардне материје.

- Одговор на удес – скуп мера и поступака који на основу анализе последица и процене ризика, а у складу са планом заштите у случају хемијских удеса, треба да зауставе и изолују хазардни (опасни) процес, ограниче ефекте, минимизирају последице и санирају стање.

- Опасне и штетне материје – гасовите, течне или чврсте материје настале у процесу производње, при употреби, промету, превозу, ускладиштењу и чувању и које могу својим особинама угрозити живот и здравље људи или животну средину, као и сировине од којих се производе опасне материје и отпади, ако имају особине тих материја.

- Превенција – скуп мера и поступака на нивоу општих постројења, индустријског комплекса и шире заједнице, који имају за циљ спречавање настанка удеса, смањивање вероватноће настака удеса и минимизирање последица.

- Прихватљивост ризика – прихватљив је онај ризик којим се може управљати, односно код кога су могуће последице по здравље људи, животну средину и материјална добра сведене у границе прихватљивости.

- Процена ризика – процес којим се одређује значајност ризика на основу вероватноће настанка удеса и могућих последица.

- Управљање ризиком – представља мере и поступке превенције, припреме и одговора на удес, као и санацију стања у циљу смањивања ризика и стварања услова под којим ризик може да буде прихватљив.

Мере заштите од елементарних непогода

Према процени која је рађена за Генерални план, постоји могућност да град угрозе елементарне непогоде, које настају деловањем природних сила: поплаве од спољних и унутрашњих вода, нагомилавање леда на водотоцима, земљотреси, олујни ветрови, снежни наноси, одроњавање и клизање земљишта и сличне појаве. Са елементарним непогодама се изједначују и следеће катастрофе, уколико су већих размера: експлозије, пожари, епидемије, хемијска и радиоактивна загађења ваздуха, воде и намирница.

Мере заштите од земљотреса

Највећи део подручја Града Новог Сада се налази у зони угроженој земљотресима јачине 8° MCS скале. Ради заштите од потреса максимално очекиваног удара од 8° MCS скале, објекти морају бити пројектовани и реализовани у складу са Правилником за грађевинске конструкције („Службени гласник РС”, бр. 89/19, 52/20 и 122/20).

Мере заштите од пожара

Најчешћа техничка катастрофа је пожар, а настаје из више разлога, као што су: ратна разарања, неисправне инсталације, у технолошком процесу, рушење објеката од ветра и земљотреса и др., па се планира низ мера за заштиту од пожара.

Ради заштите од пожара, урбанистичко-архитектонским решењем омогућава се приступ ватрогасним возилима око свих објеката, у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара („Службени лист СРЈ”, број 8/95) и Правилник о техничким нормативима за заштиту индустријских објеката од пожара („Службени гласник РС”, број 1/18).

Омогућава се коришћење постојећих и планира изградња нових ватрогасних хидраната у складу са Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара („Службени гласник РС”, број 3/18).

У складу са чл. 33. до 35. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 – др. закони), инвеститор мора прибавити сагласност на техничку документацију од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Сектора за ванредне ситуације, Управе за ванредне ситуације у Новом Саду.

При уређењу и изградњи свих неопходних садржаја станице за снабдевање горивом поштовати Правилник о техничким нормативима за безбедност од пожара и експлозија станица за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова („Службени гласник РС”, бр. 54/17, 34/19 и 92/21).

Мере заштите од удара грома

Заштита од удара грома треба да се обезбеди изградњом громобранске инсталације, која ће бити правилно распооређена и правилно уземљена.

Склањање људи, материјалних и културних добара

Ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, органи државне управе, органи локалне самоуп-

праве и привредна друштва и друга правна лица, у оквиру својих права и дужности, дужна су да обезбеде да се становништво, односно запослени, склоне у склоништа и друге објекте погодне за заштиту.

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске и друге подземне просторије прилагођене за склањање људи и материјалних добара.

Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање.

Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката у градовима прилагоди те објекте за склањање људи.

Изградња, прилагођавање комуналних, саобраћајних и других подземних објеката за склањање становништва врши се у складу са прописима.

8. УСЛОВИ ЗА НЕСМЕТАНО КРЕТАЊЕ И ПРИСТУП ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, ДЕЦИ И СТАРИМ ОСОБАМА

Приликом пројектовања објеката, саобраћајних и пешачких површина применити Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС”, број 22/15).

У оквиру сваког појединачног паркиралишта обавезно предвидети резервацију и обележавање паркинг-места за управно паркирање возила инвалида.

Прилазе објектима, хоризонталне и вертикалне комуникације у објектима пројектовати тако да се обезбеди несметано кретање деце, старих, особа са отежаним кретањем и особа са инвалидитетом, у свему према важећем правилнику о техничким стандардима приступачности.

9. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ПО ЦЕЛИНАМА И ЗОНАМА ИЗ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА, КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

У циљу обезбеђења одговарајућих саобраћајних и инфраструктурних услова за реализацију планираних садржаја потребно је обезбедити приступ јавној саобраћајној површини, која је изграђена или Планом предвиђена за изградњу.

Потребан степен комуналне опремљености подразумева решење у снабдевању водом, одвођењу отпадних вода и снабдевању електричном и топлотном енергијом. Комунално опремање ће се извршити прикључењем на изграђену или Планом предвиђену водоводну, канализациону, електроенергетску и термоенергетску мрежу. Изузетно, прикључење на енергетску инфраструктуру није обавезно за објекте

који ће испуњавати највише стандарде у енергетској сертифицијацији зграда, односно који ће имати таква техничко-технолошка решења која ће обезбедити снабдевање енергијом независно од комуналне инфраструктуре уз поштовање свих еколошких стандарда.

10. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Начин спровођења Плана приказан је на графичком приказу број 3 „Спровођење Плана” у размери 1:10000.

На подручју које је обухваћено Планом, у већем делу простора се примењује и спроводи важећа планска документација.

Уколико се у току реализације постојећих планских докумената укаже потреба за другачијим планским решењима, овим планом се даје могућност преиспитивања целих или делова планских докумената. У циљу једноставнијег спровођења планске документације, препоручује се израда нових планова детаљне регулације за просторе радних зона.

С обзиром на то да се део простора спроводи директно на основу ППППН потребно је преиспитати важећу планску документацију у делу који је у супротности са ППППН и ускладити са планираним железничким комплексом. Планирани железнички комплекс задржава се у постојећим границама до завршетка извођења радова на реконструкцији, модернизацији и изградњи железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија), а након тога важе решења предложена овим планом.

10.1. Простор за који је основ за реализацију ППППН

Планирана парцела железничког комплекса.

10.2. Дуални режим – Простор за који је основ за реализацију ППППН и урбанистички планови

То су делови простора који се директно ослањају на железнички комплекс, а који нису у функцији железнице већ су планирани за друге намене.

10.3. Просторне целине за које је основ за реализацију овај план

Просторне целине које ће се реализовати на основу овог плана су:

1. Канал ДТД,
2. породично становање уз Алмашко гробље са парком,
3. заштитно зеленило – слободан простор северно од радне зоне „Север I” и планираног пословања на улазним правцима
4. железничка пруга (делови железничке пруге Нови Сад – Орловат и Нови Сад – Ојаци – Богојево, а који нису дефинисани ППППН),
5. комплекс Јавног комуналног предузећа „Пут“ Нови Сад (у даљем тексту: комплекс ЈКП „Пут“),
6. Прикључни далековод 110 kV за ТС 110/20 kV „Нови Сад 8“.

10.4. Просторне целине за које се доносе планови детаљне регулације

Просторне целине које ће се реализовати на основу плана детаљне регулације су: Железнички чвор са простором око Главне железничке станице, Радне зоне („Север I” и „Север II”), пословање на улазном правцу дуж Румачког пута и Румачке улице и северно од радне зоне „Север I”, Алмашко гробље, пословање у централним функцијама у Румачкој улици и зонски спортско-рекреациони центар.

10.5. Локације за које се обавезно израђује урбанистички пројекат

Израда урбанистичког пројекта условљава се за пословне комплексе на којима је услед промене технологије неопходно преиспитати просторне услове, ако нови технолошки процес захтева сложу организацију садржаја на комплексу или другачије услове у смислу опремања инфраструктуром. Исто тако, израда урбанистичког пројекта потребна је за изградњу нових пословних комплекса површине веће од 1 ha, као и за реализацију пословних садржаја у зони саобраћајне петље, те површине за стакленике преко 3 ha.

За комплекс ЈКП „Пут” потребна је израда урбанистичког пројекта.

Постројења за производњу електричне и топлотне енергије из биомасе или у комбинацији са другим ОИЕ могу се градити у оквиру радних зона „Север I” и „Север II”. За изградњу оваквих објеката обавезна је израда урбанистичког пројекта и стратешке процене утицаја на животну средину.

За изградњу станице за снабдевање горивом са ужим садржајем у оквиру постојеће парцеле пута, уколико је прибављена сагласности управљача јавног пута обавезна је израда урбанистичког пројекта.

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

11. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ОСНОВ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

Уређење и начин коришћења простора се темељи на принципима одрживог развоја, уравнотеженог социјалног и економског развоја, заштити животне средине, заштити и ревитализацији градитељског наслеђа, природних, културних и историјских вредности, подстицању развојних приоритета, спречавању и заштити од природних и техничко-технолошких несрећа, планирања и уређења простора за потребе одбране земље и посебним условима којима се површине и објекти чине приступачним особама на инвалидитетом, деци и старим особама.

11.1. Канал ДТД

Планом је обухваћена деоница Канала ДТД од станице кт 6+759 на железничком мосту пруге Нови Сад – Суботица до станице кт 3+350 на друмском мосту на

Сентандрјском путу. Овим планом дефинише се парцела Канала ДТД.

С обзиром на значајне ограничавајуће факторе по питању одбране од поплава, а у циљу заштите и спровођења одбране, дефинише се заштитни појас насипа ширине од 50 m, мерено од унутрашње ивице ножице насипа, односно заштитни појас ширине 10 m, мерено од постојеће ивице Канала ДТД у зони узводно од преводнице. У заштитном појасу није дозвољена градња или вршење активности које могу да угрозе или ремете одбрану од високих вода, осим текућег одржавања објеката преводнице и самог Канала ДТД.

У зони Канала ДТД већим делом на водном земљишту (парцела Канала ДТД) планира се постављање пристаништа за укрцавање и искрцавање нафте и нафтних деривата са брода, лева обала, кт 5+650 – 5+700, на делу катастарских парцела бр. 393 и 879 КО Нови Сад IV, и постављање подземног цевовода преко катастарских парцела бр. 393, 394/2 и 382/1 КО Нови Сад IV до парцеле број 382/4 КО Нови Сад IV. За потребе формирања лучког подручја у оквиру водног земљишта користиће се простор на деловима парцела бр. 393 и 879 дефинисан координатама тачака, а у складу са условима надлежног водопривредног предузећа. У делу овог простора, од дела парцеле бр. 393, формираће се парцела пристаништа за посебне намене за укрцавање и искрцавање нафте и нафтних деривата унутар које је могуће изградити потребну лучку инфраструктуру. Начин формирања лучког подручја и планиране парцеле предочен је на графичком приказу број 8.1. „Урбанистичка регулација Канала ДТД”, у размери 1:2500. Приступ је планиран са Приморске улице.

Пристаниште за претакање нафте и нафтних деривата планирано је као површина јавне намене – лучко подручје. Унутар лучког подручја дозвољена је изградња и реконструкција лучке инфраструктуре, а у складу са уловима Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине” Нови Сад.

Део обале Канала ДТД (приобални појас) ће се озеленити у функцији заштите и тиме обезбедити основу за очување повољних еколошких особина, а у том циљу неопходно је следеће:

- подизање континуираног, линеарног зеленила уз приобале;
- да зелени коридор садржи најмање један ред листопадног дрвећа и ред жбуња, а по могућности и травнати појас ширине 2–6 m;
- при озелењавању дати предност аутохтоним врстама панонског региона.

На водном земљишту је могућа изградња инфраструктуре и инфраструктурних објеката.

У приобалном појасу планиране су бицикличке стазе које представљају део националног коридора бицикличких стаза и налазе се највећим делом у оквиру водног земљишта, односно планиране парцеле Канала ДТД. Минимална ширина ових бицикличких стаза мора бити 2 m.

11.2. Породично становање и парк уз Алмашко гробље

Једну од потцелина у јужној целини простора обухваћеног Планом представља простор Алмашког гробља и поро-

дичног становања источно од њега. За простор Алмашког гробља које представља просторну културно-историјску целину, постоји планска документација која ће се примењивати у реализацији простора. Овим планом дефинисани су услови за преостале површине у овој потцелини, а које обухватају неколико различитих категорија: породично становање, парковску површину и уређену зелену површину, као што је приказано на графичком приказу број 8.2. „Урбанистичка регулација породичног становања и парка уз Алмашко гробље” у размери 1:2500.

План регулације површина јавне намене са нивелацијом

Планом су разграничене површине јавне намене од површина за остале намене. Од целих и делова постојећих парцела образоваће се парцеле јавне намене, према графичком приказу број 8.2. „Урбанистичка регулација породичног становања и парка уз Алмашко гробље” у размери 1: 2500.

Површине јавне намене су:

- саобраћајне површине,
- зелене површине и
- разводно постројење.

Планиране регулационе линије дате су у односу на осовине саобраћајница или у односу на постојеће границе парцела. Осовине саобраћајница дефинисане су координатама осовинских тачака чији је списак дат на графичком приказу.

Коте планираних саобраћајница су у распону од 77,67 m н.в. на Сентандрејском путу до 79,10 m н.в. испод одбрамбеног насипа уз железничку пругу.

Планом нивелације дати су следећи елементи:

- kota прелома нивелете осовине саобраћајнице,
- интерполоване коте,
- нагиб нивелете.

Правила уређења и грађења

План дефинише основну намену простора и услове за реализацију планираних садржаја. Простор је конципиран у четири одвојена блока. Два су у функцији зеленила, а два су намењена породичном становању.

Породично становање

Породично становање је углавном реализовано у приземним објектима. Планом је омогућена доградња или реконструкција постојећих објеката, али и изградња нових. На парцели се планира изградња једног породичног стамбеног објекта са максимално две стамбене јединице, а уз породични стамбени објекат могу се градити приземне гараже, оставе и радни простор, не прелазећи при том дозвољени степен заузетости и индекс изграђености, при чему максимална развијена површина свих објеката не може прећи 480 m² нето. Помоћни објекти се могу градити као анекс главном објекту или као слободностојећи.

Урбанистички параметри које треба испунити су:

- дозвољена спратност је П+Пк (висина надзатка до 1,60 m) до максимално П+1;

- дозвољени индекс заузетости је 40 %, а индекс изграђености 0,8;
- минимална величина парцеле је 300 m², а ширина фронта 12 m (дозвољено одступање је 10 %).

Уколико се на парцели гради чисто пословни објекат, примењују се услови утврђени за породични стамбени објекат. Избор делатности треба да је такав да се ни на који начин (загађење, бука и сл.) не наруши околно становање.

Слободностојеће или објекте у прекинутом низу поставити на регулациону линију или унутар парцеле на начин да се прати линија суседних објеката.

Све објекте извести од чврстог материјала. Кровови треба да су коси, нагиба 30–40 °. Паркирање и гаражирање возила организовати на парцели.

Грађевинске парцеле могу се ограђивати пуном оградом до висине 0,90 m или транспарентном оградом до висине 1,40 m.

Ради спајања улица Ђорђа Дера и Станка Пауновића, обавезно је обједињавање парцела у делу неизграђених парцела у зони ка железничкој прузи, јер не испуњавају услов минималне величине парцеле. Планом се даје могућа парцелација, а све у складу са графичким приказом број 8.2 „Урбанистичка регулација породичног становања и парка уз Алмашко гробље” у размери 1: 2500.

На парцели број 3882 КО Нови Сад I налазе се два стамбена објекта. Планом се омогућава формирање две грађевинске парцеле.

Планом се прихвата вишепородични објекат са шест станова, спратности П+2, изграђен на парцели број 3886 КО Нови Сад I.

У зони коридора железничке пруге (коридор ширине 25 m) није дозвољена изградња објеката високоградње.

Зелене површине

Зелене површине су заступљене у две категорије. Трг мира – Горански парк је у категорији суседског парка, а друга категорија је уређена зелена површина постављена према железничкој прузи и саобраћајници.

Трг мира – Горански парк

На основу анализе постојећег стања вегетације, потребно је извршити реконструкцију зеленог фонда, спроводити је сукцесивно, како би простор стално био под средњом и високом вегетацијом.

У парку треба издвојити следеће намене:

- централни поплочани плато;
- прилаз и проширење испред улаза у гробље;
- пешачку алеју;
- централни травни партер за окупљање;
- дечије игралиште на травнатом партеру;
- зелени заштитни појас.

Високе листопадне и четинарске врсте треба користити за формирање ободног зеленог заштитног појаса и уз главну алеју (на траси старог Кисачког пута).

У односу на околину која окружује овај парк условљен је распоред дрвенасто-жбунасте вегетације по његовом ободу. Са спољне стране заштитног појаса треба форми-

рати зелене зидове, а са унутрашње стране удубљења и испуњења од вегетације различите спратности.

Средишњи део парка треба да садржи декоративне парковске врсте, солитере и мање групације декоративних лишћара и четинара.

Најпространији део парка представља травнати партер, на једном делу ове површине може да се формира дечије игралиште са потребним реквизитима за игру деце.

Важна компонента парка су пољане, у њиховом стварању важну улогу има травни покривач, који може да буде различит, од декоративног травњака до покошеног травњака и оног отпорног на гажење.

Цвеће треба распоредити у цветне гредице, ронделе, цветне апликације, цветне масиве, и сл. Треба да су заступљене групације једногодишњег цвећа, луковичасто цвеће, вишегодишње цвеће, перене, пузавице и руже.

Поред декоративне вегетације овај простор треба да садржи и елементе партерне архитектуре (фонтане, скулптуре, и сл.), парковски мобилијар и пригодне чесме са водом за пиће.

Материјали за поплочање платоа и стаза на територији парка треба да буду природни, могу се комбиновати различити материјали према типу стазе и платоа. Такође је потребно укомпоновати у стазе и поплочање за слепе и ако је потребно рампе за хендикепиране особе.

Кроз парк се не планира колски саобраћај, осим за неопходну механизацију за одржавање парка и интервентна возила.

За потребе парка планира се изградња инсталација јавног и декоративног осветљења, као и нисконапонска инсталација за потребе хидротехничких објеката и система. Расветна тела постављати на стубовима, панелима и партерно, у складу са планираним партерним и пејзажним решењем. Посебно се препоручује постављање расветних тела са фотонапонским панелима на стубовима ради искоришћења соларне енергије и рационалне потрошње енергије. У парку је могуће и постављање телефонских говорница, система видео надзора, уређаја за wireless интернет и сл.

Трг мира као озелењена парковска површина представља уређени предпростор Алмашког гробља у продужетку Улице Војислава Илића. Овде су заступљене групације одраслих стабала лески, бреза, платана, јавора и црног бора.

Осим основне намене, Алмашко гробље има и карактер заштићеног комплекса и аутентичне амбијенталне вредности. Ортогонални систем пешачких стаза од опеке, праћен је алејама туја. Тује су неуједначеног хабитуса и неједнако међусобног растојања. Евидентирана је и делимична попуна ових низова са врстама тисе и тује. Појединачно постављене врсте четинара и лишћара задржаће се на старим гробним пољима.

Уређена зелена површина

Уређена зелена површина представља заштитни појас према железничкој прузи, али и зелену површину у функцији породичног становања. На делу ове површине неопходно је подизање зеленог заштитног појаса који ће раздвајати железничку пругу од околних намена. Треба га формирати од вегетације различите спратности, високо дрвеће садити према условима железнице, на дозвољеној удаљености

од колосека, иза зоне заштите пруге. На остатку простора осим травњака и декоративне вегетације могуће је поставити и урбани мобилијар и елементе за дечије игралиште.

Разводно постројење

Комплекс је органозован на површини од око 2500 m² и ограђен транспарентном оградом. На комплексу је реализован објекат ТС и два помоћна објекта укупне површине 326 m², а дозвољена је доградња до индекса 20 %. Приступ комплексу је омогућен преко Улице Давида Рацковића. Комплекс је адекватно озелењен.

Постојећи објекат ТС 35/10 kV „Север”, планира се да постане разводно 20 kV постројење (РП) које ће преко 20 kV подземних и надземних водова бити повезана са ТС 110/20 kV „Нови Сад 2” и будућом ТС 110/20 kV „Нови Сад 8”.

Правила уређења саобраћајних површина

Приликом пројектовања објеката, саобраћајних и пешачких површина применити Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама У оквиру сваког појединачног паркиралишта или гараже обавезно предвидети резервацију и обележавања паркинг-места за управно паркирање возила инвалида.

У прилозима су дати попречни профили улица на којима су дефинисани геоме–тријски елементи саобраћајних површина.

Тротоаре и паркинге израђивати од монтажних бетонских елемената или плоча, који могу бити и у боји, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања различитих намена саобраћајних површина. Ово, поред обликовног и визуелног ефекта, има практичну сврху код изградње и реконструкције комуналних водова (инсталација). Коловоз и бициклистичке стазе завршно обрађивати асфалтним застором.

Тротоари су минималне ширине 1,6 m, док бициклистичке стазе морају бити ширине 2 m.

Ширина паркинг-простора за управно паркирање износи од 2,30 m до 2,50 m, а дужина од 4,60 m (са препустом и препоручује се због уштеде простора) до 5 m. Димензије једног паркинг-места за подужно паркирање је 5,5 × 2 m. На местима где то услови дозвољавају, а постоје потребе, могућа је изградња јавних паркинга (иако нису учртани на графичким приказима и профилима улица).

Прикључење објеката на саобраћајну уличну мрежу планира се једним колским пролазом по катастарској парцели. У зони породичног становања паркирање се решава у оквиру грађевинске парцеле.

Правила уређења за водну инфраструктуру

Снабдевање водом

Снабдевање водом у зони породичног становања планира се преко постојећег водоводног система, са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода у зони породичног становања планира се преко постојеће заједничке канализационе мреже са планираним проширењем и реконструкцијом дотрајалих деоница.

Оријентација канализацијом прихваћених вода биће према постојећем колектору у Кисачкој улици, профила Ø 200/120 cm.

Услови изградње водоводне и канализационе мреже, услови прикључења на водоводну и канализациону мрежу и Водни услови дати су у пододељку 3.2. Водна инфраструктура.

Правила уређења за енергетску инфраструктуру и електронске комуникације

У регулацији саобраћајница у зони породичног становања резервисани су независни коридори за електроенергетске, термоенергетске и инсталације електронских комуникација.

Услови изградње и услови прикључења на електроенергетску, термоенергетску и мрежу и електронских комуникација дати су у пододељку 3.3. Енергетска инфра–структура.

11.3. Заштитно зеленило

Намена заштитно зеленило, која се реализује на основу овог плана, утврђена је у северној зони простора обухваћеног Планом. Планирано заштитно зеленило северно од планираног пословања на улазним правцима до границе грађевинског подручја користиће се у функцији пољопривреде. У овој намени се не планира изградња. Постојећи атарски путеви задржавају се као површине јавне намене. Дозвољава се промена границе парцела на основу пројекта парцелације и препарцелације, а у складу са условима које дефинише Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08 – др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 – др. закон). Не планира се доградња или проширење постојећих салаша.

Могућа је изградња или постављање стакленика и пластеника:

- минимална удаљеност оваквих објеката од међних линија је 5 m;
- парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,20 m; ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1 m од међне линије;
- заузетост земљишта пластеницима је до 75 %;
- заузетост земљишта стакленицима је до 50 %;
- дозвољава се изградња мањих енергетских производних објеката у функцији грејања и осветљења стакленика и пластеника који ће користити обновљиве изворе енергије (соларна енергија, геотермална енергија); површина коју заузимају овакви објекти улази у укупну заузетост.

За изградњу стакленика преко 3 ha површине обавезна је израда урбанистичког пројекта.

11.4. Железничка пруга

Овим планом обухваћене су деоноце железничке пруге Нови Сад – Орловат и Нови Сад – Оџаци – Богојево. Оне се задржавају унутар постојећих регулација у оквиру којих је могућа реконструкција у складу са потребама надлежног јавног предузећа које управља железницама.

11.5. Комплекс ЈКП „Пут“

Комплекс ЈКП „Пут“ задржава се на постојећој локацији. Комплекс се мења у делу према планираном коридору железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија), односно усклађује се са ППППН. У том смислу дефинише се планирана регулација између овог комплекса и комплекса железнице према графичком приказу број 8.3. „Урбанистичка регулација комплекса ЈКП „Пут““, у размери 1:2500.

Комплекс представља површину јавне намене и обухвата парцеле бр. 3848/1 и 3848/2 у КО Нови Сад I. За реализацију садржаја на комплексу није обавезно формирање грађевинске парцеле.

Приступ комплексу обезбеђен је са Руменачке улице.

Објекте је могуће поставити на регулациону линију Руменачке улице, према комплексу општеградског центра објекте поставити минимално 1,5 m од границе парцеле – регулационе линије. Препоручује се формирање зеленог појаса према планираном спортском центру. Према железничком комплексу дефинисана је зона забране изградње објеката високоградње у складу са условима ППППН.

Објекте унутар комплекса поставити тако да се управна зграда, као репрезентативнији објекат, лоцира ка Руменачкој улици, а радионице, магацини и значајне манипулативне површине у унутрашњости комплекса.

Дозвољени индекс заузетости је 50 %. Максимална спратност за управну зграду је П+3, а за остале објекте (магацини, радионице и сл.) П (ВП). С обзиром на то да се на комплексу обавља карактеристична делатност која је од општег интереса, а да је комплекс изузетно просторно ограничен, могуће је унутар управне зграде ка унутрашњости комплекса планирати садржаје радионица или магацина.

Планира се фазна изградња, а корисник ће, у оквиру својих потреба и могућности, утврдити приоритете реализације.

Простор ће се детаљније дефинисати урбанистичким пројектом. Програмске елементе, усаглашене се капацитетима расположивог простора, за израду урбанистичког пројекта, доставиће Јавно комунално предузеће „Пут“ Нови Сад.

11.6. Прикључни далековод 110 kV за ТС 110/20 kV „Нови Сад 8“

До локалитета планиране ТС „Нови Сад 8“ је потребно изградити прикључни далековод од далековода 110 kV број 1135, како би се планирана ТС повезала на преносни систем Републике Србије. Траса далековода је приказана на графичком приказу број 7 „План енергетске инфраструктуре“ у размери 1:5000. Приликом израде пројектне документације одредиће се положај стубова далековода, а могуће су и мање измене трасе у оквиру планираног заштитног појаса, у зависности од просторно-техничких услова.

Технички услови и препоруке за изградњу објеката у близини далековода 110kV

Приликом извођења радова, као и касније приликом експлоатације планираних објеката, водити рачуна да се ни на који начин не наруши сигурносни размак од 5 m за далеководе напонског нивоа 110 kV.

Испод и у близини далековода не садити високо дрвеће које се својим растом може приближити на мање од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110 kV, као и у случају пада дрвета.

Забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање, уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 5 m приводницима далековода напонског нивоа 110 kV.

Забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода.

Прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.

Нисконапонске прикључке, телефонске прикључке, прикључке за кабловску телевизију и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.

Приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земља–них радова и ископа у близини далековода, ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова далековода. Терен испод далековода се не сме насипати.

Све металне инсталације (електро-инсталације, грејање и друго) и други метални делови (ограде и друго) морају да буду прописно уземљени. Нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала.

Делови цевовода кроз који се испушта флуид морају бити удаљени најмање 30 m од најистуренијих делова далековода под напоном.

Радови у заштитном појасу кабловских водова 110 kV морају се вршити ручно или механизацијом која не изазива вибрације, оштећење изолације и плашта кабловског вода. Слој земље изнад кабловског вода се може скидати до нивоа од 0,5 m изнад кабла. У случају оштећења електро-енергетских водова приликом извођења радова све трошкове санације сносиће инвеститор планираног објекта.

12. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ОСНОВ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

Правила уређења и грађења утврђена овим планом су усмеравајућа за израду планова детаљне регулације.

При разради основног урбанистичког решења (саобраћајна мрежа и намена простора) може доћи до мањих одступања у циљу прилагођавања стању на терену.

На простору за које се условљава израда плана детаљне регулације, утврђена су правила уређења инфраструктурних система на постојећим јавним површинама, до доношења плана детаљне регулације и то:

- у оквиру постојећих инфраструктурних система, омогућава се потпуна или делимична реконструкција, као и делимично измештање инсталација;
- омогућава се реализација нових деоница инфраструктурне мреже, које функционишу у оквиру техничких целина мреже;
- инфраструктурни објекти могу се реализовати у оквиру постојеће регулације улице, у складу са просторним ограничењима проистеклим из постојеће опремљености улице, односно условима исходаним од стране носиоца система који њиме управља.

Планирани железнички комплекс задржава се у постојећим границама до завршетка извођења радова на реконструкцији, модернизацији и изградњи железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија), а након тога важе предложена планска решења.

Регулација планиране Северне улице (јужно од Канала ДТД) и сви садржаји унутар ње детаљно ће бити дефинисани кроз израду планова детаљне регулације у складу са условима ЈВП "Вода Војводине".

12.1. Радне зоне

Планом су обухваћене две радне зоне, „Север I” и „Север II”. За просторе ових радних зона обавезна је израда планова детаљне регулације као основ за реализацију планираних садржаја унутар радних зона. Израда се обавезује у циљу усклађивања са условима уређења и грађења из овог плана, са новим инфраструктурним решењима, али и са потребама корисника простора. До доношења нових планова детаљне регулације, примењиваће се усмеравајућа правила уређења и изградње из овог плана, у деловима где не постоје просторна или друга ограничења.

Пословни садржаји

Сви пословни садржаји у радним зонама „Север I” и „Север II” деле се на постојеће и планиране привредне комплексе. Делатности које егзистирају или се планирају су из спектра терцијарних и секундарних делатности.

Под појмом терцијарне делатности подразумевају се садржаји из области трговине, угоститељства, услужног занатства, саобраћаја и комуналних делатности. Намена секундарних и терцијарних делатности подразумева и различите привредне садржаје из области трговине на велико и трговине на мало, грађевинарства, саобраћаја и веза, и прерађивачке индустрије која ће користити савремену технологију за своје технолошке процесе. У рубним деловима простора намењеним пословању или уз значајне саобраћајне правце могуће је реализовати комплексе са искључиво канцеларијским простором без производних садржаја, и изузетно на парцелама бр. 3365 и 2279/1 КО Нови Сад I, где је већ започета реализација оваквих садржаја.

Великим делом радне зоне су заузеле постојећим комплексима, са разрађеним технолошким поступком и изграђеним објектима. Тамо где су простори слободни, потребно је, за сваки локалитет, израдити техничко-технолошке карактеристике, односно за делатност која се планира на одређеном делу слободних површина.

На простору ових радних зона није дозвољено одлагање отпадних материја или рециклирање, изузев ако се примењује модерна технологија у затвореним просторима. Постојеће комплексе за рециклажу у радној зони „Север II” треба модернизовати. У зони петље није дозвољено лоцирати садржаје за рециклажу.

Уколико постоји потреба за лоцирање фабрике бетона унутар ових радних зона, она никако не сме бити у зони реализације или постојећих комплекса прехрамбене индустрије. Лоцирање оваквог садржаја не дозвољава се ни уз значајне саобраћајне правце (нпр. градска магистрала).

Постојећи комплекси се задржавају или се реструктуришу и деле на мање комплексе. Могуће је и издвајање слободних површина унутар постојећих комплекса за нове грађевинске парцеле, уз услов поштовања утврђених урбани-

стичких параметара како на новом, тако и на постојећем комплексу.

На просторима где се планирају отворена складишта, зависно од технолошких услова, могуће је поједине делове наткрити или потпуно покрити, с тим што покривени део улази у степен заузетости целог локалитета.

Све постојеће објекте могуће је реконструисати, доградити или заменити новим уз поштовање основних урбанистичких параметара, односно утврђеног максималног степена заузетости и индекса изграђености.

За формирање нових привредних комплекса унутар постојећих или планираних привредних садржаја, утврђени су исти урбанистички параметри:

- дозвољена спратност објеката је приземље (ВП) до максимално П+2; висина објекта (венац или слеме) не сме прећи висину од 15 m; подрумска или сутеренска етажа се не препоручује; унутар постојећих комплекса ускладити спратност;
- за административне објекте и за карактеристичне објекте (објекти са посебним конструктивним и обликовним захтевима због технолошких потреба) не условљава се спратност ни висина;
- на комплексима са искључиво канцеларијским простором могуће је изградити објекте веће спратности од П+2, уз услов да је максимални индекс заузетости 50 %, а индекс изграђености до 2;
- максималан степен заузетости је 50 %, а индекс изграђености треба да се креће у распону 0,5–1,5;
- у комплексима чији је степен заузетости испод 50 % сви објекти се могу доградити до назначеног степена под условом да не ремете постојеће технолошке линије;
- парцеле постојећих комплекса се могу задржати, могуће је спајање са суседном парцелом, а могућа је и деоба постојећих комплекса на мање целине у складу са утврђеним параметрима;
- нове парцеле треба да буду приближно правилног геометријског облика, да имају излаз на јавну површину, а површина за већину нових комплекса је минимално 2000 m² са фронтом ширине 25 m; дозвољено одступање од утврђених параметара је 10 %;
- удаљеност објекта од границе суседне парцеле је минимално 4 m на једној страни парцеле због ватросигурносних услова, односно минимално 2 m на супротној страни;
- израда урбанистичког пројекта условљава се за пословне комплексе на којима је услед промене технологије неопходно преиспитати просторне услове, ако нови технолошки процес захтева сложу организацију садржаја на комплексу или другачије услове у смислу опремања инфраструктуром; исто тако, потребна је израда урбанистичког пројекта за нове пословне комплексе веће од 1 ha; за реализацију пословних садржаја у зони саобраћајне петље обавезна је израда урбанистичког пројекта.

У односу на утврђене параметре за нове парцеле постоје изузеци и то:

- у радној зони „Север I” у деловима подручја где су парцеле дијагоналне у односу на постојеће и планиране саобраћајнице (простор између Улице професора Грчића, планиране улице на југу, планираног проду-

жетка Улице Јосифа Панчића и Улице Паје Радосављевића) парцеле се спајају, а затим се парцелишу ортогонално у односу на ободне саобраћајнице;

- у радној зони „Север I” где су већ формиране парцеле мање ширине фронта од утврђених 25 m могу се задржати уз услов да ширина фронта не буде мања од 20 m.

Кота пода приземља пословних објеката је до 20 cm виша у односу на планирану нивелету, а код складишних простора може ићи до 1,20 m због претовара робе помоћу рампи.

Објекте поставити на утврђене грађевинске линије, 5–10 m од регулационе линије, а могуће их је повући и унутар комплекса. У зони саобраћајне петље градске магистрале грађевинске линије треба да су минимално 10 m од регулационе линије, а могуће их је повући и унутар комплекса. У простору од регулационе до грађевинске линије могуће је поставити портирнице.

У спратним деловима могући су конзолни испусти ван дате грађевинске линије.

Објекте извести од чврстих материјала, обликовно их прилагодити функцији и конкретном локалитету. Спољну обраду производних објеката прилагодити обради постојећих, уз примену савремених материјала за заштиту објеката од атмосферских утицаја.

Планиране пословне комплексе формирати тако да се репрезентативнији објекти лоцирају до улице, а мање атрактивни, производни или помоћни објекти, у дубини комплекса.

Манипулативне и паркинг-површине обезбедити унутар комплекса, а заступљеност зелених површина на комплексу зависи од величине комплекса. Заступљеност зелених површина на комплексу утврђује се у складу са величином комплекса, тако да комплекси површине до 1 ha треба да имају минимално 20% зелених површина, а комплекси већи од 1 ha 25 % зелених површина. Од утврђених процената, обавезно је да 60 % буде високо зеленило (дрвеће).

Део заштитног зеленила западно од радне зоне „Север I” могуће је наменити пословању, али тако да се дуж планиране саобраћајнице уз железничку пругу и дуж индустријског колосека формира зелени појас у функцији заштите.

Комплекси треба да су оградањени, а ограда да је транспарентна (осим ако конкретна намена не условљава посебне услове оградањања). Оградањање парцела извести у виду живе или металне транспарентне ограде, коју треба поставити по регулационој линији, осим код оних парцела где се простор између регулационе и грађевинске линије оставља за слободно уређење, па се тада ограда поставља на грађевинску линију.

Облик крова се не условљава – може бити раван, лучан или кос, благог нагиба. Уколико је кров раван, препорука је да се кровови реализују као озелењене кровне површине, а у циљу стварања квалитетније микроклиме и услова рада.

На комплексу обезбедити паркирање за 50 % запослених односно у складу са нормативом за паркирање возила за сопствене потребе који за производне, магацинске или индустријске објекте утврђује једно паркинг-место на 200 m² корисног простора.

У зонама инфраструктурних коридора је ограничена изградња на објекте нискоградње (саобраћајне и манипулативне површине).

Породично становање у радној зони „Север I”

Величина парцела уз Клисански пут, на којима се планира породично становање са делатностима које не угрожавају становање, у просеку је између 550 и 600 m². Изграђеност парцеле је до 40 %.

Грађевинска линија према Клисанском путу је на 5 m од регулационе линије и она се односи на изградњу нових објеката. Грађевинска линија постојећих објеката се задржава у случају доградње и надоградње постојећег објекта. Грађевинска линија према новој улици поклапа се са регулационом линијом планиране саобраћајнице. Спратност објекта је највише П+1+Пк (висина надзетка до 0,90 m). Прилаз пословном садржају је са планиране саобраћајнице и кота приземља је усклађена са котом нивелете планиране саобраћајнице. На парцелама постоји висинска разлика, односно западни део парцеле уз планирану саобраћајницу виши је за 2 до 2,5 m од дела парцеле уз Клисански пут и ову висинску разлику треба искористити за формирање сутерена.

Постојећи објекти социјалног становања у заштићеним условима се задржавају.

12.2. Пословање на улазним правцима

Пословање на улазним правцима у град обухвата пословне активности из области терцијарних делатности и производног занатства.

Учешће становања у овим зонама се ограничава на једну стамбену јединицу за чувара, односно на стамбену површину максимално до 100 m².

За локалитет северно од радне зоне „Север I”, где постоје изграђени објекти породичног становања, планом разраде преиспитаће се учешће становања уз могућност задржавања постојећих објеката.

У оквиру пословања на улазним правцима могу се развијати различите делатности из области терцијарног сектора.

Трговина на овим просторима може бити заступљена у свим видовима осим продаје расутих, запаљивих и експлозивних материјала и секундарних сировина. За објекте из области трговине који су намењени робним кућама, тржним центрима и слично, минимална парцела је 4000 m².

Из области услужног занатства на улазним правцима могу се развијати различите врсте занатских услуга, као што су услуге у домаћинству, личне услуге, услуге у саобраћају и слично, а у оквиру производног занатства производња електричних апарата, папирне и текстилне конфекције, предмета од коже и текстила, предмета од дрвета и дрвених прерађевина, производња безалкохолних пића, графичка делатност и друге врсте производње које не утичу штетно на околину.

У области угоститељско-туристичке делатности могуће су све врсте услуга рачунајући и преноћишта, али и друге пратеће функције као што су спорт и рекреација.

За саобраћајно-транспортну делатност могу се, поред смештаја, градити и складишни (терминали) и продајни простори, као и простори за пружање разноврсних услуга

из те области. С обзиром на то да ова делатност захтева значајан простор због потребе за великим манипулативним просторима, условљава се минимална парцела од 4000 m².

Код изградње пословних садржаја на улазним правцима примењују се следећи урбанистички параметри:

- индекс заузетости до 50 %;
- индекс изграђености до 2;
- спратност максимално П+2(3) (за објекте трговачке делатности дозвољава се спратност објеката П+2(3) са последњом етажом пуне спратне висине повученом у односу на основни габарит објекта; у овом случају максимални индекс изграђености износи 2;
- административни објекти могу имати већу спратност од П+2, као и функционално специфични објекти, као што су рекламне куле, торњеви, димњаци и слично, чија висина се не ограничава;
- величина парцеле се креће од 500 m² у зонама где је планирано становање (делимично Руменачки правац), док се на осталим правцима условљавају већи комплекси минималне величине 2000–2500 m², односно 4000 m² за карактеристичне делатности – трговина, саобраћај;
- максимална величина парцеле ограничава се само за комплексе намењене производном занатству и она не може бити већа од 2 ha;
- манипулативне и паркинг-површине обезбеђују се унутар комплекса;
- заступљеност зелених површина на комплексу зависи од величине комплекса, а минимално 20 %;
- зелени појас дуж железничке пруге у јужној зони, као и друге мање површине у намени заштитног зеленила, планиране су у функцији заштите и потребно их је адекватно озеленити.

Посебна правила за опремање простора инфраструктуром

На простору за које се условљава израда плана детаљне регулације, утврђена су правила уређења инфраструктурних система на постојећим јавним површинама, до доношења плана детаљне регулације и то:

- у оквиру постојећих инфраструктурних система, омогућава се потпуна или делимична реконструкција, као и делимично измештање инсталација;
- омогућава се реализација нових деоница инфраструктурне мреже, које функционишу у оквиру техничких целина мреже;
- инфраструктурни објекти могу се реализовати у оквиру постојеће регулације улице, у складу са просторним ограничењима проистеклим из постојеће опремљености улице, односно условима исходаним од стране носиоца система који њиме управља.

12.3. Општеградски центри

У оквиру општеградских центара могуће је планирати садржаје из области трговине на мало, услужног занатства, угоститељства, културе. У оквиру ове намене није дозвољено планирање делатности за које је обавезна израда процене утицаја на животну средину, односно свих делатности које угрожавају животну средину и негативно утичу

на здравље људи, као и делатности које спадају у примарне и секундарне индустријске гране.

При изградњи нових објеката мора бити истовремено обезбеђен припадајући паркинг-простор (по правилу на сопственој парцели), према нормативима за одговарајуће делатности.

Урбанистички параметри унутар којих треба планирати централне садржаје јесу следећи: максимална спратност П+2, индекс заузетости до 50 %, а индекс изграђености до 1,5.

12.4. Станице за снабдевање горивом

Станице за снабдевање горивом могу бити изграђене са ужим или ширим садржајем на просторима који испуњавају просторне услове, а унутар намене пословања.

Под ужим садржајем станице за снабдевање горивом подразумевају се следећи садржаји:

- места за истакање за све врсте горива,
- манипулативна површина,
- цистерне,
- систем цевовода,
- отвори за пуњење и преглед цистерни,
- продајни и пословни простор у функцији станице за снабдевање горивом,
- надстрешница.

Под ширим садржајем станице за снабдевање подразумева се ужи садржај станице за снабдевање горивом, уз додаток следећих садржаја:

- перионице,
- сервисне радионице,
- угоститељства,
- паркинга.

Ако је станицу за снабдевање горивом са ужим садржајем могуће изградити у оквиру постојеће парцеле пута, обавезна је израда урбанистичког пројекта, уз прибављање сагласности управљача јавног пута. У свим другим случајевима захтева се израда плана детаљне регулације.

Станице за снабдевање горивом се на просторима пословних комплекса, у циљу обављања њихове делатности, могу градити на основу Плана, уз поштовање саобраћајних и прописа који регулишу безбедност њиховог коришћења и спречавања угрожавања окружења.

Најмања удаљеност прилаза станице за снабдевање горивом од суседне раскрснице је 25 m.

Станица за снабдевање горивом треба да испуни све законима предвиђене услове за ову врсту објеката. При уређењу и изградњи свих неопходних садржаја станице за снабдевање горивом поштовати Правилник о техничким нормативима за безбедност од пожара и експлозија станица за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских воздухоплова.

12.5. Породично становање

За реализацију породичног становања примењивати следеће урбанистичке параметре:

- величина парцеле за слободностојеће објекте 300–600 m²,
- величина парцеле за двојне објекте 200–400 m²,
- минимална ширина фронта је 12 m за слободностојеће објекте, односно 8 m за двојне објекте,
- максимална спратност породичног стамбеног објеката П+1+Пк,
- индекс заузетости је до 40 %,
- максимална развијена корисна површина на парцели породичне куће износи 480 m² нето,
- максимални број стамбених јединица у породичном становању је три; препоручује се да се приликом израде планова детаљне разраде у односу на конкретне услове простора, дефинише мањи број станова, а не више од два.

12.6. Комуналне површине

Унутар простора обухваћеног Планом дефинисани су простори за реализацију различитих комуналних садржаја. Усмеравајући урбанистички параметри за реализацију комуналних садржаја су спратност до П+2, индекс заузетости 50 % и индекс изграђености 1–1,5.

Остали услови зависе од конкретне намене локалитета, односно специфичности садржаја, па ће се уређење и изградња тих садржаја планирати у складу са нормативима и стандардима који важе за одређену намену.

На овом простору предложен је простор за преселење Научног института за ветеринарство Нови Сад.

Гробље

У обухвату Плана налазе се два гробља. То су специфичне комуналне површине. Простор Алмашког гробља и Назаренског гробља представљају део просторне културно-историјске целине Гробља ван употребе, „Алмашко гробље” и „Назаренско гробље”. За просторне културно-историјске целине режим заштите је дефинисан Законом о културним добрима. Алмашко гробље задржава се у функцији, али само на расположивим местима за сахрањивање.

Површина за хидротехничке захвате

Површина за хидротехничке захвате планира се у радној зони „Север II” за прераду технолошке воде.

Комплекс за прераду конципиран је у две одвојене целине раздвојене планираним индустријским колосеком. Западна целина планира се за третман муља који се појављује као нуспојава током прераде, и величине је приближно 3,5 ha. Источна целина планира се за лоцирање постројења за прераду воде, односно за филтер станицу, резервоар и црпне станице. Ови садржаји организоваће се на површини величине око 4,5 ha на начин да се испуне сви технолошки захтеви за функционисање наведених садржаја.

Приступ планираним садржајима омогућен је са планираних саобраћајница источно и северно од комплекса у функцији хидротехнике.

За изградњу објеката користити урбанистичке параметре који важе за пословне садржаје у радним зонама. Препоручује се да се изградња објеката на комплексу одвија у фазама.

Остале површине

Планом је одређена површина за реализацију комуналних површина у зони на Руменачком улазном правцу. На простору је могуће реализовати различите комуналне службе поштујући урбанистичке параметре за спратност објеката П до П+2, а индекс заузетости парцеле до 50 %. Ако се реализује више комплекса, минимална парцела је 2500 m².

12.7. Спортски центар „Раднички”

Спортски центар „Раднички” припада категорији зонских спортско-рекреационих центара, који првенствено треба да задовоље потребе одређених делова града, односно структура становништва.

Спортски центар је делимично реализован, а постоји од 1952. године, када су изведена два фудбалска игралишта и куглана. Површина постојећег дела комплекса износи 5,07 ha. Укупна површина објеката износи 1.354 m², од чега је површина спортских садржаја свега 87 m². У оквиру спортског центра налазе се следећи садржаји, претежно спортски терени на отвореном: фудбалско игралиште са трибинама, помоћно фудбалско игралиште, рукометно, кошаркашко и одбојкашко игралиште, и куглана са две стазе. Планира се ширење овог центра ка северозападу након измештања железничке пруге, па би површина спортског центра била око 5,40 ha.

Спортски центри треба да омогуће одржавање спортских манифестација, тренинга, припрема и такмичења спортиста, спортских школа, школских такмичења и спортских и рекреативних активности грађана. Просторна и функционална организација комплекса је условљена врстом планираних спортских активности, нормативима за спортске објекте и терене, и максималним предвиђеним бројем корисника и капацитетом гледалишта.

Овај спортски центар би требало развијати, а централни спорт би могао бити фудбал. Око постојећег фудбалског игралишта са трибинама могуће је реализовати нови отворени стадион, а трибински простор планирати око целог стадиона. У подтрибинском простору стадиона могуће је реализовати затворене просторе који према Руменачкој улици могу бити комерцијалног карактера, а остало у функцији спорта, односно клупске просторије, свлачионице, смештај спортиста и слично. У склопу овог простора се могу планирати и дворане које не захтевају велику спратну висину, или сале за рекреацију, као што су: сала за борилачке спортове, спортску и ритмичку гимнастику, фитнес, аеробик и слично.

Дозвољена спратност за садржаје реализоване у подтрибинском простору је П+1, а висина надстрешнице над трибинама је максимално 15 m. Спратност осталих објеката планира се до П+2, а могуће је планирати акценат (пословна кула) на једном делу простора који може бити у функцији пословних садржаја или смештајних капацитета. Спратност акцента је до П+6.

Решавање паркирања на комплексу спортског центра се препоручује у склопу гараже чија висина мора бити усклађена са спратношћу осталих објеката чија је висина до П+2.

Дозвољени урбанистички параметри за овај спортски центар су максимални индекс заузетости објектима је до

30 %, заузетост отвореним спортским теренима је до 35%, а преостало су саобраћајне површине и зеленило.

Код планирања објекта водити рачуна о зони заштите железничке пруге која је дефинисана у ширини од 25 м.

12.8. Јавне службе

На простору Плана налазе се комплекси Научног института за ветеринарство и гаража МУП-а.

Планира се препарцелација и формирање комплекса Научног института за ветеринарство јер је постојећи комплекс пресечен трасом градске магистрале на објекту, тј. надвожњаком изнад железничког чвора.

Комплекс института планира се као јединствена просторна целина на постојећем локалитету. Комплекс је могуће реконструисати или доградити поштујући урбанистичке параметре: планирана спратност објекта П до П + 2, индекс заузетости парцеле до 50 % и услове заштите културних добара.

На планираној парцели Научног института за ветеринарство у западном делу простора (парцела број 2389/2) реализоваће се садржаји у функцији института у складу са потребама истог, а уз већ дефинисане урбанистичке параметре: планирана спратност објекта П до П + 2, индекс заузетости парцеле до 50 %.

Задржава се комплекс гараже МУП-а који је лоциран у радној зони „Север I“. Комплекс је могуће доградити до параметара утврђених за пословне садржаје у радној зони.

12.9. Новосадски железнички чвор

Железнички чвор Новог Сада састоји се од станице Нови Сад Путничка, Нови Сад Ранжирна, Нови Сад Ложионица, Петроварадин, Римски Шанчеви, Подбара, распутнице Сајлово и припадајућих индустријских колосека.

Овим планом обухваћено је више праваца железничке пруге магистралног, регионалног и локалног карактера, као и неколико службених локалитета: железничке станице Нови Сад Путничка, Нови Сад Ранжирна и Нови Сад Теретна који су отворени за јавни путнички и теретни саобраћај, те распутница и одјавница Сајлово. Основ за реализацију ових садржаја су ППППН који се спроводи на делу простора и у већем делу план детаљне регулације.

Усмеравајућа правила за разраду ових садржаја

Простор око железничке станице Нови Сад Путничка налази се у КО Нови Сад I и обухвата површину око 19 ha.

Локалитет је дефинисан Генералним планом, а на простору постоји објекат станице Нови Сад Путничка са пратећим садржајима, простор ЗГОП-а (Секција за одржавање пруга) и простор ЗГОП-а (Привредно друштво за грађење, ремонт и одржавање пруга). Овим планом ће се омогућити издавања ЗГОП-а из комплекса железничког чвора и формирање простора величине око 4,2 ha у функцији пословања у радним зонама, а реализација ће се одвијати у складу са правилима утврђеним за намену пословања у радним зонама. Преостали простор остаје у функцији станице Нови Сад Путничка, односно новосадског железничког чвора.

Велике промене у просторној организацији простора око железничке станице нису могуће, а измене се очекују у делу кориговања трасе пруге, односно реконструкције,

модернизације и изградње двоколосечне железничке пруге Стара Пазова – Нови Сад на подручју града Новог Сада. С обзиром на планирану модернизацију пруга у земљи, могуће су евентуалне промене унутар саме путничке станице, где се оставља могућност да се постојећи објекат путничке станице реконструише и допуни новим садржајима. Реконструкцију објекта треба усмерити на енергетску ефикасност, а објекат задржати у изворном архитектонском облику фасада, али и карактер обликовања и материјализацију јавних простора у ентеријеру објекта. Просторне могућности и потребе железнице усаглашене су и дефинисане ППППН.

Комплекс ранжирне станице планира се на површини од око 100 ha и обухвата станице Нови Сад Ранжирна и Нови Сад Теретна. Циљ израде плана детаљне регулације је пронаћи најоптималније решење које ће задовољити организацију саобраћаја и омогућити реализацију објекта који недостају, те постепени прелазак на велике брзине, а у свему према условима и програму „Железнице Србије“ а.д. и елементима дефинисаним ППППН за део простора железничког комплекса.

Концептом уређења простора треба планирати изградњу недостајућих објеката и постројења на новој ранжирној станици и пресељење старе теретне станице и ложионице са данашњих локалитета. Изградњом нових погонских објеката створиће се неопходни услови за демонтажу остатака старог чвора и за несметан развој града, као и за боље функционисање железничког саобраћаја у Новосадском железничком чвору и на свим његовим прикључним пругама.

У склопу комплекса планиране ранжирне станице потребно је издвојити део простора за реализацију робно-транспортног центра који ће бити један од планираних интермодалних терминала будућег логистичког центра Новог Сада.

13. ПРИМЕНА ПЛАНА

Доношење овог плана омогућава издавање информације о локацији, локацијских услова и решења о одобрењу за извођење радова за које се не издаје грађевинска дозвола, осим за просторе за које је утврђена обавеза доношења плана детаљне регулације и израде урбанистичког пројекта.

Планирани железнички комплекс задржава се у постојећим границама до завршетка извођења радова на реконструкцији, модернизацији и изградњи железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија), а након тога важе предложена планска решења.

Закони и подзаконски акти наведени у Плану су важећи прописи, а у случају њихових измена или доношења нових, примениће се важећи пропис за одређену област.

Саставни део Плана су следећи графички прикази:

Размера

1. Извод из Генералног урбанистичког плана А4
2. Претежна намена простора са поделом на зоне и целине 1:5000
3. Спровођење Плана 1:10000
4. План саобраћаја, регулације и нивелације 1:5000
5. План површина јавне намене 1:5000
6. План водне инфраструктуре 1:5000

7. План енергетске инфраструктуре.....1:5000
8. План подручја за која се не условљава
разрада планом нижег реда
- 8.1. Урбанистичка регулација Канала ДТД 1:2500
- 8.2. Урбанистичка регулација породичног
становања и парка уз Алмашко гробље.....1:2500
- 8.3. Урбанистичка регулација комплекса ЈКП
„Пут“.....1:2500
- Попречни профили.....1:100 / 1:200 / 1:300 / 1:400.

План генералне регулације простора за пословање у северозападном делу града Новог Сада, садржи текстуални део који се објављује у „Службеном листу Града Новог Сада“ и графичке приказе израђене у три примерка, које својим потписом оверава председник Скупштине Града Новог Сада.

По један примерак потписаног оригинала Плана чува се у Скупштини Града Новог Сада, Градској управи за урбанизам и грађевинске послове, и у Јавном предузећу „Урбанизам“ Завод за урбанизам Нови Сад.

Документациона основа овог плана чува се у Градској управи за урбанизам и грађевинске послове.

План генералне регулације простора за пословање у северозападном делу града Новог Сада, доступан је на увид јавности у згради Скупштине Града Новог Сада, Жарка Зрењанина број 2, и путем интернет странице www.skupstina.novisad.rs.

Ступањем на снагу овог плана престаје да важи у целисти План генералне регулације простора за пословање у северозападном делу града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 45/11, 19/12 – исправка и 30/14 – др. план), а План детаљне регулације комплекса Јавног комуналног предузећа „Пут“ у Новом Сад („Службени лист Града Новог Сада“, број 17/06) престаје да важи у делу у којем је основ за реализацију овај План.

Овај план је основ за реализацију просторних целина 1–5:

1. Канал ДТД,
2. породично становање уз Алмашко гробље са парком,
3. заштитно зеленило – слободан простор северно од радне зоне „Север I“,
4. железничка пруга (делови железничке пруге Нови Сад – Орловат и Нови Сад – Оџаци – Богојево који нису дефинисани ППППН), и
5. комплекс ЈКП „Пут“.

План детаљне регулације бензинске пумпе у Кисачкој улици у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, број 6/05), План детаљне регулације Алмашког гробља у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, број 14/07), План детаљне регулације комплекса „Mercur International“ у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, број 38/07), План детаљне регулације простора „Ремонт и сервис“ ДОО на Руменачком путу у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, број 12/09), План детаљне регулације улазног правца уз Руменачки пут у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, број 18/10), План детаљне регулације Новосадског железничког чвора у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, број 61/10), План детаљне регулације радне зоне Север II у Новом

Саду („Службени лист Града Новог Сада“, број 24/06), План детаљне регулације простора за пословање на Руменачком улазном правцу у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 14/13, 47/16 и 57/16 – исправка) и План детаљне регулације радне зоне „Север I“ у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 18/01, 22/01 – исправка, 12/03 и 26/07), остају на снази и примењиваће се и даље у делу у којем нису у супротности са овим планом.

План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Новог Сада“.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА
Број: 35-352/2018-I
28. децембар 2022. године
НОВИ САД

Председница

МSc Јелена Маринковић Радомировић, с.р.

1343

На основу члана 35. став 7. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20 и 52/21) и члана 39. тачка 7. Статута Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 11/19), Скупштина Града Новог Сада на XXXV седници од 28. децембра 2022. године, доноси

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ СТАРОГ МАЈУРА У ПЕТРОВАРАДИНУ

УВОД

План детаљне регулације Старог Мајура у Петроварадину (у даљем тексту: План) обухвата грађевинско подручје у Катастарској општини Петроварадин, укупне површине 32,88 ha. Планом је обухваћен део Старог Мајура или Људевит дола, који је део традиционалног језгра Петроварадина. Основна карактеристика овог простора је неправилна урбана матрица улица успостављена на почетку 18. века, дефинисана приземним објектима породичног становања, у блоковима ивичне изградње, објеката у прекинутом и непрекинутом низу, малог индекса изграђености и заузетости парцела. Поред породичног становања, заступљене су и намене вишепородичног становања, основна школа, управа (Месна заједница „Петроварадин“), верски објекти и друге.

Разлог за израду и доношење Плана је поступак утврђивања Старог Мајура у Петроварадину за просторно културно-историјску целину, који је повод за преиспитивање решења важеће планске документације, утврђивање нових намена, правила уређења и грађења, мрежа и начина прикључивања на комуналну инфраструктуру који се дефинишу, у циљу очувања и унапређивања услова живота и рада у овом делу Старог Мајура.

Простор обухваћен Планом се наслања на заштићену просторну културно-историјску целину Горње и Доње Пет-

рoварaдинске тврђаве са подгрaђем. Истовремено, Стари Мајур је у процесу прогласења за посебну заштићену просторну културно-историјску целину. Обе целине заједно представљају значајне историјске, просторне и архитектонске целине од великог значаја за Град Нови Сад.

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ПЛАНА

I. ОПШТИ ДЕО

1. Основ за израду Плана

План је израђен на основу Одлуке о изради плана детаљне регулације Старог Мајура у Петроварадину („Службени лист Града Новог Сада“, број 28/21), коју је донела Скупштина Града Новог Сада на XVI седници, 18. јуна 2021. године.

За израду Плана од посебног значаја је Одлука о заштити Старог Мајура у Петроварадину за просторно културно-историјску целину (у даљем тексту: предлог одлуке о заштити) која је у процесу утврђивања. Предлогом одлуке о заштити је извршена валоризација објеката и простора који су, поред два културна добра – споменик културе (кућа са окупацијом у Улици патријарха Рајачића број 14 и Шпилерова кућа у Улици Владимира Гортана број 8), валоризовани као објекти од посебне споменичке вредности, објекти од вредности, објекти од просторно-архитектонске вредности и објекти без споменичке вредности.

Основ за израду Плана је Генерални план града Новог Сада до 2021. године – пречишћен текст („Службени лист Града Новог Сада“, број 39/06) (у даљем тексту: Генерални план), којим је обухваћено подручје намењено за општестамбене зоне, општеградски центар и паркове. Генералним планом, део Старог Мајура се налази у Зони надзора (ограничења) или зона другог степена урбанистичке заштите.

Планско подручје се делом налази у обухвату важећег Плана детаљне регулације Старог Мајура у Петроварадину („Службени лист Града Новог Сада“, број 43/09), чија су решења узета у обзир приликом дефинисања правила Плана, а на основу кога су у претходном периоду реализовани објекти или су у процесу реализације.

Сагледани су и сви други подаци од значаја за израду Плана, посебно они које су прибављени од институција чије специфичне надлежности прописују посебан режим планирања простора.

2. Извод из Генералног плана

Генералним планом обухваћено подручје је намењено општестамбеним зонама, општеградском центру и парковима.

Опште стамбене зоне су намењене основним видовима становања, породичном и вишепородичном. Унутар опште стамбених зона издвајају се целине са очуваним карактеристикама наслеђа у центру града. Ове зоне карактеришу објекти, улице и блокови који представљају „посебно вредне делове Новог Сада и део његовог идентитета који не сме бити нарушен непримереном изградњом“.

Становање на подручјима која се ослањају на центре, у које спада и Људевит дол (Стари Мајур), имају заједничка обележја као што су очувана улична матрица, облик и вели-

чина парцела, заступљен карактеристичан развој на парцели (традиционална кућа), ограничена висина објекта. На укупном простору је велико учешће нестамбених намена, тако да подручје има карактер преовлађујуће намене центра или мешовите намене, са тежњом да коришћење буде подређено јавној употреби, уз одговарајуће учешће становања. „Реконструкцијама из најновијег доба се често постиже велики контраст по висини и архитектонском изразу, те сличне појаве разрадом генералног плана треба спречавати. Услови за даљи развој и трансформације се не могу утврдити за просторну целину, већ водећи рачуна о целини, за сваку хомогену потцелину понаособ.“

Општеградски центри својом функцијом, најзначајније утичу на стварање и очување идентитета и урбане слике града. Потреба за повезивањем центара у јединствен систем центара града, условљава формирање „зона повезивања“ које прерастају у линијске центре. Петроварадин ће преко Прерадовићеве улице бити повезан са центром Мишелука. Општеградски центар је планиран дуж Темеринске улице, као део система, међусобно спојених градских центара. Доминантан садржај општеградског центра су централне функције (трговина, пословање и друго), али и становање, које је његов обавезан садржај. Учешће стамбеног у укупно изграђеном простору по објектима или блоковима креће се у распону од 0 до 100 %, с тим што је на ширем простору (у блоковима мешовите намене, деловима центра) минимум 30 %.

Паркови су део градског зеленила чији ће се развој оријентисати у првом реду на потпуно уређење постојећих паркова. Према положају, величини, намени и начину уређења, Генералним планом се утврђују и парковски уређени простори Тврђаве. У оквиру зеленог заштитног појаса око бедема Тврђаве планира се уређење са диференцираним садржајима као што су: парк скулптура, парк пријатељства, парк забаве, специфично уређени ботанички вртови.

ПРАВИЛА И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Зона надзора (ограничења) или зона другог степена урбанистичке заштите

Циљ формирања зоне која обухвата и Стари Мајур „је очување матрице и ограничење висине објеката, стога се одређује следеће:

- очување карактеристичне уличне регулације и по могућности наслеђене парцелације;
- задржавање начина изградње на парцели и задржавање преовлађујуће спратности од П+1+Пк, изузетно макс. спратности може бити до П+2+Пк;
- очување преовлађујућих и за ту целину карактеристичних кровова;
- очување карактеристичних архитектонских детаља;
- чување и примена аутохтоних материјала у изградњи, адаптацији и реконструкцији објеката.“

3. Опис границе обухвата Плана

Грађевинско подручје обухваћено Планом налази се у Катастарској општини Петроварадин, унутар описане границе.

За почетну тачку описа границе грађевинског подручја Плана утврђена је тачка на тромеђи парцела бр. 235, 243/1 и 2960/1 (Рељковићева улица). Од ове тачке у правцу југоистока граница се поклапа са јужном регулационом линијом Рељковићеве улице, затим скреће ка југу, прати западну регулациону линију Рељковићеве улице до пресека са осовином Улице Виктора Новака. Даље, граница скреће ка југозападу, прати осовину Улице Виктора Новака до осовинске тачке број 762, затим из поменуте осовинске тачке долази до тромеђе парцела бр. 1223, 1224 и 2938/1 (Прерадовићева улица). Од ове тачке у правцу југозапада и северозапада обухвата и прати границу парцела бр. 1223, 1222 и 1221, пресеца парцелу број 2864/4 и долази до тромеђе парцела бр. 2864/4, 2864/1 и 923. Даље, граница прати северну границу парцеле број 2864/1 и долази до тромеђе парцела бр. 2864/1, 933 и 937/1, затим скреће ка североистоку, прати западну границу парцеле број 933 и њеним продуженим правцем долази до северне границе парцеле број 937/1, односно долази до јужне регулационе линије Прерадовићеве улице, затим скреће у правцу запада, прати јужну регулациону линију Прерадовићеве улице до пресека са управним правцем повученим из тромеђе парцела бр. 2938/1 (Прерадовићева улица), 779 и 2965 (Улица Павла Јуришића Штурма). Од ове тачке у правцу севера граница прати западну регулациону линију Улице Павла Јуришића Штурма, пресеца Улицу Павла Јуришића Штурма (по огради), долази до границе парцела бр. 2965 и 235 и прати је у правцу југоистока до тромеђе парцела бр. 2965 (Улица Павла Јуришића Штурма), 235 и 297. Даље, граница скреће у правцу североистока, прати западну границу парцела бр. 297, 295, 296, 250, 2957/1 (Улица Александра Островског), 242 и 243/1 и долази до тачке која је утврђена за почетну тачку границе Плана.

Планом је обухваћено 32,88 ха.

4. Опис постојећег стања

На подручју Плана постоје просторне целине, улични потеси и појединачни објекти историјски и архитектонски вредних објеката грађених од краја 17. до средине 20. века. Препознатљиви јавни простори су правилне и неправилне широке регулације улице Патријарха Рајачића, Арчибалда Рајса и Прерадовићеве (са дрворедом копривића Фијакер алеје), али и суседни Молинаријев парк на углу Прерадовићеве и Улице Павла Јуришића Штурма.

Постојеће стање простора карактерише релативно запуштена грађевинска структура, претежно приземних породичних стамбених објеката са малим индексом заузетости парцеле. Од овог правила постоје и изузеци по начину изградње објеката, индексу заузетости парцеле, спратности објеката и броју стамбених јединица, на појединачним већим парцелама, у зони дела непарне стране Прерадовићеве улице и њеног залеђа и уз Рељковићеву улицу. Део непарне стране Прерадовићеве улице карактеришу изградња стамбено-пословних објеката у намени општеградског центра спратности П+2+Пк, а Рељковићеву улицу процес замене приземних стамбених објеката новим, спратности до П+1+Пк, у појединачним случајевима у намени пословања и привреде.

Обим реализације досадашње планске документације је претежно у делу непарне стране Прерадовићеве улице и на појединачним парцелама у језгру Старог Мајура. Значајна последица изградње у језгру Старог Мајура је промена типологије изградње (вишепородично становање), повећање

спратности (чак до П+2), начином обликовања објеката (равни и кровови малог нагиба, савремени материјали и друго) што збирно утиче на промену аутентичности историјског амбијента, и угрожавање супстанце урбанистичког и архитектонско наслеђе најстаријег дела Петроварадина. Највећи број интервенција обухвата мање измене, замене објеката и реконструкције, доградње и надоградње делова постојећих објеката, спонтано (нелегално) или у складу са важећим планом. У одређеном броју, заменом или реконструкцијом објеката, значајно су повећани индекси заузетости парцела, укупни урбанистички капацитети простора, али и умањена аутентична архитектонска вредност подручја.

Реализација планских решења, последично, није пратила уређење површина јавне намене улица и комуналне инфраструктуре.

II. ПЛАНСКИ ДЕО

1. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА СА ПРЕТЕЖНОМ НАМЕНОМ И ПОДЕЛА ПРОСТОРА НА КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ЦЕЛИНЕ

Планом је обухваћен део Старог Мајура (Људевит до), традиционални део Петроварадина који се налази уз источну границу Петроварадинске тврђаве.

1.1. Концепт уређења простора

Концепт уређења Старог Мајура заснива се на смерницама Генералног плана и условима надлежне установе заштите – Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада.

Генерални план за зону надзора, дефинише смернице којим ће се очувати наслеђена регулација простора (регулација улица, условно и парцелације), начин изградње објеката на парцели, преовлађујућа спратност и начин обликовања објеката (карактеристичних кровова, архитектонских детаља и очување и примена аутохтоних материјала у изградњи, адаптацији и реконструкцији објеката).

Услови заштите се базирају на идеји очувања просторне препознатљивости коју карактеришу мала заузетост појединачних парцела и са тим повезан, нижи ниво интензитета коришћења простора којим доминира намена породичног становања.

Концепт уређења простора Плана заснива се на: очувању начина изградње објеката укључујући и начин парцелације, очувању регулационе основе Старог Мајура (задржавају се постојеће регулационе и грађевинске линије), очувању постојећих вредних објеката (валоризовани као споменици културе, објекти од посебне споменичке вредности, од споменичке вредности и објекти од просторно-архитектонске вредности), могућности пажљиве замене и реконструкције објеката, и задржавању претежне намене породичног становања. Планирана изградња нових објеката је селективна и појединачна, претежно концентрисана у делу непарне стране Прерадовићеве улице и у зонама А и Б.

За све интервенције на објектима и простору обухваћеним Планом, а након проглашења Старог Мајура за просторно културно-историјску целину биће потребни услови и мишљење Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада.

1.2. Планирана претежна намена и подела простора на урбанистичке целине и зоне

У грађевинском подручју обухваћеном Планом издвајају се три урбанистичке целине и две зоне.

Језгро Старог Мајура – урбанистичка целина 1

Урбанистичка целина Језгро Старог Мајура је намењена породичном становању, мешовитом становању (породично и вишепородично становање са компатибилним наменама), општеградском центру (са наменом становања, пословања, културе и друго), верским објектима, пословању, али и предшколским установама, култури и друго. Задржавају се постојећи објекти, а изградња нових и друге просторне интервенције могуће су према општим и посебним условима, и условима надлежних институција. Задржава се постојећа регулациона матрица са објектима спратности П+Пк, уз ретке појединачне и селективне промене. У овој урбанистичкој целини концентрисан је највећи број објеката од значаја за градитељско наслеђе, па се све интервенције планирају у циљу очувања, обнове, промоције и унапређења просторних вредности Мајура.

Фијакер алеја у Прерадовићевој улици – урбанистичка целина 2

Урбанистичка целина Фијакер алеја у Прерадовићевој улици обухвата јавни зелени простор двоструког дрвореда копривића и обострани низ објеката на почетку Прерадовићевој улице. Целина је намењена за општеградски центар, породично становање, вишепородично становање, управу (МЗ „Петроварадин“), основну школу, спорт и рекреацију, и парковску површину. Посебно су историјски и архитектонски вредни објекти непарног (од броја 1 до броја 9) и целог парног низа. Посебна карактеристика зоне је интензивна изградња вишеспратних објеката у делу непарне стране, од Шеноине до Улице Виктора Новака.

Рељковићева улица – урбанистичка целина 3

Урбанистичка целина Рељковићева улица обухвата део парне стране уличног низа, намењена за општеградски центар. Иако је у овој целини углавном очувана грађевинска структура приземних објеката породичног становања, процеси трансформације усмеравају развој ка наменама различитих видова пословања и услуга, што подразумева појединачну замену приземних, објектима спратности до П+1+Пк.

Зона Старог забавишта – зона А

Зона Старог забавишта – зона А обухвата објекте старог забавишта на парцели број 306 и њено непосредно окружење, у намени мешовитог и породичног становања. Основна карактеристика ове зоне је изузетно велики број доградњи и дворишних објеката. Планом је неопходно дефинисати урбанистичка правила којима ће се регулисати простор, дефинисати начин повезивања објеката на мреже комуналне инфраструктуре и створити услови за реализацију планираних намена.

Зона Шпилерове куће – зона Б

Зона Шпилерове куће – зона Б обухвата парцелу културног добра Шпилерове куће са непосредним окружењем

у дворишту, који су некад чинили јединствену просторну и функционалну целину. Зона је намењена општеградском центру, култури и породичном становању. За просторне специфичности, које дефинише заштита културног добра, потребно је утврдити прецизна правила уређења и грађења простора и објеката.

1.3. Нумерички показатељи

Површине јавне намене:

– саобраћајне површине	7,62 ha
– предшколске установе.....	0,30 ha
– основна школа.....	1,03 ha
– управа (МЗ „Петроварадин“)	0,07 ha
– култура.....	0,15 ha
– спорт и рекреација.....	0,22 ha
– парковске површине	0,48 ha
– трансформаторске станице	0,01 ha.

Површине осталих намена:

- општеградски центар.....	3,48 ha
- мешовито становање (породично и вишепородично становање са компатибилним наменама.....	2,28 ha
- вишепородично становање.....	1,17 ha
- породично становање.....	15,00 ha
- верски објекти	1,07 ha.

Укупна површина у обухвату Плана ..... 32,88 ha.

2. ПЛАН РЕГУЛАЦИЈЕ ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ СА НИВЕЛАЦИЈОМ

2.1. План регулације површина јавне намене

Планом су утврђене површине јавне намене. Од целих и делова постојећих парцела образоваће се парцеле површина јавне намене, према графичком приказу број 5 „План регулације површина јавне намене са парцелацијом“, у размери 1:1000.

Површине јавне намене су:

- саобраћајне површине: целе парцеле бр. 723, 733, 793/2, 855, 915, 2938/2, 2957/1, 2957/2, 2962, 2963, 2964, 2966, 2974/2 и делови парцела бр. 301, 302, 304, 306, 307, 398, 783, 784, 790/4, 790/6, 790/7, 793/1, 937/1, 1370, 1371, 2864/4, 2938/1, 2961, 2965;
- предшколска установа: целе парцеле бр. 339, 806, 807/1;
- основна школа: цела парцела број 933;
- управа: цела парцела број 797;
- култура: целе парцеле бр. 790/1, 791 и део парцеле број 790/8;
- спорт и рекреација: цела парцела број 824;
- зелене површине: целе парцеле бр. 811/2, 812, 814/2, 815, 822/1, 822/2;
- трансформаторска станица: цела парцела број 828/3.

У случају неуслажености бројева наведених парцела и бројева парцела на графичком приказу 5 „План регулације површина јавне намене са парцелацијом“ у размери 1:1000 важи графички приказ. Планиране регулационе линије дате су у односу на осовине саобраћајница или у односу на постојеће границе парцела. Осовине саобраћајница дефинисане су координатама осовинских тачака које су дате на графичком приказу.

2.2. План нивелације

Простор обухваћен Планом налази се на надморској висини од 76,60 до 79,90 m.

Задржава се постојеће нивелационо решење улица, а нове улице се прилагођавају терену према графичком приказу број 4 „План саобраћаја, регулације, нивелације са режимима изградње“ у размери 1:1000.

На графичком приказу дати су следећи елементи:

- кота прелома нивелете осовине саобраћајница;
- интерполоване коте;
- нагиб нивелете.

3. МРЕЖЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Посебна правила за опремање простора инфраструктуром

Приликом израде техничке документације за линијске инфраструктурне објекте (саобраћајне површине) и комуналну инфраструктуру могућа су мања одступања од планираног решења приказаног на графичким приказима и карактеристичним попречним профилима улица, уколико орган надлежан за управљање јавним површинама или ималац јавног овлашћења то захтева, а за то постоје оправдани разлози (очување постојећег квалитетног растиња, подземне и надземне инфраструктуре, ако на планираној траси већ постоје изграђене инсталације или објекат који се Планом не задржава и сл.).

Наведене интервенције могуће су искључиво у оквиру постојећих и планираних јавних површина.

Сва одступања од планског решења морају бити у складу са законима и правилницима који регулишу ову област.

Не условљава се формирање грађевинске парцеле за регулацију улица ради реализација појединачних садржаја унутар профила. Могућа је фазна реализација.

За изградњу инфраструктуре, у поступку обједињене процедуре, након проглашења Старог Мајура за просторно културно-историјску целину биће неопходно исходовање услова Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада.

3.1. Саобраћајна инфраструктура

Саобраћајну мрежу на овом подручју чини мрежа постојећих улица које су у највећем делу формиране до краја XIX века, а карактеришу их различите ширине појаса регулације (од приближно 8 до 45 m).

Саобраћајне површине дефинисане су осовинским тачкама и осовинским линијама, а приказане су на графичком прилогу број 4 „План саобраћаја, регулације и нивелације са режимима изградње“ у размери 1:1000.

Моторни саобраћај

Северну и источну границу Плана тангира Рељковићева улица, која чини деоницу Државног пута IIA реда ознаке 100 (Хоргош – Суботица – Бачка Топола – Мали Иђош – Србобран – Нови Сад – Сремски Карловци – Инђија – Стара Пазова – Београд). Овом улицом одвија се интезивни теретни саобраћај, који има негативан утицај на саобраћај и животну средину у окружењу. Решење овог проблема планирано је изградњом обилазнице око Петроварадина чија је траса планирана северно од Магистралне једноколосечне електрифициране пруге број 105 (Београд Центар – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица – државна граница (Келебија)) (деоница Стара Пазова – Нови Сад). Изградњом обилазнице изместиће се теретни саобраћај са подручја Старог Мајура, односно Рељковићеве улице.

Постојећа саобраћајна мрежа у обухвату Плана се задржава, а две нове улице планирају се из Улице Павла Јуришића Штурма (Зоне А и Б).

У оквиру регулација улица, задржава се постојећи коловоз, а у планираним улицама предвиђени је коловоз ширине од 3,5 m до 5 m. У оквиру колског пролаза, планира се колско-пешачка саобраћајна површина минималне ширине 3 m.

Бициклички и пешачки саобраћај

Бицикличке стазе су планиране у оквиру североисточне регулације Прерадо-вићеве улице и у оквиру западне стране регулације Рељковићеве улице. У оквиру попречних профила планираних улица планирају се тротоари обострано или једнострано, у зависности од ширине улице. Постојећи тротоари планирани су за реконструкцију и проширење у складу са потребама и просторним могућностима.

Најзначајни пешачки коридор на обухваћеном простору чини пешачка стаза кроз Фијакер алеју у Прерадовићевеј улици. Ова стаза се задржава, а оставља се могућност проширења и уређења специфичном материјализацијом и мобилијаром.

Афирмација бицикличког и пешачког саобраћаја треба да буде у што ширем обиму, како би се овај вид превоза више популаризовао. У вези са тим, Планом се оставља могућност изградње тротоара и бицикличких стаза иако ове саобраћајне површине нису уцртане на графичким приказима или на карактеристичном попречном профили. Услов за реализацију је да су испуњени сви саобраћајни услови са становишта законске регулативе, услова службе заштите и задржавање и заштита постојећег квалитетног дрвећа.

Јавни превоз

Јавни градски и приградски превоз путника одвија се Прерадовићевом и Рељковићевом улицом. Могућа је изградња нових или проширење постојећих аутобуских ниша ако за то постоје потребе и ако нису уцртане на графичким приказима.

Паркирање

Паркирање и гаражирање путничких возила и бицикала, обезбеђује се на парцели, изван јавних површина и реализује се истовремено са основним садржајем на парцели. Улични паркинзи, планирани у Прерадовићевеј и у Улици патријарха Рајачића (наспрам објекта број 30а), приказани су на графичком приказу број 4.

Саобраћајне површине дефинисане су осовинским тачкама и осовинским линијама, а приказане су на графичком приказу број 4.

3.2. Водна инфраструктура

Снабдевање водом

Снабдевање водом биће решено преко постојеће и планиране водоводне мреже у оквиру водоводног система Града Новог Сада.

Примарна мрежа постоји у Прерадовићевој улици профила Ø 450 и Ø 350 mm, док је секундарна мрежа профила Ø 100 mm изграђена је у свим постојећим улицама.

У Шеноиној улици планира се изградња примарне водоводне мреже профила Ø 500 mm. Примарни водовод повећаће планирано постројење за прераду воде „Петроварадинска ада“ са постојећом примарном водоводном мрежом у Петроварадину.

У Прерадовићевој улици планира се изградња примарног водовода профила Ø 500 mm, чиме ће се ставити ван функције постојећи доводник профила Ø 450 mm.

Планира се изградња секундарне водоводне мреже профила Ø 100 mm у свим новопланираним улицама као и у постојећим где то околна намена простора захтева.

Постојећа секундарна водоводна мрежа Планом се задржава уз могућност реконструкције дотрајалих деоница, као и измештања у профилу улице, а према планираном распореду инсталација дефинисаном у попречним профилима улица.

Планом се омогућава изградња заливних система за потребе одржавања зеленила. Воду за заливање обезбедити преко бушених бунара са захватањем из подземних водоносних слојева.

Постојећа и планирана мрежа задовољиће потребе за водом планираних садржаја.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Одвођење отпадних и атмосферских вода биће решено преко постојеће и планиране канализационе мреже заједничког типа у оквиру канализационог система Града Новог Сада.

Укупно прикупљене воде оријентисане су на црпну станицу „Роков поток“.

Примарна канализациона мрежа постоји у Улици патријарха Рајачића (профила Ø 900, Ø 1000 и Ø 1100 mm) и у Улици Арчибалда Рајса профила Ø 800 mm (на њу су оријентисане отпадне воде из Подграђа Тврђаве).

Секундарна канализациона мрежа изграђена је у свим постојећим улицама.

Планира се изградња повезног колектора отпадних вода, профила Ø 1500 mm (Ø 1600 mm) којим ће се укупно прикупљене отпадне воде са бачке стране Града Новог Сада транспортовати на планирани пречистач отпадних вода на локалитету „Роков поток“. Траса дата Планом је оквирна, кроз израду пројектно-техничке документације могућа су мања одступања како у траси, тако и у профилу цевовода.

Планира се изградња канализационе мреже у новопланираним улицама, као и реконструкција дотрајалих деоница

постојеће канализационе мреже, односно њено измештање у профилу улице, према планираном положају инсталација у профилу улице.

Планирана мрежа, у складу са нивелационим карактеристикама терена, биће оријентисана на постојећу мрежу у оближњим улицама.

У колико се укаже потреба за иградњом црпних станица исте је могуће реализовати у оквиру регулације улице, као објекте шахтног типа.

Постојећа и планирана канализациона мрежа задовољиће потребе за одвођењем отпадних и атмосферских вода будућих садржаја.

Одбрана од поплава

Обухваћени простор брани се од високих вода Дунава вероватноће појаве једном у сто година.

Одбрана од поплава врши се преко земљаног насипа „Пруга“ који се налази ван границе обухвата Плана, али његов заштитни појас захвата северни део Плана.

За лоцирање објеката у зони прве одбрамбене линије са брањене стране, важе следећи услови:

- у појасу ширине 10 m од ножице насипа мора се оставити слободан пролаз за радно инспекциону стазу, за возила и механизацију службе одбране од поплаве и спровођење одбране од поплаве; у том појасу није дозвољена градња никаквих подземних и надземних објеката нити постављање ограда, садња дрвећа и сл.;
- у заштитном појасу насипа на удаљености 10 m до 50 m од ножице насипа услови под којима се могу изводити објекти зависеће од елемената и стања одбрамбене линије.

У заштитном појасу насипа „Пруга“, на удаљености 10 m до 50 m са брањене стране, важе следећи услови:

- на делу од 10 m до 30 m удаљеном од ножице насипа могу се предвидети приступи парцели, паркинг-простор и слични објекти нискоградње, али није дозвољена изградња никаквих надземних и подземних објеката, ограда, садња дрвећа и сл., као ни постављање цевовода, каблова и друге подземне инфраструктуре;
- на делу од 30 m до 50 m удаљеном од ножице насипа могућа је изградња саобраћајних површина, као и адаптација, доградња и реконструкција објеката плитко фундираних (дубина фундирања до максимално 1 m од постојеће коте терена); није дозвољена изградња сутерена (подрума) нити копање бунара, у овом појасу се може предвидети постављање цевовода, каблова и друге подземне инфраструктуре (дубина рова за постављање инсталација до максимално 1 m од постојеће коте терена).

Подземне воде

Меродавни нивои подземних вода су:

- максимални ниво подземних вода од 76,60 до 77,40 m н.в.,
- минимални ниво подземних вода од 72,20 до 73,40 m н.в.

Правац пада водног огледала просечног нивоа подземних вода је североисток-југозапад са смером пада према југозападу.

3.3. Енергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом

Обухваћно подручје ће се снабдевати електричном енергијом из јединственог електроенергетског система. Основни објекти за снабдевање овог простора електричном енергијом биће трансформаторска станица (у даљем тексту: ТС) 110/20 kV „Нови Сад 6 – Мишелук“ и будуће разводно постројење (РП) 20 kV „Петроварадин“ које ће настати реконструкцијом постојеће ТС 35/10 kV. Из ових објеката ће полазити 20 kV мрежа до дистрибутивних ТС 20/0,4 kV. Од дистрибутивних ТС ће полазити мрежа јавног осветљења и нисконапонска 0,4 kV мрежа до потрошача чиме ће се обезбедити квалитетно снабдевање електричном енергијом овог подручја.

Постојећа 20 (10) kV и 0,4 мрежа изграђене су комбиновано (подземно и надземно), тако да је потребно део електроенергетске мреже реконструисати и изградити подземно.

До планираних објеката потребно је изградити прикључке од постојеће или планиране мреже, као и потребан број ТС. Осим планираних ТС које су приказане на графичком приказу број 7 „План енергетске инфраструктуре и електронских комуникација“ у размери 1:2500, нове ТС се могу градити као монтажно-бетонске, зидане или компактне (полуукопане) на парцелама свих намена, у складу са важећом законском и техничком регулативом. Компактне ТС ће се градити у регулацијама улица Рељковићеве, Патријарха Рајачића и на планираним скверовима у улицама Владимира Гортана и Арчибалда Рајса. Нове ТС се могу градити и у оквиру пословних објеката, у приземљу објекта. Када је уградња ТС планирана у оквиру стамбене зграде, просторију за смештај ТС потребно је на одговарајући начин изоловати од буке и јонизујућих зрачења, у складу са прописима. Стамбене просторије стана не могу се граничити са просторијом у којој је смештена ТС. Свим ТС потребно је обезбедити колски прилаз ширине минимално 3 m (и висине минимално 3,5 m, у случају постојања пасажа) ради обезбеђења интервенције у случају ремонта и хаварије. Све ТС ће се повезати на постојећу и нову 20 kV мрежу. Такође је потребно обезбедити право службености пролаза каблова до ТС кроз пасаже и парцеле на осталом грађевинском земљишту. На просторима планиране изградње потребна је изградња нове инсталације јавног осветљења.

Све електроенергетске објекте и инсталације које се налазе у зони изградње планираних објеката или инфраструктуре је потребно изместити уз прибављање услова од „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, Огранак „Електро-дистрибуција Нови Сад“. У попречним профилима свих улица планирани су независни коридори за пролаз електроенергетских каблова.

Снабдевање топлотном енергијом

Обухваћено подручје ће се снабдевати топлотном енергијом из градског гасификационог система и обновљивих извора енергије.

Снабдевање из гасификационог система биће обезбеђено из мерно-регулационе гасне станице (МРС) „Петроварадин 1“ која се гасом снабдева преко гасовода средњег притиска из Главне мерно-регулационе станице (ГМРС) „Петроварадин–Победа“. Од МРС „Петроварадин 1“ је изграђена дистрибутивна гасоводна мрежа која је димен-

зио-нисана тако да омогући квалитетно снабдевање гасом свих постојећих и планираних садржаја. Планирани објекти ће се снабдевати топлотном енергијом изградњом прикључка од постојеће или планиране дистрибутивне мреже.

Оставља се могућност потрошачима који се не прикључе у гасификациони систем да се снабдевају из локалних топлотних извора и обновљивих извора енергије.

Обновљиви извори енергије

На обухваћеном подручју постоји могућност коришћења обновљивих извора енергије.

Соларна енергија

Пасивни соларни системи

Дозвољава се доградња стакленика, чија се површина не рачуна код индекса изграђености и индекса заузетости парцеле уколико се побољшава енергетска ефикасност објекта. Код објеката свих намена, на дворишним фасадама одговарајуће оријентације, поред стакленика дозвољава се примена осталих пасивних система – ваздушних колектора и сл.

Активни соларни системи

Соларни системи за сопствене потребе и комерцијалну производњу могу се постављати под следећим условима:

- објекти породичног становања – на кровним површинама са довршене стране дозвољава се постављање соларних система;
- објекти општеградског центра, вишепородичног становања, пословни објекти, објекти образовања – на кровним површинама, где просторно-технички услови то дозвољавају; на постојећим (уз сагласност пројектанта објекта или Друштва архитеката Новог Сада, и службе заштите) и планираним објектима;
- површине јавне намене – на стубовима јавне и декоративне расвете и за потребе видео-надзора (у регулацијама улица, у зеленој површини у Улици Чајковског), за осветљење рекламних паноа и билборда, за саобраћајне знакове и сигнализацију, на елементима урбаног мобилијара (надстрешнице за клупе, аутобуска стајалишта и сл.) дозвољава се постављање фотонапонских панела;
- површине осталих намена – на надстрешницама за паркинге у оквиру парцела објеката тако да највише 50 % површине под паркинзима буде покривено соларним панелима, а остатак површине потребно је озеленити.

Енергија биомасе

Енергија биомасе може се искористити за снабдевање топлотном енергијом објеката коришћењем брикета, пелета и других производа од биомасе као енергената у локалним топлотним изворима.

(Хидро) Геотермална енергија

Системи са топлотним пумпама могу се постављати у сврху загревања и/или хлађења објеката. Ако се постављају хоризонталне и вертикалне гео-сонде, могу се постављати

искључиво на парцели инвеститора, удаљене од међе или суседног објекта најмање 3 m. У случају ископа бунара (осим за физичка лица), потребно је прибавити сагласност надлежног органа. Обавезно је извести упојне бунаре. Није дозвољено упуштање воде у канализациони систем или изливање на отворене површине.

Производња електричне, односно топлотне енергије за сопствене потребе коришћењем обновљивих извора енергије сматра се мером ефикасног коришћења енергије.

3.4. Мере енергетске ефикасности изградње

Ради повећања енергетске ефикасности, приликом пројектовања, изградње и касније експлоатације објекта, као и приликом опремања енергетском инфраструктуром, потребно је применити следеће мере:

- приликом пројектовања водити рачуна о облику, положају и повољној оријентацији објекта;
- користити класичне и савремене термоизолационе материјале приликом изградње објекта (полистирени, минералне вуне, полиуретани, комбиновани материјали, дрво, трска и др.);
- обезбедити минималне услове топлотног, светлосног, ваздушног и звучног комфора;
- у инсталацијама осветљења у објектима и у инсталацијама јавне и декоративне расвете употребљавати енергетски ефикасна осветла тела;
- користити пасивне соларне системе (стакленици, масивни зидови итд.);
- постављати соларне панеле (фотонапонске модуле и топлотне колекторе) као фасадне и кровне елементе где техничке могућности то дозвољавају;
- размотрити могућност постављања зелених дворишних фасада, као и коришћење атмосферских и отпадних вода;
- код постојећих и нових објекта размотрити могућност уградње аутоматског система за регулисање потрошње свих енергетских уређаја у објекту;
- постављати пуњаче за електрична возила на јавним и осталим површинама предвиђеним за паркирање возила.

Објекти високоградње морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Ова својства се утврђују издавањем сертификата о енергетским својствима који чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

Сви јавни објекти су дужни да спроводе програм енергетске ефикасности који доноси јединица локалне самоуправе, а који нарочито садржи планирани циљ уштеда енергије, преглед и процену годишњих енергетских потреба, план енергетске санације и одржавања јавних објекта, као и планове унапређења система комуналних услуга (даљинско грејање и хлађење, водовод, јавна расвета, управљање отпадом, јавни транспорт и др.)

Инвеститори изградње објекта су дужни да грејну инсталацију сваког објекта предвиђеног за прикључење на неки од система снабдевања топлотном енергијом опреми уређајима за регулацију и/или мерење предате топлотне енергије.

Нова и ревитализована постројења за производњу електричне и/или топлотне енергије, системи за пренос електричне енергије, дистрибуцију електричне и топлотне енергије и транспорт и дистрибуцију природног гаса морају да испуњавају минималне захтеве у погледу њихове енергетске ефикасности, а у зависности од врсте и снаге тих постројења, односно величине система.

3.5. Електронске комуникације

Планира се осавремењавање система електронских комуникација у циљу пружања нових сервиса корисницима. Планира се и даље постављање мултисервисних платформи и друге опреме у уличним кабинетима у склопу децентрализације мреже. Улични кабинети се могу постављати на осталом земљишту, као и на јавној површини, у регулацијама постојећих и планираних саобраћајница, на местима проласка телекомуникационих водова где постоје просторне и техничке могућности. Планира се и изградња приводних каблова и Wi-Fi приступних тачака, као и постављање система за видео-надзор, у оквиру регулација површина јавне намене (на стубовима јавне расвете, семафорима, рекламним паноима и сл.) и у оквиру осталих површина (на објектима). Нови приступни чворови градиће се када постојећа инфраструктура не буде могла да задовољи потребе корисника. Планира се изградња приступног чвора на подручју између Улице патријарха Рајачића и друге.

Да би се обезбедило прикључење планираних објекта у систем електронских комуникација потребно је у регулацијама саобраћајница и до објекта изградити подземну мрежу цеви кроз које ће пролазити планирана телекомуникациона инсталација, односно инсталација кабловског дистрибутивног система.

У оквиру стамбених објекта са више стамбених јединица, стамбених зграда са више корисника простора и стамбених делова стамбено-пословних зграда потребно је поставити инсталацију заједничког антенског система, који омогућава независан пријем услуга радио и телевизијских програма и њихову дистрибуцију крајњим корисницима

У циљу заштите постојеће и планиране инфраструктуре електронских комуникација потребно је пре израде пројектне документације и било каквих радова прибавити сагласност власника или корисника ове инфраструктуре.

Системи мобилне телефоније

Обухваћено подручје ће у потпуности бити покривено сигналом мобилне телефоније. Постављена су два антена система мобилне телефоније на подручју Плана.

На подручју је могуће постављати системе мобилне телефоније уз поштовање следећих услова:

- антени системи са микро-базним станицама мобилне телефоније могу се постављати у оквиру регулације површина јавне намене (на стубове јавне расвете, семафорске стубове и сл.), уз сагласност управљача јавним земљиштем и власника објекта на који се поставља (стуба);
- антени системи и базне станице мобилне телефоније, као и осталих електронских комуникација, могу се постављати на кровне и горње фасадне површине

објеката уз обавезну сагласност власника, односно корисника тих објеката;

- антенске системе постављати уз поштовање свих правилника и техничких препорука из ове области;
- обавезно је извршити периодична мерења јачине електромагнетног зрачења у близини антенског система, а посебно утицај на оближње објекте становања који се налазе на истој или сличној висини као и антенски систем;
- за постављање антенских система и базних станице мобилне телефоније и осталих електронских система обавезно је претходно позитивно мишљење надлежне управе.

Задржавају се постојећи системи мобилне телефоније уз обавезно периодично мерење јачине зрачења како је то важећим правилником дефинисано.

4. ПЛАН УРЕЂЕЊА ЗЕЛЕНИХ И СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА

Разнородност заступљених елемената зеленила, по стилу уређења, старости, разноликости врста, облика и намена, доприноси укупним амбијенталним вредностима, које треба и даље да карактеришу овај део Петроварадина.

Зеленило у оквиру површина јавне намене

Постојеће квалитетне дрвореде, појединачна вредна стабала и другу декоративну микрофлору треба сачувати и проценити ради могуће заштите. То су дрвореди у улицама широких регулација: Прерадовићева, Патријарха Рајачића, део Владимира Гортана и део Улице Косте Нађа.

Постојеће дрвореде чини дрвеће различитих врста и старости, а често је континуитет прекинут садњом разнородног биљног материјала самих становника.

Линеарно зеленило, у свом израженом облику, знатно је заступљено у широкој регулацији Прерадовићеве улице. Ова наслеђена, позната и као „Фијакер-алеја“, једно је од просторних и урбаних обележја Петроварадина, као градског насеља и као такву неопходно ју је сачувати и обезбедити адекватну негу и допуну постојеће вегетације на местима где је то неопходно, као и урбаним мобилијаром и јавном расветом. Неједнака ширина Улице патријарха Рајачића сукцесивно је формирала линеарно зеленило са значајним потенцијалом.

Да би се очувао урбани карактер ове целине потребно је сачувати и уредити сва улична проширења која имају потенцијал мањих паркова (парк суседства).

У оквиру јавних површина, у регулацији улице задржати све постојеће линеарне зелене површине, на којима није дозвољена изградња нити поставка тенди, надстрешница и сл. Постојеће дрвореде треба сачувати и заштитити адекватним техничко-технолошким мерама, приликом реализације планираних садржаја. Допуну постојећих дрвореда треба вршити квалитетном школованом високом вегетацијом старости минимум 15 година, на местима где је то неопходно, а у складу са садржајима попречних профила улица. Дрвеће садити на међусобном растојању од 8 до 10 m. При избору врста за дрвореде, водити рачуна да то буду врсте које ће се својим изгледом и карактером уклопити у постојећи зелени фонд.

Линијским зеленилом повезати све категорије зелених површина са окружењем Петроварадинске тврђаве (арборетум, Молинаријев парк, ботаничка башта) као централном градском парковском површином и даље, са вегетацијом приобаља Дунава.

Постојећи низ јаблана у оквиру заштитног појаса уз пругу делимично је реконструисан. Реконструкцију је неопходно спровести на целом потесу како би овај потес био у функцији.

Сви паркинзи треба да буду под крошњама високе лишћарске вегетације. Дрвеће треба садити у отворима предвиђеним за садњу, и то иза сваког четвртог паркинг-места код управног паркирања, иза сваког другог код подужног паркирања или у зеленој траци уз паркинге, на међусобном растојању 8 до 10 m.

Сквер у Улици Владимира Гортана представља аутентичан простор за овај део Петроварадина. У претходном периоду, извршено је додатно озелењавање сквера младим садницама лишћарске вегетације, које са постојећим зеленилом (одрасла стабла лишћарске вегетације и декоративно жбуње) чини јединствену и компактну зелену целину. Обезбедити минимум 60 % површине сквера под крошњама високе вегетације.

Скверови у улицама Арчибалда Рајса и Павла Јуришића Штурма (уз Молинаријев парк), и уређене зелене површине у регулацији Улице патријарха Рајачића представљају већ формиране зелене целине и као такве се задржавају уз могућност реконструкције. Под реконструкцијом се подразумева замена старих, неквалитетних стабала и допуна новом квалитетном вегетацијом у складу са потребама простора, као и опремање простора адекватним урбаним мобилијаром и садржајима, а све у складу са потребама корисника простора. Минимум 60 % ових површина треба да је под крошњама високе лишћарске и четинарске вегетације.

У двориштима основне школе и планираних предшколских установа планиран је ободни зелени заштитни појас, који ће бити у функцији изолације комплекса од околног саобраћаја и суседних намена. Зеленило треба да се састоји од високог четинарског и лишћарског дрвећа и жбуња. Минимум 40 % комплекса треба да буде под зеленилом, од чега 60 % треба бити под крошњама високе лишћарске и четинарске вегетације. Приликом избора биљног материјала за озелењавање ових комплекса, треба водити рачуна да то не буду алергене врсте и врсте са бодљама и отровним плодовима.

Зелене површине у оквиру комплекса јавне службе (управа – месна заједница) и културе озеленити у складу са просторним могућностима унутар комплекса. Прилазе и улазе у објекте нагласити декоративном вегетацијом. Зелене површине треба да заузимају минимум 20 % површине комплекса.

Зеленило у намени спорта и рекреације треба да задовољава потребе корисника простора. С обзиром на то да у оквиру ове намене нема нове изградње, постојеће зелене површине треба задржати у постојећим габаритима и хортикултурно уредити. Акцент ставити на високо зеленило, како би се обезбедили што бољи микроклиматски услови.

Квалитетно постојеће зеленило на простору планиране парковски уређене зелене површине у Улици Чајковског, обавезно задржати. Уређење ове зелене површине треба да буде у пејзажном стилу. Пешачке комуникације треба да прожимају целу површину и обезбеде повезивање и лак

приступ свим корисницима, уз услов да укупна површина под стазама не сме да пређе 10 % од укупне површине парка. Застор стаза треба да буде од ситног набијеног камена (туцаник) величине 3–5 mm, јер овакав вид поплочања обезбеђује добру дренажу, лак приступ подземним инсталацијама при евентуалним интервенцијама, као и удобност и леп визуелни ефекат корисницима простора. Све стазе треба да прате дрвореди или групације високе и средње високе декоративне вегетације. У оквиру ове површине могуће је организовати различите садржаје – простор за игру деце, теретана на отвореном и слично, под условом да не прелазе 10 % површине простора. Травни покривач формирати од квалитетних смеша трава, отпорних на гажење и сенку. Минимум 60 % ове зелене површине, треба да је под крошњама високе вегетације.

У непосредној близини ТС забрањена је садња високе вегетације. Око самог објекта могуће је садити ниско или средње високо декоративно жбуње уз услов да се обезбеди лак приступ објекту ради несметаног обављања редовних интервенција.

Зеленило у оквиру површина осталих намена

Како би се очувао укупан идентитет старог урбаног насеља потребно је сачувати намену породичног становања са малим индексом заузетости објеката у прекинутом низу, односно постојећи концепт уређења парцеле са пространим двориштима. То подразумева пејзажно уређене окућнице у оквиру којих се могу наћи различите врсте биљака. Минимум 30 % површине парцела породичног становања треба да буде под зеленилом, од чега 60 % треба бити под крошњама високе лишћарске и четинарске вегетације. Исте параметри озелењавања се планирају и на парцелама намењеним мешовитом породичном и вишепородичном становању.

Слободна површина око цркве Светог крижа представља уједно и једну од ретко парковски уређених површина у овом делу града. Карактерише је приступна алеја од туја, коју треба задржати, а остале просторе потребно је хортикултурно уредити. Зелене површине треба да заузимају минимум 40 % површине комплекса, од чега 60 % треба бити под крошњама високе лишћарске и четинарске вегетације.

Зелене површине у оквиру намене вишепородичног становања треба да заузимају минимално 30 % површине парцеле. Ове површине треба оглеменили зеленилом и другим садржајима који ће бити у функцији корисника простора.

Простор намењен општеградском центру, треба адекватно озеленити у складу са наменом простора и изгледом планираног објекта, уз поштовање параметара везаних за квантитет зеленила. Минимум 30 % површина парцела намењених општеградском центру треба да буде под зеленилом, од чега 60 % треба бити под крошњама високе лишћарске и четинарске вегетације. Прилазе и улазе у објекте нагласити декоративном вегетацијом.

Постојеће зеленило на парцели намењеној пословању обавезно задржати и допунити у складу са просторним могућностима.

Уређене јавне површине

Планира се очување свих постојећих микро тргова и уличних проширења као специфичности овог простора.

Партерно и хортикултурно уређење свих слободних површина у оквиру регулације улица, односно на површинама јавне намене саобраћајница, као посебних урбаних микро-амбијената. Због тога је основни модел за њихово уређење интегрисана улица – улица са доминантним пешачким карактером, са колским површинама у режиму успореног нелинеарног кретања које усмеравају мали зелени и пешачки платои, мањи број паркинг-места и примена урбаног мобилијара и озелењавања у функцији усмеравања кретања.

Слободне површине, које се планирају за посебно уређење је целина коју чине део улице Косте Нађа и Владимира Гортана са сквером, и улице нова А и Б, према графичким приказима бр. 4 и 8, се намењују за доминантно пешачка кретања и одмор, а неопходне колске комуникације се планирају у истом нивоу улице, и применом модела интегрисаних улица. У оквиру целине Улице Косте Нађа – Владимира Гортана обавезно је партерно и хортикултурно уређење, могуће присуство воде (фонтане, чесме и друго), уметничке и споменичке скулптуре и друго, без формирања паркинг-простора. Осим наведених локација, могуће је формирање уређених платоа и другим деловима Старог Мајура, посебно у улицама широких регулације (улице Арчибалда Рајса, Патријарха Рајачића). Под одређеним условима, ове површине се могу планирати као пешачке зоне.

Уређење Прерадовићеве улице, у зони некадашње фијакер-алеје, планирано је у форми обостраног дрвореда (алеје) са озелењеним површинама и стазом за шетање, условно у форми линераног парка. Уређење подразумева задржавање и допуну дрвореда копривића и изградња шетне стазе чији је застор од камене ризле, између обостраног дрвореда, са местима за клупе. Други мобилијар подразумева постављање чесми, а уређење је могуће постављањем уметничких и споменичких скулптура. Уређење подразумева задржавање и текуће одржавање пешачке стазе уз непарни низ објеката и изградњу попречних приступних колских прикључака, где је то потребно (и како је приказано на графичком приказу број 4, чији застор мора бити од перфорираних типских елемената.

Уређење најстаријег дела Старог Мајура у обухвату Плана, део Улице Косте Нађа и Улица Владимира Гортана, треба да буде посебно детаљно разрађено у процесу пројектовања, према смерницама надлежне установе заштите. Застор саобраћајних површина би требало да буду од камене коцке.

Препоручује се да се у улицама, посебног уског профила за кретање возила и безбедно кретања пешака (улице Александра Островског, Чајковског, део Косте Нађа, Шеноина и Виктора Новака) буду у доминантном пешачком режиму са могућношћу приступа возила са свим елементима за успоравање кретања возила.

Све остале слободне површине, пешачки тротоари, мале зелене оазе и друге, уредиће се на начин који обезбеђује безбедно, приступачно и непрекинуто кретање пешака.

Колски застор се планира у складу са општим уређењем партера будуће просторно културно-историјске целине, задржавање и обнављање постојеће старе калдрме као застора свих пешачких и колских површина, према посебним условима и мерама Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада.

Након проглашења подручја Плана за просторно културно-историјску целину, мере за партерно уређење и опремање простора биће дозвољено искључиво у складу са посебним мерама заштите које прописује надлежна установа заштите.

На графичким приказима бр. 4 и 8 су приказане локације за постављање уметничких и споменичких скулптура. Осим планираних локација, уметничке и споменичке скулптуре се могу постављати и на другим слободним површинама, посебно у фијакер-алеји, на фасадама и на друге начине, према посебним правилима или прописима. Након проглашења заштите простора као просторно културно-историјске целине, за постављање споменика, спомен табли и обележја биће могуће само према условима надлежне установе заштите.

5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

5.1. Услови и мере заштите градитељског наслеђа

У обухвату Плана утврђена су два културна добра, а цело подручје је у процесу утврђивања Старог Мајура за просторно културно-историјску целину у току. Мере заштите се примењују само за утврђена непокретна културна добра – споменике културе, односно примењиваће се за све објекте и просторе након завршетка процеса утврђеним Законом о културним добрима („Службени гласник РС”, бр. 71/94, 52/11 – др. закони, 99/11 – др. закон, 6/20 – др. закон, 35/21 – др. закон и 129/21 – др. закон).

Утврђена непокретна културна добра – споменик културе

Појединачно су утврђена следећа непокретна културна добра – споменици културе:

- 1) Споменик културе „Кућа са окућницом у Улици патријарха Рајачића број 14 у Петроварадину“ (Одлука број 6-55/93-1-9 од 22. априла 1993. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 5/93), катастарске парцеле бр. 363, 364 и 365;
- 2) Споменик културе „Шпилерова кућа“ у Улици Владимира Гортана број 8 у Петроварадину (Одлука број 633-2829/2013 од 5. априла 2013. године „Службени гласник РС”, број 33/13) на планираној парцели коју чине целе парцеле бр. 790/1 и 791 и део парцеле број 790/8.

За утврђена непокретна културна добра – споменике културе спроводе се мере заштите утврђене одлукама о њиховом о утврђивању за споменик културе.

Објекат у поступку проглашења за културно добро је Комплекс Римокатоличке цркве Узвишења св. Крижа у Улици Косте Нађа број 21 (катастарске парцеле бр. 337, 338, 339, 340/1, 340/2, 341/2, 342 и 343/1).

За све радове (интервенције) на непокретним културним добрима, као и објектима који уживају претходну заштиту (у року који је законски утврђен), морају се прибавити мере заштите надлежне установе заштите.

Археолошко наслеђе

У зонама и локацијама рекогносцираних локалитета са археолошким садржајем и остацима некропола, обавезна су претходна заштитна археолошка ископавања.

На простору Плана забележени су подаци о постојању познатог локалитета са археолошким садржајем у Улици Владимира Гортана број 8 (парцеле бр. 790/1–790/8, 791, 792 и околне) и остатака материјалне културе из позно-средњовековног периода.

Поред тога, читава зона у обухвату Плана представља зону потенцијалних археолошких налаза и локалитета, с обзором на то да се налази у непосредној близини Просторно културно-историјске целине Горња и Доња Петроварадинска тврђава са Подграђем.

При извођењу земљаних радова, у случају проналаска археолошких налаза, обавезан је археолошки надзор, на основу члана 109. Закона о културним добрима.

Спомен обележја

Заветни крст у Улици патријарха Рајачића, постављен пре 1750. године. Данашњи крст од вештачког камена, дар госпође Катарине Пилер из 1926. године, реконструисан је током 2021. године. Функција му је била да штити житеље Петроварадина од временских непогода и зла.

Спомен-плоча Кири Колачеку (кројач, од ране младости у радничком покрету), од бронзе, рад непознатог аутора, постављена 1969. године, на згради у којој је живео и радио у Улици Арчибалда Рајса број 22 (уклоњена).

Спомен-плоча Фрањи Штефановићу (композитор и уметел), од црвеног мермера, рад архитекте Слободана Јовановића из Новог Сада, постављена 1979. године, у ходнику Основне школе „Јован Дучић“ у Прерадовићевој улици број 6.

Спомен-плоча са рељефним ликом Косте Нађа (народни херој), од мермера, рад вајара Саве Филиповића из Сремских Карловаца, постављена 1989. године, на улазу у школу „Јован Дучић“ у Прерадовићевој улици број 6.

Спомен-плоча погинулим за ослобођење и уједињење Југословена, од белог мермера, рад каменоресца, постављена 1934. године, на згради Соколског дома (некадашњи ДТВ „Партизан“) у Улици Прерадовићевој број 9.

Просторно културно-историјска целина (у процесу проглашења)

У поступку доношења је Одлука о утврђивању просторно културно-историјске целине Стари Мајур у Петроварадину за коју је Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада дефинисао мере заштите.

Опште мере заштите за објекте и просторе

- 1) Очување затечене урбане матрице.
- 2) Очување постојеће парцелације.
- 3) Очување постојећих регулационих и грађевинских линија.
- 4) Очување ивичне блоковске изградње на парцели, као наслеђеног типа грађења.
- 5) Очување пропорцијских односа, профила улица, као и свих амбијенталних, обликовних и функционалних елемената који карактеришу обухваћени простор.
- 6) Очување оригиналног изгледа, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката са споменичким вредностима.

- 7) Забрана изградње објекта трајног или привременог карактера који својим габаритом, волуменом и архитектуром могу угрозити наслеђени амбијент. Дозвољена је изградња нових објеката у складу са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорције, типа градње и обликовања. Обликовање нових објеката може бити савременог архитектонског израза тако да чини складну целину са објектима у непосредном окружењу.
- 8) Дозвољена је реконструкција или замена објекта без споменичких вредности у складу са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорције, типа градње и обликовања. Положај објекта на парцели је ивични, одређен регулационо-грађевинском линијом улице. Висина новог објекта одређена је висином суседних односно реперних објеката у уличном низу који поседују споменичка својства, силуетом и ритмом улице. Кровови морају бити коси, покривени црепом, а облик крова, као и нагиб кровних равни усклађен са крововима суседних, споменички вреднованих објеката. Обликовање нових објеката може бити савременог архитектонског израза тако да чини складну целину са објектима у непосредном окружењу.
- 9) Реконструкција или замена постојећих дворишних објеката не сме знатније повећавати већ постигнути степен изграђености на парцели. Висина дворишног објекта не сме прелазити висину дворишних крила главног објекта са споменичким вредностима.
- 10) Дворишне објекте који не одговарају функционалним потребама, а уједно нарушавају културно-историјске и естетске вредности могуће је уклонити или реконструисати без промене габарита.
- 11) Очување оригиналног изгледа вреднованих економских објеката традиционалне окућнице (вински подруми, качаре, бунари, чардаци и сл.).
- 12) Задржавање постојеће намене обухваћеног простора са преовлађујућим породичним становањем. Намена објекта може бити у мањем обиму јавна, пословна или мешовита.
- 13) Очување постојећих микро тргова и уличних проширења као специфичности овог простора. Партерно уређење и опремање простора дозвољено је искључиво у складу са посебним мерама заштите које прописује надлежна установа заштите.
- 14) Неговање постојеће вредне декоративне флоре и редовно одржавање простора на јавним површинама улица, микро тргова, око јавних објеката, као и у порти сакралног објекта.
- 15) Приликом реконструкције постојећих и изградње нових објеката решити питање паркирања и гаражирања возила у оквиру парцеле. Код решавања подземних етажа, за сваку појединачну локацију извршити испитивање нивоа подземних вода и обезбедити израду елабората заштите суседних објеката.
- 16) Урбанистичко, партерно и хортикултурно уређење јавних простора мора бити у складу са утврђеним мерама заштите које прописује надлежна установа заштите.
- 17) Постављање спомен табли и обележја могуће је само према условима надлежне установе заштите.
- 18) Приликом реконструкције постојећих објеката, замене објеката или нове изградње, као и приликом радова на јавним површинама обавезна је пријава радова надлежној установи заштите и археолошког надзор. У зонама локалитета са археолошким садржајем и остацима некропола обавезна су претходна заштитна археолошка ископавања.
- 19) При реконструкцији постојећих и изградњи нових подземних инсталација и објеката на јавним површинама у оквиру регулација (уличних простора) обавезна је пријава радова надлежној установи заштите, а при извођењу земљаних грађевинских радова обавезан је археолошки надзор.
- 20) Изузетно се дозвољава промена валоризације објеката у случају нових сазнања о објектима у поступку који ће спроводити надлежна установа заштите.
- 21) Обезбеђивање приступачности простора јавних саобраћајних и пешачких површина и прилаза до објеката приликом градње нових или конзерваторско-реставраторских радова на постојећим стамбеним или објектима за јавно коришћење.

Посебне мере заштите за објекте и просторе

Посебне мере заштите су дефинисане за утврђена културна добра – споменике културе и друге објекте према графичком приказу број 2 „Заштита културних добара са валоризацијом објеката“, у размери 1:2500.

Објекти од посебне споменичке вредности

Објекти од посебне споменичке вредности, назначени су на графичком приказу број 2, и за њих су утврђене следеће мере заштите:

- 1) очување аутентичног хоризонталног и вертикалног габарита, основних вредности конструктивног склопа и примењених материјала;
- 2) очување и одржавање изворног изгледа, стилских одлика, декоративних елемената фасада и крова објекта, укупног ликовног израза;
- 3) дозвољено је осавременивање објеката, у циљу бољег коришћења, што подразумева следеће интервенције:
  - увођење савремених инсталација, под условом да не наруше вредности ентеријера и екстеријера објекта;
  - уређење, односно промена намене подрума могућа је уз обавезу претходног испитивања тла и конструктивног склопа објекта, као и обавезну израду елабората заштите суседних објеката; приступ подруму је могуће остварити из постојећег степенишног простора, из друге просторије или из дворишта, али само у случају да се тиме не нарушава стабилност и вредности објекта;
  - уређење, односно промена намена поткровља могућа је искључиво у постојећем габариту крова; осветљење решити путем кровних прозора, с тим да је на уличној страни могуће отварање кровних прозора у равни крова, и то само ако се тиме не нарушава изворни изглед објекта и укупан ликовни

- израз; приступ поткровном простору је могућ са постојећег степенишног простора или из неке друге просторије уз услов да се тиме не нарушава изворно функционално решење објекта;
- отварање портала и излога могуће је на уличним фасадама објеката који су били пословно-стамбени у доба изградње и то јединственим третирањем читаве фасаде тако да се не наруше основне вредности и стилске карактеристике објекта; изглед портала и излога дефинисати према условима надлежне установе заштите; портали и излози могу бити изграђени искључиво од дрвета;
  - обезбеђивање енергетске ефикасности објекта без нарушавања његових оригиналних вредности могуће је према посебним условима надлежне установе заштите;
- 4) дворишна крила главног објекта изузетно је могуће доградити највише до висине уличног крила објекта, уколико се тиме не нарушава архитектонски склоп; дворишне доградње решити јединствено за целокупно двориште како би се остварила јединствена естетска целина;
  - 5) промена намене могућа је уз услов да нова намена буде примерена постојећим архитектонско-конструктивном и функционалном склопу објекта;
  - 6) у случају да остали објекти на парцели не подлежу режиму заштите главног објекта интервенције на њима дозвољавају се у складу са њиховом валоризацијом, под условом да не наруше вредности главног објекта, а према условима надлежне установе заштите;
  - 7) постављање рекламних, информативних и сл. ознака, као и клима уређаја изводи се према мерама заштите надлежне установе заштите;
  - 8) постављање декоративне расвете на фасадама могуће је само према условима надлежне установе заштите.
- уређење, односно промена намене подрума могућа је уз обавезу претходног испитивања тла и конструктивног склопа објекта, као и обавезну израду елабората заштите суседних објеката; приступ подруму могуће је остварити са постојећег степенишног простора, из друге просторије или из дворишта, али само у случају да се тиме не нарушава стабилност и споменичке вредности објекта;
  - уређење, односно промена намене поткровља могућа је у постојећем габариту крова са уличне стране а уз могућу промену висине назитка са дворишне стране; осветљење са уличне стране решити путем кровних прозора, у равни крова; приступ поткровном простору могућ је са постојећег степенишног простора или неке друге просторије највише етаже објекта;
  - отварање портала и излога могуће је на уличним фасадама објеката који су били пословно-стамбени у доба изградње и то јединственим третирањем читаве фасаде, тако да се не наруше основне вредности и стилске карактеристике објекта; изглед портала и излога дефинисати према условима надлежне установе заштите; портали и излози могу бити израђени искључиво од дрвета;
  - обезбеђивање енергетске ефикасности објеката, без нарушавања његових оригиналних вредности према посебним условима надлежне установе заштите;
- 4) враћање изворног изгледа уличне фасаде за објекте у Улици Владимира Гортана број 6 (парцела број 789/2), Улици Косте Нађа број 3 (парцела број 319) и број 9 (парцела број 325), Прерадовићевој улици 30 (парцела број 1223) где је извршена потпуна или парцијална реконструкција фасаде, а према посебним условима надлежне установе заштите;
  - 5) дворишни делови главног објекта изузетно могу бити дограђени, највише до висине уличног дела објекта, уколико се тиме не нарушавају његове споменичке вредности и архитектонски склоп; дворишне доградње решити јединствено за целокупно двориште како би се остварила јединствена естетска целина, а према условима надлежне установе заштите;
  - 6) промена намене је могућа уз услов да нова намена буде примерена постојећем архитектонско-конструктивном и функционалном склопу објекта;
  - 7) остали објекти на парцели не подлежу режиму заштите главног објекта и решавају се тако да не наруше вредности главног објекта, а према условима надлежне установе заштите;
  - 8) постављање рекламних, информативних и сличних ознака, као и клима уређаја изводи се према условима надлежне установе заштите;
  - 9) постављање декоративне расвете на фасадама могуће је само према условима надлежне установе заштите.

Објекти од споменичке вредности

Објекти од споменичке вредности, назначени су на графичком приказу број 2, и за њих су утврђене следеће мере заштите:

- 1) очување хоризонталног и вертикалног габарита објекта са уличне стране, осим за објекте у Улици Арчибалда Рајса број 21 (парцела број 277), Павла Јуришића Штурма број 17 (парцела број 776) и број 19 (парцела број 780/1), Прерадовићева број 9 (парцела број 824) и број 21 (парцела број 903), Чајковског број 1 (парцела број 796/1) где је могућа реконструкција са променом вертикалног габарита на дворишној страни објекта;
- 2) очување и/или рестаурација изворног изгледа уличне фасаде, стилских одлика, декоративних елемената и укупног ликовног израза;
- 3) дозвољено је осавремењавање објеката у циљу ревитализације објеката, што подразумева следеће интервенције:
  - увођење савремених инсталација, под условом да не наруше вредности ентеријера и екстеријера објекта;

Објекти од просторно-архитектонске вредности

- 1) Очување или рестаурација изворног изгледа уличне фасаде, стилских одлика, декоративних елемената и укупног ликовног израза.

- 2) Могућа је реконструкција, адаптација и санација објекта са мањом променом хоризонталног и вертикалног габарита до висине венца реперног објекта уличног низа који поседује споменичка својства, а према условима надлежне установе заштите.
- 3) Дозвољено је осавремењивање објеката у циљу његове ревитализације, у свему према утврђеним мерама за објекте од споменичке вредности, дефинисаним у подтачки број 3.

За објекте без споменичке вредности

- 1) Реконструисане и нове објекте ускладити са вредностима архитектонског и урбаног наслеђа у непосредном окружењу, односно са суседним или реперним објектима у погледу хоризонталних и вертикалних габарита, диспозиције, пропорције, типа градње и обликовања, а према условима надлежне установе заштите.
- 2) Положај објекта на парцели је ивични, одређен регулационо-грађевинском линијом улице, односно нападајућег блока.
- 3) Висина новог објекта одређена је висином суседних односно реперних објеката у уличном низу који поседују споменичка својства, силуетом и ритмом улице, без обавезног уклапања венаца.
- 4) Код интерполација појединачних објеката у формираним низовима који обликују амбијенталну целину улице или блока, предвидети нагиб крова приближан преовлађујућим у оквиру низа. У случајевима замене низа објеката предвидети нагиб крова приближан преовлађујућим у оквиру целине (30–45°). Положај слемена крова треба да буде приближно на половини ширине тракта, нагиб кровних равни не сме бити стрмији од суседних споменички вреднованих објеката.
- 5) За спољну обраду дозвољена је употреба традиционалних и савремених материјала који ће бити примерени непосредном окружењу, а посебну пажњу обратити колористичкој обради фасада.
- 6) Намена објеката треба да буде претежно породична стамбена; могућа је и пословна, стамбено-пословна или јавна, уз услов да се избегавају садржаји који доприносе погоршању општих услова коришћења простора.
- 7) Паркирање и гаражирање возила решити унутар парцеле. Предвидети колски улаз по угледу на наслеђена решења објеката од споменичке вредности.

Уколико се предложена просторно културно-историјска целина евидентира као непокретност која ужива претходну заштиту, три године од дана евидентирања, примењују се мере заштите.

5.2. Услови и мере заштите животне средине

Услови и мере заштите животне средине утврђене су на основу постојећих урбаних вредности, процене могућности интервенција, унапређења и формирања система јавних простора кроз подизање атрактивности и приступачности простора, стварања нових и побољшања општих услова животне средине (саобраћаја, унапређења мреже

инфраструктуре и опремања постојећих и нових објеката и простора свим потребним комуналним системима), ради побољшања квалитета и стандарда живота (станована и пословања), смањења проблема паркирања и стварања система јавног зеленила.

Ради заштите квалитета воде, ваздуха, земљишта као и заштите од буке, решења планираних објеката и пратеће инфраструктуре на простору Плана усагласиће се са свим актуелним техничким прописима, а нарочито са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон).

У оквиру намене пословања дефинисаће се делатности које морају бити компатибилне са породичним становањем, односно делатности које треба да задовоље еколошке и функционалне критеријуме, односно морају да обезбеде задовољавајућу удаљеност од суседне парцеле или намене, складиштење сировина у складу са законским прописима и санитарно-хигијенским захтевима, безбедно одлагање отпадака као и спречавање свих видова загађивања тла, подземних вода и ваздуха.

У циљу спречавања аерозагађења и смањења нивоа буке, посебна пажња ће се усмерити на измештање теретног и транзитног саобраћаја из Рељковићеве улице, афирмацију бициклистичког саобраћаја, очување и допуњавање заштитног зеленог појаса уз Магистралну железничку пругу број 105 ((Београд Центар) – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица – државна граница (Келебија)), као и уз прометне саобраћајнице.

Заштита од буке и аерозагађења за интензитете који прелазе максимално дозвољене границе обезбедиће се успостављеним и планираним системом саобраћаја и канализацијом саобраћаја према капацитету саобраћајница. У обезбеђивању квалитета ваздуха, концентрација загађујућих материја не сме да буде већа од оне која је, с обзиром на намену простора, дозвољена.

Праћење аерозагађења у наредном периоду треба реализовати према утврђеном програму и дефинисаним местима као и параметрима контроле (аероседимент, чађ, сумпордиоксид, угљенмоноксид и азотни оксиди), а према Закону о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 – др. закон) и Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Ради заштите од прекомерне буке потребно је успоставити мониторинг, који ће пратити емисију буке, а уколико ниво буке буде прелазео дозвољене вредности у околној животној средини спроводиће се мере заштите у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 96/21).

Условно чисте атмосферске воде са надстрешница, кровних и чистих бетонских површина и технолошке воде (расхладне и сл.) које задовољавају квалитет II класе воде, могу се без пречишћавања одвести у отворени канал, путни јарак, зелене површине и ригол путем уређених испуста који су осигурани од ерозије.

Санитарно-фекалне отпадне воде могу се испустити у јавну канализациону мрежу, према условима надлежног јавног комуналног предузећа.

За атмосферске воде са потенцијално зауљених и запрљаних површина предвиђа се предtretман на сепаратору уља и таложнику пре упуштања у реципијенте.

Поступање са отпадним материјама треба ускладити са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др. закон), Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, бр. 92/10 и 77/21), Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Службени гласник РС“, број 98/10), односно са свим важећим прописима који регулишу ову област.

Одржавање чистоће на територији Града Новог Сада уређује се Одлуком о одржавању чистоће („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 25/10, 37/10 – исправка, 3/11 – исправка, 21/11, 13/14, 34/17, 16/18, 31/19 и 59/19) и Одлуком о уређивању и одржавању депоније („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 6/03, 47/06 – др. одлука и 13/14).

Број, врста посуде, места и технички услови за постављање посуда на јавним површинама на територији Града Новог Сада утврђују се Правилником о условима за постављање посуда за сакупљање отпада („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 19/11 и 7/14).

За сакупљање секундарних сировина треба обезбедити специјалне контејнере прилагођене различитим врстама отпадака (хартија, стакло, пластика, метал).

Приликом предузимања било каквих радова на постојећим објектима, као и приликом градње нових, посебно ће се водити рачуна о обезбеђивању свих потребних услова заштите објекта на којем се изводе радови, суседних објеката и непосредне околине. Не сме доћи до угрожавања стабилности објекта на којима ће се изводити радови, као ни суседних објеката, у односу на техничке и сеизмичке карактеристике тла и статичке и конструктивне карактеристике објеката.

Сви радови и заштитне мере морају у свему бити у складу са прописима за изградњу објеката.

При изградњи објеката, инвеститор је обавезан да се, пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, обрати надлежном органу за заштиту животне средине, ради одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја објекта на животну средину, у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

Ради сагледавања утицаја и промена које ће се испољити на простору Плана као последица разних активности на услове живота, потребно је пратити квантитативне и квалитативне показатеље стања животне средине. Мере заштите животне средине утврђене кроз примену законске регулативе из области заштите животне средине, подразумевају и побољшање ефикасности контроле квалитета чинилаца животне средине и укључивање јавности у доношење одлука о питањима заштите животне средине.

Заштита природних добара

Увидом у Регистар заштићених добара који води Покрајински завод за заштиту природе, утврђено је да на подручју у обухвату Плана нема заштићених подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, утврђених еколошки значајних подручја и еколошких коридора од

међународног, регионалног и локалног значаја еколошке мреже Републике Србије.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

Инжењерско-геолошки услови

Према инжењерско-геолошкој карти, на обухваћеном подручју заступљене су следеће категорије терена према погодности за градњу:

- терен погодан за градњу (оријентационо дозвољено оптерећење износи 2,5–2 kg/cm²; могућа градња свих врста објеката, изузев посебно осетљивих конструкција);
- терен средње погодан за градњу (оријентационо дозвољено оптерећење 1–2 kg/cm²; могућа градња лакших објеката, уобичајених конструкција).

Литолошку класификацију чине непромењен лес и преталожен лес, уништена лесна структура; повећан садржај песковите фракције; у односу на лес, кохезија смањена.

Педолошка структура

Заступљени типови земљишта на простору у обухвату Плана су:

- чернозем на лесу и лесоликим седиментима – еродирани
- еутрично смеђе земљиште (еутрични комбисол).

Сеизмичке карактеристике

Сеизмичке карактеристике условљене су инжењерско-геолошким карактеристикама тла, дубином подземних вода, резонантним карактеристикама тла и др. факторима.

Према карти сеизмичке рејонизације Србије подручје Града Новог Сада налази се у зони осмог степена MCS скале.

Климатске карактеристике

Клима је умерено-континенталног типа са карактеристикама субхумидне и микротермалне климе. Главне карактеристике овог типа климе су топла и сува лета са малом количином падавина, док су зиме хладне, са снежним падавинама. Пролећни и јесењи месеци су умерено топли и одликују се већом количином падавина.

Временска расподела падавина се карактерише са два максимума: јули 72,8 mm/m² и децембар 58,5 mm/m², и два минимума: март 35,3 mm/m² и септембар 33,4 mm/m², при чему је укупна сума воде од падавина 593 mm/m².

Релативна влажност ваздуха се креће у распону од 60 до 80 % током целе године.

Најчешћи ветар је из југоисточног и северозападног правца. Остали правци ветра нису посебно значајни. Јачина ветра се креће између 0,81 и 1,31 m/s.

6. МЕРЕ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, ПОЖАРА, ТЕХНИЧКИХ НЕЗГОДА И РАТНИХ ДЕЈСТАВА

У циљу заштите грађевинских објеката и осталих садржаја у простору, при њиховом пројектовању и извођењу потребно је узети у обзир меродавне параметре, који се односе на заштиту од елементарних непогода (врста и количина атмосферских падавина, дебљина снежног покривача, јачина ветра, носивост терена, висина подземних вода и сл.).

Мере заштите од елементарних непогода обухватају превентивне мере за спречавање непогода или ублажавање њиховог дејства, мере које се предузимају у случају непосредне опасности од елементарних непогода, мере заштите када наступе непогоде и мере ублажавања и отклањања непосредних последица насталих дејством непогода или удеса.

Склањање људи, материјалних и културних добара

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске и друге подземне просторије у зградама прилагођене за склањање људи и материјалних добара и друго.

Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање.

Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката прилагоди те објекте за склањање људи, према важећим прописима.

Изградња, прилагођавање комуналних, саобраћајних и других подземних објеката за склањање становништва врши се у складу са прописима.

Мере заштите од земљотреса

Подручје Града Новог Сада се налази у зони сеизмичке угрожености од 8° MCS скале. Ради заштите од потреса максимално очекиваног удара од 8° MCS скале, објекти морају бити пројектовани и реализовани у складу са Правилником за грађевинске конструкције („Службени гласник РС“, бр. 89/19, 52/20 и 122/20).

Мере заштите од пожара

Заштита од пожара обезбеђена је обавезом коришћења незапаљивих материјала за њихову градњу, одговарајућом противпожарном хидрантском мрежом, проходношћу терена, односно обезбеђењем приступа свим објектима у случају потребе, а у складу са Законом о заштити од пожара, Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара и осталим прописима који регулишу ову област.

Мере заштите од удара грома

Заштита од удара грома треба да се обезбеди изградњом громобранске инсталације, која ће бити правилно распо-

ређена и правилно уземљена према Правилнику о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења („Службени лист СРЈ“, број 11/96) и другим прописима.

Мере заштите од ратних дејстава

У обухвату Плана нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље.

Услови за несметано кретање и приступ

Приликом пројектовања објеката (прилаза, хоризонталних и вертикалних комуникација), саобраћајних и пешачких површина треба применити Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС“, број 22/15).

7. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ПО ЦЕЛИНАМА И ЗОНАМА ИЗ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА, КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

У циљу обезбеђења одговарајућих саобраћајних и инфраструктурних услова за реализацију планираних садржаја потребно је обезбедити приступ јавној саобраћајној површини, која је изграђена или Планом предвиђена за изградњу.

Потребан степен комуналне опремљености подразумева решење у снабдевању водом, одвођењу отпадних вода и снабдевању електричном и топлотном енергијом.

Комунално опремање ће се обезбедити прикључењем на изграђену или планирану водоводну, канализациону, електроенергетску и термоенергетску мрежу.

8. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА

8.1. Правила за реализацију планираних намена

8.1.1. Општа правила

Општа правила су утврђена у складу са:

- основним циљем израде Плана – чување и унапређења амбијенталних, просторних и других вредности Старог Мајура и
- условима службе заштите, на основу извршене валоризације простора и објеката.

Парцелација и регулација

Основно правило је очување затечене урбане матрице, постојећих регулационих и грађевинских линија, ивичне блоковске изградње у непрекинутом и прекинутом низу, и очување парцелације. Регулациона линија је истовремено и грађевинска, осим у појединачним случајевима, према графичким приказима број 4 „План саобраћаја, регулације и нивелације са режимима изградње“, у размери 1:1000 и број 5 „План регулације површина јавне намене са парцелацијом“, у размери 1:1000.

Општа правила парцелације подразумевају:

- задржава се постојећа парцелација, односно промене су могуће у складу са графичким приказима бр. 4 и 5, укључујући и изузетке од општих правила, који су детаљније описани у подтачкама 8.1.2. „Посебна правила за површине јавних намена“ и 8.1.3. „Посебна правила за површине осталих намена“
- задржава се ивична блоковска изградња;
- задржава се преовлађујућа спратност приземних објеката, односно постојећи пропорцијски однос попречних профила улица (ширина улица и висина објеката);
- грађевинска парцела обавезно има приступ на површину јавне намене саобраћајницу, односно оне парцеле које немају или не могу да остваре овакав приступ, припајају се парцелама које га имају.

Намена

Основна смерница је задржавање постојеће, преовлађујуће намене породичног становања, а друге намене, у мањем обиму, могу бити јавна, пословна или мешовита.

Намена објеката може бити у мањем обиму јавна, пословна или мешовита. Планирају се површине јавних и површине осталих намена.

Површине јавних намена обухватају грађевинске парцеле и објекте планиране за предшколске установе, основну школу, управу (Месну заједницу „Петроварадин“), културу, спорт и рекреацију, парковске површине и ТС.

Површине осталих намена обухватају породично становање, мешовито становање (породично и вишепородично становање са комплементарним наменама), вишепородично становање, општеградски центар, пословање и верски објекат.

Породично становање је преовлађујућа намена Урбанистичке целине број 1 – Језгро Старог Мајура, док је мање заступљено мешовито становање (породично и вишепородично становање са комплементарним наменама) малих густина са већим бројем стамбених јединица у постојећим објектима спратности П+Пк. Намене вишепородично становање средњих густина (до П+2+Пк) и општеградски центар су доминантне намене Урбанистичке целине број 2 – Фијакер алеје у Прерадовићевој улици. Намена општеградског центра се планира у Урбанистичкој целини број 3 – Рељковићева улица. Друге намене, на појединачним парцелама и потесима, су планиране у урбанистичким целинама 1 и 2.

Парцеле су намењене породичном становању, мешовитом становању, вишепородичном становању и општеградским центрима и планирају се као стамбене, стамбено-пословне (са учешћем пословања до 70 %), пословно-стамбене (са минималним учешћем становања до 30 %) и пословне намене.

На парцелама у намени породичног становања планирају се максимално до три јединице, а у намени вишепородичног становања четири јединице па навише. Површине просечне стамбене јединице су дефинисане по урбанистичким целинама и зонама, према посебним условима. У свим постојећим објектима намењеним становању не планира се даља подела постојећих стамбених јединица, а могуће је њихово укрупњавање спајањем.

Намена пословања је комплементарна доминантној намени становања на целој површини Старог Мајура. Ком-

плементарне намене су превасходно у домену пословања терцијарних и кварталних делатности, пре свега услуга администрације (пословни канцеларијски простори), креативних и културних индустрија (стари занати, култура, дизајн и други), услуге из домена образовања (приватне школе, специјализоване школе језика и слично), услуге из домена збрињавања деце предшколског узраста, старих лица, услуге здравства, туризам (мали хотели и хостели), угоститељство мањих капацитета и друго. Не планирају се оне пословне делатности услуга које генеришу велики промет возила (услугне делатности сервисирања аутомобила и других услуга, складишта и друге које захтевају веће капацитете за паркирање возила), загађење и буку. У намени пословања не планира се намена пословних апартмана.

У оквиру планираних намена општеградског центра планирају се различите услуге пословања, претежно терцијарног и кварталног сектора, а дозвољена је намена становања.

Правила грађења објеката

Правила изградње се утврђују за све објекте у обухвату Плана.

Планира се очување објеката са споменичким вредностима (објекти од велике и споменичке вредности), њиховог оригиналног изгледа, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита фасада.

Дозвољена је изградња нових објеката у складу са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорције, типа градње и обликовања. Обликовање нових објеката може бити савременог архитектонског израза тако да чини складну целину са објектима у непосредном окружењу. Не планирају се објекти који својом спратношћу, габаритом, волуменом и архитектуром могу угрозити наслеђени амбијент.

Објекти се деле на главне (уличне), друге (дворишне) и помоћне. Планира се задржавање доминантног типа ивичне изградње на парцели главних (уличних) објеката, у прекинутом и непрекинутом низу, ако није другачије дефинисано у подтачкама 8.1.2. и 8.1.3.

Планира се задржавање, реконструкција, замена (потпуна реконструкција), доградња постојећих, и изградња нових уличних, дворишних и помоћних објеката, до максималног индекса заузетости парцеле и то до 50 % за парцеле површине до 500 m², до 40 % за парцеле површине 501–800 m², и до 35 % за парцеле површине од 801 m² до 1000 m², с тим да се за парцеле веће површине од 1000 m² максимални индекс рачуна за површину до 1000 m². На парцелама на којима је индекс заузетости већ прекорачен, не планира се нова изградња, али је могућа обнова, санација, адаптација, реконструкција и замена постојећих објеката, према општим и посебним правилима, или њихово уклањање.

Као корективни фактор, приликом нове изградње и доградње објеката, дефинисана је дворишна грађевинска линија која се налази на 25 m удаљења од регулационе линије, односно према графичком приказу број 4. За све постојеће објекте који се налазе ван ове зоне могућа је само текуће одржавање, реконструкција, адаптација, санација у постојећим габаритима.

На једној парцели може бити само један стамбени објекат, а други објекат се планира за комплементарне намене.

Помоћни објекти су у функцији главног, односно дворишног објекта, и подразумевају мање оставе, техничке просторије, гараже и слично.

Дозвољена је реконструкција или замена објеката без споменичких вредности, у складу са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, пропорције, типа градње и обликовања. Обликовање нових објеката може бити савременог архитектонског израза тако да чини складну целину са објектима у непосредном окружењу.

Не планирају се хале за производњу, рад и складиштење производа.

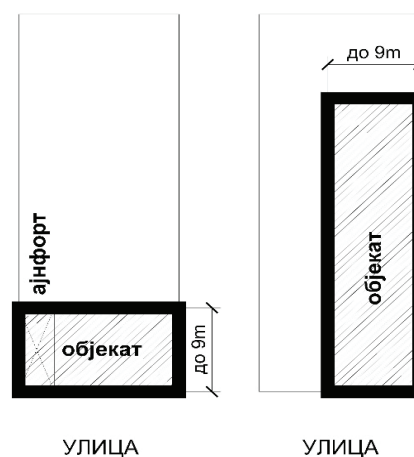
Сви објекти су планиране спратности до П+Пк изузев објеката у зонама намењеним општеградском центру и вишеспородичном становању где је спратност уличних (главних) објеката до П+1+Пк, односно до П+2+Пк, према посебним условима дефинисаним у подтачкама 8.1.2. и 8.1.3, и на графичким приказима бр. 3 и 4. Дворишни објекти су спратности до П+Пк. Помоћни објекти су приземни, са кровом малог нагиба до 10°. Висина дворишног објекта не сме прелазити висину уличног тракта и дворишних крила главног објекта. Постојећи објекти више спратности од планираних се задржавају, уз могућност њиховог текућег одржавања, санација и адаптација, а планирају се за реконструкције и уклањања искључиво по условима дефинисаним овим планом. Дворишне објекте који не одговарају функционалним потребама, а уједно нарушавају културно-историјске и естетске вредности могуће је уклонити или реконструисати без промене габарита. Планира се очување оригиналног изгледа вредних дворишних економских објеката традиционалне окућнице (вински подруми, качаре, бунари, чардаци и сл.).

Објекти који су вредновани као непокретна културна добра, објекти од посебне споменичке вредности, објекти од споменичке вредности дефинисани на графичком приказу број 2 „Заштита културних добара са валоризацијом објеката“ у размери 1:2500, задржавају се у изворном хоризонталном и вертикалном габариту, конструктивном склопу и примењеним материјалима. Обавезно је задржавање изворног изгледа, стилских одлика и изворне декорације на фасади. Могућа је њихова реконструкција, адаптација, санација, односно осавремењивање уз задржавање оригиналног изгледа, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката. Могућа је промена намена тавана у поткровље без промене габарита крова. Обезбеђење енергетске ефикасности објеката се спроводи без нарушавања оригиналних вредности објеката и фасада. Дворишна крила објеката се могу, изузетно, доградити до коте слемена уличног тракта и то једновремено и јединствено за цело дворишно крило. Уколико је објекат статички безбедан и неуслован за живот и рад, грубо нарушио вредност амбијента или угрозио суседне објекте, могућа је његова реконструкција и/или замена у делу. Могућа је доградња уличних објеката са дворишне стране, изградња дворишних и помоћних објеката до планираног индекса заузетости парцеле и до дворишне грађевинске линије.

Задржавају се објекти од просторно-архитектонске вредности и објекти без споменичке вредности, дефинисани на графичком приказу број 2, а могућа је њихова санација, адаптација, реконструкција, доградња са дворишне стране, замена делимично и/или у целини (потпуна реконструкција)

и изградња новог објеката према општим и посебним правилима утврђених Планом. Могућа је изградња дворишних и помоћних објеката до планираног индекса заузетости парцеле и до дворишне грађевинске линије.

Према постојећој традиционалној типологији, планира се изградња нових уличних објеката на два начина, према Скици број 1, Тип 1 – објекат на грађевинско-регулационој линији у ширини целе или дела уличног фронта парцеле (објекти у непрекинутом и прекинутом низу) и Тип 2 – „објекта на бразду“ чија се зона изградње формира уз једну од бочних граница парцеле са уличним фронтом на грађевинско-регулационој линији, према Скици број 1. Ширина тракта оба типа је до 9 m, односно дужине или ширине у складу са габаритима постојећих непосредно суседних објеката. Доградња са дворишне стране се планира у форми крила максималне ширине 7 m.

Скица број 1:

**Два могућа положаја нових објеката на парцели:
Тип 1 – објекат на регулационо-грађевинској линији и
Тип 2 – „објекат на бразду“**

Приликом изградње нових објеката, замене (потпуна реконструкција) и доградње неопходно је усаглашавање габарита објеката, коте венца и слемена, изглед и нагиб крова са елементима реперног објекта од веће или исте споменичке вредности у истом уличном низу, непосредном окружењу, или суседног објекта исте спратности. Приликом усаглашавања габарита објекта, могућа су одступања до 5 % површине основе. У циљу уклапања коте венца и/или слемена објекта могућа су одступања до 0,5 m у односу на реперни или суседни објекат.

Код решавања подземних етажа, за сваку појединачну локацију извршити испитивање нивоа подземних вода и по потреби, обезбедити израду елабората заштите суседних објеката.

Приликом потпуне реконструкције или замене објеката примењују се сви плански параметри о величини стамбених јединица по урбанистичким целинама. Свака парцела обавезно има колским приступ, односно уколико га нема, приликом замене или реконструкције објеката обавезно формирање колског пасажа или колског приступа.

Обликовање крова и поткровља

Планирају се искључиво коси кровови од 30 до 45° за уличне (главне) и друге (дворишне) објекте, а највише 10° за помоћне. Највиша кота слемена крова је 9 m, осим за објекте у намени вишепородичног становања, односно према посебним правилима дефинисаним у подтачки 8.1.3. Планира се усклађивање обликовања крова и нагиб кровних равни са крововима суседних, споменички вреднованих објеката.

Главни и дворишни објекти могу имати поткровље, односно нови објекти се формирају са поткровљем, а у постојећим објектима је могућа промена намена тавана у поткровље без промене волумена постојећег крова, односно према општим правилима и посебним условима. Кровови се покривају црепом.

Не планирају се равни, мансардни (уз одређене изузетке), нити лучни кровови.

За објекте Типа 1 кров се формира са обавезним падом кровних равни према фасадама. Могуће је формирање различитих нагиба равни косог крова према уличној фасади и косог, или крова малог нагиба око 10°, према дворишној фасади, према Скици број 2. У том случају, поткровље према дворишним фасадама може да се формира као етажа пуне висине. Ако се према дворишној фасади поткровље обликује према Скици број 2, не планирају се никакви фасадни препусти, а могуће је планирати лође и француске балконе на дворишној фасади. Поткровље нових објеката се формира са назитком максималне висине до 0,5 m. Осветљење поткровља је полеглим кровним прозорима према уличној фасади, а према дворишној може бити и појединачним вертикалним кровним прозорима, у збиру на максимално 50 % површине крова. Висинска кота пода приземља је максимално 20 cm ако објекат има пословни локал, односно максимално до 90 cm ако је намена приземља становање.

Скица број 2:

Могући начин обликовања поткровља за објекте Типа 1 (који се формирају уз грађевинско-регулациону линију) – поперечни пресек

За објекте типа 2 („објекат на бразду“) кров се формира на начин приказан на Скици број 3. Објекат је обавезно повучен у односу на ближег суседа за 0,5 m. Поткровље се формира са обостраним назитком максималне висине до 0,5 m. Осветљење поткровља је полеглим кровним прозорима према непосредном суседу (бочној граници парцеле), а према дворишној може бити и појединачним вертикалним кровним прозорима у збиру на максимално 50 % површине крова, уз сагласност надлежне установе заштите. Висинска кота пода приземља је максимално 20 cm у делу објекта где је улични пословни локал, односно максимално до 90 cm ако је намена приземља становање.

Скица број 3:

Могући начин обликовања поткровља за објекте Типа 2 („на бразду“) – поперечни пресек

Обликовање фасаде

Обликовање фасаде објеката који су вредновани као непокретна културна добра, објекти од посебне споменичке вредности, објекти од споменичке вредности и просторно-архитектонске вредности се обавезно задржава или реконструише изворни изглед, односно приликом обнове, реконструкције и других интервенција, задржавају се сви елементи обликовања фасаде, укључујући и оригиналну фасадну декорацију, облик и величину прозора, употребу традиционалних материјала и друго, уз консултације са установом заштите. Обавезно је Обликовање фасаде уличних објеката од просторно-архитектонске вредности и без споменичких вредности који се реконструишу, замењују (потпуно реконструишу) и нових објеката мора бити са аутентичним елементима архитектуре (обавезно за објекте од просторно-архитектонске вредности) и у складу са свим карактеристикама амбијента и вредностима урбанистичког и архитектонског наслеђа Старог Мајура, што подразумева примену елемената архитектуре који већ постоје у Старом Мајуру, формирање уједначеног ритма отвора, сведену примену декорације и примену традиционалних материјала за све елементе обликовања. Приликом потпуне реконструкције постојећих објеката, неопходно је задржавање начина обликовања фасаде постојећег објекта који се замењује, односно неопходно је реконструисати изворни изглед фасаде објекта уколико је документација доступна или постоје релевантни извори, уз консултације са установом заштите. Планира се реконструкција фасада на свим објектима на којима је она измењена у целини и делу, ако је значајно нарушила архитектонске вредности и стилске елементе објекта, односно употребом нетрадиционалних материјала (камен, фасадна опека и друго), изградњом поткровног назитка и обликовања крова другачијег од оног утврђеног Планом, посебно за објекте у улицама Владимира Гортана број 6 (парцела број 789/2), Косте Нађа број 3 (парцела број 319), број 9 (парцела број 325), Прерадовићева број 30 (парцела број 1223) и друге.

Приликом изградње нових спратних објеката могуће је формирање препуста на спратним уличним фасадама до највише 0,5 m, у форми архитектонске пластике. На вишим етажама дворишних фасада је могуће формирање препуста (еркера и тераса), лођа и француских балкона, надстрешница и друго, до 1,2 m на 50 % површине фасаде. Препусти на дворишним фасадама морају бити одмакнути од границе суседне парцеле минимално 2,5 m, односно не могу бити ближе од 4 m на дворишном крилу објекта. На уличним фасадама свих објеката не планирају се лође.

Обликовање фасада других (дворишних) је у складу са обликовањем главног (уличног) објекта, а помоћних објеката се не условљава.

Не планира се коришћења фасадне опеке и декорације у форми опеке и опекарских производа, нити камена.

Доградња уличних објеката са дворишне стране се реализује у виду доградње главног (уличног објекта) у форми дворишног крила. Задржавају се постојећи објекти са дворишне стране, а могућа је њихова замена (потпуна реконструкција), реконструкција, санација, адаптација, доградња и изградња нових до планираног индекса заузетости парцеле односно дворишној грађевинској линији, а према Планом утврђеним општим и посебним правилима. Спратност доградње објеката је до П+Пк. Нове доградње се по правилу формирају уз границу парцеле, уз објекте на суседној парцели. Доградња се планира до дворишне грађевинске линије које је дефинисана максимално до 25 m од регулационе линије односно до дефинисане дворишне грађевинске линије према графичком приказу број 4. Планирају се коси кровови нагиба од 30° до 45° са падом према дворишту, кровови малог нагиба до 10°, односно у складу са начином обликовања крова уличног објекта са дворишне стране. Од начина обликовања кровне равни уличног објекта са дворишне стране, зависи и начин формирања назитка дела објекта који се дограђује, који је од 0,5 m до пуне спратне висине у складу са Скицом број 2. Ако се према дворишној фасади поткровље обликује према Скици број 2, не планирају се никакви фасадни препусти. Кота слемена доградње не може бити виша од коте слемена уличног дела објекта. Осветљење поткровља је полеглим и/или појединачним вертикалним кровним прозорима у збиру, до 50 % површине крова. Ако је доградња објекта у форми дворишног крила уз бочну границу парцеле, кров је по правилу једноводни, са падом према дворишту. Ако се врши фазна или сегментна замена делова доградњи уличних објеката, нагиб, обликовање и осветљење кровних равни се изводи према општим правилима. Приликом замене уличног објекта, планира се и замена дворишних доградњи, тако да се архитектонски, просторно и функционално уклопе са уличним и/или другим суседним објектима са дворишне стране на истој парцели. У случају да су улични објекат и дворишне доградње подељене у више стамбених или пословних јединица, могуће је задржавање дела постојећих дворишних доградњи објеката.

Други (дворишни) објекти

Дворишни објекти нису вредновани са аспекта заштите градитељског наслеђа и нису приказани на графичким приказима, а правила уређења и грађења за њихову реализацију су утврђена овим планом. Дворишни објекти на парцелама се задржавају у зони до дворишне грађевинске линије до 25 m, а могућа је замена (потпуна реконструкција), реконструкција, санација, адаптација, доградња и изградња нових до планираног индекса заузетости парцеле и према правилима утврђеним општим и посебним правилима. Нови дворишни објекти су максималне спратности П+Пк, а начин обликовања крова и поткровља је утврђен Планом. Намена дворишних објеката је комплементарне намене, у складу са Планом. Уколико се замењује улични објекат, у целини или делимично, постојећи дворишни објекти се могу задржати, односно дозвољене су интервенције у складу са Планом. Максимална кота слемена дворишног објекта је

6 m, односно кота слемена дворишног не може бити виша од коте слемена уличног објекта.

Помоћни објекти

Задржавају се постојећи помоћни објекти а планирају се и нови, искључиво приземни објекти. Објекти су намењени гаражама, оставама и техничким просторијама, односно у функцији су намене главних и дворишних објеката на парцели. Нови помоћни објекти се планирају у зони дворишта као слободностојећи и/или у форми доградње постојећих дворишних објеката, по правилу уз објекте на суседној парцели. Максималне кота слемена је 3,5 m. На помоћним објектима планирају се кровови малог нагиба до 10°. Уколико се замењује улични објекат, обавезно је уклањање свих помоћних објеката на парцели.

Остало

У случају замене (потпуне реконструкције) или изградње новог уличног објекта и доградње објекта, неопходна је примена свих мера којима се квалитетно унапређују услови за боравак и коришћење који укључују: обезбеђење паркинга и гаражних места за све кориснике у оквиру парцеле, могућност формирање колског ајнфорта за објекте у непрекинутом низу, могућност формирања сутерена или подрума, мере енергетске ефикасности, примена стандарда приступачности и друго.

Могућа је промена намене тавана у поткровље код свих постојећих уличних и дворишних објеката без промене габарита (облика и нагиба), односно према условима дефинисаним Планом.

Приликом примене неких мера енергетске ефикасности, није могуће постављања топлотне изолација на уличну фасаду објекта од посебне споменичке вредности и од споменичке вредности, односно уз консултацију са установом заштите.

Могућа је адаптација и санација свих постојећих објеката у циљу обезбеђивања већег степена енергетске ефикасности, без нарушавања његових оригиналних вредности.

Планира се могућност уклањања свих дограђених делова уличних објеката од *посебне споменичке вредности и од споменичке вредности*, који нису у складу са оригиналним изгледом објекта, односно карактеристикама Старог Мајура и то уклањање фасадних облога и елемената, поткровних назива, кровних баца, мансардних кровова, дограђених делова објеката који физички и визуелно угрожавају објекат, замена неаутентичног типа кровног покривача (азбест-цементне плоче, тегола и друго) и друго. На реконструисаним објектима на којима су вршене делимичне преправке и надоградње планира се њихова реконструкција у циљу враћања изворног изгледа објекта, према доступним изворима. Приликом реконструкције поткровља објеката од *просторно-архитектонске вредности и објеката без споменичке вредности*, планира се уклањање накнадно надограђеног назитка вишег од Планом дефинисане висине 0,5 m, а реконструкција је могућа на начин како је дефинисано Скицом број 2.

Планира се могућност изградње подрумских и сутеренских етажа, превасходно за намену паркирања, у објектима мешовитог становања (за вишепородично становање), вишепородичног становања и општеградског центра. Поред намене паркирања, у подрумској и сутеренској етажи је могуће планирати, бициклане, техничке и помоћне прос-

торије. Бициклане су обавезан садржај свих објеката више-породичног становања. Приликом изградње подземних етажа обавезне су мере којима ће се обезбедити стабилност непосредно суседних објеката, утврђивања нивоа подземних вода и, по потреби, израде елабората заштите суседних објеката укључујући и решења за одвођење атмосферске воде у оквиру парцеле. У случају изградње подземних етажа, нивелете у односу на нивелете непосредно суседних парцела не могу бити више од 1 m.

Објекти и делови објеката који су прихваћени у процесу легализације и озакоњења се задржавају. Уколико су реализовани супротно правилима уређења и грађења могуће је само њихово текуће одржавање, а реконструкција, замена и нова изградња су могуће само према правилима утврђеним овим планом.

Планирају се радови на прилагођавање стандардима приступачности свих објеката на површинама јавних намена. Приступни степеници и рампе планирају се у оквиру грађевинске парцеле објекта.

Парцеле могу бити ограђене транспарентном или комбинованом оградом. Према улици је обавезна комбинована ограда, с тим да је зидани део ограде максималне висине 0,8 m. Према суседним парцелама може бити и нетранспарентна. Максимална висина ограде је до 1,8 m. Обавезно је задржавање постојећих ограда и капија на парцелама број 293 (Улица Арчибалда Рајса број 1), број 323 (Улица Косте Нађа број 7), Шпилеровој кући (на Улици Владимира Гортана) и на комплексу верског објекта (на Улици Арчибалда Рајса и Улици Косте Нађа).

Постављање декоративне расвете на фасадама се планира у консултацији са надлежном установом заштите, односно обавезно након проглашења подручја Плана за просторно културно-историјску целину.

Изузеци од општих правила и детаљнија разрада правила дефинисани су у посебним правилима у подтачкама 8.1.2. и 8.1.3.

Након проглашења обухваћеног подручја зоном или делом зоне просторно културно-историјске целине, обавезни су услови надлежне установе заштите за свако врсту грађевинске делатности.

Паркирање и гаражирање возила

Обавезно је решавање паркирања и/или гаражирања возила на парцели, у делу приземне етаже са дворишне стране, у доградњи са дворишне стране (дворишном крилу), дворишном објекту, помоћним објектима, односно у једној или више подрумских етажа објекта, делимично или потпуно испод парцеле, без угрожавања стабилности суседних објеката. У том циљу, обавезно је формирање колског приступа парцели, изградњом објекта у прекинутом низу, а ако је објекат и непрекинутом низу, формирањем колског пасажа – ајнфорта, висине и ширине минимално 2,5 m.

Капацитети за гаражирање возила се утврђују према нормативу једно паркинг-место – једна стамбена јединица, односно једно паркинг-место на 70 m² пословног простора. За хотеле и хостеле број паркинг-места се одређује према посебним правилима категоризације, односно по једно паркинг-место за минимум 20 % соба. За угоститељске објекте (ресторане и друго) број паркинг-места се одређује према категоризацији објекта, или једно паркинг-место на четири столице.

Повећање индекса изграђености парцеле, заменом, доградњом или изградњом нових објеката мора пратити обезбеђења броја паркинг-места у оквиру парцеле, према условима и нормативу утврђеним Планом.

Приликом замене (тоталне реконструкције) објеката, уколико не постоји колски приступ, могуће је формирање колског приступа или ајнфорта и на објектима у прекинутом и непрекинутом низу који га нису имали, а који треба да се обликовно, пропорцијски и стилски уклопи у изглед објекта.

8.1.2. Посебна правила за површине јавних намена

Предшколске установе

За ову намену планирају се две локације: Улици Арчибалда Рајса и Улици патријарха Рајачића број 24.

Предшколска установа у Улици Арчибалда Рајса (парцела број 339) се планира као објекат ивичне изградње на парцели, спратности до П+Пк. Зона изградње је дефинисана дворишном грађевинском линијом. Индекс изграђености парцеле је до 30 %. У делу парцеле која није планирана за изградњу планира се партерно и хортикултурно уређење за потребе предшколске установе. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. Неопходно је обезбедити паркинг за запослене у оквиру парцеле.

Објекат у Улици патријарха Рајачића број 24 (парцела број 806), који је тренутно у намени управе, се планира за предшколску установу. Постојећи објекат се задржава у истим хоризонталним и вертикалним габаритима. Могуће је уклањање и/или замена постојећих приземних дворишних објеката у истим или приближним хоризонталним и вертикалним габаритима. Могућа је доградња објекта у форми дворишног крила уз југоисточну међу, спратности до П+Пк до максималног индекса заузетости парцеле до 50 %. Предуслов за реализацију доградње је уклањање свих дворишних објеката на парцели. Неопходно је обезбедити минимални број паркинг-места за запослене у оквиру парцеле. На неизграђеном делу парцеле планира се партерно и хортикултурно уређење.

Детаљнија правила озелењавања парцела планираних за предшколске установе су дефинисана у одељку 4 ПЛАН УРЕЂЕЊА ЗЕЛЕНИХ И СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА.

Табела број 1: Капацитети комплекса предшколских установа

Локација	површина комплекса (ha)	брuto развијена површина објекта (m ²)	Индекс заузетости (%)	Планирани број деце	површина комплекса/ дете (ha)	брuto развијена површина објекта/ дете (ha)
Улица патријарха Рајачића	0,06	490	50	65	10	7,5
Улица Арчибалда Рајса	0,14	630	30	84	25	7,5

Основна школа

Задржава се постојећи објекат основне школе у Прерадовићевој улици број 6 (парцела број 933) који чине: стари објекат спратности П+1+Т, дограђени објекат спратности П+2 (раван кров) и приземни објекат физкултурне сале.

Према важећим нормативима, однос броја ученика и површине комплекса и објекта школе, али и нормираних радних услова, нема услова за веће проширење капацитета основне школе. Могуће је промена намена тавана у поткровље у старом објекту школе. Поткровље се формира без промене волумена крова (без повећања назитка), а осветљење је полеглим кровним прозорима. За све интервенције на објектима неопходни су услови надлежне установе заштите.

Табела број 2: Капацитети основне школе и планирани број ученика

Површина парцеле (ha)	брutto развијена површина објекта (m ²)	Индекс изграђености	Индекс Заузетости (%)	Планирани број ученика	површина парцела (m ²)/ ученик	брutto развијена површина објекта (m ²)/ ученик
1,03	5314	0,51	24	530	30	10

На основу показатеља из табеле, просторна ограничења парцеле и објекта основне школе не обезбеђују услове за број ученика који данас похађају школу (око 950). Како просторно проширење школе није планирано, значајнији пораст броја ученика редистрибуираће се у постојећим и планираним школским објектима у другим деловима Петроварадина, ван обухвата Плана.

У оквиру комплекса школе потребно је реконструисати спортске терене и зелене површине, према потребама школе и у складу са узрастом ученика.

Култура

У намени културе планира се Шпилерова кућа спратности По+П+М, на планираној парцели која се формира према графичким приказима бр. 4 и 5. Објекат је намењен преваходно делатностима и активностима које негују материјално и нематеријално културно наслеђе Петроварадина, али и друге културне традиције, као и традиционалну и савремену културну и уметничку продукцију. Задржава се постојећи објекат, капија у Улици Владимира Гортана и посебан улаз у подрум са југозападне стране објекта. Како је објекат заштићен као споменик културе, могућност доградње главног, изградња једног дворишног или помоћних објеката може се реализовати само према условима надлежне службе заштите. Индекс заузетости парцеле је максимално 50 %. Слободни део парцеле треба да буде хортикултурно и партерно уређен са минимално 30 % површине под зеленилом. За све грађевинске и друге делатности на објекту и на парцели неопходни су услови надлежне службе заштите.

У обухвату Плана, делатност културе подразумева и Библиотеку „Владимир Назор“, која је огранак Градске библиотеке у Новом Саду. Библиотека се налази у Улици Косте Нађа број 1а (парцела број 317). Постојећи објекат се задржава се у овој намени, а може се заменити новим објектом, спратности до П+1+Пк, према правилима дефинисаним Планом. Коте венца, слемена, нагиб крова и обликовање овог објекта треба да буде у складу са планираном заменом објекта на углу улица Павла Јуришћа Штурма и Косте Нађа, на истој парцели. Намена библиотеке се може планирати и на другим локацијама у обухвату Плана где је предвиђена могућност за делатности културе, услуга и пословања.

Спорт и рекреација (Соколски дом)

Задржава се постојећи објекат некадашњег Соколског дома (некадашњи ДТВ „Партизан“) у Прерадовићевој улици број 9 (парцела број 824). Могуће је промена намена тавана у поткровље у делу и у целини, без промене намене волумена и нагиба крова. Осветљење је полеглим кровним прозорима према улици и/или вертикалним кровним прозорима према дворишту до 50 % површине крова. Могућа је нова изградња до дефинисаног индекса заузетости парцеле и дворишне грађевинске линије, и уколико су задовољени нормативи паркирања. Обавезно је решавање паркирања на парцели по нормативу једно паркинг-место на 70 m² нето површине објекта. Неизграђени, слободни део парцеле се може наменити за мање спортске терене на отвореном, али је неопходно минимално 15 % парцеле озеленити, пре свега травнатим површинама и високим растињем, пре свега по ободу.

Управа – седиште Месне заједнице „Петроварадин“

Планира се изградња објекта, у намени управе, седишта Месне заједнице „Петроварадин“ у Улици Чајковског број 1а (парцела број 797). Објекат спратности П+Пк се формира уз цео улични фронт грађевинске парцеле. Обликовање је према општим правилима уз могућност да се поткровља према дворишној страни може извести према Скици број 2. Објекат има колски пасаж – ајнфорт, димензионисан према општим правилима. Предуслов за изградњу је уклањање свих постојећих објеката на парцели. Обавезно је решавање паркирања на парцели по нормативу једно паркинг-место на 70 m² нето површине објекта. Неизграђени, слободни део парцеле је неопходно озеленити, пре свега травнатим површинама и високим растињем.

8.1.3. Посебна правила за површине осталих намена

Језгро Старог Мајура (23,25 ha)

Језгро Старог Мајура – урбанистичка целина 1 обухвата блокове бр. 1, 2, 3, 5 и 6, и делове блокова бр. 4, 7, 8, 9, 10, 12 и 13. У делу ове урбанистичке целине дефинисане су и посебни просторни сегменти: Зона А „Стари вртић“ и део Зоне Б „Шпилерова кућа“.

Ова урбанистичка целина је планирана за породично становање, мешовито становање (породично и вишепородично становање са компатибилним наменама), општеградски центар и верски објекат. Компатибилне намене су делатности пословања у домену терцијарних и кварталних услуга (ИТ сектор, стари занати, делатности из области културе, услуга из домена образовања, збрињавања деце предшколског узраста, здравства, смештај старих, друштвени центри, хотелијерство и друго).

Како се Планом задржава постојећа хоризонтална и вертикална регулација простора, не планирају се грађевинске интервенције великих капацитета, па се разлика између намене породичног и вишепородичног становања у објектима претежно спратности П+Пк, утврђује искључиво бројем стамбених јединица – до три јединице за породично, а четири и више за вишепородично становање. За намену пословања се планира канцеларијски и други пословни простори. У домену хотелијерства могући су мањи хотели или хостели. Могуће су стамбене, стамбено-пословне, пословно-стамбене и чисто пословне намене. Минимална просечна стамбена јединица је 90 m², а пословна 70 m² нето површине, осим у домену хотелијерства где се величина соба дефинише према категоризацији објекта.

Планира се задржавање постојећих објеката, доградња и замена објеката који су без споменичких вредности и објеката од просторно-архитектонске вредности под одређеним условима, према правилима дефинисаним Планом.

Намена, парцелација, начин изградње и начин обликовања свих објеката утврђен је у подтачки 8.1.1. и додатно на графичком приказу број 4 „План саобраћаја, регулације и нивелације са режимима изградње“.

Комплекс Римокатоличке цркве Узвишења светог Крива, планиран на парцелама бр. 337, 338, 340/1, 340/2, 341/1, 341/2, 342, 343/1, 343/2 и делу парцеле број 314, је у намени верског објекта. Комплекс се планира као завршена целина, односно планирају се интервенције на санацији, адаптацији и реконструкцији постојећих објеката цркве, жупног уреда, веручитељске дворане и куће звонара, реконструкцији постојећег и додатног партерног и хортикултурног уређења порте са свим припадајућим елементима (заветни крст, скулптуре светаца и друго) уз могућност изградње мање салетле, реализацијом декоративне расвете и друго. Како је комплекс у процесу проглашења за културно добро, за све интервенције неопходни су услови надлежне установе заштите.

Верски објекат – Назаренски дом је планиран у Улици патријарха Рајачића број 30 (парцела број 819). Задржава се постојећи објекат, са могућношћу промене намене тавана у поткровље), а могућа је доградња објекта до параметра предвиђених Планом.

Планира се изградња реконструкцијом објекта у Улици Александра Островског број 3 (парцела број 244/1). Објекат је спратности П+Пк се формира по Типу 1, у непрекинутом низу, у складу са уличним трактом постојећег суседног објекта у Улици Островског број 5 (парцела број 245), према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. Планира се колски пасаж. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Планира се изградња у Улици Александра Островског (парцела број 252). Објекат спратности П+Пк се формира по Типу 2, према графичким приказу број 4. Примењују се правила из подтачке 8.1.1. Вертикални прозори се плани-

рају у зони удаљеној минимално 3 m од уличне фасаде. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Планира се изградња објекта у Улици Арчибалда Рајса број 9 (парцела број 289). Објекат је спратности П+Пк се формира по Типу 1, у непрекинутом низу, према графичком приказу број 4. Примењују се правила из подтачке 8.1.1. Планира се колски пасаж уз западну границу парцеле. Предуслов за изградњу је формирање планиране парцеле и рушење свих постојећих објеката на парцели.

Могућа је промена висине дворишног венца објекта у Улици Арчибалда Рајса број 21 (парцела број 277), према Скици број 2.

Планира се изградња објекта у Улици Арчибалда Рајса број 20 (парцела број 347). Објекат је спратности П+Пк се формира по Типу 1, у непрекинутом низу, према графичком приказу број 4. Примењују се правила из подтачке 8.1.1. Планира се колски пасаж уз источну границу парцеле. Предуслов за изградњу је рушење свих постојећих објеката на парцели, осим дворишних, у јужном делу парцеле.

Парцели број 317 (угао улица Павла Јуришића Штурма и Косте Нађа) је намењена становању, стамбено-пословној или пословној намени, и библиотеци у источном делу парцеле (Улица Косте Нађа број 1а). Задржавају се сви постојећи улични објекти, а могућа је замена објеката на углу улица Павла Јуришића Штурма и Косте Нађа и у Улици Косте Нађа број 1а (Библиотека „Владимир Назор“) новим, спратности П+1+Пк, по правилима дефинисаним у подтачки 8.1.1, без промене облика крова са обавезним падом кровних равни према обе улице, а кров према дворишту се формира према Скици број 2. За паркирање и гаражирање возила се користе паркинг-простори у оквиру парцеле, у приземљу објекта са дворишне стране или у подрумским етажама испод објекта који се замењује, целе или дела грађевинске парцеле. Колски приступ парцели је из Улице Павла Јуришића Штурма, и додатно, из Улице Косте Нађа, ако је неопходно. Планира се уклањање свих дворишних доградњи уличних објеката, дворишних и помоћних објеката како би се омогућио простор за паркирање возила и озелењавање парцеле, према Планом утврђеним нормативима.

Могућа је промена висине венца објекта у Улици Павла Јуришића Штурма број 17 (парцела број 776) и број 19 (парцела број 780/1).

Планира се могућност замене објекта у Улици Павла Јуришића Штурма број 19а (угао улица Павла Јуришића Штурма и Владимира Гортана) на делу парцеле број 780/1. Нови објекат, спратности П+1+Т, се обавезно усклађује висином венца и слемена са непосредно суседним објектом у Улици Павла Јуришића Штурма број 19.

Планира се изградња објекта на парцели број 375/2 (у Улици Косте Нађа). Објекат спратности П+Пк се формира по Типу 1, према графичком приказу број 4. Објекат се усклађује хоризонталним и вертикалним габаритом, котамана венаца и слемена са непосредно суседним постојећим објектом на парцели број 375/1 (Улица патријарха Рајачића 25). Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа како би се задовољио плански норматив обезбеђивања паркинг-места.

Планира се изградња објекта на парцели број 742 (у Улици Косте Нађа). Објекат спратности П+Пк, формира се по Типу 1, у прекинутом низу, према графичком приказу број 4. Објекат ширине тракта до 9 m, усклађује се котом венца са непосредно суседним постојећим објектом на

парцели број 741 (Улица патријарха Рајачића број 27), уз могуће одступање до 1 m. Планира се повлачење објекта за минимум 4 m од западне границе парцеле у циљу формирања пролаза за колски приступ парцели. Примењују се сва остала правила дефинисана у подтачки 8.1.1. Предуслов за реализацију је уклањање свих објеката на парцели.

Планира се изградња објекта у Улици Владимира Гортана, на парцели број 765. Објекат спратности П+Пк се усклађује ширином тракта, котом венца и слемена, са непосредно суседним постојећим објектом у Улици Косте Нађа број 12 (парцела број 764/2), према графичком приказу број 4. Пад кровних равни је обавезно на обе уличне фасаде. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. Постојећи објекат, уз источну границу парцеле је могуће задржати, реконструисати према правилима утврђеним Планом или уклонити. Могућа је доградња планираног уличног тракта, до индекса заузетости утврђеног Планом, само уз северну границу парцеле под условом уклањања постојећег објекта. На јужној граници парцеле планира се ограда, обликована према општим правилима, са обавезним колским приступом парцели. На парцели је могуће планирати само један стамбени објекат, а други објекти на парцели могу бити у намени пословања, односно помоћни.

Планира се изградња објекта на јужном делу нове грађевинске парцеле у јужној зони парцеле која се формира од дела парцеле број 762 и парцеле број 763. Објекат спратности П+Пк, формира се по Типу 1, је планиран у непрекинутом низу према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. Обавезно је формирање колског пасажа како би се обезбедило решавање паркирања возила према Планом утврђеним нормативима. Предуслов за изградњу је рушење свих објеката на планираној парцели.

Планира се изградња новог објекта у Улици Владимира Гортана број 7 (парцела број 757). Објекат је спратности П+Пк, зоне изградње према графичком приказу број 4. Објекат је у стамбеној, стамбено-пословној, пословно-стамбеној или пословној намени. Објекат обавезно има пад кровних равни косог крова на обе уличне фасаде. Поткровље се обавезно формира према Скици број 2. Примењују се сва друга правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа како би се обезбедило паркирање возила према Планом утврђеним нормативима. Предуслов за изградњу је рушење свих објеката на планираној парцели.

Планира се изградња два објекта у Улици Владимира Гортана, након планиране парцелација парцеле број 758 на две парцеле, према графичком приказу број 4. Објекти су спратности П+Пк, формира се по Типу 1, у непрекинутом низу. Поткровље се обавезно формира према Скици број 2. Примењују се сва друга правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно је формирање колских пасажа како би био задовољен плански норматив обавезног решавања паркирања по парцелама.

Планира се изградња објекта на грађевинској парцели у источном делу парцеле број 747 у Улици Владимира Гортана. Зона изградње објекта спратности П+Пк, Типа 2, се усклађује са постојећим објектом у Улици патријарха Рајачића број 20 (парцела број 746), према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. Вертикални прозори се планирају у зони удаљеној минимално 3 m од уличне фасаде. Предуслов за изградњу је уклањање свих објеката на парцели.

Планира се реконструкција и доградња објекта у Улици патријарха Рајачића број 2 (парцела број 354). Објекат је спратности П+Пк, Типа 1. Примењују се сва друга правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа из Улице Арчибалда Рајса, како би био задовољен плански норматив обавезног решавања паркирања возила на парцели.

Планира се изградња објекта у Улици патријарха Рајачића бр. 10 (парцела број 360), 11 (парцела број 384), 47 (парцела број 834) и 59 (парцела се формира од парцела бр. 872 и 873). Објекти спратности П+Пк су Типа 2, према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. Вертикални прозори се планирају у зони удаљеној минимално 3 m од уличне фасаде. Могуће је задржавање постојећих дворишних објеката уз поштовање индекса заузетости, али се планира само један стамбени објекат на парцели.

Планира се изградња објекта у Улици патријарха Рајачића бр. 26 (парцела број 816), 28 (парцела број 817) и на источном делу планиране парцеле број 875. Објекти спратности П+Пк су Типа 1, у непрекинутом низу, према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колских пасажа на објектима, како би се обезбедило паркирање возила према Планом утврђеним нормативима. Предуслов за изградњу је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Планира се могућност замене постојећег објекта у Улици Павла Јуришића Штурма бр. 19 и 19а, у зони планиране грађевинске парцеле, у постојећем или мањем габариту уз задржавање постојећег начина изградње, усаглашавање уличне ката венца и слемена, уз одступања око 1 m, са суседним објектом у Улици Павла Јуришића Штурма број 21 (део парцеле број 781). Обликовање крова према уличној фасади је идентично постојећем, уз осветљење полеглим кровним прозорима, а према дворишту се може обликовати према Скици број 2. Обликовање уличне фасаде је идентично постојећој, уз могућност формирања назитка вишег од Планом утврђеног. Примењују се и сва додатна правила уређења и грађења утврђена Планом.

Планира се изградња нових објеката у Улици Чајковског број 36 (парцела која се формира од парцеле бр. 798/1 и 799/2) спратности П+Пк, које се формира по Типу 1, у непрекинутом низу, према графичком приказу број 4. Нови објекат се усклађује хоризонталним и вертикалним габаритом са непосредно суседним објектом у Улици Чајковског број 5 (парцела број 798/2), односно усклађују се коте венаца и слемена. Примењују се правила дефинисана у подтачки број 8.1.1, уз услове установе заштите. На овој планираној парцели могуће је задржати постојећи дворишни објекат, уз обавезу да само један објекат може бити у намени становања, а други у компатибилној намени.

Планира се изградња новог објекта у Улици Чајковског на планираној грађевинској парцели која се формира од делова парцела бр. 732 и 734. Објекат спратности П+Пк се формира по Типу 1, у непрекинутом низу, према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки број 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа како би задовољили потребу обезбеђивања паркинг-места према нормативу утврђеним Планом. Предуслов за изградњу је рушење свих постојећих објеката на планираној парцели.

Планира се изградња нових објеката у Шеноиној улици бр. 2 (планирана парцела у источном делу парцеле број

916), 6 (парцела број 913) и парцелама бр. 833 и 860. Објекти спратности П+Пк се формирају по Типу 1, у непрекинутом низу, како је приказано на графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки број 8.1.1. Планирани објекат у Шеноиној улици број 6 се усклађује хоризонталним и вертикалним габаритом са непосредно суседним објектом у Шеноиној улици број 4 (парцела број 914), односно усклађују се коте венаца и слемена. Сви објекти обавезно имају колске пасаже како би задовољили потребу обезбеђивања паркинг-места према нормативу утврђеним Планом. Предуслов за изградњу је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Планира се изградња објекта спратности П+Пк, Типа А, у Рељковићевој улици број 4, након формирања грађевинске парцеле спајањем делова парцела бр. 398 и 399, према графичком приказу број 4. Део северне међе парцеле се формира у складу са положајем постојећих дворишних објеката у у процесу легализације. Примењују се правила дефинисана у подтачки број 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа из Рељковићеве улице, како би био задовољен плански норматив обавезног решавања паркирања возила на парцели.

Планира се обавезно оградивање парцела, посебно на делу граница парцела према улици, према општим правилима. Ограде према улици су комбиноване, а према суседима могу бити транспарентне, нетранспарентне и комбиноване. Обавезно је задржавање капије на парцели број 297 (Улица Арчибалда Рајса број 1/1а), ограда и капија на комплексу Римокатоличке цркве Узвишења св. Крижа (из улица Арчибалда Рајса и Косте Нађа), парцели број 323 (Улица Косте Нађа број 7) и на Шпилеровој кући (Улици Владимира Гортана број 8).

Могућа је замена свих објеката према правилима дефинисаним у подтачки 8.1.1. који су вредновани као објекти од просторно-архитектонске вредности под условом да се задржи тип изградње (према Скици број 1), у улицама Косте Нађа (до Улице патријарха Рајачића), Владимира Гортана, Арчибалда Рајса и Патријарха Рајачића (до Шеноине улице). У другим улицама ове урбанистичке целине могућа је замена оба нивоа вредновања према правилима дефинисаним у подтачки 8.1.1, без условљавања.

Фијакер алеја у Прерадовићевој улици (8,12 ha)

Фијакер алеја у Прерадовићевој улици – урбанистичка целина 2 обухвата блокове бр. 11 и 14 и делове блокова бр. 10 и 12. У оквиру ове урбанистичке целине налази се делом и Зона Б „Шпилерова кућа“.

Ова урбанистичка целина је планирана за општеградски центар, породично становање и вишепородично становање. Објекти у намени вишепородичног становања могу, а не морају имати уличне локале и пословни простор у приземљу. Намена општеградског центра, подразумева делатности пословања у домену терцијарних и кварталних услуга које обухватају и старе занате, делатности из области културе, услуга из домена образовања, збрињавања деце предшколског узраста, здравства, смештај старих, угоститељство и друго. Компатибилна намена општеградског центра је мешовито становање (породично и вишепородично). Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз допуну посебним правилима дефинисаним у овој подтачки, односно у овом делу.

Планира се изградња објеката на парцели број 796/2 у Улици Чајковског. Планира се објекат спратности П+Пк у

форми Типа 1, у непрекинутом низу, према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа како би се обезбедило паркирање возила према Планом утврђеним нормативима. Предуслов за изградњу је рушење свих објеката на планираној парцели.

Планира се реконструкција постојећег објекта у Прерадовићевој улици број 5/5а због историјске и архитектонске вредности. Како би му се вратио изворни изглед, планира се реконструкција фасаде, мансардног крова објекта и обнова колског улаза, према условима установе заштите. За могућност доградње са дворишне стране и изградње помоћних објеката на парцели примењују се у подтачки 8.1.1.

Планира се изградња објекта у Прерадовићевој улици број 11 (парцела број 826). Објекат спратности П+1+Пк се реализује према графичком приказу број 4. Ширина уличног тракта је условљена ширином постојећег непосредно суседног објекта на парцели број 827. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа како би се обезбедило паркирање возила према Планом утврђеним нормативима. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Задржава се постојећи објекат у Прерадовићевој улици број 13 (део парцеле број 916) у намени вишепородичног становања. Парцела се формира према графичком приказу број 4. Обавезно је решавање паркирање возила према Планом утврђеним нормативима, са колским приступом из Шеноине улице. Обавезно је уклањање свих дворишних објеката на планираној парцели.

Планира се изградња новог објекта у Прерадовићевој улици број 15 (парцела број 917). Улични тракт објекта је спратности П+2+Пк са дворишним крилом спратности П+1+Пк, према графичком приказу број 4. Хоризонтална регулација објекта, ширина уличног тракта и дужина дворишног крила, се усклађује са непосредно суседним постојећим објектом у Прерадовићевој улици број 17 (парцела број 919). Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа како би се обезбедило паркирање возила према Планом утврђеним нормативима. Паркирање возила се планира на парцели, а могуће је у приземљу дворишног крила или испод дела или целе парцеле како би се задовољили нормативи за обезбеђење паркинг-места утврђени Планом. Обавезно је озелењавање минимално 15 % површине парцеле. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Планира се делимична надоградња дела уличног тракта објекта у Прерадовићевој улици број 19 (парцела број 922). Планира се надоградња северозападног дела објекта до спратности П+1+Пк, до кота венца и слемена постојећег дела објекта исте спратности. Оба дела објекта морају имати исте кота венца, слемена, нагиб крова. Ако се реконструкцијом поткровље целог објекта формира у складу са Скицом број 2, обавезно је уклањање вертикалних кровних прозора (кровних баца) на уличној кровној равни. Колски пасажа се формира приближно на позицији према графичком приказу број 4.

Задржава се улични објекат у Прерадовићевој улици број 21 (парцела број 903), а могуће су доградње објекта са дворишне стране, односно изградње помоћних објеката се планира само у зони уз Прерадовићеву улицу, до дворишне грађевинске линије дефинисане на графичком приказу број

4. Могуће је задржати колско-пешачки приступ парцели из Улице патријарха Рајачића.

Планира се изградња новог објекта у Прерадовићевој број 23а (парцела број 902). Ширина уличног тракта спратности Су+П+2+Пк је у складу са постојећим непосредно суседним, у Прерадовићевој број 23 (парцела број 901), а дужина дворишног крила спратности П+1+Пк је дужине до 22 м према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа како би се обезбедило паркирање возила према Планом утврђеним нормативима. Паркирање се планира у оквиру парцеле, у приземљу дворишног крила испод дела или целе парцеле у подрумској гаражи. Обавезно је озелењавање минимално 15 % парцеле. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Планира се замена уличног објекта у Прерадовићевој број 25 (парцела број 897). Улични објекат спратности Су+П+2+Пк, планира се према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. Задржавају се постојећи дворишни објекти, уз могућност текућег одржавања. Њихова реконструкција или замена је могућа према условима дефинисаним Планом. Колски пасаж се формира приближно на позицији према графичком приказу број 4. Паркирање се планира у оквиру парцеле, у приземљу дворишног крила испод дела или целе парцеле у подрумској гаражи. Обавезно је озелењавање минимално 15 % парцеле. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Планира се изградња новог објекта у Прерадовићевој број 29 (парцела број 890), у намени вишепородичног становања. Ширина уличног тракта спратности П+2+Пк и дужина дворишног крила спратности П+1+Пк се формира у складу са постојећим на суседном објекту у Прерадовићевој број 29 (парцела број 890), према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа како би се обезбедило паркирање возила према Планом утврђеним нормативима. Паркирање се планира у оквиру парцеле, у приземљу дворишног крила испод дела или целе парцеле у подрумској гаражи. Обавезно је озелењавање минимално 15 % површине парцеле. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Планира се изградња новог угаоног објекта у Прерадовићевој број 31 (парцела број 889). Ширина оба улична тракта спратности Су+П+2+Пк се формира у складу са постојећим на суседним објектом у Улици Виктора Новака број 1 (парцела број 888) и постојећим објектом у Прерадовићевој улици број 27 (парцела број 895), односно са планираним у Прерадовићевој број 29 (парцела број 890), према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа из Улице Виктора Новака како би се обезбедило паркирање возила према Планом утврђеним нормативима. Паркирање се планира у оквиру парцеле, у приземљу уличних крила, испод дела или целе парцеле у подрумској гаражи. Обавезно је озелењавање минимално 10 % парцеле. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели. Предуслов за реализацију је рушење свих постојећих објеката на парцели.

Планира се изградња новог објекта спратности П+Пк у Шеноиној улици број 2 (планирана грађевинска парцела, у североисточном делу парцеле број 916). Ширина уличног тракта је 9 м. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз обавезно формирање колског пасажа на новом објекту како би се обезбедио потребан број паркинг-места на основу Плана. Препоручује се намена пословања.

Планира се изградња новог објекта спратности П+Пк у Шеноиној улици број 6 (парцела број 913). Ширина уличног тракта, кота венца и слемена је у складу са непосредно суседним објектом у Шеноиној број 4 (парцела број 914). Планира се колски пасаж на новом објекту како би се обезбедио потребан број паркинг-места на основу Плана. Препоручује се намена пословања.

Задржава се постојећи комплекс пословно-стамбеног објект и некадашњег Биоскопа „Дунав“, на парцели број 820. Могуће је текуће одржавање и адаптације постојећег стамбено-пословног објекат спратности П+2+Пк и пословног анекса биоскопа спратности ВП+Г. Раван кров се може санирати или покрити кровом малог нагиба до 10°. Могуће су доградње у намени пословања уз северну фасаду објекта биоскопа, према графичком приказу број 4. Доградње су у функцији намене овог објекта, спратности до П+1, до максималне постојеће коте венца објекта биоскопа. Кров се обавезно формира као једноводни, са малим нагибом (до око 10°). Доградња се реализује истовремено. Како би се задовољили нормативи решавања паркинг-места а парцели за намене становања и пословања потребно је обезбедити 35 паркинг или гаражна места. Могућа је реконструкција постојећих и изградња нових дворишних приземних објеката у намени гаража, уз југоисточни обод парцеле.

Могућа је замена свих објеката који су вредновани као објекти без споменичких вредности и објекти од просторно-архитектонске вредности, према правилима дефинисаним у подтачки 8.1.1, под условом да се задржи тип изградње (према Скици број 1) за објекте од просторно-архитектонске вредности.

Рељковићева улица (1,51 ha)

Рељковићева улица – урбанистичка целина 3 обухвата делове блокова бр. 7, 9 и 13.

Ова урбанистичка целина планира се за општеградски центар за делатности пословања у домену терцијарних и кварталних услуга, компатибилне намене су породично и мешовито становање (породично и вишепородично становање са компатибилним наменама). Пословање обухвата оне делатности чији се процеси и технологија рада обавља у затвореном простору, односно не генерише загађења ваздуха и буком, не повећава фреквенцију возила, не нарушава услове паркирања и сл.

Задржавају се сви објекти вредновани као објекти од просторно-архитектонске вредности, а грађевинске интервенције се спроводе како су дефинисани у подтачки 8.1.1. Могућа је и замена, под условом да се задржи тип изградње (према Скици број 1). Објекти без споменичке вредности, могу се заменити новим, спратности до П+1+Пк, уз примену свих општих правила.

Планира се подела парцеле број 730 (Рељковићева број 30) на северну и јужну.

Планира се изградња новог уличног објекта спратности П+Пк у Рељковићевој број 42а (парцела број 852). Објекат је спратности П+Пк, Типа 1, планира се у непрекинутом

низу, према графичком приказу број 4. Објекат обавезно има колски пасаж како би се омогућило паркирање на парцели, према нормативима и на начин дефинисаним Планом. Уколико се задржава постојећи дворишни објекат (Рељковићеве број 42а) уз северну границу парцеле, улични објекат је обавезно пословне намене. Ако се дворишни објекат уклони, планира се исправљање дела међе парцеле бр. 852 и 853, према графичком приказу број 4.

Планира се изградња новог објекта на планираној грађевинској парцели на јужном делу парцеле број 865/2. Објекат спратности П+Пк, Типа 1 планира се у непрекинутом низу, према графичком приказу број 4. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1. уз допуну посебним правилима дефинисаним у овој подтачки, односно у овом делу. Објекат обавезно има колски пасаж како би се омогућило паркирање на парцели, према нормативима и на начин дефинисаним Планом.

Планира се изградња пословног објекта спратности П+1 у северном делу грађевинске парцеле које се формира од парцела бр. 870, 871 и 874, према графичком приказу број 4. Објекат је намењен пословању. Примењују се правила дефинисана у подтачки 8.1.1.

Могућа је замена свих објеката правилима дефинисаним у подтачки 8.1.1. који су вредновани као објекти без споменичких вредности и објекти од просторно-архитектонске вредности за објекте од просторно-архитектонске вредности.

Могућа је замена свих објеката који су вредновани као објекти без споменичких вредности и објекти од просторно-архитектонске вредности, према правилима дефинисаним у подтачки 8.1.1. под условом да се задржи тип изградње (према Скици број 1) за објекте од просторно-архитектонске вредности.

Зона А („Стари вртић“)

Зона А се налази у оквиру просторне целине број 1. Зона је намењена мешовитом становању (породично и вишепородично становање са компатибилним наменама) и породичном становању. Намена објеката је стамбена, стамбено-пословна, пословно-стамбена или пословна. Нову регулацију простора дефинише планирана саобраћајница, Улица Нова „А“ са везом из Улице Павла Јуришића Штурма, уз које се планира неколико нових парцела површине осталих намена, према графичким приказима бр. 4 и 5. Задржавају се објекти на парцелама бр. 301 (Улица Павла Јуришића Штурма број 5а), 306 (Улица Арчибалда Рајса број 8) и 309, а могућа је њихова доградња до индекса заузетости према подтачки 8.1.1.

Постојећи објекти на парцелама бр. 301 и 309 се задржавају, односно интервенције су могуће према подтачки 8.1.1. Планира се реконструкција постојећег уличног објекта у Улици Арчибалда Рајса број 8 (парцела број 306) и доградња дворишног крила уз западну границу парцеле, према графичком приказу број 4. Формирање двоводног крова ове доградње се висински и технички усклађује са уличним објектом. За све интервенције препоручују се услови установе заштите. Предуслов за доградњу дворишног крила је рушење свих дворишних објеката на планираној парцели.

На новим грађевинским парцелама се планира изградња објеката спратности П+Пк Типа 1 у непрекинутом низу, према графичком приказу број 4. Примењују се правила

дефинисана у подтачки 8.1.1. Објекти обавезно имају колске пасаже како би задовољили потребу обезбеђивања паркинг-места према нормативу утврђеним Планом. На парцелама на којима је планирана нова изградња, задржавају се постојећи објекти док се не створе услови за реализацију планираних објеката. Предуслов за изградњу нових објеката је рушење свих постојећих објеката на планираним парцелама. Могуће је задржавање постојећих објеката уз текуће одржавање, односно без могућности доградње, надградње и изградње дворишних објеката.

Приликом изградње Улице Нове „А“ неопходно је заштити подрумску просторију објекта у Улици Павла Јуришића Штурма (парцела број 302), која се налази ван габарита постојећег објекта, а која се налази на траси улице. Потребна су таква техничка решења при пројектовању саобраћајнице којим ће се сачувати подрумска просторија.

Зона Б („Шпилерова кућа“)

Зона Б се налази, већим делом у оквиру просторне целине 1 а мањим делом, у оквиру просторне целине број 2. Зона обухвата просторно-функционалну целину некадашњег мајура продице Шпилер.

Зона је намењена за општеградски центар, културу и породично становање, а нову регулацију простора дефинише планирана површина јавне намене Улица Нова „Б“ са везом из Улице Павла Јуришића Штурма. Планира се нова парцелација зоне за намене културе (Шпилерова кућа), породичног становања у северном делу и општеградског центра у јужном делу зоне.

Задржава се Шпилерова кућа у Улици Владимира Гортана 8, која је непокретно културно добро, на планираној грађевинској парцели, у намени културе. Све интервенције на објекту и парцели се спроводе према условима установе заштите.

На парцели број 787 и планираној грађевинској парцели који чини североисточни део парцеле број 781 и део парцеле број 784, планираним за породично становање задржавају се постојећи објекти спратности П+Пк а могућа је замена, реконструкција и доградња, према правилима дефинисаним у подтачки 8.1.1. уз допуну посебних правила дефинисаних у овој подтачки, односно у овом делу.

На планираним целим парцелама бр. 790/3 и 790/5, и деловима парцела бр. 790/4 и 790/6, планира се задржавање постојећих објеката са доградњама на основу којих је дефинисана и регулациона линија, на графичком приказу број 4. Планира се текуће одржавање и/или реконструкција целог или дела објеката како би им се вратио изворни изглед објеката спратности П+Пк са једноводним косим кровом са падом кровне равни према унутрашњости парцеле и према другим условима из Плана. Могућа је доградња спратности П+Пк уз југозападну фасаду објекта, према графичком приказу број 4. Због непосредне близине заштићеног културног добра, препоручују се услови установе заштите. Могућа је замена свих објеката новим, у делу или у потпуности, спратности П+Пк, са једноводним косим кровом са падом према дворишту. Обликовање објеката је према правилима из подтачке 8.1.1. са назитком до 0,5 m, а осветљење поткровља је полеглим и/или вертикалним кровним прозорима на максимално 50 % површине кровне равни.

На планираној грађевинској парцели у југоисточном делу зоне планира се изградња новог објекта спратности

Су+П+1+М. Парцела је намењена општеградском центру. Објекат може бити у потпуности намењен вишепородичном становању. Просечна минимална површина стана је дефинисана у подтачки 8.1.1. Висина приземља је највише 1,2 м изнад нивоа терена. Од додатних фасадних елемената, на северозападној, југозападној и североисточној фасади, објекат може имати само француске балконе, а на југоисточној су могуће и лође. Препусти на првом спрату су до 1,2 м на северозападној и југозападној фасади, а максимално 0,5 м на североисточној и југоисточној фасади. Мансардна, односно поткровна етажа се обликује на начин као на Шпилеровој кући, односно кота прелома кровне равни мора бити увучена у односу на кровни венац, под условом да највиша кота слемена не може бити виша од 12 м. Просечна минимална површина стана је 60 м². Неопходно је обезбедити паркинг или гаражно места на парцели према параметрима утврђеним Планом.

8.2. Правила за опремање простора инфраструктуром

Приликом израде техничке документације за линијске инфраструктурне објекте (саобраћајне површине) и комуналну инфраструктуру могућа су мања одступања од планираног решења приказаног на графичким приказима и карактеристичним попречним профилима улица, уколико орган надлежан за управљање јавним површинама или ималац јавног овлашћења то захтева, а за то постоје оправдани разлози (очување постојећег квалитетног растиња, подземне и надземне инфраструктуре, ако на планираној траси већ постоје изграђене инсталације или објекат који се Планом не задржава и сл.).

Наведене интервенције могуће су искључиво у оквиру постојећих и планираних јавних површина.

Сва одступања од планског решења морају бити у складу са законима и правилницима који регулишу ову област.

Не условљава се формирање грађевинске парцеле за регулацију улица ради реализација појединачних садржаја унутар профила. Могућа је фазна реализација.

Након проглашења подручја Плана за просторно културно-историјску целину, при реконструкцији постојећих и изградњи нових подземних инсталација и објеката на јавним површинама у оквиру регулација (уличних простора) биће обавезна пријава радова надлежној установи заштите, а при извођењу земљаних грађевинских радова биће обавезан археолошки надзор.

8.2.1. Правила за реализацију саобраћајних површина

Приликом изградње нових и реконструкцију постојећих саобраћајних површина обавезно је поштовање одредби законских и подзаконских докумената:

- Закона о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон),
- Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон, 9/16 – УС, 24/18, 41/18, 41/18 – др. закон, 87/18, 23/19 и 128/20 – др. закон),
- Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 – др. закони), и осталим законима и правилницима које регулишу ову област,

- Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени гласник РС“, број 50/11),

- Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама,

- Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу („Службени гласник РС“, број 22/15).

На сабирним и приступним улицама могуће је применити конструктивна решења за смиривање саобраћаја у складу са правилницима и Законом о безбедности саобраћаја на путевима, иако то на графичком приказу број 4 „План саобраћаја, регулације и нивелације са режимима изградње“ није приказано.

На прелазу тротоара преко коловоза (минималне ширине 3 м) и дуж тротоара извршити типско партерно уређење тротоара у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Тротоаре израђивати од камених, монтажних бетонских елемената или плоча, а све у функцији вођења, раздвајања и обележавања различитих намена саобраћајних површина. Поред обликовног и визуелног ефекта, то има практичну сврху код изградње и реконструкције комуналних водова (инсталација). Коловоз и бициклистичке стазе завршно обрађивати асфалтним застором. Паркинзи треба да буду уређени у тзв. „перфорираним плочама“, или сличним елементима типа бехатон – растер са травом који обезбеђују услове стабилности подлоге, довољне за навожење возила и истовремено омогућавају одржавање ниског растиња и смањење отицања воде.

Коловоз најстаријег дела Старог Мајура (део Улице Косте Нађа и Владимира Гортана пројектовати са застором од камене коцке.

Радијуси кривина на укрштању саобраћајница су минимално 6 м. На саобраћајницама где саобраћају возила јавног превоза путника (Прерадовићева и Рељковићева улица) радијуси кривина треба да су минимално 8 м.

Тротоари за двосмерно кретање пешака морају бити минималне ширине 1,6 м, а за једносмерно кретање 1 м.

Ширина бициклистичких стаза мора бити минимално 2 м.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели

Свака новоформирана грађевинска парцела мора имати прикључак на јавну саобраћајну површину чак и у случају да он није назначен на графичком приказу број 4. Уколико је тај приступ колски и намењен путничким аутомобилима, он не може бити ужи од 3,5 м, нити шири од 6 м.

Једна грађевинска парцела намењена пословању или општеградском центру у Рељковићевој улици може имати максимално два колска приступа према истој саобраћајној површини (улици) и то на међусобном растојању од најмање 5 м. У случају да грађевинска парцела има приступ на две различите саобраћајне површине (улице), колски приступ се по правилу даје на ону саобраћајну површину (улицу) која је мањег ранга. Грађевинска парцела која је намењена породичном становању по правилу може имати максимално један колски приступ по парцели.

Приступ парцелама из Прерадовићевог улице планира се само са једним колским приступом. У оквиру ове улице, колски прилази не смеју угрозити постојеће дрвеће, а посебну пажњу потребно је обратити на материјализацију коловозне конструкције прилаза (гранитне коцке, перфориране коцке и сл.). Уз колске прилазе потребно је предвидети заштитне стубиће, који ће онемогућити паркирање уз прилазе на: зеленило, бицикличку стазу, тротоар и шеталиште. На графичком приказу број 4, оријентационо су приказани колски приступи парцелама у Прерадовићевој улици, а прецизно ће се утврдити приликом израде пројектне документације. Начин формирања колског приступа овим парцелама који нису графички приказани, одредиће се приликом израде пројектне документације, а до тада ће користити постојећи.

Приликом изградње приступног пута свим парцелама, постојеће дрвеће се задржава и штити у мери која је неопходна за очување кореновог система на целом обухваћеном простору.

Положај колског приступа парцели зависи од диспозиције објекта на парцели, али тако да је он могућ само у зони улазно-излазних кракова раскрснице уз поштовање услова да он није ближи од 10 m од почетка лепезе коловоза улазно-излазног крака раскрснице и правила безбедности саобраћаја дефинисане важећом законском регулативом.

Колски пролази кроз објекте (пасажи) морају бити минималне ширине 3,5 m и висине 4 m.

На прелазу колског прилаза парцелама преко тротоара, односно бицикличке стазе, нивелационо решење колског прилаза мора бити такво да су тротоар и бицикличка стаза у континуитету и увек у истом нивоу. Овакво решење треба применити ради указивања на приоритетно кретање пешака и бициклиста, у односу на возила која се крећу колским прилазом. У оквиру партерног уређења тротоара потребно је бојама, материјалом или на други начин, у истом нивоу или благој денивелацији издвојити или означити колски пролаз испред пасажа.

Паркирање и гаражирање возила

За паркирање возила за сопствене потребе, власници породичних и стамбених објекта свих врста обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван јавне саобраћајне површине, и то минимално једно паркинг или гаражно место на један стан.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници осталих објекта обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели, изван јавне саобраћајне површине. Потребан број паркинг-места одређује се на основу намене и врсте делатности, и то по једно паркинг или гаражно место у односу на нето површину објекта – корисног простора, на следећи начин:

- банка, здравствена, пословна, образовна или административна установа – једно паркинг-место на 70 m² корисног простора;
- пошта – једно паркинг-место на 150 m² нето површине;
- трговина на мало – једно паркинг-место на 50 m² нето површине;
- угоститељски објекат – једно паркинг-место на минимално осам столица;
- хотелијерска установа – једно паркинг-место на 10 кревета, односно по правилима категоризације;
- позориште или биоскоп – једно паркинг-место на 30 гледалаца.

По истим нормативима потребно је обезбедити паркинге за бицикле.

Гараже објекта планирају се подземно у габариту, изван габарита објекта или надземно, на грађевинској парцели. Реализација подземних етажа је по правила утврђеним Планом, односно према техничким и законом дефинисаним нормама и правилима.

У оквиру сваког појединачног паркиралишта или гараже обавезно предвидети резервацију и обележавање паркинг-места за управно паркирање возила инвалида.

Приликом израде пројекта гаража за путничке аутомобиле обавезно применити Правилник о техничким захтевима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија („Службени лист СЦГ“, број 31/05). Овим правилником дефинисан је и број улаза и излаза у гараже, тако да је могућа изградња приступа гаражама иако то није уцртано на графичком приказу број 5.

Изградњу паркинга извршити у складу са SRPS U. S4.234:2020 којим су дефинисане мере и начин обележавања места за паркирање за различите врсте паркирања.

Приликом изградње нових паркинг-места постојеће дрвеће се задржава и штити у површини која је неопходна за очување стабла и кореновог система.

Приликом пројектовања улице Нове „А“ неопходно је дефинисати такво решење којим ће се очувати и заштити подрумска просторија објекта у Улици Павла Јуришића Штурма (парцела број 302), која се налази ван габарита постојећег објекта на траси улице Нова „А“.

У складу са просторним условима и наменом простора дефинисани су садржаји ситуационог плана и карактеристичног попречног профила који су саставни део овог плана. Димензије су дате оријентационо, а коначне димензије ће се дефинисати пројектном документацијом.

8.2.2. Правила за реализацију водне инфраструктуре

Услови за изградњу водоводне мреже

Трасу водоводне мреже полагају у зони јавне површине, (ако је урбана средина) између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зеленом појасу једнострано, или обострано, уколико је улични фронт шири од 20 m.

Трасе ровова за полагање водоводне инсталације постављају се тако да водоводна мрежа задовољи прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање водоводне мреже од других инсталација и објекта инфраструктуре је 0,7–1 m, а вертикално растојање водоводне мреже од других инсталација и објекта инфраструктуре 0,5 m.

Задате вредности су растојања од спољне ивице новог цевовода до спољне ивице инсталација и објекта инфраструктуре.

Уколико није могуће испоштовати тражене услове пројектом предвидети одговарајућу заштиту инсталација водовода.

Није дозвољено полагање водоводне мреже испод објекта високоградње. Минимално одстојање од темеља

објекта износи 1 m, али тако да не угрожава стабилност објекта.

Дубина уклапања водоводних цеви износи 1,2–1,5 m мерено од коте терена, а на месту прикључка новопланираног на постојећи цевовод, дубину прикључка свести на дубину постојећег цевовода

На проласку цевовода испод пута предвидети заштитне цеви на дужини већој од ширине пута за минимум 1 m од сваке стране.

На траси новог дистрибутивног водовода предвидети одговарајући број хидраната у свему према важећим прописима. Предност дати уградњи надземних хидраната.

Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Нови Сад обезбеђује у нормалним условима водоснабдевања количину воде од 5 l/s са притиском од 0,5 бара за потребе противпожарне заштите (хидрантска мрежа, спринклерски систем, ...).

За потребе санитарне воде у нормалним условима водоснабдевања Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Нови Сад обезбеђује притисак на месту прикључења од 2,5 бара.

Водоводни прикључци

Снабдевање водом из јавног водовода врши се прикључком објекта на јавни водовод.

Прикључак на јавни водовод почиње од споја са водоводном мрежом, а завршава се у склоништу за водомер, закључно са мерним уређајем.

Пречник водоводног прикључка величином и типом водомера одређује пројектант на основу претходно урађеног хидрауличког прорачуна унутрашњих инсталација за објекат, а одобрава Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Нови Сад у складу са техничким нормативима Одлуке о условима и начину организовања послова у вршењу комуналних делатности испоруке воде и уклањања вода („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 60/10, 8/11–исправка, 38/11, 13/14, 59/16, 59/19 и 59/20) и Правилника о техничким условима за прикључење на технички систем за водоснабдевање и технички систем канализације („Службени лист Града Новог Сада“, број 13/94).

Прикључење стамбених објеката врши се минималним пречником DN 25 mm.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора имати засебан прикључак.

Индивидуални водомери, за мерење потрошње воде за породичне стамбене и пословне објекте, постављају се у засебно изграђеним шахтовима који су лоцирани ван објекта, на парцели корисника, 0,5 m од регулационе линије.

За вишепородичне стамбене објекте, водомери за мерење потрошње воде постављају се у шахтовима лоцираним ван објекта, на парцели корисника, 0,5 m од регулационе линије, и у просторијама за водомере лоцираним унутар самог објекта. Просторије за водомере морају бити лоциране уз регулациону линију према уличној водоводној мрежи са које се даје прикључак.

Потребан пречник и положај прикључка треба бити дефинисан пројектом унутрашњих инсталација објекта који се прикључује.

Извођење прикључка водовода, као и његова реконструкција су у надлежности Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Нови Сад.

Услови за изградњу канализационе мреже

Канализациони прикључци

Трасу мреже опште канализације полагају у зони јавне површине између две регулационе линије у уличном фронту једнострано, или обострано, уколико је улични фронт шири од 20 m.

Минимални пречник опште канализације 250 mm.

Трасе опште канализације се постављају тако да се задовоље прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Минимално хоризонтално растојање од других инсталација и објеката инфра-структуре је 0,7–1 m, а вертикално 0,5 m.

Није дозвољено полагање фекалне канализације испод објекта високоградње. Минимално одстојање од темеља објекта износи 1 m, али тако да не угрожава стабилност објекта.

Сви објекти за сакупљање и третман отпадних вода морају бити водонепропусни и заштићени од продирања у подземне издане и хаваријског изливања.

Минимална дубина изнад канализационих цеви износи 1,3 m, мерено од горње ивице цеви (уз испуњење услова прикључења индивидуалних објеката), а на месту прикључка новопланираног на постојећи цевовод, дубину прикључка свести на дубину постојећег цевовода.

На траси предвидети изградњу довољног броја ревизионих шахтова на прописаном растојању од 160 до 200 DN, а максимално 50 m.

Канализација атмосферских вода са саобраћајних и манипулативних површина пре упуштања у атмосферску канализацију или канализацију општег типа Града Новог Сада мора проћи третман на сепаратору лаких нафтних деривата и песколону.

Директно одвођење атмосферских вода са уређених водонепропусних површина и са кровова објеката у јавну канализацију ограничава се на 30 l/s/ha, при прорачуну са количином која одговара двадесетоминутној киши повратног периода две године – усвојити 120 l/s/ha.

Све количине изнад наведених вредности морају се прихватити ретензијом и поступно упуштати у планирану атмосферску канализацију.

Ретензија за прихват атмосферских вода се мора пројектовати унутар парцеле корисника.

Прихват канализације отпадних вода планирати из санитарних чворова и кухиња.

Отпадне воде морају задовољити услове дефинисане Одлуком о санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 17/93, 3/94, 10/01 и 47/06 – др. одлука). Уколико исте не задовољавају наведене услове, морају имати одговарајући предtretман.

Прикључак на фекалну канализацију почиње од споја са мрежом, а завршава се у ревизионим шахту.

Пречник канализационог прикључка одређује пројектант, а одобрава Јавно комунално предузеће „Водовод и кана-

лизација“ Нови Сад, на основу претходно урађеног хидрауличког прорачуна у складу са типом објекта, техничким нормативима, Одлуком о условима и начину организовања послова у вршењу комуналних делатности испоруке воде и уклањања вода и Правилником о техничким условима за прикључење на технички систем за водоснабдевање и технички систем канализације.

Свака грађевинска парцела са изграђеним објектом мора се прикључити на канализациону мрежу, ако је она изграђена.

Прикључење индивидуалних стамбених објеката врши се минималним пречником DN 160 mm, а колективних стамбених и већих пословних минималним пречником DN200 mm.

Ревизионо окно лоцира се на парцели корисника, на 0,5 m од регулационе линије.

Индустријски објекти и други објекти чије отпадне воде садрже штетне материје, могу се прикључити на канализациону мрежу само ако се испред прикључка угради уређај за пречишћавање индустријских отпадних вода до прописаног квалитета упуштања у канализацију.

Објекат који се водом снабдева из сопственог изворишта може се прикључити на фекалну канализацију под условом да се постави водомер за мерење исцрпљене воде.

Прикључење подрумских и сутеренских просторија, као и базена на канализациони систем дозвољава се само преко аутономног постројења, препумпавањем.

Код решавања одвода употребљених вода поступити по Одлуци о санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију.

Зауљене атмосферске воде са манипулативних површина као и воде од прања и одржавања тих површина (претакачка места, точећа места, паркинг и сл.) посебном мрежом спровести кроз таложник за механичке нечистоће и сепаратор уља и масти и лакних течности и тек потом испуштати у реципијент.

Санитарно-фекалне отпадне воде могу се без пречишћавања испуштати у јавну канализациону мрежу, уз поштовање услова и сагласности надлежног јавног комуналног предузећа.

Извођење прикључка канализације, као и његова реконструкција су у надлежности Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Нови Сад.

8.2.3. Правила за реализацију енергетске инфраструктуре

Услови прикључења на електроенергетску мрежу

Прикључење објеката на електроенергетску мрежу решити изградњом прикључка који се састоји од прикључног вода, кабловске прикључне кутије (КПК) и ормана мерног места (ОММ). Прикључни вод изградити подземно, од постојећег или планираног вода у улици, или директно из ТС. Прикључење надограђених делова објеката решити са постојећег прикључног вода или, у случају недостатка капацитета, изградњом новог вода у траси постојећег. Детаљније услове за прикључење и изградњу прикључног вода и положај КПК и ОММ-а прибавити од „Електродистрибуције Нови Сад“.

Услови прикључења на гасоводну мрежу

Прикључење објеката у гасификациони систем решити изградњом гасног прикључка од постојеће или планиране гасоводне мреже до мерно-регулационог сета. У случају потреба за већим количинама топлотне енергије снабдевање решити прикључењем директно на гасовод средњег притиска и изградњом сопствене мерно-регулационе гасне станице. Детаљније услове за прикључење прибавити од надлежног дистрибутера.

Услови прикључења на мрежу електронских комуникација

Прикључење објеката у систем електронских комуникација решити изградњом прикључка (подземне мреже оптичких или бакарних проводника) од постојеће или планиране уличне мреже до приступачног места на фасади или у унутрашњости објекта, где ће бити смештен типски телекомуникациони орман. Детаљније услове за прикључење прибавити од надлежног оператера.

Прикључак на заједнички антенски систем извести према условима надлежног оператера.

Прикључак на кабловски дистрибутивни систем извести према условима локалног дистрибутера.

8.3. Услови озелењавања

Општа правила за уређење зелених површина на простору у обухвату Плана:

- у оквиру свих зелених површина на простору у обухвату Плана обавезна је поставка адекватног урбаног мобилијара (клубе, канте за смеће, чесме и сл.) и јавне расвете;
- избор биљних таксона за озелењавање простора у обухвату Плана треба да буде прилагођен педолошким, климатским, хидролошким и другим условима локалитета и одређеном планском наменом, како би се остварио максималан ефекат озелењавања; удео једне врсте не сме бити већи од 10 % од укупног садног потенцијала, односно приликом садње дати предност садњи већег броја биљних врста у односу на велике групе једне врсте дрвећа;
- при избору врста за озелењавање простора у обухвату Плана, избегавати алергене, астмогене и инвазивне врсте, а у близини дечијих игралишта, поред наведених, избегавати и врсте са бодљама и отровним плодовима.

9. ПРИМЕНА ПЛАНА

Доношење овог плана омогућава издавање информације о локацији, локацијских услова и решења о одобрењу за извођење радова за које се не издаје грађевинска дозвола.

За изградњу свих планираних инетрвенција на постојећим објектима и за изградњу нових, укључујући и објекте инфраструктуре, у поступку обједињене процедуре, након проглашења простора обухваћеног Планом за просторно културно-историјску целину, неопходно је исховање услова Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада.

Закони и подзаконски акти наведени у Плану су важећи прописи, а у случају њихових измена или доношења нових, примениће се важећи пропис за одређену област.

Саставни део Плана су следећи графички прикази:
Размера

- 1.1. Извод из Генералног плана – Намена површина А4
- 1.2. Извод из Генералног плана – Заштита урбаног наслеђа А4
2. Заштита културних добара са валоризацијом објеката 1:2500
3. План намене површина 1:2500
4. План саобраћаја, регулације и нивелације са режимима изградње 1:1000
5. План регулације површина јавне намене са парцелацијом 1:1000
6. План водне инфраструктуре 1:2500
7. План енергетске инфраструктуре и електронских комуникација 1:2500
8. Синхрон план инфраструктуре са планом озељењавања 1:1000
9. Попречни профили улица ..... 1:100.

План детаљне регулације Старог Мајура у Петроварадину, садржи текстуални део који се објављује у „Службеном листу Града Новог Сада”, и графичке приказе израђене у три примерка, које својим потписом оверава председник Скупштине Града Новог Сада. По један примерак потпи-

саног оригинала Плана чува се у Скупштини Града Новог Сада, Градској управи за урбанизам и грађевинске послове, и у Јавном предузећу „Урбанизам” Завод за урбанизам Нови Сад.

Документациона основа овог плана чува се у Градској управи за урбанизам и грађевинске послове.

План детаљне регулације Старог Мајура у Петроварадину доступан је на увид јавности у згради Скупштине Града Новог Сада, Жарка Зрењанина број 2, и путем интернет страна www.skupstina.novisad.rs.

Ступањем на снагу овог плана престају да важе План детаљне регулације Старог Мајура у Петроварадину („Службени лист Града Новог Сада”, број 43/09) и План детаљне регулације простора између улица Прерадовићеве и Мажуранићеве у Петроварадину („Службени лист Града Новог Сада”, број 37/08) у деловима који су обухваћени овим планом.

План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Новог Сада”.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА
Број: 35-334/2022-I
28. децембар 2022. године
НОВИ САД

Председница

MSc Јелена Маринковић Радомировић, с.р.

1344

На основу члана 16. тачка 13. и 15. а у вези са чланом 39. тачка 6. Статута Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 11/19), Скупштина Града Новог Сада на XXXV седници од 28. децембра 2022. године, доноси

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА У ГРАДУ НОВОМ САДУ ЗА ПЕРИОД 2022-2025. ГОДИНЕ

1. Увод

1.1. Правни основ и разлози за доношење Локалног акционог плана

Локални акциони план за управљање миграцијама у Граду Новом Саду за период 2022-2025. године (у даљем тексту: ЛАП) доноси се, након истека претходног локалног планског документа, као логичан и систематичан плански документ, са циљем даљег развоја активности усмерених на унапређење положаја наведених циљних група.

Претходни локални акциони план имплементиран је под називом „Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, прогнаних и интерно расељених лица у Граду Новом Саду 2011-2015. године“ (на предлог Савета за управљање миграцијама и трајна решења избеглих и расељених лица Градског већа Града Новог Сада, усвојен на 124. седници Градског већа Града Новог Сада, 22.12.2010. године, закључком број 1599/2010-11). Настао је као резултат учешћа у Пројекту *Подришка институцијама Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица*, финансирала га је Европска унија, а спровела Међународна организација за миграције (International Organization for Migration – ИОМ. Захваљујући реализацији овог акционог плана, Град Нови Сад је кроз 9 пројеката из републичких и градских буџетских средстава, обезбедио кров над главом за 93 избегличке и расељеничке породице и економски оснажио 11 избегличких породица у покретању доходовних активности (укупна реализована средства 33.070.000,00 динара), и доделио више од 1000 хуманитарних пакета у виду хране, огрева и новчане помоћи у лечењу.

Савет за управљање миграцијама и трајна решења избеглих и расељених лица, у овом периоду, поставио је квалитетне основе за координацију и размену информација међу актерима у Граду Новом Саду који се баве питањима миграната, која се наставила до данас.

У новом ЛАП-у, под процесом локалног акционог планирања подразумева се процес доношења одлука о променама значајним за живот избеглих и интерно расељених лица са КиМ, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса и других миграционих група дефинисаних законом, са намером да се те промене остваре у локалном окружењу у периоду од 2022-2025. године. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у Граду Новом Саду у планирању и примени плана.

Овај ЛАП представља резултат процеса планирања и планска одлука којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

Мере унапређења положаја наведених циљних група у Граду Новом Саду део су ширег механизма и од посебног су утицаја на области популационе политике и демографског развоја, ублажавања сиромаштва, те економског и друштвеног развоја наше локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под **избеглим односно интерно расељеним лицима** подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због оружаних сукоба на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса. Статус избеглице у Републици Србији, Комесаријат за избеглице и миграције РС признаје у складу са Законом о избеглицама („Службени гласник РС”, број 18/92, „Службени лист СРЈ”, број 42/02 - СУС и „Службени гласник РС”, број 30/10).

Повратник по основу споразума о реадмисији је држављанин Републике Србије за чији повратак је надлежни орган дао сагласност по основу споразума о реадмисији које је закључила Република Србија. То су лица која су добровољно или присилно враћена из држава у којима су неосновано боравила (одбијен захтев за азил, истекла виза) у земље порекла, на основу потписаног споразума о реадмисији између Европске заједнице и Републике Србије. Ова популација је у већини социјално угрожена, насељена у неформалним насељима у Граду Новом Саду, те њихова егзистенцијална ситуација често утиче на намере ка поновној емиграцији.

Споразумом између Републике Србије и Европске уније о реадмисији лица која незаконито бораве који је ступио на снагу 01. јануара 2008. године уговорне стране су регулисале процедуру повратка особа које не испуњавају или више не испуњавају услове за улазак или боравак на територији државе уговорнице.

Спречавање нелегалних миграција и прихват и интеграција повратника по основу Споразума о реадмисији су један од услова за стављање Републике Србије на Белу шенген листу.

У циљу испуњавања својих обавеза Влада Републике Србије усвојила је Стратегију реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији 13. фебруара 2009. године, („Службени гласник РС”, број 15/09). Усвојен је и Акциони план за спровођење Стратегије реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији за период 2009. и 2010. године.

Тражиоци азила^{1/} лица која траже азил су лица која поднесу захтев за азил на територији Републике Србије, а о чијем захтеву није донета коначна одлука. То значи да

¹ Закон о азилу, члан 2.(„Сл. гласник РС”, бр. 109/2007)

су та лица у складу са важећом законском регулативом, на територији Републике Србије затражила неки од видова међународне заштите на законом прописан начин. У складу са одредбама Закона које се односе на смештај и обезбеђивање основних животних услова за лица која траже азил Влада Републике Србије оснива центре у којима они бораве и у буџету обезбеђује средства за функционисање центара.

Мигранти у потреби без утврђеног статуса су на територију Републике Србије ушли из суседних земаља, а пореклом су из ратом захваћених подручја Блиског Истока и Африке. У складу са појачаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18. јуна 2015. године, основала Радну групу за решавање проблема мешовитих миграционих токова коју чине министри пет ресорних министарстава, укључујући представника Комесаријата за избеглице и миграције. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији са посебним освртом на проблеме у овој области, даје анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањем мешовитих миграционих токова.

Град Нови Сад у овом тренутку се не налази на транзитним рутама, нити је на територији Града формиран азилни и транзитно-прихватни центар, али пружа сву потребну институционалну подршку у појединачним случајевима, поготово кад су у питању деца мигранти без родитељске пратње.

Савет за миграције Града Новог Сада ће у временском року предвиђеним овим документом, редовно пратити стање на пољу миграторних кретања и потреба ове популације на територији Града Новог Сада, и благовремено предлагати мере, у складу са надлежностима и прописима, у координацији са другим надлежним институцијама, телима и организацијама.

Стратешки оквир ЛАП-а одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним у сету докумената донетим на националном и локалном нивоу а од значаја су за управљање миграцијама. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај ЛАП узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике.

ЛАП дефинише правце деловања Града Новог Сада у области унапређења положаја циљних група овог ЛАП-а, као и конкретне мере и активности којима се настоји побољшати њихов садашњи положај, уз јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање дефинисаних циљева. Овај плански документ представља део напора које локална заједница чини са основним циљем да се у пуној мери имплементирају политике и праксе подршке лицима у статусу избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, азиланата као и миграната у потреби без статуса.

ЛАП почива на анализи релевантних националних стратешких докумената, локалних података и процени потреба избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила на

подручју Града Новог Сада. Израђен је кроз партиципативни и партнерски приступ који ће бити примењен и у процесу његове реализације, праћења и извештавања. Град Нови Сад намерава да у реализацију дефинисаних циљева и активности укључи све релевантне актере из локалне заједнице, као и да сарађује са националним и међународним организацијама и институцијама који се баве унапређењем положаја миграната. Овако конципиран ЛАП требало би да осигура квалитетну имплементацију, као и да постави основ за оптималан квалитет резултата који се очекују реализацијом планираних активности и мера, на којима ће све заинтересоване стране и релевантни партнери радити у континуитету у наредном периоду, односно у наредне четири године, од 2022. до 2025. године.

Критеријуми ЛАП-а за избор приоритетних група међу избеглицама, интерно расељеним лицима, повратницима по основу Споразума о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса на територији Града Новог Сада су:

- Видљивост и распрострањеност проблема циљне групе у локалној заједници;
- Бројност циљне групе;
- Незапосленост и материјално сиромаштво одређене циљне групе;
- Степен угрожености циљне групе;
- Заинтересованост саме циљне групе за решавање сопствених проблема;
- (Не)обухваћеност групе системским мерама подршке (испалих из система организоване друштвене подршке);
- Елиминаторни критеријум: ресурси којима располаже локална самоуправа и бројне потребе које има на својој територији.

Приоритетне групе на основу наведених критеријума су:

- Избегла, интерно расељена лица и повратници која немају трајно решено стамбено питање а која живе у сопственим недовршеним и безусловним објектима.
- Избегла, интерно расељена лица и повратници која немају трајно решено стамбено питање а која живе као подстанари и плаћају станарину.
- Вишечлане и вишегенерацијске породице избеглих, интерно расељених лица и повратника.
- Породице избеглих, интерно расељених лица и повратника чији су чланови тешко болесни, или имају децу ометену у развоју.
- Незапослена, радно способна избегла, интерно расељена лица и повратници.
- Тражиоци азила и мигранти у потреби без утврђеног статуса на територији Града Новог Сада

Најугроженија лица у оквиру наведених приоритетних група:

- Породице чији су чланови тешко или хронично болесна лица, или деца са сметњама у развоју
- Самохрани родитељи без сталних примања
- Самачка / старачка домаћинства
- Породице у којима је жена носилац домаћинства

- Вишечлане и вишегенерацијске породице
- Деца до 18 година без родитељске пратње у категорији мигранти и/или тражиоци азила
- Становници нехигијенских насеља - интерно расељена лица и повратници по основу Споразума о реадмисији ромске националности
- Лица без правног субјективитета – „правно невидљива лица“, тј. лица која нису уписана у матичне књиге на територији Србије, као и лица која су уписана у матичне књиге, а не поседују одговарајућа лична документа, посебно припадници РАЕ2 заједнице који живе у неформалним насељима;
- Деца из избеглих, повратничких и интерно расељених породица испала из процеса основног школског образовања;
- Повратнице и интерно расељене жене, припаднице РАЕ заједнице, које живе у неформалним насељима.

У складу са чланом 12. Закона о управљању миграцијама формиран је локални Савет за миграције ради обављања саветодавних послова у вези са управљањем миграцијама на територији Града Новог Сада. Савет за миграције чине представници/це локалне самоуправе као носиоци процеса и формални доносиоци овог документа, укључујући Повереника за избеглице, институције система које се на локалном нивоу баве питањима миграција и локалне организације цивилног друштва које се баве пружањем подршке циљним групама овог ЛАП-а.

На основу члана 8. став 2. Пословника о раду Градског већа Града Новог Сада („Сл. лист Града Новог Сада“ број 42/11 и 31/18) Градско веће Града Новог Сада је на 112. седници одржаној 31.12.2021. године донело Решење о именовању председника, заменика председника и чланова Савета за миграције³ број 2426/2021-II од 31.12.2021. године. Овим решењем у састав Савета за миграције именовани су:

За председника –

Др Лидија Томаш, в.д. начелника Градске управе за социјалну и дечију заштиту

За заменика председника –

Тамара Милановић, повереник за избеглице

За чланове –

- **Вера Дуњић**, шеф Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања у Градској управи за социјалну и дечију заштиту,
- **Светлана Ракић**, Градска управа за социјалну и дечију заштиту
- **Љупка Мандић Келијашевић**, Градска управа за социјалну и дечију заштиту,
- **Ружица Србљин Зећировић**, Центар за социјални рад Града Новог Сада,

² Роми, Ашкалије, Египћани

³ „Сл. лист Града Новог Сада“ број 60/2021, од 31.12.2021. године. Доношењем овог Решења престало је да важи решење о именовању председника, заменика председника и чланова Савета за миграције 456/2017-I-II од 16. маја 2017. године („Сл. лист Града Новог Сада“ број 24/17)

- **Ана Комљеновић**, Градска управа за опште послове,
- **Драган Шарац**, Црвени крст Новог Сада – Градска организација,
- **Јован Поповић**, Полицијска управа Нови Сад- Одељење за странце и сузбијање ирегуларних миграција
- **Јасна Стојков Павков**, Национална служба за запошљавање – Филијала Нови Сад,
- **Тања Стојковић**, Екуменска хуманитарна организација.
- **Татјана Лазор Обрадовић** – Центар за производњу знања и вештина

На основу члана 7. став 2. Пословника о раду Градског већа Града Новог Сада („Сл. лист Града Новог Сада“ бр 42/11 и 31/18) Градско веће Града Новог Сада је на 112. седници од 31.12.2021. године донело Решење о образовању Савета за миграције број 2425/2021-П⁴ као радног тела Градског већа Града Новог Сада ради обављања послова у области управљања миграцијама и унапређења положаја избеглица, интерно расељених лица и повратника по Споразуму о реадмисији на територији Града Новог Сада.

Задатак Савета је:

- Прибавља податке и прати и сагледава стање у процесу миграција на територији Града;
- Предлаже приоритете, програме, мере и планове активности које треба предузети ради ефикасног управљања миграцијама на територији Града, у складу са реалним могућностима;
- Предлаже акциони план за унапређење положаја миграната на територији града и учествује у његовој изради;
- Прати остваривање законске заштите и покреће иницијативе за измене и допуне прописа ради унапређења положаја миграната;
- Сарађује са градским управама и службама, јавним и јавно-комуналним предузећима, установама, институцијама и организацијама цивилног друштва и иницира активности у циљу развоја међународне сарадње, и сарадње са другим јединицама локалне самоуправе и по потреби позива их на своје седнице;
- Сарађује са Комесаријатом за избеглице и миграције и на његов захтев доставља извештаје о предузетим мерама и другим питањима из области управљања миграцијама на територији Града;
- Информише јавност и Градско веће Града Новог Сада о активностима Савета;
- Обавља друге послове из области миграција, у складу са Законом.

1.2. Информације о институцијама укљученим у развој документа.

Процес израде ЛАП-а спроведен је током 2021. године и заокружен током 2022. године, уз активно учешће чланова Савета за миграције, уз поштовање свих здравствено –

⁴„Сл. лист Града Новог Сада“ бр 1/22. од 05.01.2022. године. Доношењем овог решења престало је да важи Решење о образовању савета за миграције број 455/2017-1-II („Сл. лист Града Новог Сада“ број 24/17).

безбедоносних препорука и мера поводом актуелне пандемије. Стручно-техничке послове у вези израде ЛАП-а, обављала је Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту.

Процес израде ЛАП-а у Граду Новом Саду, заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- **Локалан** – спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- **Партиципативан** – у изради су укључени битни актери процеса друштвено организоване подршке избеглим, интерно расељеним лицима, повратницима по основу споразума о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса у локалној заједници;
- **Утемељен** на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређења положаја избеглих, интерно расељених лицима, повратника по основу споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса,
- **Прилагођен** ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- **Користи** савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- **Подстиче** одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса израде ЛАП-а коришћени су различити извори и начини прикупљања података: статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије (КИРС), Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту и других градских управа и органа Града Новог Сада, Центра за социјални рад (ЦСР), Националне службе за запошљавање (НСЗ), Полицијске управе Нови Сад, Црвеног крста Новог Сада и локалних организација цивилног друштва (ОЦД).

1.3. Консултације са заинтересованим странама и циљним групама

Процес израде ЛАП-а подразумевао је партиципативни приступ. У изради су учествовали представници институција, организација цивилног друштва и појединци. Између осталог, примењено је и **начело јавности и партнерства**, које подразумева да се јавне политике утврђују у оквиру транспарентног и консултативног процеса, односно да се током израде и спровођења планских докумената, као и анализе ефеката и вредновања учинака јавних политика, спроводи транспарентан процес консултација са свим заинтересованим странама и циљним групама.

Током израде ЛАП-а одржане су консултације са заинтересованим странама и циљним групама, као и са представницима локалних организација цивилног друштва. На тај начин су идентификоване активности и услуге које је потребно обухватити акционим планом како би одговорили на потребе циљних група овог ЛАП-а.

1.4. Спровођење јавне расправе

Јавна расправа о Нацрту ЛАП-а организована је, у складу са Закључком Градског већа Града Новог Сада, број:2563/2022-II од 18.11.2022. године и Програмом, у периоду од 21. новембра до 05. децембра 2022. године, у оквиру које је одржан отворени састанак дана 01. децембра 2022. године, у Плавој сали Скупштине Града Новог Сада, са почетком у 11,00 часова

У оквиру Јавне расправе, одржан је отворени састанак дана 01. децембра 2022. године, у Плавој сали Скупштине Града Новог Сада, са почетком у 11,00 часова, на којем је присуствовала Бранка Бежанов, члан Градског већа за социјалну заштиту и бригу о породици и деци, која је била задужена за спровођење Јавне расправе, др Лидија Томаш, председница Савета за миграције и већина чланова Савета за миграције, као и представници Градске управе за социјалну и дечију заштиту. На отвореном састанку није било поднетих сугестија и предлога на Нацрт ЛАП-а.

Током спровођења Јавне расправе, путем електронске поште, достављен је један предлог са сугестијама, и то Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије. Наведени предлог, размотрен је од стране Савета за миграције у сарадњи са Градском управом за социјалну и дечију заштиту. Прихваћене сугестије и предлози су имплементирани у Нацрт ЛАП-а.

Напомена: Све формулације у овом документу употребљене у мушком роду односе се на особе оба пола.

2. Плански документи и правни оквир релевантан за ЛАП

Република Србија потписница је свих основних међународних докумената из области релевантних за питања решавања статуса избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, азиланата и миграната у потреби без статуса, на које се односи овај ЛАП, а који су наведени у релевантним националним стратешким документима и регулисани националним законодавством:

- Конвенција УН о статусу избеглице (1951. година),
- Женевске конвенције које регулишу рад Црвеног крста (1949. година),
- Сарајевска декларација (2005. година),
- УН Агенда 2030 за одрживи развој
- Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама

2.1. Национални законски оквир

Поред Устава Републике Србије, правни основ различитих аспеката овог ЛАП-а, садржан је у следећим прописима:

- Закон о управљању миграцијама⁵
- Закон о избеглицама⁶
- Закон о странцима⁷
- Закон о граничној контроли⁸
- Закон о азилу и привременој заштити⁹
- Споразум између Републике Србије и Европске уније о реадмисији лица која незаконито бораве¹⁰ и билатерални споразуми о реадмисији са другим државама
- Закон о пребивалишту и боравишту грађана¹¹
- Закон о бесплатној правној помоћи¹²
- Закон о социјалној карти¹³
- Закон о матичним књигама¹⁴
- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености¹⁵
- Закон о заштити права и слобода националних мањина¹⁶
- Закон о националним саветима националних мањина¹⁷

⁵ „Службени гласник РС”, бр. 107/12

⁶ „Службени гласник РС” бр. 18/92, „Службени лист СРЈ” број 42/02 - СУС, „Службени гласник РС”, бр. 30/10, број 107/12 -др. закон

⁷ „Службени гласник РС”, бр. 24/18 и 31/19

⁸ „Службени гласник РС”, бр. 24/18

⁹ „Службени гласник РС”, бр. 24/18

¹⁰ „Службени гласник РС”, број 105/18

¹¹ „Службени гласник РС”, бр. 87/11

¹² „Службени гласник РС”, бр. 87/2018

¹³ „Службени гласник РС”, бр. 14/2021-3

¹⁴ „Службени гласник РС”, бр. 20/2009-30, 145/2014-72, 47/2018-8

¹⁵ „Службени гласник РС”, бр. 36/09, 30/10 - др. закон, 88/10, 38/15, 113/17 - др. закон, 113/17, 49/21.

¹⁶ „Службени лист СРЈ”, бр. 11/02, „Службени гласник РС”, бр. 72/09, 97/13, 47/18.

- Закон о забрани дискриминације¹⁸
- Закон о социјалној заштити¹⁹
- Закон о финансијској подршци породици са децом²⁰
- Закон о основама система образовања и васпитања;²¹ Закон о предшколском образовању и васпитању;²² Закон о основном образовању и васпитању;²³ Закон о средњем образовању и васпитању;²⁴ Закон о високом образовању;²⁵ Закон о ученичком и студентском стандарду;²⁶ Закон о уџбеницима²⁷
- Закон о просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године²⁸
- Закон о становању и одржавању стамбених зграда²⁹
- Закон о јавном здрављу³⁰
- Закон о Црвеном крсту Србије³¹
- Закон о планском систему Републике Србије³²
- Закон о државној управи³³
- Закон о локалној самоуправи³⁴

Поред наведених, релевантна су и друга правна акта која регулишу питања положаја статуса избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, азиланата и миграната у потреби без статуса:

- Уредба о утврђивању програма за подршку добровољног повратка странаца за период од 2022. до 2025. године³⁵
- Уредба о начину укључивања у друштвени, културни и привредни живот лица којима је признато право на уточиште³⁶
- Уредба о мерилима за утврђивање приоритета за смештај лица којима је признато право на уточиште или додељена супсидијарна заштита и условима коришћења стамбеног простора за привремени смештај³⁷
- Уредба о збрињавању избеглица³⁸

¹⁷ „Службени гласник РС”, бр. 72/09, 20/14 - УС и 55/14.

¹⁸ „Службени гласник РС”, број 22/2009.

¹⁹ „Службени гласник РС”, број 24/2011.

²⁰ „Службени гласник РС”, бр. 113/2017, 50/2018, 46/2021, 51/2021, 53/2021, 66/2021

²¹ „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020

²² „Службени гласник РС”, бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017, 10/2019.

²³ „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018, 10/2019.

²⁴ „Службени гласник РС”, бр. 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24, 52/2021-3

²⁵ „Службени гласник РС”, бр. 88/2017-41, 27/2018-3 (др. закон), 73/2018-7, 67/2019-3, 6/2020-3 (др. закон), 6/2020-20 (др. закон), 11/2021-3, 67/2021-3 (др. закон), 67/2021-7

²⁶ „Службени гласник РС”, бр. 18/2010-54, 55/2013-38, 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-8

²⁷ „Службени гласник РС”, бр. 27/2018-13

²⁸ „Службени гласник РС”, бр. 88/2010-4

²⁹ „Службени гласник РС”, бр. 104/2016, 9/2020 - др. закон

³⁰ „Службени гласник РС”, бр. 15/2016-25

³¹ „Службени гласник РС”, бр. 107/2005

³² „Службени гласник РС”, бр. 30/18

³³ „Службени гласник РС”, бр. 79/2005-3, 101/2007-4, 95/2010-7, 99/2014-11, 30/2018-3 (др. закон), 47/2018-7

³⁴ „Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14 - др. закон, 101/16 - др. закон, 47/18, 111/21 - др. закон

³⁵ „Службени гласник РС”, бр. 36/2022

³⁶ „Службени гласник РС”, бр. 101/2016, 56/2018, 56/2018

³⁷ „Службени гласник РС”, бр. 63/2015, 56/2018

³⁸ „Службени гласник РС”, бр. 20/1992, 70/1993, 105/1993, 8/1994, 22/1994, 34/1995, 36/2004

- Уредба о утврђивању програма коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге програме интеграције избеглица³⁹
- Уредба о утврђивању програма подстицаја за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама у ЈЛС

2.2. Национални стратешки оквир

- Стратегија за управљање миграцијама⁴⁰
- Стратегија за решавање питања избеглица и интерно расељених лица за период од 2015. до 2020. године⁴¹
- Стратегија реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији⁴²
- Стратегија супротстављања ирегуларним миграцијама у Републици Србији период од 2018. до 2020. године, са пратећим Акционим планом⁴³
- Стратегија о економским миграцијама Републике Србије за период 2021 – 2027. године⁴⁴
- Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године⁴⁵
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији 2017-2020⁴⁶
- Стратегија националне безбедности⁴⁷
- Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године⁴⁸ са Акционим планом за период од 2021. до 2023. године
- Стратегија развоја образовања у Србији до 2030.⁴⁹
- Стратегија јавног здравља за период 2018-2026⁵⁰
- Стратегија за стално унапређење квалитета здравствене заштите и безбедности пацијената⁵¹
- Национална стратегија социјалног становања⁵²
- Стратегија превенције и заштите од дискриминације⁵³
- Стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља за период од 2020. до 2023. године⁵⁴
- Стратегија за смањење сиромаштва

³⁹ "Службени гласник РС", бр. 9/2022

⁴⁰ „Службени гласник РС”, број 59/2009

⁴¹ "Службени гласник РС", бр. 62/2015

⁴² „Службени гласник РС”, број 15/2009

⁴³ "Службени гласник РС", број 105/2018

⁴⁴ "Службени гласник РС", број 21/2020

⁴⁵ "Службени гласник РС", број 26/2016

⁴⁶ „Службени гласник РС”, број 9/2017

⁴⁷ „Службени гласник РС”, број 94/2019

⁴⁸ "Службени гласник РС", бр. 18/2021 и 36/2021 – исправка

⁴⁹ „Службени гласник РС”, број 63/2021

⁵⁰ „Службени гласник РС”, број 67/2018

⁵¹ „Службени гласник РС”, број 15/2009

⁵² „Службени гласник РС”, број 13/2012

⁵³ „Службени гласник РС”, број 60/2013

⁵⁴ "Службени гласник РС", бр. 80/2020

- Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије⁵⁵
- Стратегија подстицање рађања⁵⁶

2.3. Локални правни и стратешки оквир

- Одлука о социјалној заштити Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 38/11, 10/12, 34/17-др. одлука, 42/18 и 55/19),
- Програм унапређења социјалне заштите Града Новог Сада у 2022. години („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 1/22 и 3/22)
- Стратегија одрживог развоја Града Новог Сада, 2015 године;

Анализа правног оквира указала је да постоји дефинисан правни оквир за планирање активности на побољшању положаја миграната, уз напомену да стратешка документа, иако временски претежно при истеку или временски истекла, ипак дају недвосмислено јасан оквир и правац за израду овог документа. Истовремено, запажа се да је на локалном нивоу неопходна добра координација између планских аката појединачних ресора, имајући у виду да се питање положаја миграната везује, осим за област миграција и за области социјалне заштите, бриге о породици и деци, демографије и популационе политике, здравства, привреде, становања, образовања, културе, спорта, у делу активности намењених побољшању положаја најрањивијих категорија миграната. Посебно је важна координација планирања и активности Града Новог Сада у области унапређења положаја интерно расељених лица са КиМ и повратника по споразумима о реадмисији ромске припадности, имајући у виду да су ове категорије обухваћене и стратегијом за унапређење положаја Рома и Стратегијом за решавање питања избеглих и интерно расељених лица, као и Локалним акционим планом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Граду Новом Саду за период 2021-2022. године.

Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења социо-економског положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавања капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека с којима се локална заједница суочава и које пружа шира друштвена заједница својим правним и институционалним механизмима уколико се заобиђу препреке на том путу.

---

⁵⁵ "Службени гласник РС", бр. 47/2019

⁵⁶ „Службени гласник. РС“ бр. 25/18

3. Опис постојећег стања

3.1. Кључни налази *ex-post* анализе

Претходни плански документ Града Новог Сада, *Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, прогнаних и интерно расељених лица у Граду Новом Саду 2011 – 2015. године* имао је два општа циља:

- 1) Интеграцију избеглица, прогнаника и интерно расељених лица (кроз утврђивање објективног броја лица опредељених за интеграцију, као и врсте подршке, остваривање активне сарадње са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије, Министарством за КиМ, УНХЦР-ом и њиховим извршним партнерима, донаторима, изградњу стамбених објеката (јавно становање уз обезбеђење средстава из претприступних фондова ЕУ, донатора, буџета Града Новог Сада), остваривање сарадње са Фондом за избегла, прогнана и расељена лица АП Војводине, укључивање у програме невладиних организација, омогућавање запошљавања применом принципа позитивне дискриминације, укључивање у образовни систем и стицање нових знања и вештина и преквалификација), и
- 2) Повратак избеглица, прогнаника и интерно расељених лица (кроз утврђивање објективног броја лица опредељених за повратак, као и врсте подршке, остваривање сарадње са Фондом за избегла, прогнана и расељена лица АП Војводине, остваривање активне сарадње са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије, Министарством за КиМ, УНХЦР-ом и њиховим извршним партнерима, донаторима и обезбеђивање квалитетне правне помоћи).

Стратегија одрживог развоја Града Новог Сада⁵⁷ донета 2017. године у оквиру Приоритетне области 2: Друштвени развој има Специфични циљ 2.4 Ефикасна и инклузивна социјална политика. У оквиру овог циља предвиђена су два пројекта релевантна за овај акциони план: 2.4.6. Обезбеђивање трајних стамбених решења Рома и побољшање инфраструктуре у ромским насељима, и 2.4.7. Обезбеђивање трајних стамбених решења избеглица. Град Нови Сад је у периоду који је уследио реализовао низ активности релевантних за наведене пројекте/мере, о чему је више описано у даљим поглављима овог ЛАП-а.

Закључком Градског већа бр II-020-04/2020-54/б од 03.11.2020. године Град Нови Сад приступио је изради Плана развоја за период 2022 – 2031. године и тренутно је у току израда овог документа.

Скупштина Града Новог Сада је 25.12.2021. године усвојила и Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Граду Новом Саду за период 2021–2022. године⁵⁸ чији је Општи циљ унапређење положаја Рома и Ромкиња на територији Града Новог Сада и стварање услова за већу укљученост у друштвене токове путем подршке у области образовања, запошљавања, становања, здравствене и социјалне заштите, док има

⁵⁷ "Сл. лист Града Новог Сада", бр. 64/2015 и 68/2017

⁵⁸ „Сл. Лист Града Новог Сада“ 58/2021

пет посебних циљева: 1) Повећати укљученост деце и младих из ромске заједнице у систем васпитања и образовања; 2) Унапредити стамбену ситуацију и услове становања ромских породица у Граду Новом Саду; 3) Подизати ниво запошљивости, запошљавања и економско оснаживање Рома и Ромкиња; 4) Унапредити здравље и приступ здравственим услугама Рома и Ромкиња на територији Града Новог Сада и 5) Унапредити приступ правима и услугама из области социјалне заштите.

3.2 Општи подаци о Граду Новом Саду

Нови Сад је главни, административни центар Аутономне Покрајине Војводине и седиште Јужно-бачког округа, припада групи подунавских градова. То је други град по величини у Републици Србији и у њему су лоциране значајне научне, развојно-истраживачке и стручне организације за подстицање развоја и значајни производни капацитети индустрије и пословних услуга. У њему су се развиле значајне установе високог образовања, здравствене установе врхунске медицине и специјализованих услуга, установе из области културе, као установе социјалне заштите.

3.2.1. Демографске карактеристике

Нови Сад се простире на површини 702,7 км² и обухвата 15 приградских насеља. Према резултатима Пописа становништва из 2011. године, Град Нови Сад броји 341.625 становника, што је повећање за 42.331 лице (или 14%), у односу на претходни пописни период. Евидентирано је 179.924 (52,7%) лица женског пола и 161.701 (47,3%) лица мушког пола у укупном становништву Града Новог Сада.

Просечно годишње, број становника, од 1953. до 2011. године, се увећавао за 3.809 становника. Град Нови Сад је имао највећи пораст броја становника у периоду од 1961. до 1971. године. Процењен број становника средином 2020. године износи 362.675 од чега су 171.376 (47,35%) мушкарци, а 190.939 (52,65%) жене (РЗС-Процене становништва).

Просечна старост становника у Новом Саду, у 2020. години је била 40,96 година (повећање у односу на 2018. годину када је била 40,7) година, очекивана дужина живота мушкарца је 73,9 година, а жене 79,4. За исту годину индекс старења, у Граду Новом Саду, износи 110,8. (Републички завод за статистику – Витални догађаји, 2020). У односу на претходни пописни период значајно је порастао број остарелих лица (за 22%). Висок проценат старих је једно од битних демографских обележја становништва на овом

подручју већ више деценија са тенденциом даљег раста. Природни прираштај у Граду Новом Саду је у 2020. години негативан (-1,2) за разлику од претходних година када је био позитиван (0,6 у 2018 и 2019, 0,8 у 2017).

Према Попису становништва из 2011. године, Град Нови Сад чини 81,2% градског и 18,8% сеоског становништва. Подаци ЈКП Информатика – Нови Сад говоре о следећем броју становника у насељеним местима на територији Града Новог Сада:

Табела 1 – Број становника и површина по насељима.

Насеље	Површина	Бр становника
Бегеч	107.071	3.479
Будисава	112.673	3.829
Буковац	103.111	4.021
Ветерник	473.975	19.115
Каћ	364.155	12.515
Кисач	218.843	5.142
Ковиљ	154.207	5.516
Лединци	40.997	1.963
Нови Сад	7.378.849	289.675
Петроварадин	388.762	17.569
Руменка	175.954	6.701
Сремска Каменица	416.617	13.344
Стари Лединци	23.371	1.009
Степановићево	61.942	2.013
Футог	514.246	19.998
Ченеј	39.282	2.187
Укупно	10.574.055	408.076

Извор: ЈКП Информатика Нови Сад⁵⁹

⁵⁹ <https://www.nsinfo.co.rs/cyr/broj-stanovnika-po-naseljima> прегледано 23.01.2022.

Структура становништва према старосним контингентима је релативно стабилна у смислу да се удео појединих старосних група није битно мењао у периоду 2018-2020. године. Из табеле бр 2 виде се основни контингенти и њихов удео у укупном броју становника који је за средину 2020. године процењен на:

Табела 2: Контингенти становништва, 2020.

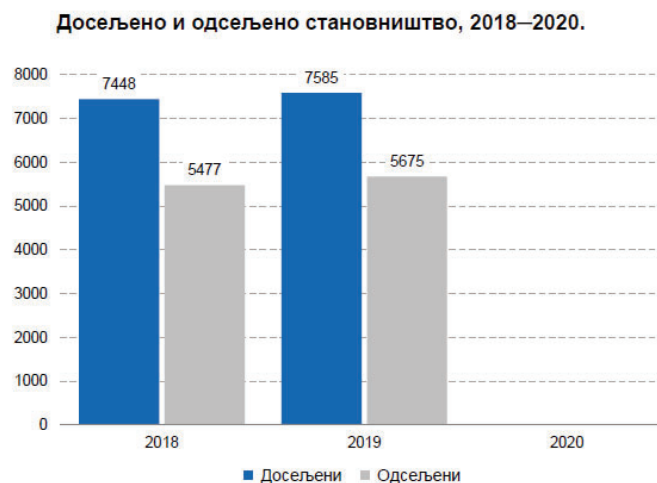
Назив индикатора	2020	
	Број	Удео у укупном становништву (%)
Становништво - Предшколски узраст (0-6)	28.540	7,9
Становништво - Основношколски узраст (7-14)	30.178	8,3
Становништво - Средњошколски узраст (15-18)	13.801	3,8
Становништво - Пунолетно становништво (18 и више)	29.3650	81
Становништво - Млади (15-29 година)	59.324	16,4
Становништво - Радно способно становништво (15-64)	241.214	66,5
Становништво - Жене у фертилном периоду (15-49)	89.340	24,6
Становништво - Старије становништво (65 и више)	62.743	17,3

Извор: Аналитички сервис ЈЛС, Републички секретаријат за јавне политике⁶⁰

Из графикана бр 1 може се видети да Град Нови Сад има позитиван миграциони салдо, и овај тренд се очекује и у наредним годинама. У току 2019. године, на територији Града Новог Сада је било 7.585 досељених и 5.675 одсељених лица. Број становника Града Новог Сада се, у току 2019. године, увећао за 1.910 становника, по основу механичког кретања становништва, односно пресељења људи из мањих места у град Нови Сад. Позитиван миграциони салдо је резултат привредног и економског развоја Града, добро развијене мреже социјалних и здравствених установа, постојање свих нивоа квалитетног образовања.

⁶⁰ <https://rsjp.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

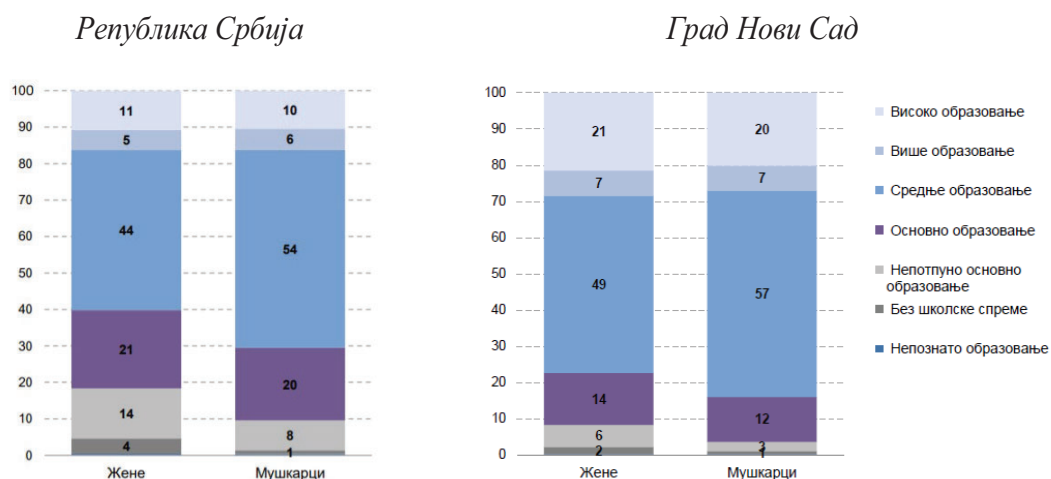
Графикон 1: Унутрашње миграције

Извор: РЗС, ДевИнфо профил Града, октобар 2021

Према Попису 2011. године, највише становника на територији Града Новог Сада (53%) је са средњом стручном спремом. Међутим, висок је проценат становника са вишом и високом стручном спремом (27,5%), што је далеко изнад просека у Републици Србији који износи 16%. Може се уочити да је 20% становника Града Новог Сада у категоријама без школске спреме, с непотпуном основном школом и са завршеном основном школом, док је на националном нивоу тај проценат 13,5%.

Графикон 2: Становништво старости 15 и више година према школској спреми и полу, 2011. (%)

Извор: Попис 2011, РЗС

На територији Града Новог Сада, на основу Пописа становништва из 2011. године, од укупног броја (341.625), као Срби се изјашњава 78,78% становника, док највећу националну мањину чине Мађари (3,88%), Словаци (1,93%), Хрвати (1,56%) и Роми (1,06%). Присутно је чак 4,66% неопредељених и 2,86% становника града Новог Сада који се регионално изјашњавају.

Табела 3. Становништво према националној припадности и полу, Попис становништва, домаћинства и станова 2011.

Град Нови Сад					
	Укупно	Удео у укупном броју (%)		Укупно	Удео у укупном броју (%)
Укупно	341625	100			
Срби	269117	78,78	Румуни	891	0,26
Албанци	356	0,10	Руси	329	0,10
Бошњаци	149	0,04	Русини	2160	0,63
Бугари	155	0,05	Словаци	6596	1,93
Буњевци	287	0,08	Словенци	412	0,12
Власи	13	0,00	Украјинци	484	0,14
Горанци	709	0,21	Хрвати	5335	1,56
Југословени	2355	0,69	Црногорци	3444	1,01
Мађари	13272	3,88	Остали	1821	0,53
Македонци	1111	0,33	Неизјашњени и неопредељени	15923	4,66
Муслимани	1138	0,33	Регионално опредељени	9781	2,86
Немци	429	0,13	Непознато	1722	0,50
Роми	3636	1,06			

*Извор: Попис становништва, домаћинства и станова 2011,
Републички завод за статистику*

Кључни аспекти демографске слике Града Новог Сада, који су узимани у обзир током израде овог документа су:

- Национална структура Новог Сада која се одликује мултиетничношћу и мултиконфесионалношћу;
- Старосна структура: висок проценат старих са тенденцијом даљег раста (Индекс старења преко 110);
- Позитиван миграциони салдо: пораст механичког прилива преко 2000 годишње;
- Образовна структура: 27,5% са вишом и високом стручном спремом (изнад републичког просека) ; 20% без стручне спреме (такође изнад републичког просека);
- Позитиван, низак природни прираштај, осим у 2020. када је негативан
- Пораст броја једночланих домаћинстава;
- Пораст броја разведених бракова;
- Пораст броја деце рођене ван брака и друго.

3.2.2. Социо-економске карактеристике

Према подацима Републичког завода за статистику, регистрована запосленост према општини рада за Град Нови Сад је у 2020. години износила укупно 158.740 лица. Регистрована запосленост према општини пребивалишта на територији Града Новог Сада у 2020. години износила је 134.002 лица, од чега су 65.823 мушкарци а 68.179 жене.⁶¹ Просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у периоду јануар-децембар 2020. године износила је 67.957,00 динара.

На дан 31.12.2021. године за Град Нови Сад стање незапослености је следеће: 12.970 незапослених лица, 7.806 жена (60,19%), а од укупног боја 8104 лица први пут тражи посао (62,48%)⁶².

Посматрано по врстама делатности највећи број привредних друштава у Новом Саду послује у сектору трговине (38,3%). Доминантно учешће трговине потврђује да је Нови Сад средиште привредних активности у АП Војводини. Високо учешће у укупном броју имају привредна друштва из сектора прерађивачке индустрије (13,2%), односно стручних, научних, иновационих и техничких делатности (11,8%).

У току 2020. године привредна активност на подручју Града реализовала се у оквиру 10.460 активних привредних друштава и 19.236 активних предузетника. Новооснованих привредних друштава је 510, а брисаних-угашених 208, док је новооснованих предузетника 831 а угашених 878⁶³. Према класификацији делатности, у привреди Града највећи број привредних друштава је у области трговине и разним облицима услужних делатности, а најмањи број у производњи. Што се тиче претежне делатности обављања, највећи број предузетника је као и привредних друштава из области трговине, угоститељства, као и разних других облика услуга – такси превоз, рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови, делатност фризерских и козметичарских салона

⁶¹ Извор: Истраживање о регистрованој запослености засновано на комбиновању података ЦРОСО и СПР-а.

⁶² Извор: Национална служба за запошљавање

⁶³ Извор: Аналитички сервис ЈЛС, Републички секретаријат за јавне политике, прегледано 26.01.2021.

и друго. Град Нови Сад се већ позиционирао као један од најзначајнијих центара у производњи софтвера и видео-игара, пружајући снажну подршку индустрији високих технологија. Ова област се и даље развија у правцу нових пословних инкубатора, акцелератора и креативних хабова.

Град Нови Сад се последњих година интензивно гради и урбанизује, у оквирима задатим Стратегијом одрживог развоја Града Новог Сада, од 2015. године. Град Нови Сад је у 2021. години приступио изради Плана развоја за период 2022 – 2031. године у складу са одредбама Закона о планском систему Републике Србије.

Образовање и култура

Образовање се одвија у једној предшколској установи (Предшколска установа „Радосно детињство“ у оквиру које постоји 78 објеката за децу предшколског узраста, у 41 основној школи (36 државних и 4 приватне редовне основне школе, три уметничке и једна школа за основно и средње образовање ученика са сметњама у развоју), у 30 средњих школа (16 државних, 13 приватних и једна школа за основно и средње образовање ученика са сметњама у развоју) и у развијеној мрежи високошколских установа. Универзитет у Новом Саду је са око 50.000 студената и 5.000 запослених једно од највећих научних и образовних средишта у Централној Европи. Спада у ред такозваних комплетних или свеобухватних универзитета, који су карактеристични по томе што покривају скоро све области науке и високог образовања. У оквиру Универзитета реализује се 350 акредитованих студијских програма на нивоу основних, мастер, специјалистичких и докторских студија, чији су носиоци 14 факултета и Универзитетски центар за интердисциплинарне и мултидисциплинарне студије и истраживања (УЦИМСИ). Студијски програми су савремени и прате развој науке. Значајну улогу у стварању научне подлоге за њихово перманентно осавремењавање, осим факултета и УЦИМСИ-ја, имају и три научна института.

Град Нови Сад је и културни центар, са развијеним институцијама културе: Матица српска са библиотеком, Синагога, Галерија Матице српске, Спомен- збирка Павла Бељанског, Галерија ликовне уметности, Новосадски дечији културни центар, Музеј Града Новог Сада, Градска библиотека у Новом Саду, Историјски архив Града Новог Сада, Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада, Новосадско позориште – Újvidéki Színház, Позориште младих, Стеријино позорје као стални фестивал националне драме и позоришта такмичарског карактера, Културни центар Новог Сада, Установа за израду таписерија Атеље 61, Културни центар "Младост Футог", Културни центар "Кисач", Културни центар "Руменка", Руменка, Војвођански музеј, Историјски музеј Војводине, Војвођански архив...

Град Нови Сад је одабран као **Европска престоница културе за 2021.** годину и у току је низ пројеката који оснажују културну сцену града.

3.2.3. Здравствена заштита

Област здравствене заштите у Граду Новом Саду је врло развијена, целовита, добро организована и доступна. Дом здравља Нови Сад проширује своје капацитете у складу са демографским растом тако да је у току 2022. године почела са радом новоизграђена амбуланта на Адицама, а у току је и изградња нове амбуланте на Видовданском насељу. Клинички центар Војводине је врхунска, високоспецијализована здравствена институција највишег, тј. терцијарног нивоа за здравство Војводине, истовремено је и највећа наставно – научна база Медицинског факултета у Новом Саду.

Клинички центар Војводине је истовремено и јединствени ургентни и болнички центар за град Нови Сад и регион Јужне Бачке, јер Нови Сад нема градску болницу. У поликлиници, која се налази у средишту КЦВ се дневно обави преко 1200 специјалистичких и субспецијалистичких прегледа, односно преко 350 хиљада годишње. У наредном периоду планира се проширење капацитета Клиничког центра.

Институти за кардиологију, онкологију и плућне болести у Сремској Каменици представљају високоспецијализоване медицинске установе које покривају потребе становника Новог Сада, јужно бачког округа, а и шире. На Клиници за кардиологију годишње се прегледа преко 35.000 пацијената, а хоспитализује 4.500.

Током 2021. године, у Новом Саду је изграђена Ковид болница са капацитетом од 600 кревета, која ће временом прерасти у градску болницу.

У Граду Новом Саду налази се Институт за јавно здравље Војводине као једна од највећих установа који обједињава бројне делатности превентивног рада на овим просторима где посебно треба истаћи јавно здравствену функцију ове установе.

3.2.4. Социјална заштита

На територији Града, од установа и служби социјалне заштите, налазе се:

- Центар за социјални рад Града Новог Сада са: Прихватилиштем са прихватном станицом "Сигурна дечија кућа", Дневним боравком за децу и младе из породица у ризику, привременим становањем деце и омладине без родитељског старања у становима којима располаже Град, са два објекта за смештај избеглих, прогнаних и расељених лица, Службом саветовалишта за брак и породицу и Прихватилиштем са прихватном станицом за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“, и Прихватилиштем за децу и младе у скитњи, стању потребе и различитим кризним ситуацијама.
- Геронтолошки центар „Нови Сад“, са три дома (Ново насеље, Лиман и Футог), Радна јединица Прихватилиште са свратиштем, Радна јединица Клубови за стара и одрасла лица (17 клубова), Радна јединица Помоћ у кући и нега и Радна јединица Дневни боравак за одрасла и старија лица;
- СОС Дечје село "Др Милорад Павловић", Сремска Каменица;
- Дом „Ветерник“ са Дневним боравком;

- Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић“ са домом ученика, са предшколским, основношколским и средњошколским програмом, Дневним боравком, Радним центром, Сервисним центром, Едукативним кампом и Услужним центром.
- Црвени крст Новог Сада-градска организација, као саставни део Црвеног крста Србије врши јавна овлашћења утврђена законом и обавља друге послове од јавног интереса, у складу са ратификованим међународним уговором, законом и другим прописима и општим актима и при њиховом вршењу, односно обављању има положај организације која помаже надлежним државним органима у хуманитарној области⁶⁴ делује на територији Града Новог Сада са 4 програма: 1.) Програм народне кухиње са 600 obroka дневно и 800 ланч пакета месечно; 2.) Програм директног ублажавања сиромаштва; 3.) Програм за помоћ деци и младима у стању социјалне потребе; 4.) Програм за старије- брига о старијима, „Сунчана јесен живота“ и сл. Програми Црвеног крста финансирају се на нивоу календарске године. Ове видове помоћи остварују сва лица у стању тренутне социјалне потребе, а Црвени крст нема посебну евиденцију о броју избеглих, интерно расељених лица и повратника по споразумима о реадмисији који су укључени у ове програме.

На нивоу наше локалне самоуправе области социјалне заштите, бриге о породици са децом, дечје заштите, борачко-инвалидске заштите и област управљања миграцијама, у надлежности су Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада у оквиру које функционише и Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања.

3.3. Организациона структура Града Новог Сада

Органи Града су:

- Скупштина
- Градоначелник Града Новог Сада,
- Градско веће Града Новог Сада, и
- Градске управе.
- Градско веће Града Новог Сада чине Градоначелник, заменик Градоначелника и 11 чланова Градског већа.⁶⁵

Градске управе су:

- Градска управа за комуналне послове,
- Градска управа за саобраћај и путеве,
- Градска управа за здравство,
- Градска управа за образовање,

⁶⁴ Закон о Црвеном крсту Србије „Службени гласник РС”, број 107 од 2. децембра 2005.

⁶⁵ Члан Градског већа задужен за социјалну и дечију заштиту, бави се и питањима избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразумима о реадмисији и другим мигрантима.

- Градска управа за културу,
- Градска управа за привреду,
- Градска управа за заштиту животне средине,
- Градска пореска управа,
- Градска управа за финансије,
- Градска управа за спорт и омладину,
- Градска управа за социјалну и дечију заштиту,⁶⁶
- Градска управа за опште послове,
- Градска управа за прописе,
- Градска управа за инспекцијске послове.
- Градска управа за урбанизам и грађевинске послове
- Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције
- Градска управа за имовину имовинско-правне послове

Стварно надлежни органи Града Новог Сада за избегла и интерно расељена лица, повратнике по споразумима о редамисији, тражиоце азила и мигранте без утврђеног статуса су: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, Заштитник грађана, Повереник за избеглице и Координаторка за ромска питања.

3.4. Општи подаци о ситуацији избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о редамисији, азиланата и миграната у потреби без статуса у Новом Саду

3.4.1. Општи подаци о миграционим процесима

За познавање миграционих карактеристика у Граду Новом Саду, значајно је напоменути општу ситуацију у вези са миграцијама на територији Србије. Наиме, миграциони процеси у Новом Саду у директној су вези са миграцијама на територији Србије.

Дужи низ година, Србија се одликује економском емиграцијом, али је имала и приливе избеглих и расељених са простора бивше Југославије. Када је у питању емиграција, најчешће земље дестинације су Немачка, Аустрија, Француска, Шведска и Холандија, које су традиционално и ранијих година представљале дестинације за југословенске емигранте.

Град Нови Сад бележи константан демографски раст у периоду од два последња пописа становништва. Основна компонента демографског раста становништва је, осим природног и механичко кретање становништва. Просторно кретање становништва је последњих 20 година чинило преко 90% кретања које утиче на увећање становништва Новог Сада⁶⁷.

⁶⁶ У Градској управи за социјалну и дечију заштиту, Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања обављају се поверени стручни и организациони послови у вези са збрињавањем избеглица и миграната и послови за потребе посебног радног тела које у складу са законом образује Градоначелник. Послове локалној самоуправи поверила је Република Србија.

⁶⁷ <http://www.nurbanizam.rs/sites/default/files/1825-Demografska%20studija.pdf>

За разлику од кретања у остатку Војводине, где се бележи значајан одлив становништва, Нови Сад се одликује интензивном имиграцијом на градско подручје, поготово у последњих 20 година.

Структура становништва показује да су после становника који од рођења живе у Новом Саду (39,5%), по бројности заступљени и становници који су се доселили из бивших република СФРЈ (22,7%), а затим лица која су седоселила из других општина – 20,2%. Такође су заступљени и становници који су се доселили из других земаља и то 0,2%.⁶⁸

У савременим кретањима на територији Града Новог Сада, уочавају се кретања интензивног досељавања у Нови Сад, али и емиграције појединих група становништва. У исто време присутне су дневне миграције становништва на територији Града, ка градском насељу и обрнуто ка приградским насељима а условљене су условима радног места, потребама за образовањем, медицинском негом.

Када су у питању врсте имиграције у претходном периоду у Новом Саду се издвајају - избеглиштво, миграције интерно расељених лица, повратне миграције по основу Споразума о реадмисији и транзитне миграције тражилаца азила.

Када је у питању имиграција у Србију, од почетка 90-их, у Србију је досељен велики број избеглих и интерно расељених лица, при чему су избеглице чиниле превходно Срби из бивших република СФРЈ, а интерно расељене Срби са Косова. Иземђу година 1996. и 2010., званични број избеглих се смањило са 620.000 на 86.000, а више од 200.000 је стекло држављанство Републике Србије. Око 149.000 се вратило у своје земље порекла.

Број интерно расељених се процењује на око 210.000, а број интерно расељених који су се вратили на Косово је веома низак – 12.043 се вратило у периоду 2000-2011. године.

Осим наведених категорија миграција, Србија се такође суочава са повратком и прихватам лица која немају регулисан боравак у иностранству, пре свега западној Европи. Овај процес се врши кроз механизме билатералних споразума о реадмисији. Током овог процеса појављују се проблеми издавања личних докумената, приступа основним правима и уопште решавања проблема интеграције повратника.

У исто време Србија је такође земља транзита за емигранте са Блиског истока и из афричких земаља који се крећу ка земљама зоне Шенгена. Поводом ове категорије миграција Србија развила је и још увек развија своју политику управљања и механизме заштите.

Иако је од окончања оружаних сукоба на простору бивше Југославије прошло више од две деценије, процес решавања питања интеграције избеглих у Србији још увек није у потпуности решен.

---

⁶⁸ Ибид

3.4.2. Подаци о избеглим лицима у Граду Новом Саду

Град Нови Сад је током трајања избеглиштва укупно примио 60.237 избеглица из БиХ и Р. Хрватске. Од тог броја, статус у Новом Саду стекло 45.962 лица а из других места у Србији, у Нови Сад је дошло 14.275 лица са статусом избеглице, препознајући Град Нови Сад, као место са већим шансама за успешнију интеграцију.

На евиденцији НСЗ са 31.12.2021. године пријављено је 20 избеглих лица од којих су 11 жене, највише се 4 степеном образовања -12, највише преко 50 година - 15 лица.

Највећи број избеглица (25.726 на дан 31.12.2021.г) определио се за интеграцију у Нови Сад, укидањем избегличког статуса и остваривањем личне карте у Новом Саду, док су егзистенцијални проблеми ове популације и даље присутни, и остају у механизмима пружања подршке у пуној интеграцији путем програма стамбеног збрињавања и економског оснаживања Комесаријата за избеглице и миграције РС.

Интеграција избеглица на локалном нивоу се дефинише као крајњи резултат вишеслојног процеса, у коме се кроз оснаживање избеглица и подстицање самосталности тежи налажењу трајних решења проблема избеглиштва. Локална интеграција има три димензије које су међусобно повезане:

- Правни процес – којим избеглице стичу све шира права која обухватају слободу кретања, приступ образовању, тржишту рада, државној помоћи, могућност стицања и располагања имовином, путовања са важећим путним и личним исправама.
- Економски процес – односи се на потребу за осамостаљивањем избеглих и све мањим ослањањем на механизме државне помоћи, односно све већим обезбеђивањем средстава за живот сопственом активношћу.
- Друштвени и културни процес - односи се на начин прилагођавања и међусобног навикавања избеглих и домицилног становништва, стварањем равноправне заједнице и средине без дискриминације.

У процесу интеграције, избеглице се последњих година суочавају са два кључна изазова: стамбено решење и извори егзистенције. Оба питања су значајно отежана чињеницом да до данас, имовинско питање у земљама порекла (поготово у Републици Хрватској) није до краја решен (нереализован поврат станарских права, неадекватне обнове имовине, често неодржив повратак и сл). Највећи број њих се до сада успешно интегрисао. Што се тиче обезбеђивања егзистенције, у претходне две деценије, значајан број њих је решење проналазило у сивој зони, у тешким, често неодговарајућим пословима у односу на стручну спрему, у грађевинским пословима, у раду на пијаци, пословима одржавања хигијене по кућама и сл. што сада резултира нарушеним здрављем и неизвесном будућношћу код старије генерације. У Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања евидентирано је 100 породица које се и даље налазе у изузетно угроженој категорији, претежно самачка, стара домаћинства, домаћинства са вишеструким болестима и без прихода. Овим породицама недостају капацитети за учествовање у програмима збрињавања и евидентно је потребно истражити нове видове подршке који подразумевају индивидуализован приступ и подршку. Непознато је да ли је и колико

избеглица, у изузетно тешкој егзистенцијалној ситуацији, остало невидљиво систему, имајући у виду да лица у избегличком статусу нису у надлежности Центра за социјални рад.

Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања обавља теренске посете по налогу Комесаријата за избеглице и миграције РС, за потребе рада разних комисија и друге потребе.

Кључни проблеми избеглица у Граду Новом Саду су:

- Нерешено стамбено питање код више од хиљаду избегличких породица (1150 евидентираних потреба за стамбеним решењем у неком од законом предвиђених видова решавања у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања, уз напомену да је евидентирање потреба вршено методологијом која не укључује проверу испуњености услова за реализовање исказане потребе);
- Несигурни и недовољни извори прихода;
- Старачка и самачка домаћинства у озбиљној егзистенцијалној угрожености (96 евидентираних избегличких породица у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања у потреби за основном хуманитарном помоћи у храни, огреву...);
- Нарушено здравље и неизвесна будућност егзистенције код средње генерације;
- Тенденција одласка у треће земље младих образованих кадрова.;
- Нерешена имовинска и друга питања, недостатак амбијента за повратак у земљу порекла (од 1991-31.12.2021. године, 4200 лица се вратило у земљу порекла, што је 6,92%).

3.4.3. Подаци о интерно расељеним лицима у Граду Новом Саду

У поређењу са избеглицама, расељена лица са Косова и Метохије (у даљем тексту: КиМ) су од почетка у много неповољнијој ситуацији. Број интерно расељених лица (у даљем тексту: ИРЛ) се из месеца у месец незнатно повећава, тако да на дан 31.12.2021. године у Граду Новом Саду борави 5.576 ИРЛ.

На евиденцији НСЗ закључно са 31.12.2021. године пријављено је 94 ИРЛ од којих су 53 жене.

Интерно расељена лица дошла су у најмасовнијем броју у Нови Сад у периоду 1999-2000. године, а у мањем броју 2004. године, у град у којем је већ тада боравио велики број избеглица који су у претходних осам година попунили постојећа слободна радна места, станове, куће, викендице и на градским плацевима изградили нова насеља, речју, процес њихове интеграције је узимао све већи замах. Расељена лица (осим незнатног броја који су имали ближу родбину у Новом Саду, који су купили стан или су на свом радном месту добили премештај у Нови Сад), била су препуштена сама себи. Закон о расељеним лицима, предвиђен Стратегијом Владе Републике Србије, никада није донет, што је додатно отежало већ сложену ситуацију расељених лица.

За расељена лица са КиМ у Новом Саду је карактеристично да претежну већину чине Роми, Ашкалије, Египћани, Муслимани (Роми којима је матерњи језик српски) и

Горанци – укупно око 70%. Осим Горанаца који су скоро сви из општине Гора, остали су већином из општина Приштина, Урошевац, Вучитрн, Косово Поље, Обилић, Косовска Митровица, Липљан, где су скоро сви били стамбено обезбеђени. Поседовали су сопствене куће, становали у друштвеним становима или у становима социјалне заштите. Већина (углавном мушкарци) је била у радном односу, или су били пензионери, а било је (у мањем броју) и примаоца социјалне помоћи. Мали је број породица у којој неко није страдао (киднаповани, убијени, нестали, физички малтретирани) током 1998-1999. године великој већини куће су запаљене (нпр. у Обилићу и Косовској Митровици целе улице), породице су остале без игде ичега.

Имајући у виду чињеницу да већину расељеничке популације у Новом Саду чине припадници ромске националности, важан је и податак о постојању три већа локалитета на периферији града са изразито субстандардним облицима живота:

- Велики рит – претежно ромско насеље настало од 1985. године бесправном градњом уз пут за Темерин - ту живи око 2.500-3.000 Рома и осталих несрпских расељених лица
- Део насеља Адице – око 1000 Египћана (од којих један део је ту већ деценијама)
- Бангладеш – датира као "насеље" од 1972. године. Настао је интервенцијом Центра за социјални рад. После пожара у једној ромској колонији у Новом Саду око 100 ромских породица је пресељено на Бангладеш – бившу фарму Центра за социјални рад. Фарма се налази у сред поља (обрадивог земљишта) између Новог Сада и Руменке. На овом локалитету се расељени нису настанили, осим 2-3 породице.

Доласком у Нови Сад, осим незнатног броја који могу платити подстанарски смештај, интерно расељени живе у Великом рити (углавном Роми и Ашкалије) у Адицама (претежно Египћани). Остали, нешто мањи број - у насељу Шангај, а неколико породица се налази у Ветернику и на Телепу.

Конкретније, уочава се више форми становања интерно расељених: бесправна градња на плацу који није у власништву, бесправна градња на сопственом плацу, легална самоградња, подстанарство, нужни смештај.

Услови живота у Великом рити и делу Адица су испод минимума егзистенције, ИРЛ породице живе у шупама које су сами направили, без основних хигијенских услова. Велик је број оболелих од болести респираторних органа (нпр. туберкулоза, бронхијална астма), дијабетеса, кардио-васкуларних обољења, заразних болести (што резултира повећан проценат смртности релативно младих лица) и велики је број деце са бронхитисом и астмом, као и болесно рођене деце, углавном рођених пре времена. Међу породицама из забачених крајева Косова практикује се продаја - куповина женске деце. Овде треба додати и то да је образовна структура лоша, барем половина - а по неким проценама чак 70 % - је неписмена. Значајан проблем представља и неукљученост деце у образовни систем, иако су се у последњој декади интензивно спроводили програми на описмењивању одраслих и школовању деце, као и на спречавању осипања ученика до завршетка основне школе. Без обзира на то што су постигнути значајни резултати, ипак,

у односу на укупан број неписмених и функционално неписмених, потребно је још више интензивирати рад на овом пољу. Нарочито када су у питању жене које су у овој популацији у изузетно дискриминисаној позицији. Ту треба напоменути да је око 70% деце рођене у Новом Саду похађало основну школу, међутим, веома мали број наставља школовање у средњим школама; осим Горанаца највећи број средњошколаца је из популације Египћана.

Како је помоћ Међународног комитета Црвеног крста практично већ годинама укинута (31. децембар 2004. године), а не постоји помоћ ни од хуманитарних организација у већој мери, настао је проблем основне исхране, чак и оних који примају новчану социјалну помоћ и дечији додатак. Они преживљавају углавном сакупљајући секундарне сировине, али и овај вид зараде је смањен затварањем градске депоније. Један број прима накнаду за незапослене, али нису сви обухваћени који на то имају право, првенствено због неинформисаности и неблаговременог информисања, а и не знају сами да реализују процедуре које захтевају пуно административних послова и подношења великог броја докумената (иначе, та надокнада износи око 8.500,00 динара месечно, и због те надокнаде искључени су из права на социјалну помоћ, пошто се воде као запослени). Иста је ситуација и са исплатом пензија и социјалне помоћи. Нека права не могу да остваре због докумената које непоседују, тешко су им доступни или је потребна исправка (најчешће су то словне грешке у имену), као што су извод из матичне књиге рођених, уверење о држављанству и јединствени матични број грађана, што их додатно демотивише.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је 2013. године упутило центрима за социјални рад и установама за смештај у систему социјалне заштите Упутство за поступање⁶⁹ којим се, с обзиром на члан 11. Закона о пребивалишту и боравишту грађана⁷⁰ и Правилник о обрасцу пријаве пребивалишта на адресу установе односно центра за социјални рад који је донео Министар унутрашњих послова 28.11.2012. године под бројем 2453/12-13⁷¹ наводи: „Поступак давања „сагласности“ пријављивања на адресу установе односно центра за социјални рад покреће по службеној дужности одмах по пријему од стране надлежног органа унутрашњих послова код кога се врши пријава пребивалишта, достављеног и попуњеног обрасца. Ово подразумева да је службено лице центра за социјални рад, односно установе у којој је лице трајно мсештено, директор или лице које он овласти, дужно да такав образац без одлагања овери својим потписом и службеним печатом и исти, уз пропратни акт врати органу унутрашњих послова код кога се врши пријава пребивалишта. О издатим сагласностима пријаве пребивалишта на адреси установе односно центра за социјални рад води се интерни списак (евиденција). Интерни списак (евиденција) садржи име и презиме пријављеног лица, и датум дате сагласности. Стручна лица центра за социјални рад су дужни свако лице за које сазнају да нема пријављено пребивалиште информисати о начину остваривања и пружити правну помоћ у остваривању права грађана“.

⁶⁹ Упутство за поступање бр 110-00-271/2012-14 од 19.06.2013. године

⁷⁰ „Сл. Гласник РС“ бр 87/11

⁷¹ „Сл. Гласник РС“ бр. 113/11

У делу питања која се односе на решавање питања пребивалишта и личних докумената у ЛАП нисам ништа додавао због комплексности проблема, ово наводим информативно. У вези са решавањем питања пребивалишта и личних докумената за избегла и интерно расељена, Одсек задуженим за издавање личних докумената у ПУ Нови Сад је упознат са наведеним проблемом (правно невидљивих лица) и постоји спремност за сарадњу и решавање (постојале су иницијативе и разговори у овом правцу са градским структурама и раније). Суштина проблема је што је неформално насеље Велики рит бесправно изграђено, без кућних бројева и улица и сви се пријављују на адресу Темерински пут бр.6 (у једном моменту је било пријављено око 300 лица). Закон о пребивалишту и боравишту грађана регулиште пријаву пребивалишта који јасно прописује проверу чињенице становања, односно да лице које се пријављује мора да станује на наведеној адреси, са тачно одређеном улицом и кућним бројем, као и да постоји стамбени објекат. Сви пријављени на адреси Темерински пут бр.6 су фиктивно пријављени, бораве на непознатој адреси, што знатно отежава њихов проналазак, уручење дописа различитих органа, односно доступности уопште. По мишљењу Одељења за управне послове почетак решења проблема би био у сарадњи са Службом за катастар непокретности у Новом Саду. Интерно расељена лица подлежу додатним теренским проверама приликом подношења захтева за издавање путне исправе (пасоша) са циљем утврђивања да ли стварно бораве на пријављеној адреси или само фиктивно, а све због евидентних злоупотреба подношењем захтева за остваривање права на азил у иностраној држави, земљама западне Европе.

ИРЛ су држављани Републике Србије, све институције су надлежне за њих, територијално, по пријави боравка у МУП-у. Мали је број Рома и осталих горе наведених (сем већине Горанаца) који су успели да остваре своја права. У том делу проблематике Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања није надлежна, мада се запослени труде да максимално помажу странкама у оквиру својих могућности. Нарочиту тешкоћу у остваривању својих права представљају раскораци у тумачењу прописа службеника у Полицијској управи Нови Сад, са прописима и процедурама из надлежности КИРС-а, што у појединим ситуацијама доводи до немогућности да се административне процедуре изведу до краја, па један део ИРЛ остаје без основних личних докумената (нпр: за новорођенчад ПУ тражи расељеничку легитимацију како би их пријавили на привремени боравак, а услови за регистрацију расељеног лица, а самим тим и издавање расељеничке легитимације од стране КИРС-а су: пребивалиште на Ким и привремени боравак у општини ван Косова. Такође, приликом вађења прве личне карте ПУ тражи расељеничку легитимацију са фотографијом, а замена старе легитимације (ради исправке промене личних података, или стављања фотографије) условљено је важећом личном картом и пријавом боравишта што је у надлежности МУП).

Од 2010. године републички Комесаријат за избеглице и миграције додељује прехранбени пакет најугроженијим породицама ИРЛ, једном или два пута годишње (за 200-220 породица), и једном годишње новчана средства за куповину лекова у износу од 20.000,00 динара по особи и у истом износу се обезбеђује огрев, и то све заједно за укупно 25 породица. Имајући у виду да је у Канцеларији за избеглице, миграције и

ромска питања евидентирано преко 360 породица најугроженијих, наведене помоћи су скоро занемарљиве, нарочито када је у питању помоћ у обезбеђивању огрева.

Што се других видова помоћи тиче, од 2012. године 41 породица је остварила право на пакет грађевинског материјала за завршетак или поправку кућа и станова, а 10 је у току реализације. Право на куповину сеоских кућа остварило је 6 породица, 5 је у току реализације. Са овим је решено стамбено питање за 62 породице, али потребе су вишеструке. Око 200 породица се изјаснило за станове као вид решавања стамбеног питања, око 80 за сеоске куће и око 60 за грађевински материјал. Такође, постоји заинтересованост за добијање средстава за самостални рад. У току је реализација за 5 пакета, а 15 лица су евидентирана.

На основу наведених података о интерно расељеним лицима у Граду Новом Саду, могу се уочити неке од основних група проблема са којима се сусрећу:

- Нерешено стамбено питање и проблем становања у неформалним и нехигијенским насељима. Потребно је посебно нагласити велики страх расељених лица због најављеног рушења дела Великог рита.
- Материјална ситуација: незапосленост, недовољна социјална давања, недостатак редовне помоћи у храни, хигијени и огреву.
- Ограничен приступ здравственој заштити због недостатка документације.
- Заразне и друге тешке болести (због неусловног становања и немогућности плаћања здравствених услуга, чак ни партиципације, нередовно вакцинасање деце и др.)
- Недовољна укљученост у образовни систем
- Неписменост, непознавање језика средине, тешкоће у комуникацији са институцијама
- Противречности у примењивању прописа одређених државних институција.

3.4.4. Подаци о повратницима по основу споразума о реадмисији у Граду Новом Саду

На евиденцији НСЗ са 31.12.2021. године пријављено је 1 регистрованих повратника - 1 жена III степена образовања.

Повратници по основу споразума о реадмисији су држављани Републике Србије којима је одбијен захтев за азил или су изгубили право на привремени боравак у иностранству, у некој од земаља Европске уније. Повратак тих људи у Републику Србију одвија се по основу споразума о реадмисији које је наша држава потписала са Европском унијом и појединачним државама.

Према „Споразуму о реадмисији лица која незаконито бораве“ који је потписан 8.9.2007.године у Бриселу између Републике Србије и Европске уније, уређена је област повратка и прихвата лица која се враћају из европских земаља. Овај споразум је Народна скупштина Републике Србије ратификовала 7.11.2017. године, а ступио је на снагу 1.01.2008. године.

Основни проблем код креирања и реализације политика у вези са повратницима по основу Споразума о реадмисији, јесте непостојање тачне евиденције о њиховом броју. Постојећи подаци Комесаријата су засновани на евиденцији Канцеларије за реадмисију на аеродрому Никола Тесла, и према овим подацима укупни број повратника у Нови Сад у периоду 2011-2021. године био је 719.

Табела 4: Регистровани повратници

Укупно	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
719	59	64	81	34	107	176	96	33	38	8	23

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције, Статистика канцеларије за реадмисију⁷²

Међутим, ови подаци не одсликавају стваран број повратника у Новом Саду. Наиме, постоје повратници који су по више пута подносили захтев за азил, у истој или различитим земљама, а постоји и могућност добровољног повратка за одбијене тражиоце азила тако да они не бивају евидентирани. На тај начин тачан број одбијених тражилаца азила остаје непознат за администрацију Републике Србије.

У складу са Законом о миграцијама, Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије и Повереништво у локалној самоуправи обављају послове евидентирања и пружања правне и психосоцијалне подршке повратницима по Споразуму о реадмисији, те је обавеза повратника да се по доласку у одредиште пријаве повереништву. У Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, до сада је евидентирано укупно 162 повратника по Споразуму о редмисији и пружене су им информације о правима и могућностима решавања егзистенцијалних питања.

Примећена је недовољна мотивација повратника да се евидентирају у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања јер не виде директну корист од тога (ништа материјално не добијају у том тренутку). С друге стране, без довољне исказане заинтересованости за стамбена решења и економска оснаживања по условима дефинисаним програмима КИРС-а, Град Нови Сад није у могућности да аплицира на ове програме. Кључне препреке у реализацији програма за стамбено збрињавање су недостатак сеоских кућа у предвиђеним износима на територији Града (високе цене неретнина), и недостатак додатних средстава (често немају ни за телефон или превоз у процесу налажења кућа). Програми економског оснаживања захтевају регистрацију делатности у АПР, чиме се аутоматски губе нека права социјалне подршке. Такође, ови програми захтевају менторско праћење и обухватнију подршку.

У Канцеларију за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, у периоду од 2009. до данас пријавило се 40 породица, које чине укупно 162 лица. Одласци за држављане Р Србије, из Р Србије су олакшани у већој мери «безвизним» режимом, у смислу да изађу, да се врате, да можда, поново изађу из земље. Немамо сазнања о томе да ли су, и ако јесу, које од породица повратника су вишеструки повратници. Постоји могућност да је од времена повратка

⁷² <https://kirs.gov.rs/cir/readmisija/statistike-kancelarije-za-readmisiju>

или евидентирања, породица претрпела вишеструке промене, као нпр: породица која је 2011. године била повратничка, можда данас има остварен званичан боравак у некој од земаља ЕУ; породица која је бројала седам чланова, у неком претходном периоду, данас је, вероватно, структурално промењена, а могуће је и да је из почетне једне, од времена када су се пријавили као повратници у Граду Новом Саду, до данас, настало више породица. Питање је и да ли породица има исто пребивалиште. Због дугачког временског периода од 14 година, претпоставка је да су промене вероватно настале.

Према подацима којима располаже Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања, пријављивање повратничких породица није било уједначено током времена. Највећи број пријављивања повратка се запажа током 2011. и 2014. године. Након обавештења од КИРС-а о лицима која су се изјаснила на аеродрому «Никола Тесла» да се враћају у Нови Сад, иста су, уредно позвана. Велики број позива за странку се вратило са напоменом да су лица непозната на адреси. Један број повратничких породица се пријавио самоиницијативно.

Табела 5: Регистровани повратници у Граду Новом Саду по години евидентирања

Приступили да се пријаве самоиницијативно или по урученом позиву	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Укупно
Бр. породица	1	/	8	3	3	10	4	3	2	4	1	/	1	40
Бр. лица	7	/	33	15	9	39	16	8	13	15	1	/	6	162

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјалну и децију заштиту

Повратничка лица се међусобно разликују по пребивалишту/боравишту пре одласка у иностранство. Заступљена су лица: рођена у Новом Саду (13 носилаца домаћинства), рођена на Косову и Метохији (19 носилаца домаћинства), рођена у преосталом делу Србије (8 носилаца домаћинства). У Новом Саду нема повратника из иностранства, која су пре одласка у земље ЕУ, због тражења азила и сл. имале привремени боравак одн. стекла статус избеглице, пребегом у Р Србију, а из Р Хрватске или Р БИХ. У 9 од укупно 40 повратничких породица, носилац домаћинства је стекао својство интерно расељеног лица у Р Србији. Осим носиоца у неким случајевима су и чланови стекли својство ИРЛ (нпр. супруга, дете).

Међу повратничким породицама има носилаца и чланова домаћинства, који јесу рођени на територији КиМ, али су миграционим кретањима током 90-тих година, нпр. у потрази за послом, трајно напустили КиМ и променули пребивалиште. У другу руку, лица која су била присиљена да беже са КиМ, напуштајући га након 2000. г. и пријављивајући се, стицала су статус ИРЛ на основу прописаних услова, а посматрају се као лица која су пре одласка у иностранство имала својство ИРЛ.

Табела 6: Породице повратника по Споразуму о реадмисији и ИРЛ статус

КиМ као место рођења и /или територија последњег пребивалишта пре одласка држављана Р Србије у иностранство	Број носилаца повратничких породица	Укупан број лица датих породица	Број повратничких породица чији је носилац домаћинства у једном периоду након 2000-те године стекао својство ИРЛ	Број лица датих породица који су заједно са носиоцем стекли својство ИРЛ
Носиоци домаћинства повратничких породица, чије је место рођења на КиМ	19	78	8 од 19	13 од 78
Носилац домаћинства повратничке породице, чије је место рођења ван територије ким, а пре 2000-те је био на пребивалишту на КиМ	1	6	1	3 од 6

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјалну и децију заштиту
Извршењем обавеза иностраних власти по Споразуму о реадмисији, прекинут је боравак (једини или последњи) повратничким породицама у иностранству. Дужина тог боравка варира. Мањи број породица је био на привременом боравку у земљама ЕУ у периоду од 20-так година, док је већи, од укупног броја породица био на краћем боравку.

Табела 7: Повратничке породице разврстане по дужини боравка у иностранству

Дужина (јединог / последњег) боравка повратничких породица у иностранству	Број породица
Око 20 година	4
Између 10 и 15 година	3
Између 4 и 5 година	7
Око 3 године	6
До 2 године	13
До годину дана (одлазак и повратак је исте календарске године)	7
Укупно:	40

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјалну и децију заштиту

Сви повратници су генерално враћени по Споразуму о реадмисији, међутим по начину напуштања иностранства, у смислу тренутног или по избору термина у одређеном, датом кратком року, деле се у две групе. Тзв. депортовани повратници, сврставају се у групу – Враћени по споразуму о реадмисији, док се они повратници, који су након обавештења да имају обавезу враћања, али им се оставља неко кратко време да изаберу термин повратка, сврставају у групу – добровољни повратници. Примећујемо већи број депортованих породица од породица које су се добровољно вратиле.

Табела 8: Категорија повратничких породица

Категорија повратника	Број породица	Број лица
Враћени по споразуму о реадмисији	26	97
Добровољни повратник	14	65
Укупно:	40	162

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјалну и децију заштиту

По питању смештаја на територији Града Новог Сада, који податак они саопштавају, приликом пријаве у нашу Канцеларију, разликују се по врсти обезбеђеног смештаја, који може бити: код родитеља, рођака/пријатеља, у изнајмљеном или у сопственом смештају. Извесно је, да чак и њихов навод „у сопственом смештају“ не подразумева стварно власништво, доказиво преписом листа непокретности Службе за катастар непокретности, барем у тренутку пријављивања код нас.

Табела 9: Врста смештаја повратничких породица

Врста смештаја у тренутку пријављивања	Број породица
Код родитеља	7
Код рођака / пријатеља	16
Изнајмљен смештај	7
Сопствени смештај	10
Укупно:	40

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјалну и децију заштиту

Приликом пријављивања повратници се изјашњавају о врсти помоћи (једнократна новчана помоћ, помоћ у лековима, прибављање докумената, стамбено збрињавање и сл. или остало) која им је потребна. У поједностављеном приказу њихових потреба, од 2009. до краја 2021. године, наводи се њихов избор најбитније им врсте неопходне помоћи.

Табела 10: Врста помоћи повратничким породицама

Врста помоћи	Број породица
Помоћ у грађевинском материјалу	10
Стамбено збрињавање	21
Куповина сеоског домаћинства	1
Помоћ у новцу, налажењу посла или за лечење	8
Укупно:	40

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјалну и децију заштиту

Претпоставка је, да су ови - сви наведени, бројчани односи, код нас утврђени, а који се односе, на видљиву нашој Канцеларији, повратничку популацију, и у приближној размери заступљени на укупној новосадској повратничкој популацији, а која нама није видљива.

НАПОМЕНА: Одласци за држављане Р Србије, из Р Србије су олакшани у већој мери «безвизним» режимом, у смислу да изађу, да се врате, да можда, поново изађу из земље. Немамо сазнања о томе да ли су, и ако јесу, које од породица повратника су вишеструки повратници. Постоји могућност да је од времена повратка или евидентирања, породица претрпела вишеструке промене, као нпр: породица која је 2011. године била повратничка, можда данас има остварен званичан боравак у некој од земаља ЕУ, о чему немамо сазнања. Породица која је бројала седам чланова, у неком претходном периоду, данас је, вероватно, структурално промењена, а могуће је и да је из почетне једне, из

времена када су се пријавили као повратници у Граду Новом Саду, до данас, настало више породица. Питање је и да ли породица има исто пребивалиште. Наведени проблем може се превазићи увођењем послова дугорочијег праћења ове категорије, у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања, као и кроз програме досезања (аутрич).

Према подацима којима располаже Полицијска управа у Новом Саду, реадмисијом је из европских држава, током 2021. године, због прекорачења законског рока боравка, рада без радне дозволе и дозволе боравка, извршења кривичних дела, злоупотребе права на азил, одбијања поднетих захтева за азил и друго, враћено укупно 40 држављана Републике Србије, током 2019. године, враћено је 57 српских држављана, а у 2020.г. по овом основу враћено је 46 српских држављана. Структура враћених лица по реадмисији је углавном појединачна (рад без радне дозволе) док је у смањењу број породица којима је у некој од европских држава одбијен захтев за азил те су враћене у државу на основу ускраћеног права на азил. У питању су у великој већини случајева многочлане породице припадника ромске националне заједнице, које одређен период бораве у Центрима за азил у некој од европских држава (најчешће у Немачкој, Француској, Данској...), где имају обезбеђен смештај, исхрану и новчану помоћ на месечном нивоу.

Овом проблематиком, задужене су две линије рада у Полицијској управи у Новом Саду, Одељење за управне послове и Одељење криминалистичке полиције, Одсек за сузбијање трговине људима и кријумчарења људи. Одељење за управне послове проверава злоупотребе у вези нестанка и проналаска путних исправа (Закон о путним исправама чл.42.). Криминалистичка полиција утврђује да ли у одређеним радњама постоје елементи кривичног дела остваривања права на азил у иностраној држави. До сада, није било откривених кривичних дела у смислу организованог превоза лица из наше државе са намером подношења азила у иностранству (прописано кривично дело из члана 350а КЗ „Омогућавање злоупотребе остваривања права азила у иностраној држави“).

Образовање ученика враћених у Републику Србију по Споразуму о реадмисији

С обзиром да на локалном нивоу у Граду нема посебних података о ученицима из повратничке популације, у наставку су подаци који су доступни за национални ниво.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја активно ради на обезбеђивању равноправног приступа образовању за све. Посебну пажњу Министарство поклања друштвено осетљивим групама у процесу образовања и васпитања, међу којима су и ученици враћени по Споразуму о реадмисији. Министарство је успоставило низ системских мера које подразумевају следеће:

- у основној школи мере обухватају израду индивидуалног образовног плана (ИОП)– пре свега као подршка учењу српског језика и ћирилице - ИОП-1 за српски језик (план за убрзано савладавање српског језика); потом математике и других предмета;
- обезбеђивање бесплатних уџбеника;

- рад ромских педагошких асистента/киња са ученицима и са породицама;
- ојачана сарадња школе са повратничком породицом и саветодавни рад у малим групама; упућивање на сарадњу са ромским локалним удружењима и сарадња школе на пројектима цивилног друштва;
- посредовање ресорне Школске управе у поступку нострификације.
- За ученике из ове осетљиве друштвене групе обезбеђен је упис у основне школе и без потребне документације (коју су у обавези да доставе до краја школске године).

Региструје се раст интереса младих родитеља повратника по реадмисији да децу упишу у предшколске установе од најранијих узраста, и посебно интерес мајки Ромкиња да женску децу што раније укључе у образовни процес. У основним школама се опажа да што су родитељи боравили дуже у земљама ЕУ, њихов интерес да децу укључе у образовни систем је већи. Највећи изазов је транзиција из првог образовног циклуса у други, код ученика који прелазе у више разреде основне школе, од 5. разреда на даље. Подршка којој се најчешће прибегава је организовање допунских часова у школи и вршњачко учење. Све основне школе су израдиле посебне планове подршке за сваког ученика коме је подршка потребна. Ови индивидуални оперативни планови садрже предлоге за побољшање писмености, учење ћирилице, српског језика и одређеног наставног градива.

Један број јединица локалних самоуправа има усвојене локалне акционе планове за решавање питања избеглих, интерно-расељених лица и повратника, а област образовања је саставни део ових планова. Локални савети за управљање миграцијама пружају подршку у изради документа, и сарађују са образовно-васпитним институцијама приликом уписа у школу.

Захваљујући флексибилности и афирмативности система и мерама подршке, ученици се брзо интегришу. Ситуација на терену упућује на закључак да ученици враћени током школске године по основу Споразума о реадмисији, често не буду третирани као повратници, већ након месец дана постају редовни ученици.

Додатно, уколико се ученик врати током исте школске године, школа га не третира као новоуписаног ђака, већ остаје у истом разреду. На тај начин дете не губи континуитет у образовању, а омогућена је и додатна подршка у савладавању градива и могућност да надокнади пропуштене часове. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је по поједностављеној процедури током школске 2018/19. године реализовало 28 захтева за изједначавање сведочанстава односно захтева за нострификацију диплома, што је у многоме олакшало похађање наставе. Додатна мера подршке која хе пружена током школске 2018/19. године су бесплатни уџбеници који су додељени за 114 ученика из ове друштвене групе. Према евиденцији школа које похађају ученици повратници по споразуму о реадмисији, 109 ученика (54 девојчице и 55 дечака) је уписано у узрастно одговарајући разред, дакле 90%. За све ученике враћене по Споразуму о реадмисији израђени су индивидуални образовни планови за подршку у учењу српског језика и ћирилице, као и за подршку учењу у оквиру других наставних предмета. Поред

индивидуализације наставе, школе су организовале допунску наставу, хуманитарне акције, затим су успоставиле сарадњу са ромским организацијама цивилног друштва и активно радили на оснаживању породице и родитеља. Посебну меру подршке ученицима повратницима у систему образовања и васпитања представљају педагошки асистенти који су својим ангажовањем ублажавали последице одсуствовања са наставе и доприносе редовности похађања исте.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја је у оквиру МАДАД 2 пројекта у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања израдило Стандарде и План и програм наставе и учења за српски као страни језик одобрен од стране Националног просветног савета. Реализована је и обука за 100 наставника српског језика за примену овог Програма. Програм наставе и учења за Српски као страни језик доприноси бољој припреми наставника за рад са ученицима који не познају довољно језик инструкције, као што су ученици враћени по Споразуму о реадмисији. У Министарству просвете, науке и технолошког развоја, према важећој систематизацији радних места, једна особа је задужена за област образовања ученика враћених по споразуму о реадмисији. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је кроз конкурс за коришћење буџетских средстава определило средства за 7 пројеката чије активности су усмерене на развој толеранције и интеркултуралности. Активности се реализују на територији општина: Београд, Нови Сад, Зајечар и Зрењанин.

Табела 11: образовање ученика повратника по споразуму о реадмисији, школ. 2018/19. година

Бр. ученика повратника по споразуму о реадмисији		Бр. повратника који су први пут поднели захтев за упис	Бр. повратника уписаних у одговарајући разред	Бр. ученика за ученике повратнике по реадмисији	Број захтева за нострификацију/изједначавање	Пројекти у области унапређивања образовања повратника по Споразуму о реадмисији		Бр. државних службеника задужених за ову област
Девојчице	Дечаки					Бр директних корисника	Бр. ЈЛС	
65	72	28	109	114	28	830	4	1
137								

Извор: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, 2019

Кључни проблеми, изазови и предлози за побољшање положаја повратника по споразуму о реадмисији су:

- Недовољно фокусираности на узроке одласка из Србије ради тражења азила у земљама ЕУ;
- Недостатак запослења и ниски приходи су главни разлози тражења азила грађана Србије у земљама западне Европе. И када поседују вештине и знање у одређеној области, недостатак средстава за куповину алата и опреме, чине их и даље некомпетентним на тржишту рада. Иако је изазовно пословно окружење, посебно

- сада у време епидемије, грантови су добро средство за генерисање додатних прихода за повратничке породице а тиме и спречавање секундарних миграција.
- Низак ниво образовања, недовољна обученост, непознавање закона и процедура, негативно утиче на обављање пословних активности, док високи порези и доприноси на рад угрожавају њихово пословање. Предрасуде и дискриминација на основу етничке припадности су такође присутни.
  - Образовна структура повратника је неповољна: 1% има високу школу а 10% средњу школу, остали су са нижим степеном образовања. Ово је наравно ограничавајући фактор који захтева индивидуални приступ тј. директни рад са корисницима и повећањем менторске подршке сваком кориснику.
  - Саме мере у области образовања Рома се не баве питањима образовања повратника и специфичним проблемима са којима се суочавају у процесу након повратка. Недостатак образовања један је од кључних фактора репродукције друштвених неједнакости, али и често препрека укључивању на тржиште рада, као и функционисању у осталим областима друштвеног живота посредством информисања, остваривања грађанских права.
  - Предузетницима из ромске заједнице потребна је дугорочнија подршка како би опстали на тржишту. Када је у питању информисање заједнице, потребно је користити канале директне комуникације са маргинализованим групама.
  - Мотивација реадмисаната да пронађу посао је на ниском нивоу и треба радити на промени става. Битно је и поверење, непосредност у раду, и стално информисање на терену.
  - Поверење у локалне институције и удружења јер се плаше да буду регистровани и да им се нешто не ускрати. Из овога произилази још један проблем а то је евиденција корисника. Знамо да је број корисника на терену многу већи него у званичним евиденцијама. Потреба за унапређењем система евидентирања повратника у јединицама локалне самоуправе.
  - Субвенције за самозапошљавање повратника су нестимулативне и број корисника ових субвенција је недовољан из више разлога: мали износ новчане подршке, недостатак осталих видова подршке попут консултантске и друге стручне подршке за почетнике у бизнису, губитак осталих повластица и привилегија које статус социјално угрожених особа осигурава и слично.
  - Потреба да се унапреде могућности остваривања циљева Стратегије реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији и ревидирају мере предвиђене Стратегијом како би одговарале потребама повратника и стварном стању на терену
  - Проблем услова становања Рома, немогућност решавања правно-имовинских односа и легализације објеката
  - Проблем (ре)интеграције деце повратника школског узраста у образовни систем

- Недовољно развијени локални механизми за пружање подршке повратницима приликом реинтеграције на локалном нивоу (повећати партиципацију координатора за ромска питања и ромских удружења, укључити локалну заједницу у мобилизацију ресурса за ову намену)

Простор за побољшање положаја наведених циљних група је у бољој размени података и информација кључних актера на локалном нивоу, ефикаснијој мобилизацији постојећих ресурса, прилагођавање постојећих програма подршке специфичностима ових популација, посебно у областима становања (обезбеђивање одговарајућих стамбених решења и одговарајућих услова за живот, побољшање инфраструктуре у насељу у коме живе, односно изградња путева, увођење струје и канализације у насељу, легализација неформалних насеља, поправке или доградње постојећих легализованих стамбених објеката, релокација у легализоване стамбене објекте, изградња социјалних станова, тј. обезбедити боље услове живота припадника ромске заједнице из чијих редова су повратници најбројнији и запошљавања (предвидети додатне мере социјалне и остале врсте помоћи и подршке повратницима усмерене ка њиховом економском осамостаљивању, радном и професионалном оспособљавању које би повећало њихове могућности за укључивање на тржиште рада), обезбедити психосоцијалну подршку изнајлажењем нових проактивних приступа, попут увођења у систем социјалне заштите програма за боље досезање корисника (outreach програми) као и породичног и теренског сарадника, који ће мапирати социјалне проблеме у породици ради изнајлажења њихових решења.

3.4.5. Подаци о мигрантима у потреби без утврђеног статуса и тражиоцима азила

Комесаријат за избеглице и миграције РС, Законом о управљању миграцијама, Законом о азилу и другим прописима, у својој надлежности има праћење, предлагање мера и програма, привремено збрињавање, координацију и друге активности у овој области. На подручју РС тренутно постоји пет центара за азил и 14 прихватних центара. У Граду Новом Саду у овом тренутку не постоји центар за азил, односно прихватни центар за мигранте, те се на подручју нашег Града, ова популација затиче само у спорадичном транзиту. Према подацима ПУ Нови Сад, у 2020. години, издато је шест потврда о израженој намери за азил странцима у Републици Србији што је на истом нивоу као и претходне године а у 2021. години издато је девет потврда о израженој намери за азил. Потврда о израженој намери за азил издаје се странцима, тражиоцима азила, и они имају рок од 72 сата да се јаве у Прихватни центар за азиланте, који је наведен у потврди, а који одређује Канцеларија за азил у Управи граничне полиције. На подручју Полицијске управе у Новом Саду у 2021. години, регистровано је и предузимане су мере према према 609 (456 у 2020. години и 485 у 2019. Години) ирегуларних миграната. То су радно способни мушкарци старости између 18-50 година. Број миграната женског пола је 1(2-2). Од тога 33 (38-148) су малолетни мигранти од којих су 8 деца старости од 2-14 година. Током 2021.г. знатно мањи број малолетних миграната је смештен у месно

надлежне ЦСР укупно 4 из разлога јер је утврђено да су били у пратњи пунолетних рођака и нису раздвајани. Највише миграната евидентирано је из Авганистана 214 (200-315), Сирија 91 (47-4), Бангладеш 67 (65-51), Мароко 53 (35-10), Пакистан 35 (14-57), Либија 30 (17-7)... Из наведеног се закључује да је Република Србија транзитна држава за ирегуларне мигранте и да је њихов крајњи циљ да на незаконит начин дођу до северних и западних држава Европске уније, те одбијају да на територији РС покрену формални поступак за решавање статуса. На подручју ове ПУ, интервенције се односе на откривање ирегуларних миграната (најчешће скривених у превозним средствима, на аутобуској или железничкој станици) и њихово процесуирање, док се малолетна лица без пратње предају надлежним Центрима за социјални рад на даљу надлежност.

Центар за социјални рад Града Новог Сада, у складу са својим надлежностима, збрињава малолетна лица без пратње (у 2019. години 16 малолетника, 2020. години 2 малолетника а у 2021. години 5 малолетника) док се локални невладин сектор фокусирао на реализацију пројеката у оквиру прихватних центара у РС.

Екуменска хуманитарна организација (ЕХО) од 2008. године реализује пројекте који за циљну групу имају повратнике на основу споразума о реадмисији и постоји континуитет у пружању подршке овој циљној групи. Највећи број повратника који су се јављали за помоћ је евидентиран у периоду 2015-2017. године што одговара и званичним евиденцијама о броју повратника у Србију. Последњих година евидентно је више секундарних миграција, а поред Немачке, појављују се и друге државе у којима наши држављани подnose захтев за азил. Локација пројеката намењених повратницима које ЕХО реализује Војводина и Србија тако да је обухват повратника из Новог Сада морао да буде пропорционалан другим местима, односно, број повратника у Новом Саду је био већи него што смо могли да обухватимо нашим пројектима. Када је у питању правни статус, око 20% повратничких породица у ЕХО евиденцији, чине интерно расељена лица. ИРЛ породице су у посебно тешком положају јер и пре одласка у иностранство, нису биле интегрисане у локалне заједнице у Србији и суочиле су се са различитим проблемима и након повратка. Захваљујући холистичком приступу у имплементацији пројекта, на потребе корисника одговара се кроз сет различитих мера, али подршка интеграцији деце у школски систем и економско оснаживање чине основу рада ЕХО.

НВО Хуманитарни центар за интеграцију и толеранцију од 2012. године, као извршни партнер УНХЦР-а, са тимовима правника, психолога и преводиоца, пружа помоћ у заштити и остваривању права ове популације, са посебним акцентом на најрањивије категорије миграната. Значајну подршку овој популацији пружа и Новосадски хуманитарни центар.

Закон о управљању миграцијама обавезује локалне самоуправе да образују локални савет за миграције као тело које ће на локалном нивоу спроводити миграционе политике. У складу са наведеним, Савет за миграције Града Новог Сада, наставиће да прати ову област у складу са својим надлежностима.

Мигранти у потреби без утврђеног статуса (ирегуларни мигранти) незаконито бораве на територији Р Србије и сходно Закону о странцима прекршајно се процесуирају и према њима се примењују адекватне мере (прекршајно се кажњавају, доносе се Решења о

враћању са одређеним роком за напуштање Р Србије, са забраном уласка или без и др.). Прихватни центри су формиран са циљем пружања помоћи овој категорији лица.

У случају затицања ирегуларних миграната на територији ПУ Нови Сад, поступање полицијских службеника је такво да се доводе у службене просторије где се полицијски обраде, дактилоскопирају и провере кроз доступне евиденције, са циљем утврђивања идентитета (обзиром да не поседују лична документа) и да ли се ради о безбедносно интересантним лицима. Уколико постоји преводилац за језик који говоре или разумеју исти се прекршајно процесуирају због извршеног прекршаја незаконитог боравка у Р Србији, чл.122 ст.1.т.2. ЗОС. Када не постоји преводилац и није целисходно спроводити прекршајни поступак исти се након полицијске обраде пуштају и упућују да се јаве у најближи прихватни центар. Малолетни мигранти без пратње се смештају у надлежни ЦСР а који имају пратњу одраслих (родитељи, рођаци, пријатељи) се не раздвајају.

Евентуална подршка и помоћ, од стране града, овој категорији лица би се односила на њихов транспорт до најближег прихватног центра. Ово из разлога јер након полицијске обраде и њиховог пуштања исти су без довољно материјалих средстава принуђени да пешаче до најближег прихватног центра, некада у тешким временским условима, снег, киша, хладноћа и често у пратњи малолетне деце. Сходно реченом предлог је да се планом предвиде одређена материјална средства и кроз уговорни однос са послодавцем који пружа услуге превоза путника, обезбеди њихов превоз до прихватилишта. До сада је проблем превоза решаван (када су у питању веће групе лица) кроз личну замолницу директору Јавног градског саобраћајног предузећа „Нови Сад“ који је имао разумевања за овај проблем и излазио је у сусрет обезбеђењем адекватног превоза. Овај начин решавања је привремен и потребно је наћи системско решење.

3.4.6. Подаци о лицима из Украјине у Новом Саду

Након почетка оружаних сукоба у Украјини 24.02.2022. године, велики број становника ове земље је напустио своје домове. Процењује се да је до данас тај број прешао 5,8 милиона. Србија је такође једна од земаља у коју долази одређен број лица из Украјине, са циљем да остане извесно време или бораве у транзиту. Процењује се да је до маја тај број у Србији износио 6.000.

У складу са Законом о азилу и привременој заштити, Влада Србије је донела Одлуку о пружању привремене заштите у Републици Србији расељеним лицима која долазе из Украјине. Одлука се примењује на држављане Украјине и чланове њихових породица који су боравили у Украјини, тражиоце азила, лица без држављанства и стране држављане којима је у Украјини одобрен азил или истоветна национална заштита и чланове њихових породица који су у Украјини имали одобрен боравак, као и на стране држављане који су у Украјини имали одобрено важеће стално настањење или привремени боравак а који се не могу вратити у своју земљу.

Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања предузима активности у складу са досадашњим искуством и инструкцијама Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије.

Свакодневно се прати број лица из Украјине која су пријавила боравак у Новом Саду, на основу информација Полицијске управе Нови Сад. Сва лица која пријављују боравак у Полицијској управи Нови Сад, упућују се на обраћање Поверенику за избеглице Града Новог Сада у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања. До 9.06.2022. године код Полицијске управе Нови Сад је боравак пријавило 730 лица из Украјине.

Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања се обратило 60 домаћинстава, односно 141 лице. У овој канцеларији информисани су о својим правима и могућностима за помоћ у Републици Србији, пружа им се правна, социјална, саветодавна и психолошка подршка.

Од укупног броја, 19 домаћинстава је изразило потребу за обезбеђивањем хуманитарне помоћи. У ту сврху је Комесаријат за избеглице, миграције и ромска питања обезбедио прехранбене пакете за овај број домаћинстава приликом прве расподеле. Такође се обезбеђује и помоћ у хигијенским пакетима, те обући и одећи.

3.5. Политике и праксе локалне самоуправе и локалних институција у области подршке избеглим и интерно расељеним лицима, повратницима по Споразуму о реадмисији, азилантима и мигрантима у потреби без статуса

Чињеница да се избеглиштво јавља као последица сукоба на простору бивше Југославије 1991. године, а да је Закон о избеглицама донет 1992. године говори у прилог тадашњој недовољној припремљености јавних политика Републике Србије за решавање проблема људи којима су у земљи порекла флагрантно кршена основна људска права (на живот, имовину, слободу кретања и настањивања, право на избор, читав сет из групе социјалних - економских права, права жене, деце ...).

У Граду Новом Саду први прихват избеглих лица извршила је Градска организација Црвеног крста и општински Секретаријат за општеномску одбрану. 1992. године, а следећи слово закона, у Граду Новом Саду се: формира Штаб за прихват, смештај и збрињавање избеглица, именује Повереник за избеглице, а у оквиру Секретаријата за социјална и здравствена питања - формира се Одељење за избеглице.

Ово су били елементарни предуслови да се на један организован, координиран и колико - толико задовољавајући начин притекне у помоћ овој популацији. Формирана су два колективна центра "Летенка" на Летенци (седиште Националног парка "Фрушка гора" коме припада Спортско-рекреативни центар "Летенка" је у Сремској Каменици) и Кетрин Макфел у Сремској Каменици. Ова два колективна центра примила су укупно 42 породице. Велики број избеглица се сместио код рођака - пријатеља, док је највећи део, боравак обезбедио код приватних станодржаваца.

У првим годинама избеглиштва, велики број светских и домаћих хуманитарних организација, пружао је интервентну помоћ избеглим, а потом и прогнаним и расељеним лицима, претежно у храни, лековима, медицинским помагалима, гардероби, санитарским пакетима, греву, алатима за рад и сл. (УНХЦР, CARE International, OXFAM, ICMC, Светска здравствена организација, Јапанска хуманитарна организација A.A.R, JEN, IAN, Међународни комитет спаса, Шведска хуманитарна организација "Индивидуална

помоћ", Норвешки савет за избеглице, Дански савет за избеглице, Швајцарска хуманитарна организација "Помоћ у катастрофама", Ротари клуб, Save the Children, Caritas, Екуменска хуманитарна организација НСХЦ, Покрајински црвени крст и низ других). Већи део помоћи је, захваљујући Међународном комитету Црвеног крста дељена до 2004. године имаоцима тзв. картона ЗБЕГ 4. Кључну улогу у расподели одиграо је Градски Црвени крст. Расподелом на нивоу града координирао је Координациони одбор за расподелу хуманитарне помоћи, како би помоћ била достављена равномерно и правовремено.

Институционална подршка избеглицама и расељеним лицима кренула је 2003. године. Од тада па до данас, Град Нови Сад, што самостално, што у сарадњи са УНХЦР-ОМ, КИРС-ом и страним хуманитарним невладиним организацијама реализовао следеће пројекте:

- Социјално становање у заштићеним условима (Швајцарска дирекција за развој и сарадњу) 13 станова у два објекта на Клиси (11 за породице смештене у Колективном центру "Кетрин Макфел" у Сремској Каменици и два за домицилно социјално угрожено становништво), Град је обезбедио инфраструктурно опремљено грађевинско земљиште и уступио га на коришћење,
- Социјално становање (Дански савет за избеглице) девет станова у објекту на Ченеју (шест станова за породице смештене у Колективном центру "Кетрин Макфел" у Сремској Каменици и три за избегличке породице са боравиштем у Општини Петроварадин у Граду Новом Саду), Град је обезбедио инфраструктурно опремљено грађевинско земљиште и уступио га на коришћење,
- Норвешки савет за избеглице - ГРАНТ - грађевински материјал (4.000 евра у динарској противвредности) за 54 породице са подручја Града Новог Сада смештених у Колективном центру "Летенка" на Летенци,
- Дански савет за избеглице - ГРАНТ - грађевински материјал за 10 породица (4.000 евра у динарској противвредности) за избегличке породице са боравиштем у Општини Петроварадин у Граду Новом Саду),
- ИНТЕРСОС - италијанска организација (ПИК - АП програм, 500 долара по члану домаћинства - највише 1.500 долара по домаћинству) за 21 породицу из колективних центара "Кетрин Макфел" у Сремској Каменици и "Летенка" на Летенци,
- Дански савет за избеглице - (програм за покретање мини бизниса у износу од 1.000 € у динарској противвредности) за три породице са боравиштем у Општини Петроварадин у Граду Новом Саду,
- Град је редовно обезбеђивао пословни простор невладиним домаћим и страним хуманитарним организацијама (Српски савет за избеглице, Дански савет за избеглице, Покрет за мир Шпанска НО, Иницијатива за развој и сарадњу, УНХЦР) ради пружања правне помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима за остварење права у државама претходног пребивалишта или пребивалишту расељења, евидентирање повратника на КиМ и др.

- Град Нови Сад, у оквиру својих програма и пројеката усмерених на ублажавање сиромаштва, пружа помоћ најрањивијим категоријама становништва, међу којима је и данас, обухваћен велики број расељених лица ромске националности, повратника и избеглица које су у међувремену стекле личну карту Новог Сада. Помоћ обухвата: народну кухињу, прехранбене, хигијенске пакете, огрев, једнократне новчане помоћи, помоћ у набавци школског прибора, уџбеника, подршку укључивања деце у образовни систем, летовање за ромске ученике из угрожених породица и сл. У буџету Града Новог Сада планирају се на посебној позицији средства за реализацију програма Комесаријата за избеглице и миграције РС, намењених за унапређење положаја избеглица, и интерно расељених лица.
- Црвени крст Новог Сада као најзначајнија организација која спроводи програме Града Новог Сада на ублажавању сиромаштва, своје активности реализује у складу са: Законом о Црвеном крсту Србије, Законом о ванредним ситуацијама, Законом о трансфузиолошкој делатности, Законом о безбедности и здрављу на раду, Законом о безбедности саобраћаја на путевима, Статутом Црвеног крста Новог Сада, Планом акције Црвеног крста Србије за период 2018 – 2022 година, стратегијама које је усвојила Влада Републике Србије, а односе се на делатности блиске организацији Црвеног крста (Стратегија развоја социјалне заштите, Национална стратегија о старењу, Стратегија за смањење сиромаштва, Стратегија подстицања рађања, Национални план акције за децу), са постојећим потребама. Црвени крст Новог Сада је ангажован на реализацији јавних овлашћења која су од стране државе поверена Црвеном крсту, Законом о Црвеном крсту Србије (члан 6. и 7. Закона), програма Црвеног крста (члан 9. Закона), редовних активности и акција усмерених ка различитим циљним групама становништва у Србији, посебно најугроженијим, као и услуга које пружа Црвени крст (члан 10. Закона). У остварењу утврђених циљева и задатака, а нарочито при обављању хуманитарних послова, Црвени крст Новог Сада помаже свим људима без било какве дискриминације по било ком основу, а нарочито због расе, боје, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења или сличног статуса, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости или психичког или физичког инвалидитета. У оквиру директне помоћи лицима у стању социјалне потребе Црвени крст Новог Сада реализује Програм Народне кухиње Црвеног крста и Пројекат за директно ублажавање сиромаштва (помоћ у виду прехранбених пакета, хигијенских пакета и огревног дрвета) у сарадњи са Градском управом за социјалну и дечију заштиту. Ове видове помоћи остварују и избеглице, интерно расељена лица са КиМ, повратници по споразумима о реадмисији и друга лица у стању тренутне социјалне потребе, а на основу предлога Центра за социјални рад Града Новог Сада, Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања, као и лица и породице који се директно обраћају за помоћ Црвеном крсту Новог Сада.
- Веома значајну помоћ избеглицима и расељеним лицима са подручја Града Новог Сада пружио је од свог оснивања до данас Фонд за помоћ избеглим, прогнаним и

расељеним лицима АП Војводине у реализацији програма откупа сеоских домаћинстава са окућницом, помоћи у изградњи и адаптацији кућа у којима су смештени, програма у износу од 1.000 евра у динарској противвредности за повратнике.

- За избегла лица која су заинтересована за решавање стамбене потребе у Републици Хрватској, или за програме обнове у Републици Хрватској или БиХ, у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту се пружају правовремене информације и обезбеђена је стручна и правна помоћ. Запослени у Канцеларији заједно са представницима УНХЦР-а вршили прекограничну теренску проверу захтева за стамбено збрињавање у земљи порекла који су у процедури.
- Комесаријат за избеглице и миграције обезбеђује сваке године за најугроженије породице избеглица и интерно расељених лица док су у расељеништву помоћ у огреву, прехранбеним пакетима и новчану помоћ за набавку лекова. Обухват ове помоћи износи око 400 породица годишње.
- Од 2010. године, Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања се укључује у реализацију програма за стамбено збрињавање и економско оснаживање избеглица и интерно расељених лица са КиМ, и од тада, из буџетских републичких средстава, посредством КИРС-а, реализују се програми за доделу грађевинског материјала, откуп сеоских кућа са окућницом и набавку опреме и материјала за доходне активности. Путем ових програма, кроз десет завршених пројеката, Град Нови Сад је успео да на овај начин обезбеди кров над главом за 93 породице и помоћ у економском оснаживању за 33 породице и купљено је пет сеоских кућа за породице избеглица и интерно расељених лица. У наведеним програмима, Град учествује у реализацији са 10% средстава. Тренутно је у току реализација два програма за набавку грађевинског материјала за још најмање 20 породица избеглица и интерно расељених лица (до 550.000,00 динара по породици, укупна вредност по уговору је 5.500.000,00 динара).
- У оквиру Регионалног стамбеног програма Град Нови Сад је обухваћен следећим моделима стамбеног збрињавања избеглица:
  - додела монтажних кућа (потпројекат I, окончан, 17 монтажних кућа обезбеђено);
  - додела грађевинског материјала (потпројекат IV, 24+7 пакета грађевинског материјала обезбеђено);
  - изградња и додела 276 стамбених јединица у закуп са могућношћу куповине у Ветернику (потпројекат V, зграде усељене). Проширењем потпројекта V, у току је куповина још 60 станова
  - откуп сеоских домаћинстава са окућницом (потпројекат V, купљена 31 кућа)
  - изградња и додела 94 стамбене јединице у закуп са могућношћу откупа (потпројекат VII, у току одабир корисника) и
  - изградња и додела 152 стамбене јединице у закуп са могућношћу куповине у Футогу (потпројекат VI, у току одабир корисника).

- Од 2015. године, у оквиру хуманитарне акције доплатна поштанска марка "Кров", посредством КИРС-а из буџетских републичких средстава, Град учествује у реализацији куповине сеоских кућа са окућницом за избеглице и ИРЛ. До сада је реализовано два програма и купљено је 5 кућа.

Екуменска хуманитарна организација, од 2008. године, реализује више пројеката подршке овој категорији, развијајући облике подршке који одговарају специфичним захтевима ове популације и тиме је постала значајан партнер Града у овој области. Пружајући конкретне видове помоћи (од ургентне помоћи у храни, одећи, лечењу, набавке докумената, поправки у кући, програма укључивања деце у образовни систем и пружања менторске подршке, радионица и подршке у школском прибору, до програма самозапошљавања, који пружају подршку читавом процесу, од обуке за израду бизнис планова, напредних обука за предузетнике, асистенције у регистрацији малог предузећа, набавци опреме, књиговодствену подршку у првим месецима пословања и консултантске подршке), ова организација је у последње четири године помогла 539 лица. Приближно 20% повратника су претходно расељени са КиМ, што додатно отежава њихову интеграцију а велика већина припада ромској популацији.

Центар за социјални рад се на терену сусреће са специфичним ситуацијама- са повратничким породицама где је једном од чланова, који је имао привремено пребивалиште, пребивалиште истекло иако неки у Новом Саду бораве већ 20 година. Ове породице имају и своју децу која су рођена у Новом Саду, бораве нелегално у ромском насељу, не могу да остваре право на новчану социјалну помоћ, право на рад, дечији додатак. Центар за социјални рад реагује тако што интервенише код Црвеног крста да се овим породицама одобре прехранбени и хигијенски пакети, огрев, повремено одобри једнократну новчану помоћ, сарађује са НВО.

Потребе за стамбеним решењем:

- Од 2012. године, у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања континуирано се врши евидентирање стамбених потреба, а утврђено је да је 1412 избегличких породица и даље у стању стамбене потребе. Од тога се издвајају следеће потребе:
  - За решавање стамбене потребе путем доделе стана у закуп и са могућношћу откупа изјашњава се 735 породица;
  - За решавање стамбене потребе путем социјалног становања у заштићеним условима изјасиле су се 47 породице
  - За доделу монтажне куће изјасиле су се 24 породице;
  - За доделу сеоског домаћинства изјасило се 93 породица;
  - За доделу грађевинског материјала изјаснило се 513 породица.
- Интерно расељена лица- 341 породица у стању стамбене потребе и то 200 за стамбене јединице, 65 за сеоске куће, 50 за грађевински материјал и 6 породица заинтересованих за монтажне куће.
- Повратници по споразумима о реадмисији: свега 6 евидентираних породица са стамбеном потребом.

3.5.1. Пројектне иницијативе ОЦД усмерене ка избеглим и интерно расељеним лицима, повратницима по Споразуму о реадмисији, азилантима и мигрантима у потреби без статуса у Новом Саду 2019-2021.

Осим већ наведених пројеката и иницијатива, организације цивилног друштва које су током процеса израде овог ЈАП-а биле укључене и консултоване у вези са садржајем ЈАП-а, навеле су пројектне иницијативе које су реализоване у периоду од 2019-2021. године

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта		
					Укупна вредност	Учешће Ј.ЛС	Учешће других извора
Унапређење социо-економске ситуације маргинализованих група у Војводини кроз образовање и економско оснаживање	Екуменска хуманитарна организација	Пројекат је обухватио више општина и градова у АП Војводини, међу којима је и Град Нови Сад	01.07.2019.-30.06.2022.	Унапређење социо-економске ситуације маргинализованих група у Војводини	264.000 еура	-	-
Могућности за нови почетак	Екуменска хуманитарна организација	Пројекат је обухватио више општина и градова у АП Војводини, међу којима је и Град Нови Сад	01.01.2018.-31.12.2019	Побољшање услова становања, бољи приступ (само)запошљавању и боље остваривање људских права повратника* из Немачке и западне Европе по споразуму о реадмисији (*укључујући до 20% социјално угрожених неповратника)	496.962 еура	-	-
Подршка за нови почетак	Екуменска хуманитарна организација	Пројекат је обухватио више општина и градова у АП Војводини, међу којима је и Град Нови Сад	01.12.2020.-30.11.2022	Побољшање услова становања, бољи приступ (само)запошљавању и боље остваривање људских права повратника* из Немачке и западне Европе по споразуму о реадмисији (*укључујући до 20% социјално угрожених неповратника)	358.101 еура	-	-
Подршка реинтеграцији угрожених породица које се	Екуменска хуманитарна	Дијаконија Виртемберг из Немачке	01.07.2016.-31.12.2019.	Допринос интеграцији и успостављање мера подршке за оснаживање повратника	450.000	-	-

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта		
					Укупна вредност	Учешће ЈЛС	Учешће других извора
добровољно враћају или су депортоване из Савезне Републике Немачке у Републику Србију	организација	Пројекат је обухватио више општина и градова у АП Војводини, међу којима је и Град Нови Сад		по основу Споразума о реадмисији и решавању проблема повратничких породица кроз пружање различитих мера подршке од стране локалних сарадника за интеграцију у оквиру Мреже за интеграцију.	евра		
Подршка интеграцији повратничких породица 2020 - 2023	Екуменска хуманитарна организација	Дијаконија Виртемберг из Немачке Пројекат је обухватио више општина и градова у АП Војводини, међу којима је и Град Нови Сад	01.07.2020-30.06.2023	Допринос интеграцији и успостављање мера подршке за оснаживање повратника по основу Споразума о реадмисији и решавању проблема повратничких породица кроз пружање различитих мера подршке од стране локалних сарадника за интеграцију у оквиру Мреже за интеграцију.	190.000 евра	-	GAW, HFO, DWV
Мрежа за интеграцију у Србији	Екуменска хуманитарна организација	Пројекат је обухватио више општина и градова у Републици Србији, међу којима је и Град Нови Сад	01.01.2019. – 31.12.2020.	Општи циљ је унапређење постојећег система услуга и подршке повратничким породицама кроз јачање капацитета Мреже локалних сарадника за интеграцију и трансфер знања и искустава немачког модела социјалне заштите.	80.000 евра	-	EUSDR, DWV
С Ромима и за њих у Дунавском региону	Екуменска хуманитарна организација	Дијаконија Виртемберг из Немачке, Евангеличка академија Сибу из Румуније и Дијаконија из Словачке. Пројекат је обухватио више општина и градова у АП Војводини, међу којима је и Град Нови Сад	01.12.2020-31.05.2022.	Размена искустава, знања и примера добре праксе у раду са ромском заједницом и другим маргинализованим групама у земљама Дунавског региона.	80.000 евра	-	-

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта		
					Укупна вредност	Учешће ЈЛС	Учешће других извора
Програми и активности за помоћ деци и младима у стању социјалне потребе	Црвени крст Новог Сада	ГУСЗД, ЦСР, Црвени крст Србије, донатори	2019-2021.	Помоћ деци основношколског узраста са територије Града Новог Сада, које се налазе у стању социјалне потребе, њихова социјализација, едукација у различитим областима. Превентивни опоравак деце основношколског узраста са територије Града Новог Сада у одмаралишту Црвеног крста Србије „Криста Ђорђевић“ у Баошићима, одмаралиштима Црвеног крста Вршачки брег, Багремара и Бачки Моноштор друге локације у зависности од активности.	2019	2.700.000,00 рсд	
					2020	6.860.000,00 рсд	
					2021	2.700.000,00 рсд	
Програми и активности за старе „Брига о старијима“	Црвени крст Новог Сада	ГУСЗД, ЦСР, Црвени крст Србије, донатори	2019-2021.	Помоћ старијим, болесним и инвалидним лицима која из здравствених и социјалних разлога нису у стању да самостално и адекватно задовоље своје основне животне потребе а нису институционално збринуте. Програмом је обухваћено 200-250 старих лица од којих се 82 % налази у стању социјалне потребе. Програм се реализује од 2001.г. у приградским насељима Каћу, Кисачу и градској Месној заједници "Братство". Од 2008. у Програм су се укључили Будисава и Бегеч.	2019	1.023.300,00 рсд	
					2020	9.023.300,00 рсд	
					2021	1.023.300,00 рсд	323.000,00 рсд

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта		
					Укупна вредност	Учешће ЈЛС	Учешће других извора
Програми и активности за старе „Инфо центар“	Црвени крст Новог Сада	ГУСЗД, ЦСР, Црвени крст Србије, донагори	2019-2021.	Допринос унапређењу квалитета живота старијих, болесних и инвалидних лица која су стану социјалне и здравствене потребе, кроз побољшану информисаност о доступности услуга које пружају хуманитарне, здравствене, социјалне, друге организације и установе на нивоу Града Новог Сада.	2019 2020 2021	922.200,00 рсд 922.200,00 рсд 922.200,00 рсд	
Програми и активности за старе „За сунчану јесен живота“	Црвени крст Новог Сада	ГУСЗД, ЦСР, Црвени крст Србије, донагори	2019-2021.	Психосоцијална подршка старим особама и стварање бољих услова за њихово укључивање у ширу друштвену заједницу. Развијање и подизање самопоштовања код старих особа кроз активно учешће у друштвеним збивањима; успешнију социјализацију; подизање опште културе и друштвене свести шире околине, кроз њихово упознавање са потребама и могућностима старијих особа.	2019 2020 2021	254.500,00 рсд 245.500,00 рсд 245.500,00 рсд	68.140,00 рсд 68.140,00 рсд 68.140,00 рсд
„Инклузија Ромкиња и Рома и повратника кроз нове шансе за запошљавање у Новом Саду“	Град Нови Сад- Градска управа за социјалну и децију заштиту	Центар за производњу знања и вештина	2021-2022	Побољшане могућности прихода, запошљавања и самозапошљавања Рома/киња и повратника/ца у Новом Саду са фокусом на инклузивно тржиште рада и отварање нових радних места; Ојачани и интегрисани међусекторски одговор на питање запошљавања Рома/киња и повратника/ца кроз изградњу капацитета релевантних актера, израду предлога мера за политике, и подизање свести у заједници			99.808,45 еур (ГИЗ)

3.6. SWOT анализа

SWOT анализа представља кључни алат стратешког планирања, којим се добијају кључне информације о себи и околини, са основном сврхом утврђивања стратешких прилика и претњи у окружењу као и анализи сопствених стратешких снага и предности. SWOT анализа има задатак да омогући управљачком телу да развије стратегију на основу релевантних информација, тј. да максимизирањем сопствених снага и прилика из окружења уз минимизацију претњи и слабости, постигне највећи успех.

У наставку се налази SWOT анализа у области подршке избеглим и интерно расељеним лицима, повратницима по Споразуму о реадмисији, азилантима и мигрантима у потреби без статуса у Граду Новом Саду

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> – Изражена политичка воља – Потребан број обучених кадрова, – Постојање институција, – Активан Савет за миграције Града Новог Сада – Проактиван став Градске управе за социјалну и дечију заштиту и активна Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања – Активан мобилни тим за социјално укључивање Рома – Развијена мрежа услуга ОЦД – Сарадња локалне самоуправе и цивилног сектора, – Комуникација локалне самоуправе и привредног сектора – Добро развијена мрежа установа и услуга социјалне заштите у Граду, снажан и добро организован Центар за социјални рад – Велики број до сад реализованих програма и пројеката од стране Града са значајним резултатима у подршци циљним групама које обухвата овај ЛАП – Развијене услуге у области здравствене заштите – Квалитетан систем јавног образовања на свим нивоима у Граду – Постојање неформалног образовања, инклузивног образовања – Нови Сад са шансама за запошљавање у разним секторима 	<ul style="list-style-type: none"> – Тешкоће у праћењу кретања и евидентирања миграната – Непостојање јединствене евиденције и размене података – Недовољна умреженост и сарадња локалних актера – Недовољна информисаност избеглих, расељених лица и повратника о правима и услугама – Немотивисаност повратника да се пријаве – Недовољна заинтересованост донатора, друштвено одговорних компанија за решавање ове проблематике на територији Града Новог Сада

ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> – Постојање националног стратешког и законског оквира – Могућност образовања и усавршавања – Могућности за привредне активности – Активности и подршка КИРС-а – Могућност изградње социјалних станова – Реформе у социјалној заштити, образовању, запошљавању – Понуде различитих облика неформалног образовања – Приступ донацијама; доступни међународни фондови и међународне организације и агенције које делују на територији Републике Србије 	<ul style="list-style-type: none"> – Недовољно заокружен национални стратешки и законски оквир (истекле стратегије, закони који нису усвојени – нпр. Закон о расељеним лицима) – Закон о локалној самоуправи (изостанак надлежности) – Буџет Града Новог Сада (недовољна наменска средства) – Високе цене некретнина и грађевинског земљишта на територији Града Новог Сада – Избеглице немају право на социјалну помоћ – Предрасуде у односу на избегла и интерно расељена лица, повратнике, азиланте и мигранте – Неизвесност у погледу развоја мигрантског кретања – Пандемија КОВИД-19

Дискусија, закључци и препоруке

Локална власт у Граду Новом Саду је отворена да заједно са осталим субјектима ради на унапређењу положаја миграната.

Недовољно се користе стручни људски капацитети и недовољно искоришћавају могућности да се средства прибаве изван локалне средине. То је уско повезано са недостатком праксе успостављања партнерства између јавног и невладиног сектора. Пословни сектор је врло мало и незнатно укључен у решавање проблема локалне заједнице у целини, а самим тим и популације избеглица, ИРЛ, повратника по споразуму о редмисији.

Неусклађеност школског образовног система и неадекватна образовна структура са потребама привреде отежава економски положај ове категорије и њихово запошљавање.

Искуство установа, невладиних организација и локалне самоуправе у припреми пројектних предлога и спровођењу пројеката отвара могућност добијања донаторских средстава која су неопходна за испуњење значајног дела активности локалног акционог плана што би допринело превазилажењу препрека као што су неповољна политичка и економска ситуација у земљи.

Анализа стања је указала на најкарактеристичније проблеме избеглица, повратника, интерно расељених лица, азиланата и миграната. Негативним одређивањем надлежности констатовано је да Град Нови Сад у делу услуга везаних за услов пребивалишта, истима не може пружити довољно адекватну и ефикасну помоћ. Град Нови Сад кроз органе, институције и фондове би могао допринети побољшању социјалне слике избеглих и интерно расељених лица као и повратника по споразуму о редмисији кроз:

1. Решавање стамбеног питања, побољшање услова становања, стамбених капацитета
2. Запошљавање и јачање економског положаја
3. Решавање питања пребивалишта и личних докумената, ефикаснију правну помоћ, социјалну заштиту укључујући материјалну новчану помоћ,
4. Образовање и
5. Здравствену заштиту

Локална заједница и локална самоуправа имају одређене капацитете за бављење унапређењем положаја избеглих, ИРЛ и повратника, као што су људски ресурси, одговарајућа развојна документа, стратешки приступ развоју Града и др. Нерешено стамбено питање вишечланих породица и проблеми у располагању имовином у земљама и местима порекла значајно доприносе социјалном сиромаштву и лошем квалитету живота избеглих, ИРЛ и повратника, што је директан проблем локалне заједнице. Постојање лица без правног субјективитета „правно невидљива лица“, то јест лица која нису уписана у матичне књиге на територији Србије, односно лица која су уписана али немају одговарајућа лична документа. Пасивност, недовољна самоорганизованост и лоша информисаност ових категорија, посебно повратника и ИРЛ, додатно доприносе њиховом незадовољавајућем положају и релативно ниском нивоу интегрисаности у локалну заједницу. Изузетно лош друштвени и економски положај жена популације избеглих и интерно расељених као и лица која су се вратила у Србију у складу са Споразумом о реадмисији. Лоша и неадекватна образовна структура додатно отежава запошљавање избеглих, расељених лица и повратника. Неизвесност у даљем развоју мигрантске кризе и непознавање мигрантских рута у будућности отежава адекватно припремање Града да одговори на изазове те врсте. Кључни актери у Граду Новом Саду нису довољно упознати са процедурама везаним за мигранте без утврђеног статуса. Потребно је континуирано радити на јачању толеранције и подизању свести домицилног становништва а у вези са проблемима избеглих, интерно расељених лица повратника по споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражиоца азила на територији Града Новог Сада.

4. Циљеви и мере

4.1. Општи циљ

Управљање миграцијама свеобухватно како би се створили услови за испуњавање секторских циљева који су заштита права миграната, стварање амбијента за коришћење позитивних развојних потенцијала миграција и ублажавање негативних ефеката одлива становништва.

Град Нови Сад посвећен је идеји да стратешким приступом и применом инклузивних политика и пракси ради на унапређењу квалитета живота свих грађанки и грађана, са посебним фокусом на оне који су најугроженији и живе у најтежим материјалним и социјалним условима. Решавањем пре свега њихових стамбених потреба и подстицањем њиховог економског оснаживања, у складу са популационом и демографском политиком Града Новог Сада верујемо да ћемо се приближити остварењу општег циља. Важни елементи иницијатива усмерених на унапређење положаја најугроженијих група које циља овај Локални акциони план, неопходно је кроз ојачану и координисану међусекторску сарадњу радити на имплементацији програма којима ће се развијати интеркултурално разумевање и толеранција према избеглим, интерно расељеним, повратницима по основу Споразума о реадмисији и тражиоцима азила и мигрантима у потреби а без утврђеног статуса. На крају, неопходно је јачати институционалне капацитете и партнерства како би се процес управљања миграцијама на локалном нивоу континуирано унапређивао.

4.2. Посебни циљеви, мере и анализа њихових ефеката

ЛАП има 4 посебна циља који доприносе остварењу општег циља:

1. Становање
2. Економско оснаживање и запошљавање
3. Решавање питања боравишта и личне документације и приступ правима и услугама социјалне заштите
4. Унапређење социјалне кохезије

ПОСЕБАН ЦИЉ 1: Унапредити стамбену ситуацију и услове становања породица избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији у Граду Новом Саду

У овој области потребно је радити на унапређењу (повећању обухвата) постојећих програма за стамбено збрињавање избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији на територији локалне заједнице; као и увести у систем социјалне заштите програме за боље досезање корисника и оснаживање истих за учешће у јавним позивима за стамбено збрињавање (outreach програми)

Мере у оквиру посебног циља 1:

- 1.1. Решавање стамбених потреба породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији доделом станова у закуп са могућношћу откупа уз подршку Комесаријата за избеглице и миграције РС
- 1.2. Спровођење програма социјалног становања у заштићеним условима уз подршку КИРС-а за породице избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији
- 1.3. Решавање стамбених потреба породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији доделом помоћи за куповину сеоских кућа са окућницом и малог гранта адаптацију предетних сеоских кућа
- 1.4. Побољшање услова становања кроз доделу пакета грађевинског материјала за адаптацију или завршетак изградње стамбеног објекта породицама избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији

ПОСЕБАН ЦИЉ 2: Обезбедити економско оснаживање породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији

У области економског оснаживања и запошљавања потребно је радити на повећању могућности запошљавања преквалификацијом и доквалификацијом избеглица, ИРЛ и повратника за дефицитарна занимања; подршци samozapošljavanju која може да обухвати грантове за успостављање старт-апова, кооператива и менторску подршку у развоју бизниса, подршку у осмишљавању дигиталних алатки за развој бизниса укључујући осмишљавање и спровођење обука за дигиталне вештине које би спроводиле ОЦД као партнери; обезбеђивању континуираних едукативних програма и обука за све категорије миграната, нарочито жене; осмишљавању и спровођењу радних пракси код познатог послодавца; увођењу у систем социјалне заштите програме за боље досезање корисника и оснаживање истих за учешће у јавним позивима за економско оснаживање (outreach програми).

Мере у оквиру посебног циља 2:

- 2.1. Спровођење програма КИРС-а за набавку и доделу робе и материјала за покретање, развој и унапређење доходовних активности за породице избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији
- 2.2. Програми подршке запошљавању за избегле, интерно расељене и повратнике/це по основу Споразума о реадмисији
- 2.3. Програми за повећање запошљивости избегле, интерно расељене и повратнике/це по основу Споразума о реадмисији
- 2.4. Програми подршке samozapošljavanju избеглих, интерно расељених и повратника по споразуму о реадмисији

ПОСЕБАН ЦИЉ 3: Унапредити приступ правима и услугама из области социјалне заштите уз решавање питања боравишта и личних докумената избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији

У оквиру овог циља постоји утврђена потреба да се ради на обезбеђивању услуга из области социјалне заштите у ширем обиму социјално угроженим избеглицама у статусу, посебно рањивих подкатегија; повећању видљивости и доступности услуга, оснаживању корисника за приступ системским решењима кроз аутрич програм Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања; јачању координације између ПУ Нови Сад, Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања и Центра за социјални рад у области регулисања боравишта и прибављања личних докумената интерно расељених лица са КиМ; олакшавању прибављања документације свих циљних група кроз пружање бесплатне правне помоћи; унапређењу интерсекторске сарадње у размени података ради ефикаснијег одговора на потребе циљних група а везано за процедуре институција од уласка корисника у систем до краја, успостављању програма јединственог сервисног центра ради подршке повратницима у решавању хитних административних захтева/препрека (повећање доступности бесплатне правне помоћи, пружање саветодавно-информативних услуга о правима која су им на располагању, јединствени сервисни центар би пружао подршку и повратницима и пружаоцима услуга, у њега би се сливале информације о активностима пружалаца услуга и потребама корисника), пружању услуге породичног и теренског (аутрич) сарадника за повратнике уз укључивање ОЦД као носилаца програма психосоцијалне подршке

Мере у оквиру посебног циља 3:

- 3.1. Успостављање програма јединственог сервисног центра ради подршке избеглицама, повратницима и интерно расељеним лицима
- 3.2. Обезбеђење услова за адекватно досезање интерно расељених, повратника по споразуму о реадмисији за укључивање у програме подршке

ПОСЕБАН ЦИЉ 4: Допринос изградњи друштвене кохезије на локалном нивоу кроз јачање међусекторске сарадње, унапређење капацитета локалних актера за управљање миграцијама и промовисање интеркултуралног разумевања

Мере у оквиру посебног циља 4:

- 4.1. Програми унапређења међусекторске сарадње нарочито у прикупљању и обради података о корисницима, и поједностављења услуга
- 4.2. Програми јачања капацитета локалних актера за управљање миграцијама
- 4.3. Организовање програма у заједници ради промоције интеркултуралног разумевања

У области образовања, чланом 23. Закона о основама система образовања и васпитања, прописано да страни држављанин, лице без држављанства и тражилац држављанства, уписују се у установу образовања и васпитања из члана 89. ЗОСОВ и остварују право на образовање и васпитање под истим условима и на начин прописан законом за држављане Републике Србије. За децу и ученике из става 1. овог члана, за прогнана и расељена лица, избеглице и мигранте и децу и ученике који су враћени у земљу на основу споразума о реадмисији, која не познају језик на коме се изводи образовно-васпитни рад или поједине програмске садржаје од значаја за наставак образовања и васпитања, установа организује учење српског као страног језика. Дете страног држављанина, лица без држављанства и тражиоца држављанства похађа програм српског као страног језика, бесплатно под условом реципроцитета или на терет родитеља, односно другог законског заступника, у организацији, односно просторијама установе коју одреди министар. Дете страног држављанина, док борави у Републици Србији, има право да похађа наставу матерњег језика и културе, бесплатно под условом реципроцитета или на терет родитеља, у просторијама установе коју одреди орган јединице локалне самоуправе. Уколико страни држављанин, лице без држављанства и тражилац држављанства не могу да остваре наведено право или им је оно угрожено, могу се обратити Градској управи за образовање, Групи за просветну инспекцију која ће извршити ванредни инспекцијски надзор ради контроле законитости рада установе образовања и васпитања.

Градска управа за здравство, у оквиру својих надлежности обезбеђује средства за активности које путем пројеката реализују удружења и здравствене установе, а које се опредељују након спроведених јавних конкурса. Јавним конкурсом у области јавног здравља којима се доприноси промоцији здравља и превенцији болести, предвиђени су и пројекти који се реализују у циљу унапређења и очувања здравља осетљивих друштвених група које су изложене већем степену ризика од оболевања у односу на укупну популацију, било да се ради о специфичним здравственим стањима или факторима социјално-економског окружења који могу довести до оболевања. У оквиру ове области, могу се реализовати активности које се односе и на популацију обухваћену Локалним акционим планом за управљање миграцијама у Граду Новом Саду за период 2022-2025. године. До сада су реализоване активности на очувању и унапређењу здравља припадника ромске националне заједнице, предвиђене и Локалним акционим планом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Граду Новом Саду за период 2021-2022. године а уколико буду реализовани пројекти усмерени на мигранте, Градска управа за здравство учествоваће у размени података и информација у вези са реализованим активностима и постигнутим резултатима.

Посебни циљеви се остварују реализацијом већег броја мера у свакој посебној области. Степен остварености општег циља се прати и на основу показатеља (индикатора) ефекта; оствареност посебних циљева се прати и мери на основу показатеља (индикатора) исхода, док се степен остварености планираних мера прати путем дефинисања показатеља (индикатора) резултата. За све показатеље су у табели АП дате базне и циљане вредности.

5. АКЦИОНИ ПЛАН

ОПШТИ ЦИЉ:		Управљање миграцијама свеобухватно како би се створили услови за испуњавање секторских циљева који су заштитна права миграната, стварање амбијента за коришћење позитивних развојних потенцијала миграција и ублажавање негативних ефеката одлива становништва						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере		
Број корисника за које је трајно решено стамбено питање	Број	2021	559	2025	1077	Извештаји ГУСДЗ-Канцеларије		
Број корисника који су добили подршку у виду економског оснаживања кроз програме запошљавања и запошљавања као и повећања запошљивости	Број	2021	Биће утврђено	2025	280	Извештаји ГУСДЗ-Канцеларије за ИМП, партнерских организација ГУСДЗ-Канцеларије		
Број новоуспостављених интегрисаних услуга за избегла, интерно расељена лица и повратника по основу Споразума о реадмисији као и тражиоце азила и миграната у потреби а без утврђеног статуса на територији Града Новог Сад	Број	2021	0	2025	2 (јединствени сервисни центар и аутрич програм)	Извештаји ГУСДЗ-Канцеларија Извештаји партнерских организација		
Број спроведених пројеката у области јачања друштвене кохезије и унапређења интеркултуралног разумевања	Број	2021	1	2025	Најмање 5	Извештаји ГУСДЗ-Канцеларије Извештаји партнерских организација		

ПОСЕБАН ЦИЉ 1:		РЕШАВАЊЕ СТАМБЕНИХ ПОТРЕБА ИЗБЕГЛИХ, ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА ПО СПОРАЗУМУ О РЕАДМИСИЈИ У ГРАДУ НОВОМ САДУ						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере		
Укупан број породица избеглих лица које су стамбено збринуте	Породица	2021	512	2025	885	Извештаји Повереника		
Укупан број породица интерно расељених лица које су стамбено збринуте	Породица	2021	47	2025	77	Извештаји Повереника		
Укупан број породица повратника по основу Споразума о реадмисији које су стамбено збринуте	Породица	2021	0	2025	10	Извештаји Повереника		

МЕРА 1.1:	Решавање стамбених потреба породица избеглих лица, <u>доделом станова у закуп са могућношћу откупа</u> уз подршку Комесаријата за избеглице и миграције РС		Тип мере:		5) Обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему,				
Носилац мере:	ГУСДЗ – Канцеларија		Партнери:		КИРС, Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције (ГУГЗИ), Канцеларија за локални економски развој (КЛЕР)				
Период спровођења:	2022-2025		Потребне измене прописа:		Не				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	Донаторска средства, Буџет Града Новог Сада	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава изворима финансирања:	Донаторска средства Буџет Града Новог Сада	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:	Циљне вредности			Извор провере
						Базна вредност	2022	2023	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност				Извор провере		
Број породица избеглих лица са решеном стамбеном потребом доделом стана у закуп са могућношћу откупа	Породица	2021	309	203	94	24	24	24	Извештаји Повереника

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно погребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
1.1.1.	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	Канцеларија, ГУСДЗ	КЛЕР	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	Град Нови Сад
1.1.2.	Избор локације и израда пројектно - техничке документације	ГУГЗИ	ГУСДЗ	IV квартал 2025			Донаторска средства и захтевано учешће Града Новог Сада
1.1.3	Спровођење поступка јавне набавке и закључивање уговора са извођачем радова	ГУГЗИ	КИРС, УНХЦР	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	

1.1.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица,	ГУГЗИ	Надзорни орган испред локалне самоуправе	IV квартал 2025		Донаторска средства и захтевано учешће Града Новог Сада
1.1.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	Комисија за избор корисника	КИРС, УНХЦР, органи локалне самоуправе	IV квартал 2025	Из редовних активности	Донаторска средства и захтевано учешће Града Новог Сада
1.1.6	Медијска презентација програма	ГУСДЗ, Канцеларија	КИРС, УНХЦР, локална самоуправа	IV квартал 2025	Из редовних активности	Донаторска средства и захтевано учешће Града Новог Сада
1.1.7	Праћење реализације програма решавања стамбених потреба избеглица	Тим за праћење реализације програма решавања стамбених потреба	ГУСДЗ, Канцеларија	IV квартал 2025	Из редовних активности	Град Нови Сад

МЕРА 1.2:	Спровођење програма социјалног становања у заштићеним условима уз подршку КИРС-а за породице избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији		Тип мере:	5) Обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему,		
Носилац мере:	ГУСДЗ – Канцеларија		Партнери:	КИРС, КЈЕР, ГУГЗИ, ЦСР		
Период спровођења:	2022-2025		Потребне измене прописа: Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	Донаторска средства Буџет Града Новог Сада	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Донаторска средства Буџет Града Новог Сада	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		
				2022	2023	2024
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	База година	База вредност	Цилне вредности		
				2022	2023	2024
Број породица избеглих које су стамбено збринуте у оквиру програма социјалног становања у заштићеним условима	Породица	2021	13	3	20	20
				20	20	20
			Извештаји Повереника и ЦСР			

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно погребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.2.1.	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	ГУСДЗ - Канцеларија	КЛЕР	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	Град Нови Сад
1.2.2	Избор локације и израда пројектно - техничке документације	ГУГЗИ	ГУСДЗ	IV квартал 2025			Донаторска средства и захтевано учешће Града Новог Сада
1.2.3	Спровођење поступка јавне набавке и закључивање уговора са извођачем радова	ГУГЗИ	КИРС, УНХЦР	IV квартал 2025			Донаторска средства и захтевано учешће Града Новог Сада
1.2.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица и ИРЛ	ГУГЗИ	Надзорни орган испред локалне самоуправе	IV квартал 2025			Донаторска средства и захтевано учешће Града Новог Сада
1.2.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	Комисија за избор корисника (ЦСР)	КИРС, УНХЦР, локална самоуправа	IV квартал 2025			Донаторска средства и захтевано учешће Града Новог Сада
1.2.6	Медијска презентација програма	ГУСДЗ - Канцеларија	КИРС, УНХЦР,	IV квартал 2025			Град Нови Сад

МЕРА 1.3:	Решавање стамбених потреба породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији <u>доделом помоћи за куповину сеоских кућа са окупацијом и малог гранта адаптацију предетних сеоских кућа</u>	Тип мере:	5) Обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему,
Носилац мере:	ГУСДЗ – Канцеларија	Партнери:	КИРС
Период спровођења:	2022-2025	Потребне измене прописа:	НЕ

Укупно процењена финансијска редства за меру (РСД):	68.000.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2022 - 15.200.000,00 2023 - 15.200.000,00 2024 - 15.200.000,00 2025 - 15.200.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансијска редства:	10% Град Нови Сад 90% КИРС/донатор
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности	Извор провере
Број породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији које су стамбено збринуте куповином сеоских кућа са окућницом и доделом малог гранта или могућношћу доделе малог гранта кроз нове јавне позиве	Породица	2021	38	2022 2023 2024 2025	10 10 10 10

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
1.3.1.	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	ГУСДЗ - Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања	КЛЕР	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	
1.3.2	Спровођење јавних позива, избор корисника и додела помоћи	Комисија за избор корисника	КИРС	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	10% Град Нови Сад
1.3.3	Куповина сеоских кућа	ГУСДЗ - Канцеларија	КИРС / донатор	IV квартал 2025	60.000.000,00	2022 - 15.000.000,00 2023 - 15.000.000,00 2024 - 15.000.000,00 2025 - 15.000.000,00	90% КИРС/донатор
1.3.4	Набавка грађевинског материјала и опреме	Комисија за јавне набавке	/	IV квартал 2025	800.000,00	2022 - 200.000,00 2023 - 200.000,00 2024 - 200.000,00 2025 - 200.000,00	

1.3.5	Контрола уградње и уселјавања корисника у откупљена сеоска домаћинства	Комисија за избор корисника	/	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности
1.3.6	Медијска презентација целокупне реализације програма, координација, мониторинг и евалуација	ГУСДЗ - Канцеларија	КИРС, УНХЦР	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности
1.3.7	Праћење реализације програма решавања стамбених потреба	Тим за праћење реализације програма решавања стамбених потреба	ГУСДЗ - Канцеларија	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности

МЕРА 1.4:	Побољшање услова становања кроз <u>доделу пакета грађевинског материјала за адаптацију или завршетак изградње стамбеног објекта</u> породицама избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији	Тип мере:	5) Обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему,			
			Партнери:	КИРС, УНХЦР, донатори, добављачи		
Носилац мере:	ГУСДЗ - Канцеларија	Потребне измене прописа:				
Период спровођења:	2022-2025	Не				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	28.000.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		2.800.000,00 Град Нови Сад 25.200.000,00 КИРС	
			2022 - 7.000.000,00	2023 - 7.000.000,00		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Циљне вредности			
			2022	2023	2024	2025
Број породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији којима су додељени пакети грађевинског материјала за адаптацију или завршетак изградње стамбеног објекта	Породица	2021	10	10	10	
			144	10	10	10
					Извор провере	
					Извештаји Повереника	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.4.1	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	ГУСДЗ - Канцеларија	КИРС	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	
1.4.2	Спровођење поступка избора корисника помоћи	Комисија за избор корисника	КИРС	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	
1.4.3	Набавка грађевинског материјала и опреме	Комисија за јавне набавке	КИРС	IV квартал 2025	28.000.000,00	2022 - 7.000.000,00 2023 - 7.000.000,00 2024 - 7.000.000,00 2025 - 7.000.000,00	2.800.000,00 Град Нови Сад 25.200.000,00 КИРС
1.4.4	Контрола уградње и усељавања корисника у стамбене објекте	Комисија за избор корисника	КИРС	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	
1.4.5	Медијска презентација целокупне реализације програма, координација, мониторинг и евалуација	ГУСДЗ - Канцеларија	КИРС, УНХЦР	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	

ПОСЕБАН ЦИЉ 2: ЕКОНОМСКО ОСНАЖИВАЊЕ ПОРОДИЦА ИЗБЕГЛИХ, ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА ПО ОСНОВУ СПОРАЗУМА О РЕАДМИСИЈИ

Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број мушкараца и жена којима је додељена роба и материјал за унапређење доходних активности по програму КИРС-а	Број	2021	31	2025	60	Извештаји ГУСДЗ-Канцеларије за ИМРП
Број мушкараца и жена који су обухваћени програмима повећања запошљивости и подршке запошљавању	Број	2021	биће утврђено	2025	Најмање 160	Извештаји ГУСДЗ-Канцеларије за ИМРП партнерских организација

Број мушкарца и жена који су обухваћени програмима подршке запошљавању	Број	2021	биће утврђено	2025	Најмање 30	Извештаји ГУСДЗ-Канцеларије за ИМРП партнерских организација	
Број мушкарца и жена који су обухваћени програмима подршке samozапосљавању	Број	2021	биће утврђено	2025	50	Извештаји ГУСДЗ-Канцеларије за ИМРП партнерских организација	
МЕРА 2.1:	Подстицајна						
Спровођење програма КИРС-а за набавку и доделу робе и материјала за покретање, развој и унапређење доходних активности за породице избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији	Тип мере:		Партнери:				
Носилац мере:	ГУСДЗ - Канцеларија		КИРС				
Период спровођења:	2022-2025		Потребне измене прописа:				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	12.000.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2022: 3.000.000,00 2023: 3.000.000,00 2024: 3.000.000,00 2025: 3.000.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		10.800.000,00 КИРС 1.200.000,00 Град Нови Сад	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере	
Број избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији којима су додељени опрема, машине и друга роба која је предмет пакета доходних активности	Број	2021	31	2022	2023	2024	2025
			15	15	15	15	15
							Извештаји Канцеларије
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
2.1.1	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	ГУСДЗ - Канцеларија	КИРС	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)

2.1.2	Спровођење поступка избора корисника помоћи	Комисија за избор корисника	КИРС	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	
2.1.3	Набавка робе и материјала	Комисија за јавне набавке	КИРС	IV квартал 2025	12.000.000,00	3.000.000,00 3.000.000,00 3.000.000,00 3.000.000,00	10.800.000,00 КИРС 1.200.000,00 Град Нови Сад
2.1.4	Контрола наменског коришћења робе и материјала	Комисија за избор корисника	КИРС	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	
2.1.5	Медијска презентација целокупне реализације програма, координација, мониторинг и евалуација	ГУСДЗ - Канцеларија	Комесаријат за избеглице РС	IV квартал 2025	Из редовних активности	Из редовних активности	

МЕРА 2.2:	Програми подршке запошљавању за избегле, интерно расељене и повратнике/це по основу Споразума о реадмисији		Тип мере:	Подстицајна	
Носилац мере:	Градска управа за социјалну и дечију заштиту		Партнери:	ЦПЗВ, ГИЗ, УНДП	
Период спровођења:	2022-2025		Потребне измене прописа:	Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	9.178.800,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2022: 9.178.800,00	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	База година	База вредност	Циљне вредности	
Број жена – повратница обучених за послове геронтодомаћице	Број	2021	0	2022	2023
Број жена – повратница запослених на пословима геронтодомаћице	Број	2021	0	2024	2025
			0	15	0
			0	10	5
					Извор провере
					Извештаји ГУСДЗ
					Извештаји ГУСДЗ и партнерских организација

Број повратника/ца који су укључени у програме запошљавања код познатог послодавца	Број	2021	0	10	0	0	0	Извештаји ГУСДЗ
Број запослених повратника на програму Радне активације	Број	2021	0	10	0	0	0	Извештаји ГУСДЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.2.1	Запошљавање повратника код познатог послодавца	ГУСДЗ	ЦПЗВ, ГИЗ	IV квартал 2022	2.935.000	2022: 2.935.000	2.935.000 ГИЗ
2.2.2	Обука жена-повратница за послове геронтодомаћице	ГУСДЗ	ЦПЗВ, ГИЗ	II квартал 2022	373.800	2022: 373.800	373.800 ГИЗ
2.2.3.	Запошљавање жена - повратница на пословима геронтодомаћице	ГУСДЗ	ЦПЗВ, ГИЗ	IV квартал 2022	2.935.000	2022: 2.935.000	2.935.000 ГИЗ
2.2.4.	Запошљавање повратника на програму Радне активације	ГУСДЗ	ЦПЗВ, ГИЗ	IV квартал 2022	2.935.000	2022: 2.935.000	2.935.000 ГИЗ

МЕРА 2.3:	Програми за повећање запошљивости избегле, интерно расељене и повратнике/це по основу Споразума о реадмисији	Тип мере:	Подстицајна
Носилац мере:	Градска управа за социјалну и дечију заштиту	Партнери:	НСЗ, ГИЗ, ОЦД, УНДП ⁷³
Период спровођења:	2022-2025	Потребне измене прописа:	Не
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	4.920.000	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2023: 4.920.000 4.920.000 УНДП

⁷³ У складу са Меморандумом о разумевању између Програма за развој Уједињених нација (УНДП) и Града Новог Сада од 01.07.2021. године, у оквиру регионалног пројекта „Јачање националних и локалних система за подршку делотворној друштвено-економској интеграцији повратника на Западном Балкану“.

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности				Извор провере
				2022	2023	2024	2025	
Број жена и мушкараца укључених у програме преквалификације и доквалификације - Интерно расељених - Избеглих - повратника	Број	2021	0		20 повратника	20 повратника		Извештаји пружалаца услуга и партнерских институција и организација
Израда и реализација програма обука за “софт” вештине: - Број укључених повратника - Број укључених избеглих - Број укључених интерно расељених	Број	2021	0		25 повратника	25 повратника		Извештаји пружалаца услуга и партнерских институција и организација
Израда и реализација програма обука за развој дигиталних вештина - Број укључених повратника - Број укључених избеглих - Број укључених интерно расељених	Број	2021	0		25 повратника	25 повратника		Извештаји пружалаца услуга и партнерских институција и организација
Реализација програма радне праксе/интерншип програма код познатог послодавца - Број укључених повратника - Број укључених избеглих - Број укључених интерно расељених		2021	0		10 повратника	10 повратника		Извештаји пружалаца услуга и партнерских институција и организација

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно погробна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.3.1	Укључивање избеглих, интерно расељених и повратника по основу Споразума о реадмисији у програме преквалификације и доквалификације	ГУДСЗ	НСЗ,ОЦД, УНДП	IV квартал 2025		2023: 1.680.000	1.680.000 УНДП

2.3.2	Израда и реализација програма обука за “софт” вештине	ГУДСЗ	НСЗ,ОЦД, УНДП	IV квартал 2025	2023: 840.000	840.000 УНДП
2.3.3.	Израда и реализација програма обука за развој дигиталних вештина	ГУДСЗ	НСЗ,ОЦД, УНДП	IV квартал 2025	2023: 1.680.000	1.680.000 УНДП
2.3.4.	Реализација програма радне праксе/интерншип програма код познатог послодавца	ГУДСЗ	НСЗ,ОЦД, УНДП	IV квартал 2025	2023: 720.000	720.000 УНДП
МЕРА 2.4:	Програми подршке самозапошљавању избеглих, интерно расељених и повратника по споразуму о реадмисији	Тип мере:	Подстицајна			
Носилац мере:	Градска управа за социјалну и дечију заштиту	Партнери:	ОЦД, НСЗ, УНДП, Градска управа за привреду			
Период спровођења:	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	18.908.712	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2022: 2.348.712	2023: 16.560.000	Вредности фин. средстава по изворима финансирања: 2.348.712 ГИЗ 16.560.000 УНДП	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		
				2022.	2023	2024
Подршка повратницима у покретању сопственог бизниса и менторску подршку: број укључених повратника	Број	2021	0	5 повратника	5 повратника	3 повратника
Реализација обука за запошљање сопственог бизниса и пружање менторске подршке - број укључених повратника	Број	2021	0	30 повратника		
Развијена апликација за подршку покретању и расту пословања	Да/Не	2021	Не	Не	Да	Да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.4.1	Подршка повратницима у покретању сопственог бизниса и менторску подршку	ГУСДЗ	ЦПЗВ, ГИЗ, УНДП, Канцеларија за ИМРП	IV квартал 2024		2022: 2.348.712 2023: 12.000.000	2.348.712 ГИЗ 12.000.000 УНДП
2.4.2	Реализација обука за започињање сопственог бизниса и пружање менторске подршке ради унапређења знања из области предузетништва и самозапошљавања	ГУСДЗ	ОЦД, УНДП Канцеларија за ИМРП	IV квартал 2024		2023: 1.680.000	1.680.000 УНДП
2.4.3	Развијање дигиталних алата и апликације за подршку покретању и расту пословања	ОЦД	ГУСДЗ-Канцеларија за ИМРП, НСЗ, УНДП ГУ за привреду, КЛЕР	IV квартал 2024		2023: 2.880.000	2.880.000 УНДП

ПОСЕБАН ЦИЉ 3: Унапређење приступа правима и услугама из области социјалне заштите уз решавање питања боравишта и личних докумената избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији							
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере	
						Да/Не	Извештаји ГУСДЗ и партнерских институција и организација
Успостављен и функционише јединствени сервисни центар за подршке избеглицима, повратницима и интерно расељеним лицима	Да/Не	2021	Не	2024	Да	Да	Извештаји ГУСДЗ и партнерских институција и организација
Обезбеђени услови за досезање корисника из популације интерно расељених, повратника по споразуму о реадмисији за укључивање у програме подршке	Да/Не	2021	Не	2023	Да	Да	Извештаји ГУСДЗ и партнерских институција и организација

МЕРА 3.1:	Успостављање програма јединственог сервисног центра ради подршке избеглицима, повратницима и интерно расељеним лицима		Тип мере:		Информативно-едукативна		
	Градска управа за социјалну и децију заштиту, Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања		Партнери:		УНДП, ОЦД, ЦСР		
Период спровођења:		2022-2025		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		Извор провере	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере
Број жена и мушкараца обухваћених услугама Сервисног центра:		Број	2021	0	2022	2023	2024
						100	200
						100	200
						Извештаји ГУСДЗ-сервисног центра	
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
3.1.1.	Усвајање потребних аката за успостављање Сервисног центра	ГУСДЗ	ОЦД, Савет за миграције УНДП,	IV квартал 2023			
3.1.2	Опремање простора за рад Сервисног центра	ГУСДЗ	ОЦД, Савет за миграције УНДП,	IV квартал 2023	2.400.000	2022: 2.400.000	
3.1.3	Промоција Сервисног центра ради досезања и информисања корисника	ГУСДЗ	ОЦД, Савет за миграције УНДП,	IV квартал 2025			2.400.000 УНДП
3.1.4.	Пилотирање услуге Сервисног центра укључујући помоћ у решавању хитних административних захтева/препрека, пружање саветодавно-информативних услуга о правима која су им на располагању и пружања бесплатне правне помоћи	ГУСДЗ	ОЦД, Савет за миграције УНДП,	IV квартал 2025			
3.1.5.	Израда и штампање информативних материјала за повратнике у вези са правима из социјалне заштите, доступним услугама,	ГУСДЗ	ЦСР, ОЦД, УНДП, Савет за миграције	IV квартал 2025	300.000	2023: 300.000	300.000 УНДП

	укључујући правну помоћ психосоцијалну заштиту, здравствену заштиту итд.						
3.1.6.	Подршка корисницима у остваривању права на упис у МКР, приликом стицања држављанства и пријаве пребивалишта.	ЦСР	ГУСДЗ – Канцеларија за ИМП, МУП,	IV квартал 2025	Из редовних активности		

МЕРА 3.2:	Обезбеђење услова за адекватно досезање избеглих, интерно расељених и повратника по споразуму о реадмисији за укључивање у програме подршке		Тип мере:		Информативно-едукативна				
	Носилац мере:	ГУСДЗ - Канцеларија	Партнери:		ОЦД, ЦСР, МУП,				
Период спровођења:	2022-2025		Потребне измене прописа:		Не				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	3.120.000	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2023: 3.120.000		Вредности фин. средстава по изворима финансирања:				
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере		
				2022	2023	2024		2025	
Број повратничких породица обухваћених услугама породичног сарадника: - повратничких	Број	2021	0	0	20 повратничких	20 повратничких	20 повратничких	20 повратничких	Извештаји ГУСДЗ и партнерских институција и организација
Број повратничких породица обухваћених услугама теренског сарадника - повратничких	Број	2021	0	0	20 повратничких	20 повратничких	20 повратничких	20 повратничких	Извештаји ГУСДЗ и партнерских институција и организација
Број породица корисника избеглих, интерно расељених и повратника по споразуму о реадмисији обухваћених услугама теренског рада у оквиру Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања	Број	2021	0	0	30	60	60	60	Извештаји Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.2.1.	Развијање и Пружање услуге породичног и теренског (outreach) сарадника за повратнике по споразуму о реадмисији	ОЦД	ОЦД ГУСДЗ-Канцеларија за ИМРП ЦСР	IV квартал 2025	3.000.000	2023: 3.000.000	3.000.000 UNDP
3.2.2.	Обука о програмима досезања за ОЦД и институције пружаоце услуга	ГУСДЗ	УНДП ОЦД Канцеларија за ИМРП ЦСР	IV квартал 2023	120.000	2023: 120.000	120.000 УНДП
3.2.3.	Успостављање услуге теренског (outreach) рада у оквиру Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања	ГУСДЗ-Канцеларија	КИРС ОЦД ЦСР	IV квартал 2023	Донагорска средства/КИРС		Донагорска средства/КИРС
3.2.4.	Пружање услуге теренског (outreach) рада у оквиру Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања	ГУСДЗ-Канцеларија	КИРС ОЦД ЦСР	IV квартал 2025	Донагорска средства/КИРС		Донагорска средства/КИРС

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:		Допринос изградњи друштвене кохезије на локалном нивоу кроз јачање међусекторске сарадње, унапређење капацитета локалних актера за управљање миграцијама и промовисање интеркултуралног разумевања						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере		
Уведен побољшан систем евидентирања корисника и заштите података	Да/Не	2021	Не	2025	Да	Извештаји ГУСДЗ – Канцеларије за ИМРП Извештаји Савета за миграције		
Број спроведених програма јачања капацитета локалних актера	Број	2021	1	2025	3	Извештаји ГУСДЗ – Канцеларије за ИМРП Извештаји Савета за миграције		

МЕРА 4.1:	Програми унапређења међусекторске сарадње нарочито у прикупљању и обради података о корисницима, и поједностављења услуга		Тип мере:		Информативно-едукативна		
Носилац мере:	Градска управа за социјалну и дечију заштиту- канцеларија за ИМРП		Партнери:		МУП; КИРС, ЦСР, ОЦД, све управе		
Период спровођења:	2022-2025		Потребне измене прописа:				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:	Вредности	Циљне вредности		Извор провере	
				2022	2023		2024
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	2022	2023	2024	2025
Израђен и потписан протокол о поступању на основу приручника КИРС	Број	2021	0	0	0	0	1
Уведен побољшан систем евидентирања корисника и заштите података о њима	Да/Не	2021	Не	Не	Не	Да	Да
Прикупљени подаци о тражиоцима азила тражиоцима азила и мигрантима без статуса,	Да/Не	2021	Не	Не	Не	Да	Да
Решено питање транспорта регуларних миграната до најближег прихватног центра	Да/Не	2021	Не	Не	Да	Да	Да

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
4.1.1.	Израда и потписивање протокола о поступању на основу Приручника КИРС	ГУСДЗ - Канцеларија за ИМРП	ЦСР НСЗ ОЦД	IV квартал 2025	Из редовних активности		

4.1.2.	Увођење побољшаног система евидентирања корисника и заштите свих података о њима	ГУСДЗ – Канцеларија ИМРП	ГУСДЗ - Канцеларија за ИМРП, КИРС, МУП; ЦСР ... УНДП	IV квартал 2024		
4.1.3.	Прикупљање података о тражиоцима азила и мигрантима без статуса, праћење и предлагање мера, у зависности од развоја ситуације	Савет за миграције	ГУСДЗ - Канцеларија за ИМРП, КИРС, МУП; ЦСР ... УНДП	IV квартал 2024	Из редовних активности	
4.1.4.	Системски решити транспорт регуларних миграната до најближег прихватног центра	ГУСДЗ	МУП ЦСР	IV квартал 2023		

МЕРА 4.2:		Програми јачања капацитета локалних актера за управљање миграцијама		Тип мере:		Информативно - едукативна		
Носилац мере:		ГУСДЗ		Партнери:		ЦСР, МУП, основне и средње школе, медији		
Период спровођења:		2022-2025		Потребне измене прописа:		Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава по изворима финансирања:		ИЗВОРИ ПРОВЕРЕ				
		Базна година	Базна вредност	2022	2023	2024	2025	Извор провере
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности				Извор провере
Број реализованих обука	Број	2021	1	1	1	1	1	Извештаји о реализованим обукама
Број реализованих обука	Број	2021	1	1	1	1	1	Извештаји о реализованим обукама
Реализована медијска промоција	Да/Не	2021	Не				Да	Извештаји савета за миграције и организација цивилног друштва

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.2.1.	Обука Савета за миграције и ЈЛС у области управљања пројектима, у области управљања миграцијама, о интеркултуралности/културно компетентној пракси за ЈЛС и институције	ГУСДЗ - Канцеларија за ИМРП	Савет за миграције КИРС	IV квартал 2025			Донаtorsка средства
4.2.2	Обука о управљању пројектним циклусом за локалне актере у програмима запошљавања повратника, Рома и Ромкиња	ГУСДЗ	ЦПЗВ, ГИЗ	IV квартал 2022	201.600	2022.: 201.600	201.600 (ГИЗ)
4.2.3	Одржавање округлих столова са локалним институцијама и ОЦД-има на тему интеркултуралног разумевања	ОЦД	ГУСДЗ, ЦСР, МУП, основне и средње школе	IV квартал 2025			Донаtorsка средства
4.2.4	Медијска промоција усмерена на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и/или миграната у потреби без утврђеног статуса, и других мигрантских група и примајуће средине	ОЦД	ГУСДЗ, ЦСР, МУП, основне и средње школе, медији	IV квартал 2025			Донаtorsка средства

МЕРА 4.3.		Информативно - едукативна	
Носилац мере:	ГУСДЗ	Тип мере:	ОЦД, ЦСР, МУП, основне и средње школе, Савет за миграције, донатори, медији
Период спровођења:	2022-2025	Партнери:	Не
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна вредност	Извор провере
	Базна година	2022	ИЗВОР ПРОВЕРЕ
	Циљне вредности	2023	
		2024	
		2025	

Број школа обухваћених радионицама на тему интеркултуралног разумевања: - Основних школа - Средњих школа	Број	2021	1	1	10 5	10 5	10 5	10 5	Извештаји ОЦД и партнерских институција и организација
Број штампаних информативно-едукативних материјала на тему интеркултуралног разумевања	Број	2021	0	0	1000	1000	1000	1000	Извештаји ОЦД и партнерских институција и организација
Број одржаних догађаја ради промоције интеркултуралног разумевања	Број	2021	1	1	10	10	10	10	Извештаји ОЦД и партнерских институција и организација
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)		
4.3.1.	Организовање тематских радионица у школама на тему интеркултуралног разумевања	ОЦД	ГУСДЗ, ЦСР, МУП, основне и средње школе, Савет за миграције, донатори	IV квартал 2025			Донаторска средства		
4.3.2.	Штампање информативно-едукативних материјала на тему интеркултуралног разумевања	ОЦД	ГУСДЗ, ЦСР, МУП, основне и средње школе, Савет за миграције, донатори	IV квартал 2025			Донаторска средства		
4.3.3.	Одржавање округлих столова са локалним институцијама и ОЦД-има на тему интеркултуралног разумевања	ОЦД	ГУСДЗ, ЦСР, МУП, основне и средње школе, Савет за миграције, донатори	IV квартал 2025			Донаторска средства		
4.3.4.	Медијска промоција усмерена на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и/или миграната у потреби без утврђеног статуса, и других мигрантских група и примајуге средине	ОЦД	ГУСДЗ, ЦСР, МУП, основне и средње школе, Савет за миграције, донатори, медији	IV квартал 2025			Донаторска средства		

6. Финансијски оквир за спровођење локалног акционог плана

Израдом и усвајањем *Локалног акционог плана за управљање миграцијама у Граду Новом Саду за период 2022-2026. године* стварају се услови за доследно спровођење дефинисаних мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета Града Новог Сада у годинама реализације *ЛАП-а*, са једне стране, као и предуслови за аплицирање локалне власти на различитим конкурсима за финансирање мера, пројеката и активности за унапређење положаја циљних група овог *ЛАП-а* расписаних од стране донатора или виших нивоа власти, са друге стране.

ЛАП садржи и процену трошкова активности/пројеката, а неопходно је вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода по мерама и активностима у конкретним програмима буџета Града, ради остваривања циљева програмског буџетирања и то:

- класификација расхода и издатака према уже дефинисаним надлежностима и мерама корисника буџета,
- одређивање конкретне сврхе на које се средства троше,
- одређивање начина потрошња средстава, а такође и повезаности са средњорочним циљевима,
- утврђивање елемената за мерење учинка спровођења мера.

Од програмског буџета на нивоу јединице локалне самоуправе, очекује се да исти:

- пружа јединствен оквир за утврђивање приоритетних расхода и издатака,
- унапређује координацију политика ради остваривања националних и локалних социјалних циљева,
- обезбеђује финансијски контекст средњорочним плановима корисника буџета,
- омогућава свим заинтересованим странама да уоче неефикасно трошење јавних средстава,
- доприноси унапређењу услуга јавне управе кроз процену односа њихове цене и квалитета,
- омогућава израду буџета који је транспарентнији и разумљивији за грађане.

Један од битних фактора у постављању релације између активности, рокова и извора финансирања, била је и динамика планирања и спровођења програмских активности/пројеката финансираних из буџета, односно донаторских средстава.

На средњорочном плану спровођења активности (од којих се неке активности спроводе само у једној години, а неке се спроводе у континуитету, током три године) предвиђају се планирана средства из буџета Града новог Сада у следећим износима:

Редни број	Ознака активности	Назив активности	Финансирање из буџета Града Новог Сада 2022-2025
1	1.1.1.	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	Из редовних активности
2	1.1.2.	Избор локације и израда пројектно - техничке документације	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора

3	1.1.3	Спровођење поступка јавне набавке и закључивање уговора са извођачем радова	Из редовних активности
4	1.1.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
5	1.1.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
6	1.1.6	Медијска презентација програма	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
7	1.1.7	Праћење реализације програма решавања стамбених потреба избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
8	1.2.1.	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	Из редовних активности
9	1.2.2	Избор локације и израда пројектно - техничке документације	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
10	1.2.3	Спровођење поступка јавне набавке и закључивање уговора са извођачем радова	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
11	1.2.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица и ИРЛ	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
12	1.2.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
13	1.2.6	Медијска презентација програма	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
14	1.3.1.	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	Из редовних активности
15	1.3.2	Спровођење јавних позива, избор корисника и додела помоћи	Из редовних активности
16	1.3.3	Куповина сеоских кућа	6.000.000,00
17	1.3.4	Набавка грађевинског материјала и опреме	80.000,00
18	1.3.5	Контрола уградње и уселавања корисника у откупљена сеоска домаћинства	Из редовних активности
19	1.3.6	Медијска презентација целокупне реализације програма, координација, мониторинг и евалуација	Из редовних активности
20	1.3.7	Праћење реализације програма решавања стамбених потреба	Из редовних активности
21	1.4.1	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	Из редовних активности

22	1.4.2	Спровођење поступка избора корисника помоћи	Из редовних активности
23	1.4.3	Набавка грађевинског материјала и опреме	2.800.000,00
24	1.4.4	Контрола уградње и усељавања корисника у стамбене објекте	Из редовних активности
25	1.4.5	Медијска презентација целокупне реализације програма, координација, мониторинг и евалуација	Из редовних активности
26	2.1.1	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	Из редовних активности
27	2.1.2	Спровођење поступка избора корисника помоћи	Из редовних активности
28	2.1.3	Набавка робе и материјала	1.200.000,00
29	2.1.4	Контрола наменског коришћења робе и материјала	Из редовних активности
30	2.1.5	Медијска презентација целокупне реализације програма, координација, мониторинг и евалуација	Из редовних активности
31	3.1.1.	Усвајање потребних аката за успостављање Сервисног центра	Из редовних активности
32	3.1.6.	Подршка корисницима у остваривању права на упис у МКР, приликом стицања држављанства и пријаве пребивалишта.	Из редовних активности
33	4.1.1.	Израда и потписивање протокола о поступању на основу Приручника КИРС	Из редовних активности
35	4.1.3.	Прикупљање података о тражиоцима азила и мигрантима без статуса, праћење и предлагање мера, у зависности од развоја ситуације	Из редовних активности
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из буџета Града Новог Сада:	10.080.000

У тренутку израде овог Локалног акционог плана могуће је предвидети само средства која су већ исказана у горњој табели. Ово нису коначни износи и биће прецизирани током сваке текуће године за наредну годину.

Одлуком о буџету Града Новог Сада, у наредним годинама важења овог ЛАП-а, потребно је предвидети износе средстава **из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:**

- **Трансфере од других нивоа власти – извор 07.**

Предметни извори финансирања су представљени у акционом плану са називом институције са националног нивоа у наредној табели, према следећем:

Редни број	Ознака активности	Назив активности	Финансирање из других нивоа власти 2022-2025
1	1.3.3	Куповина сеоских кућа	54.000.000
2	1.3.4	Набавка грађевинског материјала и опреме	720.000
3	1.4.3	Набавка грађевинског материјала и опреме	25.200.000,00
4	2.1.3	Набавка робе и материјала	10.800.000
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из других нивоа власти:	90.720.000

У тренутку израде овог Локалног акционог плана могуће је проценити само средства која су већ исказана у горњој табели. Ово нису коначни износи и биће прецизирани током сваке текуће године за наредну годину.

Одлуком о буџету Града Новог Сада, у наредним годинама важења овог ЛАП-а, потребно је предвидети износе средстава **из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:**

- **Донације од иностраних земаља – извор 05;**
- **Донације од међународних организација – извор 06;**
- **Добровољне трансфере од физичких и правних лица – извор 08.**

Предметни извори финансирања су представљени у акционом плану са ознаком „донаторска средства“, односно у наредној табели, према следећем:

Редни број	Ознака	Назив активности	Финансирање из донаторских средстава у периоду 2022-2025. године
2	1.1.2.	Избор локације и израда пројектно - техничке документације	/
4	1.1.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији	/
5	1.1.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	/
6	1.1.6	Медијска презентација програма	/
7	1.1.7	Праћење реализације програма решавања стамбених потреба избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији	/
9	1.2.2	Избор локације и израда пројектно - техничке документације	/
10	1.2.3	Спровођење поступка јавне набавке и закључивање уговора са извођачем радова	/
11	1.2.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица и ИРЛ	/
12	1.2.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	/

13	1.2.6	Медијска презентација програма	/
14	2.2.1	Запошљавање повратника код познатог послодавца	2.935.000
15	2.2.2	Обука жена-повратница за послове геронтодомаћице	373.800
16	2.2.3.	Запошљавање жена - повратница на пословима геронтодомаћице	2.935.000
17	2.2.4.	Запошљавање повратника на програму Радне активације	2.935.000
18	2.3.1	Укључивање избеглих, интерно расељених и повратника по основу Споразума о реадмисији у програме преквалификације и доквалификације	1.680.000
19	2.3.2	Израда и реализација програма обука за “софт” вештине	840.000
20	2.3.3.	Израда и реализација програма обука за развој дигиталних вештина	1.680.000
21	2.3.4.	Реализација програма радне праксе/интерншип програма код познатог послодавца	720.000
22	2.4.1	Подршка повратницима у покретању сопственог бизниса и менторску подршку	14.348.712
23	2.4.2	Реализација обука за започињање сопственог бизниса и пружање менторске подршке ради унапређења знања из области предузетништва и samozapoшљавања	1.680.000
24	2.4.3	Развијање дигиталних алата и апликације за подршку покретању и расту пословања	2.880.000
25	3.1.1.	Усвајање потребних аката за успостављање Сервисног центра	
26	3.1.2	Опремање простора за рад Сервисног центра	
27	3.1.3	Промоција Сервисног центра ради досезања и информисања корисника	
28	3.1.4.	Пилотирање услуге Сервисног центра укључујући помоћ у решавању хитних административних захтева/препрека, пружање саветодавно-информативних услуга о правима која су им на располагању и пружања бесплатне правне помоћи	2.400.000
29	3.1.5.	Израда и штампање информативних материјала за повратнике у вези са правима из социјалне заштите, доступним услугама, укључујући правну помоћ психосоцијалну заштиту, здравствену заштиту итд.	300.000
30	3.2.1.	Развијање и Пружање услуге породичног и теренског (outreach) сарадника за повратнике по споразуму о реадмисији	3.000.000
31	3.2.2.	Обука о програмима досезања за ОЦД и институције пружаоце услуга	120.000
32	3.2.3.	Успостављање услуге теренског (outreach) рада у оквиру Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања	/
33	3.2.4.	Пружање услуге теренског (outreach) рада у оквиру Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања	/
34	4.1.2.	Увођење побољшаног система евидентирања корисника и заштите свих података о њима	/
35	4.1.4.	Системски решити транспорт регуларних миграната до најближег прихватног центра	/

36	4.2.1.	Обука Савета за миграције и ЈЛС у области управљања пројектима, у области управљања миграцијама, о интеркултуралности/културно компетентној пракси за ЈЛС и институције	/
37	4.2.2	Обука о управљању пројектним циклусом за локалне актере у програмима запошљавања повратника, Рома и Ромкиња	201.600
38	4.2.3	Одржавање округлих столова са локалним институцијама и ОЦД-има на тему интеркултуралног разумевања	/
39	4.2.4	Медијска промоција усмерена на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и/или миграната у потреби без утврђеног статуса, и других мигрантских група и примајуће средине	/
40	4.3.1.	Организовање тематских радионица у школама на тему интеркултуралног разумевања	/
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из донаторских средстава	39.029.112

У тренутку израде овог Локалног акционог плана могуће је проценити само средства која су већ исказана у горњој табели. Ово нису коначни износи и биће прецизирани током сваке текуће године за наредну годину.

Идентификацију донаторских средстава по изворима и износима, односно наменама за које донатори одобравају средства, као и динамику трајања сваког пројекта и процењене износе који би се могли односити на циљне групе овог ЛАП-а, у овом тренутку није било могуће свуда прецизно проценити (имајући у виду да су пројекти углавном у оквиру много већих целина или намена).

Финансирање предвиђених мера, по предложеним активностима/пројектима у **оквиру појединих посебних циљева из ЛАП-а**, подразумева њихово буџетирање путем *Одлуке о буџету Града Новог Сада* у периоду спровођења ЛАП-а, дакле у периоду од 2022-2026 у складу са расположивим изворима финансирања у конкретној години буџетске потрошње.

У складу са *Упутством за израду програмског буџета*, спровођење појединих мера потребно је планирати **као програмску активност** (текућа и континуирана делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно **као пројекат** (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром). Када се посматрају поједине области којима се *ЛАП* бави, онда поједине мере и активности по посебним циљевима припадају разним програмима локалног буџета.

7. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање

Локални акциони план за управљање миграцијама у Граду Новом Саду за период 2022-2025. године спроводи се реализацијом мера, односно пројеката и активности утврђених у поглављу 6 – Акциони план (у даљем тексту: АП), а одговорност за спровођење имају субјекти који су у Акционом плану наведени као „носиоци“, а то су органи и организационе јединице (одељења и сл.) јединице локалне самоуправе односно Града Новог Сада. Целокупан процес ће бити поверен Савету за миграције Града Новог Сада.

Праћење спровођења поједничних активности и пројеката врши се преко показатеља за мерење учинака (индикатора) који су дефинисани за општи циљ, посебне циљеве и мере. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

- 1) редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију *ЛАП-а* електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја,
- 2) прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка—обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију *ЛАП-а*, поштовање временског оквира спровођења активности, ниво укључености партнера и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора итд.,
- 3) дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрозити спровођење *ЛАП-а*, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката,
- 4) информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење *ЛАП-а*,
- 5) припрему и подношење годишњих и трогодишњег извештаја о реализацији *ЛАП-а*.

У поступку праћења спровођења *ЛАП-а* најмање једном годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење *ЛАП-*, а састанке сазива и организује Савет за миграције Града Новог Сада, који ће **сачинити формат за извештавање на годишњем нивоу** који ће бити усклађен са дефинисаним индикаторима како би се обезбедили потребни подаци и *ЛАП* усклађивао на начин који је заснован на објективно проверљивим подацима свих институција и организација укључених у имплементацију.

Вредновање учинка и извештавање

За разлику од мониторинга спровођења *ЛАП-а* који представља континуиран процес током целокупног периода на који се *ЛАП* усваја, евалуација односно вредновање учинка оствареног применом *ЛАП-а* биће периодично рађена.

Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости ЛАП-а у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса планирања. Вредновање учинака јавних политика спроводи се уз узимање у обзир података и информација добијених од свих органа и организација које су одговорне за спровођење мера односно активности јавних политика, као и података и информација које су прибављене из других извора, а које се односе на учинке тих јавних политика.

Ex-post анализа ефеката јесте процес који омогућава сагледавање стварних позитивних и негативних, директних и индиректних ефеката које мере садржане у документу јавне политике, производе током примене, како би се утврдило да ли је неопходно предузети додатне и/или корективне мере у циљу смањења негативних ефеката на најмању могућу меру, отклањања узрока проблема насталих у току спровођења јавне политике, те постизања зацртаних циљева.

Годишњи извештај о реализацији ЛАП-а, припрема Савет за миграције и исти, најкасније до 31. марта текуће године за претходну, подноси Градском већу Града Новог Сада на сагласност.

Четворогодишњи односно укупан извештај о реализацији ЛАП-а припрема Савет за миграције и исти, у року од 120 дана по истеку четврте календарске године од године у којој је усвојен, подноси Градском већу Града Новог Сада на сагласност. Након тога се четворогодишњи извештај доставља и Скупштини Града Новог Сада.

8. Информације о резултатима спроведених консултација

У процесу консултација Градска управа за социјалну и дечију заштиту је упутила нацрт Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила у Граду Новом Саду за период 2022-2025. године свим градским управама које су у Локалном акционом плану наведене као партнери или носиоци активности и/или мера. Поред тога, Градска управа за социјалну и дечију заштиту је нацрт документа упутила и представницима донаторских организација и партнерских организација цивилног друштва. Сви предлози и сугестије имплементирани су у нацрт Локалног акционог плана.

9. Листа скраћеница

ГУСДЗ	Градска управа за социјалну и дечију заштиту
Канцеларија за ИМРП	Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту
ГУГЗИ	Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције
ЕУ	Европска унија
ИРЛ	Интерно расељена лица
КИРС	Канцеларија за избеглице и миграције Републике Србије
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЛАП	Локални акциони план
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МПНТР	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
МУП	Министарство унутрашњих послова
НВО	Невладине организације
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ОЦД	Организације цивилног друштва
ЦСР	Центар за социјални рад
ГИЗ	Немачка развојна сарадња
УНДП	Програм за развој уједињених нација
РЗС	Републички завод за статистику
РС	Република Србија
КиМ	Косово и Метохија
ЈКП	Јавно комунално предузеће
БиХ	Босна и Херцеговина
СРЈ	Савезна Република Југославија

Сви изрази који се користе у документу у мушком роду обухватају исте изразе у женском роду.

Овај Локални акциони план објавиће се у „Службеном листу Града Новог Сада“.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА
ГРАД НОВИ САД
Број: 2563/2022-2-Г
28. децембар 2022. године
НОВИ САД

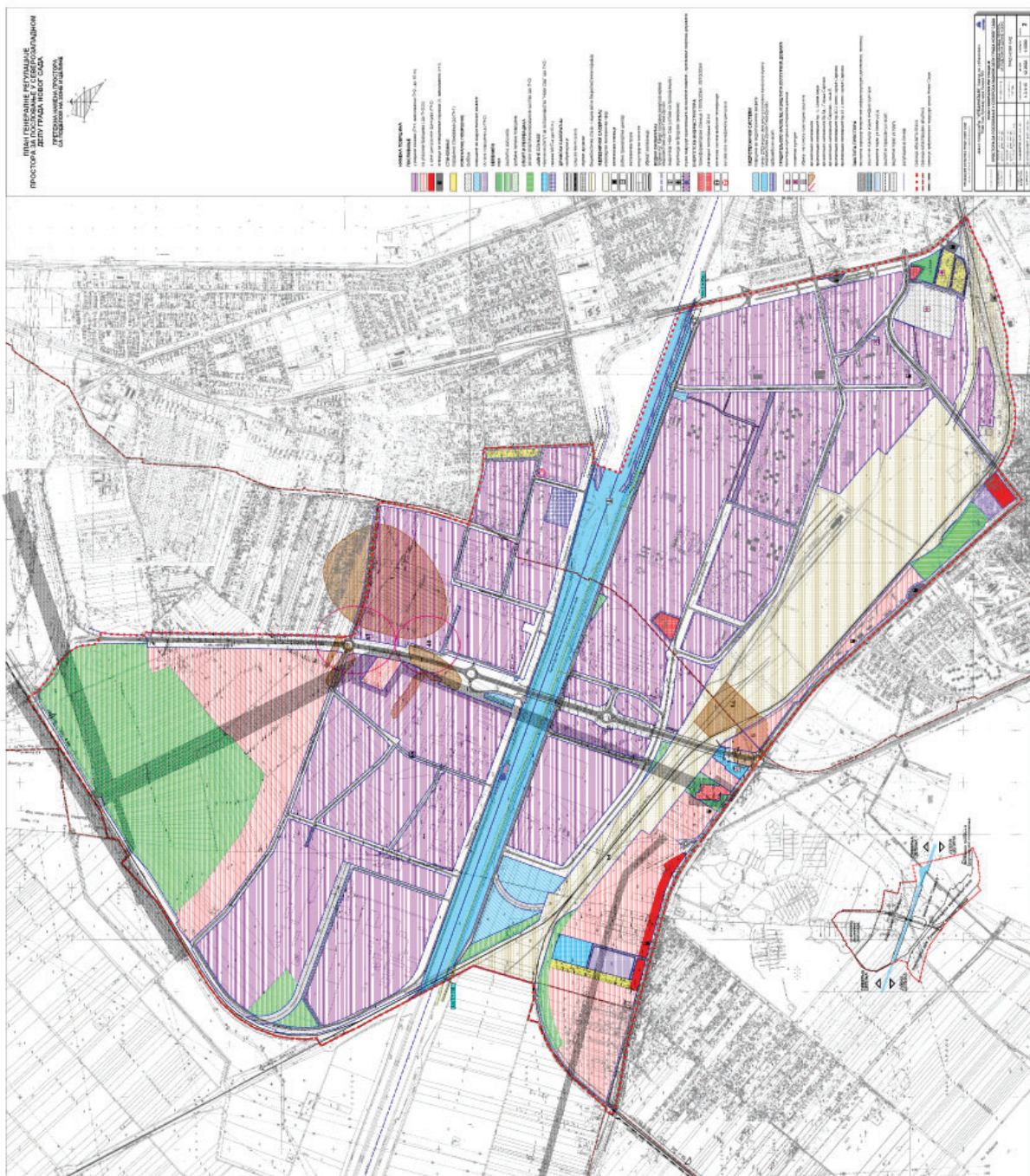
Председница

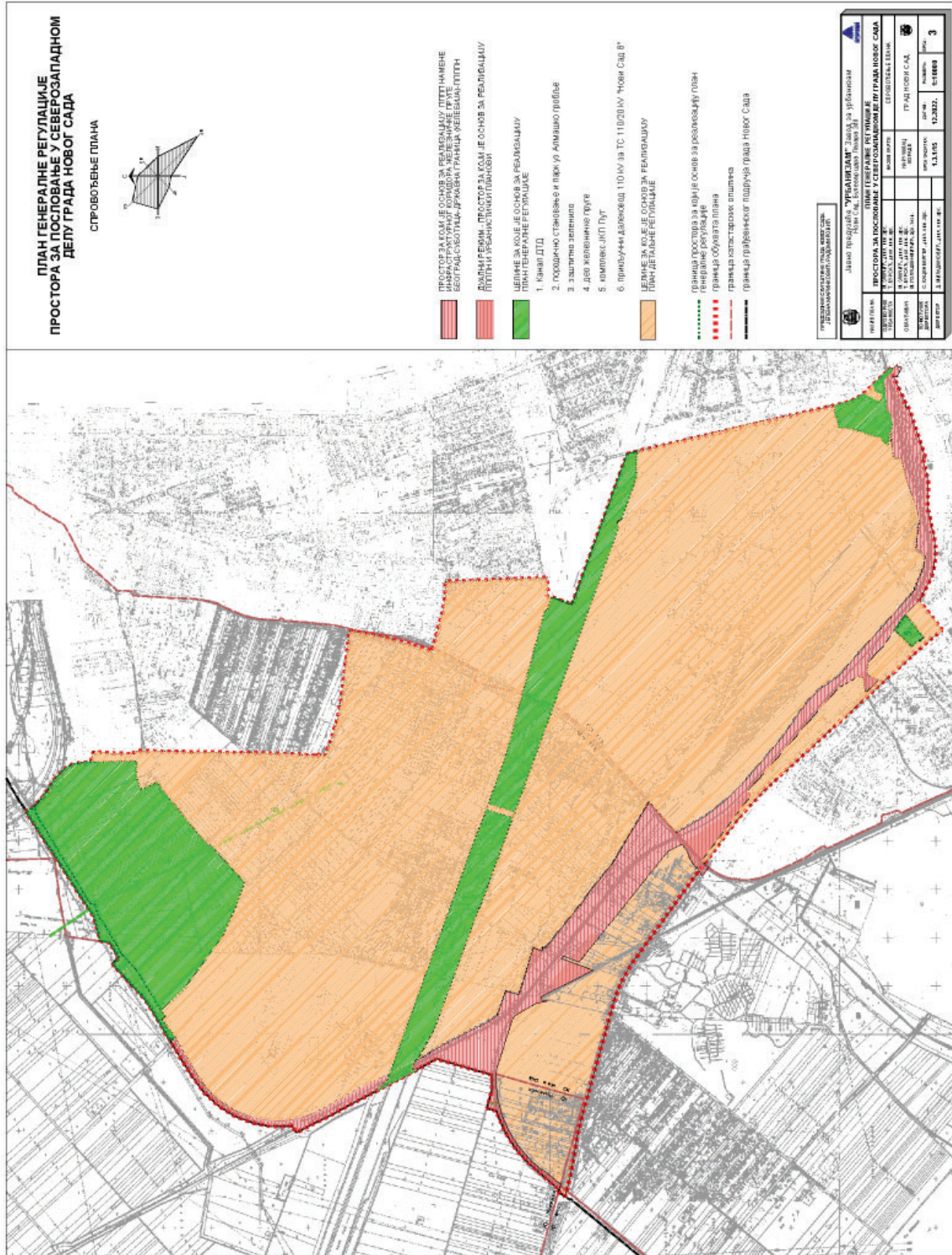
МSc Јелена Маринковић Радомировић, с.р.

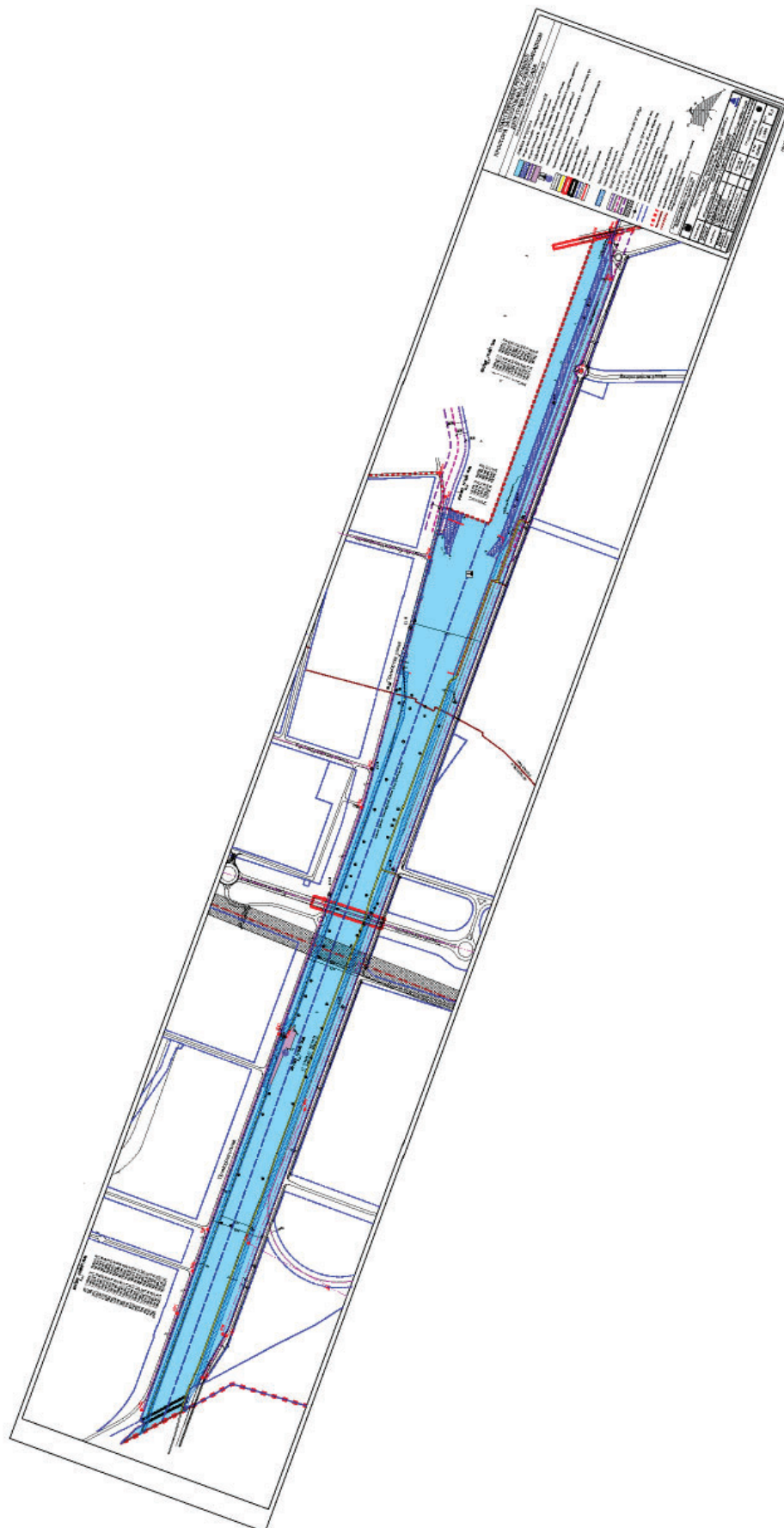

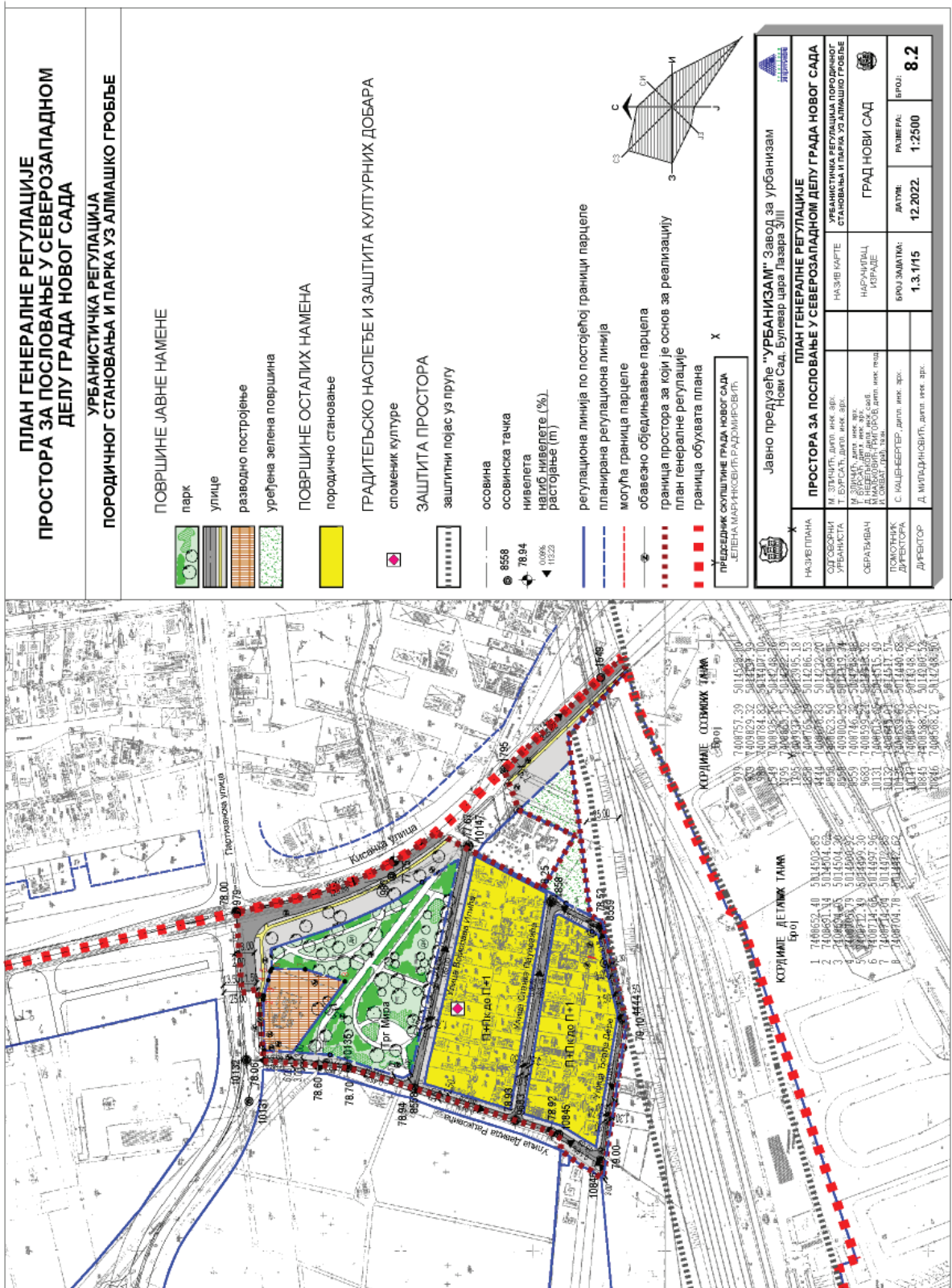
ГРАФИЧКИ ПРИКАЗИ УЗ:

- **ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПРОСТОРА ЗА ПОСЛОВАЊЕ У СЕВЕРОЗАПАДНОМ ДЕЛУ ГРАДА НОВОГ САДА**
- **ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ СТАРОГ МАЈУРА У ПЕТРОВАРАДИНУ**

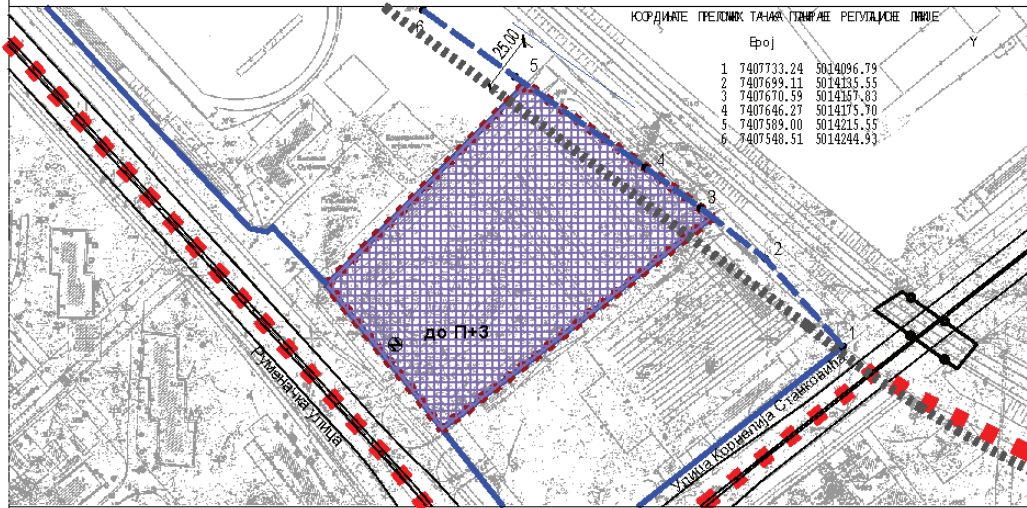

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПРОСТОРА ЗА ПОСЛОВАЊЕ У СЕВЕРОЗАПАДНОМ ДЕЛУ ГРАДА НОВОГ САДА

УРБАНИСТИЧКА РЕГУЛАЦИЈА КОМПЛЕКСА ЈКП "ПУТ"

ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

комуналне површине

ЗАШТИТА ПРОСТОРА

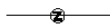
заштитни појас уз пругу

регулациона линија по постојећој граници парцеле

планирана регулациона линија

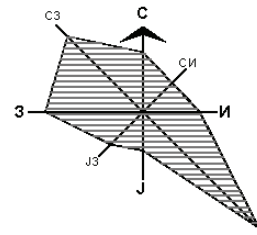
обавезно обједињавање парцела

граница простора за који је основ за реализацију план генералне регулације

граница обухвата плана

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

Јавно предузеће "УРБАНИЗАМ" Завод за урбанизам
Нови Сад, Булевар цара Лазара 3/III

НАЗИВ ПЛАНА		ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПРОСТОРА ЗА ПОСЛОВАЊЕ У СЕВЕРОЗАПАДНОМ ДЕЛУ ГРАДА НОВОГ САДА			
ОДГОВОРНИ УРБАНИСТА	М. ЗЛИЧИЋ, дипл. инж. арх. Т. БУРСАЋ, дипл. инж. арх.	НАЗИВ КАРТЕ	УРБАНИСТИЧКА РЕГУЛАЦИЈА КОМПЛЕКСА ЈКП "ПУТ"		
ОБРАЂИВАЧ	М. ЗЛИЧИЋ, дипл. инж. арх. Т. БУРСАЋ, дипл. инж. арх. М. МАЉКОВИЋ-ГРИГОРОВ, дипл. инж. геод. И. ОЖВАТ, грађ. техн.	НАРУЧИЛАЦ ИЗРАДЕ	ГРАД НОВИ САД		
ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА	С. КАЦЕНБЕРГЕР, дипл. инж. арх.	БРОЈ ЗАДАТКА:	ДАТУМ:	РАЗМЕРА:	БРОЈ:
ДИРЕКТОР	Д. МИЛАДИНОВИЋ, дипл. инж. арх.	1.3.1/15	12.2022	1:2500	8.3

САДРЖАЈ

Рег. бр.	Предмет	Страна
ГРАД НОВИ САД		
Скупштина		
1342	План генералне регулације простора за пословање у северозападном делу Града Новог Сада	3601
1343	План детаљне регулације Старог Мајура у Петроварадину	3635
1344	Локални акциони план за управљање миграцијама у Граду Новом Саду за период 2022-2025. године	3667

Издавач: Град Нови Сад, Градска управа за прописе Града Новог Сада. Одговорни уредник: Александар Ткалец.
Уредништво: Градска управа за прописе Града Новог Сада,
21000 Нови Сад, Жарка Зрењанина 2, Телефон: 021/451-726.
Годишња претплата: 3.500,00 динара. Уплатни рачун број: 840-742341843-24;
По моделу 97 са позивом на број 20-511, Министарство финансија - Управа за трезор, Филијала Нови Сад.
Прималац: Приходи градских органа управе
Сврха плаћања: За „Службени лист Града Новог Сада”.
Рачунарска обрада и штампа:
Служба за заједничке послове Града Новог Сада, Жарка Зрењанина 2, 21000 Нови Сад, телефон: 021/4882-700